

02.09.2013

Kokousaika 02.09.2013 16:00 - 19:16, keskeytetty 18:02 - 18:18

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu	puheenjohtaja
Pajamäki, Osku	1. varapuheenjohtaja
	poissa: 859 §
Kari, Emma	2. varapuheenjohtaja
	poistui 17:55, poissa: 875 - 880 §:t
Hakola, Juha	poistui 18:31, poissa: osa 879 ja osa 880 §
Halla-aho, Jussi	poistui 17:51, saapui 17:53, poistui 18:02, poissa: 879 ja 880 §:t
Karhuvaara, Arja	
Kousa, Tuuli	
Männistö, Lasse	
Oskala, Hannu	
Perälä, Erkki	
Puhakka, Sirpa	
Rantala, Marcus	
Rissanen, Laura	
Torsti, Pilvi	
Kurttila, Tuomas	varajäsen

Muut

Puoskari, Mari	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
	poistui 18:53, poissa: osa 879 ja osa 880 §
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
	poistui 16:17, saapui 16:19, poistui 16:59, saapui 17:01, poistui 17:36, poissa: 875 - 880 §:t
Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja
Sauri, Pekka	apulaiskaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura	apulaiskaupunginjohtaja
	poistui 17:49, saapui 17:52
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio	rahoitusjohtaja

02.09.2013

Ratasvuori, Eila	hallintojohtaja poistui 18:02, poissa: 879 ja 880 §:t
Tulensalo, Hannu	henkilöstöjohtaja poistui 17:56, saapui 17:59
Sarvilinna, Sami	kaupunginlakimies poistui 18:30, poissa: osa 879 ja 880 §
Waronen, Eero	viestintäpäällikkö
Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteer
Härmälä, Timo	kaupunginsihteer
Matikainen, Kristiina	poistui 18:02, poissa: 879 ja 880 §:t
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteer
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteer
Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteer
Vallittu, Anja	kaupunginsihteer
Saarinen, Erja	apulaiskaupunginsihteer
Villeneuve, Anna	poistui 16:59, poissa: 867 - 880 §:t
Jolkkonen, Juha	ts. hallintosihteer
	osastopäällikkö
	asiantuntija
	saapui 18:40, poistui 19:15, läsnä: osa 880 §
Kuusinen, Katri	johtava energia-asiantuntija
	asiantuntija
	saapui 17:18, poistui 17:26, läsnä: osa 867 §
Lindell, Harri	Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtaja
	saapui 18:18, poistui 19:15, läsnä: osa 879 ja osa 880 §
Manninen, Rikhard	yleiskaavapäällikkö
	asiantuntija
	saapui 18:17, poistui 18:38, läsnä: osa 879 §
Månsson, Björn	Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän puheenjohtaja
	saapui 18:18, poistui 19:15, läsnä: osa 879 ja osa 880 §

02.09.2013

§	Asia
849	Kj/1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
850	Kj/2 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
851	Kj/1 V 11.9.2013, Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen valinta
852	Kj/2 V 11.9.2013, Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen valinta
853	Kj/3 V 11.9.2013, Sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston jäsenen valinta
854	Kj/4 V 11.9.2013, Nuorisolautakunnan varajäsenen valinta
855	Kj/5 V 11.9.2013, Kaupunginhallituksen johtosäännön muuttaminen sekä kaupunginhallituksen johtamisen jaoston ja tietotekniikkajaoston asettaminen
856	Ryj/1 V 11.9.2013, Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön muuttaminen
857	Kaj/1 V 11.9.2013, Kiinteistöjen ostaminen Östersundomista ja Ultunasta
858	Kaj/2 V 11.9.2013, Kiinteistöjen vaihtaminen Vuosaarella ja Munkkiniemessä
859	Kaj/3 V 11.9.2013, Hakaniemen Toriparkin toteuttaminen ja torialueen kunnostus
860	Kj/3 HSY -kuntayhtymän lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2014–2016
861	Kj/4 Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilötapaaminen Espoossa 8.-9.10.2013
862	Kj/5 Vuoden 2014 talousarvion ja taloussuunnitelman 2014–2016 valmistelutilanne
863	Kj/6 Selvitys Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen käynnistämisestä
864	Kj/7 Kaupunginvaltuuston 28.8.2013 tekemien päätösten täytäntöönpano
865	Kj/8 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
866	Kj/9 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
867	Ryj/1 Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa vuonna 2012

02.09.2013

868	Ryj/2	Lausunto luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmasta valmistelevan työryhmän loppuraportista
869	Ryj/3	Lausunnon antaminen Finavia Oyj:lle Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta
870	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
871	Kaj/1	Lauttasaaren vesitornin purkaminen
872	Kaj/2	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Sörnäisten tonttien nro 291/4 ja 5 asemakaava-asiassa (nro 12174, verokampus)
873	Kaj/3	Yhtiön perustaminen yhteistilojen rakennuttamiseksi ja hallinnoimiseksi Myllypurossa
874	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
875	Stj/1	Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta
876	Stj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
877	Sj/1	Kaupunginorkesterin intendentin virkaan ottamisen vahvistaminen
878	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
879	Kaj/4	Ilta kouluasia: Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman laadintatilanne
880	Stj/2	Ilta kouluasia: Vanhuspalvelulain vaikutukset vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin Helsingissä

02.09.2013

Kj/1

§ 849

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Perälän ja Hakolan sekä varatarkastajiksi jäsenet Puhakan ja Halla-ahon.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättäneen valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Perälän ja Hakolan sekä varatarkastajiksi jäsenet Puhakan ja Halla-ahon.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.09.2013

Kj/2

§ 850

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.09.2013

Kj/1

§ 851

V 11.9.2013, Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen valinta

HEL 2013-004687 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen

1. myöntää Ville Kopralle vapautuksen Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita Jouko Sillanpää uudeksi jäseneksi Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ville Koprán eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen

1. myöntää Ville Kopralle vapautuksen Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen luottamustoimesta

02.09.2013

Kj/1

2. valita Jouko Sillanpää uudeksi jäseneksi Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Ville Kopra (SDP) pyytää 20.8.2013 vapautusta Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan jäsenen luottamustoimesta paikkakunnalta muuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013, 5 § Ville Kopran jäseneksi Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokuntaan toimikaudeksi 2013 - 2016. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi jäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ville Kopran eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Kj/2

§ 852

V 11.9.2013, Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen valinta

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-010583 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen

1. myöntää Sampo Villaselle vapautuksen kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita _____ Eija Loukoilan uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunkisuunnittelulautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Sampo Villanen (Vas.) pyytää 9.8.2013 vapautusta kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ulkomaille muuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013, 5 § Sampo Villasen varajäseneksi kaupunkisuunnittelulautakuntaan toimikaudeksi 2013 -

02.09.2013

Kj/2

2016. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi varajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Sampo Villasen eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Kj/3

§ 853

V 11.9.2013, Sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston jäsenen valinta

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-001990 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen

1. myöntää Tiina Lintuselle vapautuksen sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston jäsenen luottamustoimesta
2. valita _____ uudeksi jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan toiseen jaostoon vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Tiina Lintunen (Vas.) pyytää 9.8.2013 vapautusta sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston jäsenen luottamustoimesta esteellisyyden vuoksi, jota hänen uusi palvelussuhteensa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa aiheuttaa.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013, 5 § Tiina Lintusen jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan toiseen jaostoon toimikaudeksi 2013 -

02.09.2013

Kj/3

2016. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi jäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Tiina Lintusen eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toinen jaosto
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

02.09.2013

Kj/4

§ 854

V 11.9.2013, Nuorisolautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2013-010647 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti täydentää 26.8.2013 tekemäänsä päätöstä (827 §) ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne

3. valita Timo Kontion henkilökohtainen varajäsen Stella Qin Aleksej Fedotovin henkilökohtaiseksi varajäseneksi

4. valita Katri Nokela Timo Kontion uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi nuorisolautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäne tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne täydentää 26.8.2013 tekemäänsä päätöstä (827 §) ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne

3. valita Timo Kontion henkilökohtainen varajäsen Stella Qin Aleksej Fedotovin henkilökohtaiseksi varajäseneksi

4. valita Katri Nokela Timo Kontion uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi nuorisolautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

02.09.2013

Kj/4

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, 827 § myöntää Susanna Haapalaiselle (SDP) eron nuorisolautakunnan jäsenyydestä. Samalla kaupunginhallitus päätti valita Haapalaisen henkilökohtaisena varajäsenenä toimineen Aleksej Fedotovin uudeksi jäseneksi, jolloin kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se valitsisi Fedotovin henkilökohtaisen varajäsenen.

Fedotovin henkilökohtaiseksi varajäseneksi on esitetty Timo Kontion varajäsentä Stella Qinia ja Timo Kontion uudeksi varajäseneksi Katri Nokelaa. Näin ollen kaupunginhallituksen 26.8.2013 tekemää päätöstä olisi täydennettävä, jotta varajäsenen vaihdos olisi kuntalain 53 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen valmistelema.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Nuorisolautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2013 § 827

HEL 2013-010647 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Kj/4

1. myöntää Susanna Haapalaiselle vapautuksen nuorisolautakunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita Susanna Haapalaisen henkilökohtainen varajäsen Aleksej Fedotov uudeksi jäseneksi
3. valita _____ Aleksej Fedotovin henkilökohtaiseksi varajäseneksi nuorisolautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

26.08.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tarja Tenkula: Aleksej Fedotov uudeksi jäseneksi

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, ts. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

02.09.2013

Kj/5

§ 855

V 11.9.2013, Kaupunginhallituksen johtosäännön muuttaminen sekä kaupunginhallituksen johtamisen jaoston ja tietotekniikkajaoston asettaminen

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-010720 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Antti Peltonen, yksikön päällikkö vs., puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen lisätä kaupunginhallituksen johtosääntöön uudet 2 b ja 2 c §:n sekä 8 b ja 8 c §:n seuraavasti:

2 b § Johtamisen jaosto

Kaupunginvaltuusto asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi johtamisen jaoston. Jaostossa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee jaoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen jäsenen tai varajäsenen.

2 c § Tietotekniikkajaosto

Kaupunginvaltuusto asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi tietotekniikkajaoston. Jaostossa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee jaoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen jäsenen tai varajäsenen.

8 b § Johtamisen jaoston tehtävät

Johtamisen jaoston tehtävänä on tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta siten, että uudistukset voivat tulla voimaan vuoden 2017 alussa.

8 c § Tietotekniikkajaoston tehtävät

Tietotekniikkajaoston tehtävänä on

- 1 tehdä esityksiä tietotekniikkaa ja tietohallintoa koskevista periaatteista ja linjauksista sekä seurata niiden toteutumista
- 2 seurata kaupungin tietotekniikkaohjelman laatimista, toimeenpanoa ja toteutumista
- 3 hyväksyä tietotekniikan hankeohjelmaan hallintokuntien esityksestä tietotekniikkahankkeet, joiden kokonaiskustannusarvio ylittää miljoona euroa
- 4 antaa lausunto kaupungin tietotekniikan hankeohjelman kokonaisuudesta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen muuttaa kaupunginhallituksen johtosäännön 4 §:n 1 momentin kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallituksen, konsernijaoston ja tietotekniikkajaoston kokouksissa kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja esittelevät toimialaansa kuuluvat asiat. Johtamisen jaoston kokouksissa kaupunginjohtaja esittelee asiat. Tarvittaessa kaupunginjohtaja ratkaisee, kenen esiteltäväksi asia kuuluu.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättäneen asettaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston ja tietotekniikkajaoston ja valita jaostojen puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet tämän päätöksen täytäntöönpanosta alkavaksi toimikaudeksi seuraavasti:

Johtamisen jaosto:

1.	_____	varajäsen _____
2.	_____	varajäsen _____
3.	_____	varajäsen _____
4.	_____	varajäsen _____
5.	_____	varajäsen _____

02.09.2013

Kj/5

6. _____ varajäsen _____
7. _____ varajäsen _____
8. _____ varajäsen _____
9. _____ varajäsen _____

Puheenjohtaja: _____

Varapuheenjohtaja: _____

Tietotekniikkajaosto:

1. _____ varajäsen _____
2. _____ varajäsen _____
3. _____ varajäsen _____
4. _____ varajäsen _____
5. _____ varajäsen _____
6. _____ varajäsen _____
7. _____ varajäsen _____
8. _____ varajäsen _____
9. _____ varajäsen _____

Puheenjohtaja: _____

Varapuheenjohtaja: _____

Vielä kaupunginvaltuusto päättäneen tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston ja tietotekniikkajaoston perustaminen liittyy kaupunginvaltuuston 24.4.2013, 122 § hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 täytäntöönpanoon.

Strategiaohjelman osion Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen kohdan Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö toimenpiteenä todetaan, että kaupungin johtamisjärjestelmä uudistetaan. Uudistuksen

tavoitteena on kunnallisvaalituloksen heijastuminen kaupungin johtoon, demokraattisen päätöksenteon ja sen vaikuttavuuden parantaminen ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen roolin vahvistaminen kaupungin johtamisessa. Uudistusta valmistelevaan nimetään kaupunginhallituksen jaosto, jossa edustettuina ovat kaikki kaupunginhallitusryhmät. Jaosto tekee esitykset johtamisjärjestelmän uudistamisesta niin, että ne voivat astua voimaan vuoden 2017 alussa. Johtamisen jaosto on tarkoitus lakkauttaa, kun uudistus on tullut voimaan.

Samana osion kohdan Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut toimenpiteenä mainitaan, että kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan IT-jaosto, joka valvoo kaupungin tietotekniikkastrategiaa sekä tietohallinto- ja tietotekniikkainvestointeja eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on yhteisten perus-IT-tehtävien hoitaminen keskitetysti keskushallinnossa.

Tietotekniikkajaoston tehtäväksi esitetään lisäksi, että se hyväksyy tietotekniikan hankeohjelmaan hallintokuntien esitykset tietotekniikkahankkeista, joiden kokonaiskustannusarvio ylittää miljoona euroa. Tämä koskee kaupunkiyhteisiä tietotekniikkahankkeita ja kaikkien hallintokuntien hankkeita.

Jaostoihin tulisi konsernijaoston mallin mukaisesti yhdeksän jäsentä varajäsenineen, jotta varmistetaan mahdollisuus toisaalta riittävän laaja-alaiseen osallistumiseen ja toisaalta tehokkaaseen työskentelyyn. Koska kysymyksessä on kaupunginhallituksen jaosto, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja olisivat kaupunginhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Kaupunginjohtaja toimisi esittelijänä johtamisen jaostossa, koska kysymys on kaupungin johtamiseen ja keskushallinnon toimintaan liittyvistä asioista.

Tietotekniikkajaostossa kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja esittelevät toimialaansa kuuluvat asiat samoin kuin konsernijaostossa. Tarvittaessa kaupunginjohtaja ratkaisee, kenen esiteltäväksi asia kuuluu.

Esitys on valmisteltu yhteistyössä sääntötoimikunnan kanssa, joten erillistä sääntötoimikunnan lausuntoa ei ole annettu.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuuston tulisi valita kaupunginhallituksen tietotekniikkajaoston ja johtamisen jaoston jäsenet.

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen (kuntalain 35 §) on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan

1. kunnan keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö,
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta, eikä
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kunnanhallituksen, lautakunnan ja johtokunnan jaostosta on soveltuvin osin voimassa, mitä asianomaisesta toimielimestä säädetään (kuntalain 17 § 4 mom.).

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentin mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Saman pykälän 3 momentin mukaan viranomaisien ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Kuntalain 60 §:n mukaan vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat

02.09.2013

Kj/5

varsinaiseksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Kaupunginhallituksen voimassa oleva johtosääntö ja muutosesitykset sisältävä johtosääntöluonnos ovat esityslistan liitteinä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Antti Peltonen, yksikön päällikkö vs., puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupunginhallituksen johtosääntö.pdf
- 2 Kaupunginhallitus johtosääntö muutettu 21.8.2013

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus

Hallintokeskus
Talous- ja suunnittelukeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2013 § 828

Pöydälle 26.08.2013

HEL 2013-010720 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Antti Peltonen, yksikön päällikkö vs., puhelin: 310 36018

02.09.2013

Kj/5

antti.peltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Ryj/1

§ 856

V 11.9.2013, Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön muuttaminen

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-005065 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön kuulumaan 1.1.2014 lukien seuraavasti:

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖTOIMEN JOHTOSÄÄNTÖ

1 § Toimiala

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta ja sen alainen Helsingin kaupungin ympäristökeskus huolehtivat kaupungin ympäristönsuojelusta, ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti.

Lautakunta toimii, ellei toisin ole määrätty, ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja leirintäalueviranomaisena sekä maastoliikenne- ja vesiliikennelaeissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena ja 4 §:ssä mainittujen lakien tarkoittamana valvonta- ja muuna viranomaisena.

Lautakunta ja virasto edistävät osaltaan luonnon- ja maisemansuojelua sekä luonnon virkistyskäyttöä yhteistyössä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa.

2 § Lautakunta

Lautakunnassa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

3 § Esittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lautakunnan kokouksissa viraston päällikkö esittelee virastoa kokonaisuudessaan, hallinto- ja tukipalvelut -osastoa sekä useampaa kuin yhtä osastoa koskevat asiat.

Elintarviketurvallisuuspäällikkö, ympäristönsuojelupäällikkö ja ympäristöterveyspäällikkö esittelevät osastonsa toimialaan kuuluvat asiat.

Viraston päällikkö voi ottaa alaiselleen esittelijälle kuuluvan asian esiteltäväkseen.

4 § Lautakunnan tehtävät

Lautakunnan tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty,

- 1 toimia elintarvikelain, kuluttajaturvallisuuslain, tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin osalta lääkelain tarkoittamana valvonta- ja muuna viranomaisena
- 2 valvoa, että virasto toimii vahvistetun talousarvion puitteissa sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti
- 3 asettaa osaltaan virastolle tavoitteet sekä seurata niiden toteutumista
- 4 päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista
- 5 hyväksyä tilahankkeita koskevat tarveselvitykset sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista
- 6 päättää hankinnoista sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista
- 7 päättää hallinto-oikeutensa puitteissa maa-alueiden, tilojen ja laitteiden vuokralle antamisesta sekä muusta käyttöön luovuttamisesta kerrallaan kauintaan viiden vuoden ajaksi samoin kuin toistaiseksi, jos vuokrasuhde on sovittu päättyväksi kauintaan kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää vuokralle antamisesta ja muusta käyttöön luovuttamisesta
- 8 päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa huonetilojen vuokralle ottamisesta sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää vuokralle ottamisesta

- 9 päättää viraston hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden käyvästä arvosta luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää luovuttamisesta
- 10 päättää kaupunginhallituksen vahvistamisrajoissa viraston hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta vastikkeetta tai alle käyvän arvon
- 11 myöntää vahingonkorvaus silloin, kun kaupunki on virastoa koskevissa asioissa korvausvelvollinen taikka vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija myöntää vahingonkorvauksen
- 12 myöntää kokonaan tai osittain vapautus viraston henkilökuntaan kuuluvalla hänen velvollisuudestaan korvata virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella, sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija myöntää vapautuksen
- 13 myöntää vapautus virastolle tulevan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija myöntää vapautuksen
- 14 asettaa, kun asian laatu sitä erityisesti edellyttää, valmistelemaan määrättyä asiaa tilapäinen jaosto, josta on soveltuvin osin voimassa, mitä lautakunnasta on määrätty
- 15 päättää luonnonsuojelulaissa tarkoitetuista luonnonmuistomerkkejä koskevista asioista
- 16 huolehtia eläinsuojeluvalvonnan, eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien tehtävien sekä eläinsuojelulain mukaisen löytöeläinten hoidon järjestämisestä
- 17 huolehtia kunnan ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmien laatimisesta ja niiden toteutumisen arvioinnista
- 18 myöntää ympäristönsuojelulain mukainen poikkeus laissa säädetyistä talousjätevesien käsittelyä koskevista vaatimuksista
- 19 huolehtia ympäristönsuojelulain ja ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisten ohjelmien tai suunnitelmien laatimisesta, toteutuksen koordinoinnista ja seurannasta
- 20 huolehtia ympäristönsuojelulain mukaisten meluselvityksen ja meluntorjunnan

02.09.2013

Ryj/1

- toimintasuunnitelman laatimisesta ja tarkistamisesta sekä toteutuksen koordinoinnista ja seurannasta
- 21 huolehtia osaltaan energiatehokkuuteen sekä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvästä ohjauksesta, neuvonnasta ja tiedotuksesta

5 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Lautakunta voi siirtää ympäristönsuojelulain, jätelain, vesihuoltolain, terveydensuojelulain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, ulkoilulain, merenkulun ympäristönsuojelulain, elintarvikelain, kuluttajaturvallisuuslain, tupakkalain, lääkelain sekä näiden säädösten nojalla annetun asetuksen tai päätöksen perusteella lautakunnalle annetun tehtävän lautakunnan alaiselle viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin ole säädetty.

6 § Organisaatio

Virastossa on seuraavat osastot:

- elintarviketurvallisuusosasto
- ympäristöterveysosasto
- ympäristönsuojeluosasto
- hallinto- ja tukipalvelut -osasto

Osastojen toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

Viraston päällikkönä on ympäristöjohtaja. Elintarviketurvallisuusosaston päällikkönä on elintarviketurvallisuuspäällikkö, ympäristöterveysosaston päällikkönä ympäristöterveyspäällikkö, ympäristönsuojeluosaston päällikkönä ympäristönsuojelupäällikkö ja hallinto- ja tukipalvelut -osaston päällikkönä hallintopäällikkö.

Virastossa on lisäksi muuta henkilökuntaa.

7 § Johtaminen

Viraston päällikkö johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan.

Osaston päällikkö johtaa osaston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan.

8 § Osastojen toimiala

Elintarviketurvallisuusosasto huolehtii elintarvikevalvontaan ja talousveden valvontaan liittyvistä tehtävistä sekä eläinsuojeluvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta ja muista kunnalle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

eläinlääkintähuoltolaissa osoitetuista tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöterveysosasto huolehtii terveydensuojelusta, kuluttajaturvallisuusvalvonnasta, tupakkavalvonnasta sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiin liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Ympäristönsuojeluosasto huolehtii ympäristönsuojeluun, vesiensuojeluun, luonnonsuojeluun sekä vesi- ja maastoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi osasto huolehtii kunnan ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa ympäristösuojeluviranomaiselle määrätystä tehtävistä sekä ilman laadun varautumissuunnitelman toimeenpanosta viranomaisten päätösten perusteella.

Hallinto- ja tukipalvelut -osasto huolehtii keskitetyistä hallintopalveluista, viestinnästä ja tietohallinnosta sekä välillisten pakkokeinojen täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Lisäksi osastot huolehtivat toimialaansa kuuluvasta tutkimuksesta, kehittämisestä, tiedotuksesta ja neuvonnasta.

9 § Viraston päällikön tehtävät

Viraston päällikön tehtävänä on, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle,

- 1 hyväksyä toimintasäännöt
- 2 siirtää viraston palveluksessa oleva henkilö ja vastaava virka tai toimi viraston osastosta toiseen asianomaisia esimiehiä, asianomaista henkilöä sekä tämän sitä pyytäessä luottamusmiestä kuultuaan
- 3 panna täytäntöön henkilökuntaa koskevat virka- ja työehtosopimukset sekä vastaavat sopimukset huomioon ottaen, mitä kaupunginhallituksen johtosäännössä on määrätty
- 4 hakea kaupungin puolesta, lukuun ottamatta Euroopan Unionin rahoitusta, ympäristötoimen toimialaan kuuluvat valtionosuudet ja -avustukset sekä niihin verrattavat etuudet ja käyttää näissä asioissa kaupungin puhevaltaa
- 5 määrätä kaupungineläinlääkäreiden keskinäisestä tehtäväjaosta
- 6 määrätä siirtymisestä perus- ja tehostettuun valmiuteen ilmanlaadun heiketessä ja tarpeellisiin

02.09.2013

Ryj/1

toimiin ryhtymisestä kuten suositusten ja varoitusten antamisesta ja tiedottamisesta ilmanlaadun turvaamiseksi, sekä tehdä kaupunginjohtajalle esityksiä ympäristönsuojelulain edellyttämiin ilmanlaadun turvaamista koskeviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Lisäksi viraston päällikkö suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ja lautakunnan määräämät muut tehtävät.

10 § Osaston päällikön tehtävät

Osaston päällikön tehtävänä on suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan, lautakunnan ja viraston päällikön määräämät tehtävät.

11 § Estyneenä oleminen

Viraston päällikön ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa lautakunnan määräämä osaston päällikkö.

Osaston päällikön ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa viraston päällikön määräämä viranhaltija.

12 § Kelpoisuusvaatimukset

Viraston päällikön ja osaston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, minkä lisäksi hänellä tulee olla kokemusta hallinto- ja johtamistehtävissä.

Muulta henkilökunnalta vaadittavan kelpoisuuden määrää valinnan suorittaja.

13 § Henkilökunnan ottaminen

Viraston päällikön ottaa kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Osaston päällikön ottaa kaupunginhallitus lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Toimistotasaisen yksikön päällikön ottaa lautakunta.

Muun henkilökunnan ottaa viraston päällikkö tai hänen määräämänsä.

14 § Esitykset ja lausunnot ulkopuolisille sekä puhevallan käyttö

Lautakunnan ja viraston esitykset ja lausunnot kaupungin ulkopuolisille on toimitettava kaupunginhallituksen välityksellä, jollei tätä asian vähäisen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole pidettävä tarpeettomana tai ellei ole toisin määrätty.

Lautakunta käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa lautakunnan päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa. Puhevaltaa käyttää kuitenkin viraston päällikkö tai hänen määräämänsä viranhaltija, jos hän yhtyy lautakunnan päätökseen.

Esittelijä

Ympäristökeskus aloitti toimintansa itsenäisenä virastona 1.1.1991 ja on siitä lähtien toiminut pääosin alkuperäisten periaatteiden mukaisesti organisoituneena. Organisoitumisen pääperiaate oli se, että keskeisten toimialojen, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydensuojelu, välistä rajaa häivytettiin sillä että esim. ympäristövalvontayksikössä on hoidettu molempien toimialojen tehtäviä. Tämän ohella ympäristöterveysyksikkö alun perin hoiti ympäristönsuojelun piiriin kuuluvaa jätehuollon ja roskaantumisen valvontaa. Järjestelyllä eriytettiin kunnallisesta ympäristönsuojelun hallinnosta annettuun lakiin perustuvat tehtävät omaan osastotasoiseen yksikköönsä ja eri sektorilakeihin perustuvat lupa- ja valvontatehtävät omaan yksikköönsä. Ratkaisun tarkoituksena oli poistaa hallinnossa vallinneita päällekkäisyyksiä ja toimivaltaristiriitoja.

Kuluneina vuosikymmeninä on kuitenkin käynyt ilmi, etteivät alkuperäiset tavoitteet ole toteutuneet tyydyttävällä tavalla. Tämän vuoksi on perusteltua toteuttaa uudistus, jolla ympäristönsuojeluun liittyvät tehtävät sijoitetaan organisatorisesti yhteen osastoon ja toisaalta terveydensuojeluun liittyvät tehtävät omaan osastoonsa. Elintarviketurvallisuuteen liittyvät tehtävät on perusteltua sijoittaa omaan osastoonsa sen vuoksi, että lainsäädännön uudistumisen myötä elintarvikkeisiin ja toiminnan toimitiloihin liittyvät asiat on erotettu terveydensuojelusta omaan lainsäädäntöön perustuvaksi toiminnaksi.

Ympäristölautakunta on tehnyt esityksen ympäristötoimen johtosäännön muuttamiseksi, koska nykyinen johtosääntö ei ole kaikilta osiltaan ajan tasalla eräiden lainsäädäntömuutosten, toimivalta- ja nimikemuutosten vuoksi. Lisäksi eräitä ilmansuojeluun liittyviä tehtäviä esitetään otettavaksi johtosääntöön, koska ne eivät kuulu tällä hetkellä minkään Helsingin kaupungin lautakunnan perustehtäviin. Näiltä osin esitetään tehtäväksi ympäristötoimen johtosäännön päivitys nykytilannetta vastaavaksi.

Johtosäännön muutosesitys on ollut useaan kertaan ympäristökeskuksen yhteistoimintapöytäkirjan 27.11.2009 mukaisessa

käsittelyssä, viimeksi 22.4.2014. Esityksessä on huomioitu henkilöstötoimikunnassa esille tulleet muutos- ja täydennysesitykset.

Ympäristölautakunnan esitys ja sääntötoimikunnan ehdotus, henkilöstötoimikunnan lausunto

Ympäristölautakunta päätti 7.5.2013 § 143 esittää, että Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosääntöä muutetaan lautakunnan päätöksen liitteen mukaiseksi ja että se tulee voimaan 1.1.2014 alkaen. Lisäksi ympäristölautakunta päätti esittää, että samalla kaupunginvaltuusto kumoisi kaupunginvaltuuston 14.11.1990 hyväksymän Helsingin kaupungin ympäristölautakunnan ja ympäristökeskuksen johtosäännön siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen 1.1.2014 lukien.

Sääntötoimikunta on käsitellyt ympäristölautakunnan esityksen (7.5.2013) ympäristötoimen johtosäännön muuttamiseksi ja antanut asiasta lausunnon 7.6.2013 (liite 2). Sääntötoimikunta katsoo, että ympäristölautakunta esittää johtosääntöä sekä muutettavaksi että kumottavaksi. Sääntötoimikunta tulkitsee, että ympäristölautakunta esittää hyväksyttäväksi kokonaan uuden johtosäännön. Sääntötoimikunta ehdottaa ympäristölautakunnan esitykseen stilistisiä ja johtosääntökäytäntöjen mukaisia muutoksia. Lisäksi sääntötoimikunta ehdottaa tekstimuotoiluja 1 § 2 momenttiin sekä 4 § 1 momentin 21 kohtaan.

Kun kyseessä on uusi johtosääntö, voimassaolevassa johtosäännössä kumotuiksi mainitut kohdat on poistettu ja johtosääntöehdotuksen pykälänumerointi korjattu juoksevaksi. Lisäksi voimassaolevassa johtosäännössä olevat viittaukset säädösten pykäliin on poistettu.

Helsingin kaupungin ympäristötoimen voimassaoleva johtosääntö on liitteenä 1. Sääntötoimikunnan ehdotus Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännöksi on liitteenä 3.

Henkilöstötoimikunnan johtosääntöjaosto on tutustunut sääntötoimikunnan ehdotukseen. Henkilöstötoimikunnan johtosääntöjaosto päätti 14.6.2013 lausuntonaan, että sillä ei ole huomauttamista ympäristötoimen johtosäännön muutosesitykseen. Lausunto on liitteenä 4.

Esittelijä viittaa sääntötoimikunnan lausuntoon ja toteaa, että päätösehdotus on sääntötoimikunnan ehdottaman mukainen.

Perustelut

Perusteluissa kuvataan pykäläkohtaisesti kunkin pykälän perustelut. Voimassaolevan johtosäännön vastaava pykälä on mainittu sulkeissa.

1 § Toimiala (1 §)

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

1 mom.

Sana ”ympäristötoimesta” esitetään muutettavaksi sanaksi ”ympäristönsuojelusta”. Lisäksi toimialasta esitetään poistettavaksi kuluttajaneuvonnasta huolehtiminen.

Ympäristönsuojelu ilmaisee toimialan sisällön tarkemmin kuin sana ympäristötoimi, joka laajempina käsitteenä sisältyy johtosäännön otsikkoon.

Kuluttajaneuvonta siirtyi 1.1.2009 lukien kunnilta valtakunnalliseksi palveluksi, jota ohjaa kuluttajavirasto.

2 mom.

Toisessa momentissa ilmaistaan lautakunnan viranomaisasema.

Voimassaolevan johtosäännön toimialapykälässä mainittuja valvonta- ja muita viranomaistehtäviä esitetään siirrettäväksi jäljemmäksi 4 §:ään (Lautakunnan tehtävät).

Toisesta momentista esitetään poistettavaksi kemikaalilakiin perustuva viranomaisvalvontatehtävä. Lisäksi esitetään poistettavaksi yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettujen tilojen tarkastaminen.

Ympäristölautakunnan viranomaisasema perustuu kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annettuun lakiin (64/1986), jonka mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen).

Terveydensuojelulain (763/1994) mukaan kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (kunnan terveydensuojeluviranomainen).

Ulkoilulain (606/1973) mukaan leirintäaluetta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista valvoo kunnan leirintäalueviranomainen (kunnan leirintäalueviranomainen).

Uusi kemikaalilaki (599/2013) on annettu 9.8.2013. Uudella lailla on kumottu vuoden 1989 kemikaalilaki (744/1989). Uudistuksessa kemikaalivalvontatehtäviä on keskitetty valtion viranomaisille ja kunnilta poistuu kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtävät. Uusi kemikaalilaki tulee voimaan 1.9.2013.

Tilojen tarkastaminen on laissa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta (928/2009) määritelty terveyslautakunnan tehtäväksi.

3 mom.

Ilmaisu ”ympäristövaikutusten selvittämistä ja arviointia kaupunginhallinnossa” esitetään poistettavaksi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukaan yhteysviranomaisen on varattava hankkeen vaikutusalueen kunnille tilaisuus antaa lausuntonsa arviointiohjelmasta. Esitysten ja lausuntojen antaminen kaupungin ulkopuolisille sekä puhevallan käyttö ilmaistaan ehdotuksen 14 §:ssä.

3 § Esittely (3 §)

1 ja 2 mom.

Organisaatiotermi ”yksikkö” esitetään muutettavaksi termiksi ”osasto”.

Perustelut esitetään kohdassa 6 § Organisaatio.

2 mom.

Esittelijöiden nimikkeet esitetään muutettaviksi nimikkeiksi elintarviketurvallisuuspäällikkö, ympäristönsuojelupäällikkö ja ympäristöterveyspäällikkö.

Nimikkeet ympäristövalvontapäällikkö ja ympäristötutkimuspäällikkö on muutettu kaupunginhallituksen päätöksellä 28.5.2012 § 663 nimikkeeksi ympäristöpäällikkö. Muut perustelut esitetään kohdassa 6 § Organisaatio.

4 § Lautakunnan tehtävät (6 §)

1 mom. 1-kohta

Kohtaan 1 esitetään lisättäväksi tehtäviä, joissa lautakunta toimii erinäisten lakien tarkoittamana valvonta- ja muuna viranomaisena.

Elintarvikelain (23/2006) mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan elintarvikevalvonnasta. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (kunnan valvontaviranomainen).

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta on säädetty uudella 1.1.2012 voimaan tulleella kuluttajaturvallisuuslailla (920/2011), jolla kumottiin aiempi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettu laki (75/2004). Kuluttajaturvallisuuslain mukaan kunnan tehtävänä on alueellaan valvoa ko. lain noudattamista. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin.

Lain ”Toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettu laki” (693/1976) nimike muutettiin lakimuutoksen 698/2010 yhteydessä

tupakkalaiksi. Muutos tuli voimaan 1.10.2010. Tupakkalain mukaan kunta valvoo alueellaan ko. lain noudattamista. Kunnan alueella ko. lain mukaisista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä toimielin.

Lääkelain muuttamisesta annetun lain (22/2006) mukaan kunnan tulee tarkastaa nikotiinivalmisteiden varastointi- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinivalmisteiden myyntiä.

(1 mom. 15-kohta)

Voimassaolevan johtosäännön kohta 15 esitetään kumottavaksi. Kohdan viittaus maastoliikennelakiin ja vesiliikennelakiin esitetään sisällytettäväksi toimialapykälään (1 §).

(1 mom. 16-kohta)

Voimassaolevan johtosäännön kohta 16 esitetään kumottavaksi. Kohdan maininta lausuntojen antamisesta sisältyy ehdotuksen 14 §:ään (Esitykset ja lausunnot ulkopuolisille sekä puhevallan käyttö).

(1 mom. 17-kohta)

Voimassaolevan johtosäännön kohta 17 esitetään kumottavaksi. Kohdan maininta ympäristön tilan seurannasta sisältyy lautakunnan viranomaistehtäviin (1 § Toimiala).

(1 mom. 18-kohta)

Voimassaolevan johtosäännön kohta 18 esitetään kumottavaksi. Kohdan maininta luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden hoidon suunnittelusta sisältyy lautakunnan viranomaistehtäviin (1 § Toimiala).

1 mom. 16-kohta (19-kohta)

Kohtaan 16 esitetään lisättäväksi eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät ja eläinsuojelulain mukaisen löytöeläinten hoidon järjestäminen.

Eläinsuojelulain (247/1996) mukaan kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija valvovat ko. lain noudattamista kunnan alueella.

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaan kunta järjestää alueellaan peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkärinavun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoidon siten kuin ko. laissa säädetään. Kunnassa näistä tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin.

Eläinsuojelulain mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

(1 mom. 20-kohta)

Voimassaolevan johtosäännön kohta 20 tartuntatautilain soveltamisesta esitetään kumottavaksi. Tartuntatautilain (583/1986) soveltaminen ei kuulu enää terveydensuojeluviranomaisen toimivaltaan. Johtosäännössä mainittu tartuntatautilain mukainen toimivalta on jääne ympäristökeskuksen perustamisvaiheen ajalta, jolloin terveydensuojelua koskeva valvonta liitettiin osaksi ympäristökeskuksen toimintaa. Nykyisin tartuntatautilain soveltaminen kuuluu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalaan, eikä ympäristönsuojeluviranomaiselle ole tartuntatautilaissa määritelty toimivaltaa. Lain mukaisesta toimivallasta on mainittu sosiaali- ja terveystoimen johtosäännössä.

1 mom. 17-kohta

Kohdaksi 17 esitetään lisättäväksi ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmien laatiminen ja toteutumisen arviointi valtioneuvoston asetuksen (665/2006) mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollon lakikohtaiset valvontasuunnitelmat, kuten elintarvikevalvontasuunnitelma ja terveydensuojelun valvontasuunnitelma, on erityislaeissa määrätty kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tai terveydensuojeluviranomaisen laadittavaksi, mutta ns. ympäristöterveydenhuollon kokonaissuunnitelma on asetuksessa määrätty kunnan laadittavaksi.

1 mom. 18-kohta

Kohdaksi 18 esitetään lisättäväksi uusi kohta, jossa annetaan ympäristölautakunnalle toimivalta myöntää ympäristönsuojelulain 27 d §:n mukainen poikkeus laissa säädetyistä talousjätevesien käsittelyä koskevista vaatimuksista.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) talousjätevesipäästöjä koskevia pykälä muutettiin 4.3.2011 säädetyllä lailla ympäristönsuojelulain muuttamisesta (196/2011), jossa ympäristönsuojelulakiin lisättiin uusi luku 3 a, joka koskee talousjätevesien käsittelyä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla.

Uusien pykälien (27a – 27d §) mukaan viemäriverkoston liittymättömien kiinteistöjen jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Talousjätevesien

käsittelyä varten kiinteistöllä tulee olla käyttökohteeseensa soveltuva jätevesien käsittelyjärjestelmä, jonka valintaan vaikuttaa käsittelemättömän talousjäteveden kuormitus, muun jätevesijärjestelmän ominaisuudet, ympäristön pilaantumisen vaara ja ympäristöolosuhteet.

Talousjätevesien käsittelyvaatimuksista voidaan poiketa laissa säädetyillä edellytyksillä. Poikkeuksen myöntää hakemuksesta kunnan toimivaltainen viranomaisen. Koska poikkeamisasian käsittely ei vielä ole minkään Helsingin kaupungin viranomaisen lakisääteisissä tehtävissä, on asia tarpeen lisätä ympäristölautakunnan tehtäväksi ympäristötoimen johtosääntöön.

1 mom. 19-kohta

Kohdaksi 19 esitetään lisättäväksi uusi kohta, jolla ympäristölautakunnan tehtäväksi annetaan ympäristönsuojelulain ja ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisten ohjelmien tai suunnitelmien laatimisesta sekä toteutuksen koordinoinnista ja seurannasta huolehtiminen.

Ympäristönsuojelulain 25, 102a ja 102b pykälissä sekä ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (38/2011) kunnalle on annettu tehtäväksi ympäristön tilan ja ilmanlaadun seuranta sekä ilmansuojelusuunnitelman ja toimintasuunnitelman laatiminen.

Tällä hetkellä ko. tehtävät eivät kuulu minkään Helsingin kaupungin lautakunnan perustehtäviin. Toimivaltasäännöksiä on näiltä osin syytä täydentää. Esitetyt tehtävät sopivat luonteeltaan ympäristölautakunnan tehtäviin, koska se huolehtii myös muista kunnan ympäristönsuojelutehtävistä.

Pääkaupunkiseudulla ilmanlaadun seurannasta huolehtivat Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa yhdessä. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ylläpitää seudun ilmanlaadun mittausasemia. Ilmanlaadun parantamiseksi on pääkaupunkiseudulle laadittu yhteinen ilmansuojeluohjelma. Ilmansuojelun ohjelmakokonaisuus koostuu HSY:n ohjelmasta sekä pääkaupunkiseudun kuntien ohjelmista. Ilmansuojeluohjelmaa täydentää Pääkaupunkiseudun varautumissuunnitelma ilmanlaadun äkilliseen heikkenemiseen sekä Helsingin kaupungin varautumissuunnitelma ilman epäpuhtauspitoisuuksien äkilliseen kohoamiseen.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 15 §:n 1 momentin 3-kohdan mukaan kaupunginjohtajan tehtävänä on antaa ympäristönsuojelulain

102 §:n nojalla kaupunginhallituksen hyväksymien ilmanlaadun turvaamista koskevien päätösten perusteella määräyksiä mm. liikenteen rajoittamisesta. Voimassaolevan ympäristötoimen johtosäännön 11 §:n 1 momentin 8-kohdan (ehdotuksen 9 § 1 mom. 6-kohta) mukaan viraston päällikön tehtävänä on mm. tehdä kaupunginjohtajalle esityksiä ympäristönsuojelulain edellyttämiin ilmanlaadun turvaamista koskeviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Ympäristökeskus on valmistellut kaupunginhallituksen 19.5.2008 § 736 hyväksymän Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimenpideohjelman 2009-2016, sekä osallistunut kaupunginhallituksen 24.9.2007 § 1208 hyväksymän ilman epäpuhtauspitoisuuksien äkillisen kohoamisen varalle laaditun kaupungin varautumissuunnitelman valmisteluun.

Ilmansuojelun toimintaohjelman toteuttamista on seurattava vuosittain. Ympäristökeskus on tuottanut aineistoa Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-2016 toteutumisen seurantaan ja suunnitelman raportointia varten.

1 mom. 20-kohta

Kohdaksi 20 esitetään lisättäväksi uusi kohta, jolla ympäristölautakunnan tehtäväksi annetaan ympäristönsuojelulain mukaisten meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimisesta, tarkistamisesta ja toteutuksen koordinoinnista sekä seurannasta huolehtiminen.

Ympäristönsuojelulain 25b §:ssä meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatiminen ja tarkistaminen on säädetty kunnan tehtäväksi. Tällä hetkellä tehtävä ei kuulu minkään Helsingin kaupungin lautakunnan perustehtäviin. Tehtävä sopii luonteeltaan ympäristölautakunnan tehtäviin, koska se huolehtii myös muista kunnan ympäristönsuojelutehtävistä. Lisäksi ympäristökeskus on valmistellut Helsingin kaupungin meluselvityksen ja tarkistetun meluselvityksen sekä kaupunginhallituksen meluntorjunnan toimintasuunnitelman (2009-2012) ja tarkistetun meluntorjunnan toimintasuunnitelman (2013-2016).

1 mom. 21-kohta

Ehdotuksen 21 kohdaksi esitetään lisättäväksi uusi kohta, jonka mukaan ympäristölautakunnan tulee osaltaan huolehtia energiatehokkuuteen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvästä ohjauksesta, neuvonnasta ja tiedotuksesta.

Ilmastonsuojeluun liittyvät tehtävät eivät tällä hetkellä kuulu minkään Helsingin kaupungin lautakunnan perustehtäviin, vaikkakin useat

hallintokunnat hoitavat erilaisia energiatehokkuuteen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyviä tehtäviä.

Asian merkittävyyden vuoksi tehtävä on perusteltua mainita ympäristötoimen johtosäännössä. Ilmastonsuojelun koordinoinnin vahvistaminen on muun muassa ympäristökeskuksen strateginen projekti, jota edistetään jo kaupungin ja elinkeinoelämän verkostossa. Tehtävä sopii luonteeltaan ympäristölautakunnan tehtäviin, koska se huolehtii myös muista kunnan ympäristönsuojelutehtävistä. Lisäksi ympäristökeskukseen on vuonna 2009 perustettu ilmastonsuojelutehtäviin liittyvä ympäristötarkastajan virka.

5 § Toimivallan edelleen siirtäminen (7 §)

Voimassaolevan johtosäännössä mainitut säädökset kemikaalilaki, tartuntatautilaki sekä laki yksityisestä terveydenhuollosta esitetään poistettavaksi. Lisäksi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettu laki esitetään muutettavaksi kuluttajaturvallisuuslaiksi ja toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettu laki tupakkalaiksi.

Pykälään esitetään lisättäväksi mahdollisuus siirtää edelleen viranhaltijalle merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:n mukaisesti.

Ympäristölautakunta ja ympäristökeskus eivät ole enää toimivaltaisia viranomaisia kemikaalilain, tartuntatautilain sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain osasta: kemikaalilain uudistuksen myötä kunnilta poistuu kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtävät, tartuntatautilain soveltaminen ei kuulu enää terveydensuojeluviranomaisen toimivaltaan, ja yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaisia lupaviranomaisia ovat aluehallintovirastot ja Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto. Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta on säädetty uudella 1.1.2012 voimaan tulleella kuluttajaturvallisuuslailla (920/2011). Lain ”Toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettu laki” nimike muutettiin 1.10.2010 tupakkalaiksi.

6 § Organisaatio (8 §)

1 mom.

Ympäristökeskukseen esitetään perustettavaksi seuraavat osastot: elintarviketurvallisuusosasto, ympäristöterveysosasto, ympäristönsuojeluosasto sekä hallinto- ja tukipalvelut -osasto.

Voimassaolevassa johtosäännössä käytetään organisaatiotermiä ”osastotasoinen yksikkö”, joka kuvastaa viraston perustamisvaiheen organisaatioajattelua ja joka ei vastaa tämän päivän pyrkimystä ilmaista asiat selkein ja yksiselitteisin termein. Lisäksi termi ”yksikkö” on ollut omiaan aiheuttamaan käsitteiden sekaannusta käsiteltäessä asioista eri tahoilla. Tämän vuoksi organisaatiotermi ”osasto” on perusteltua ottaa käyttöön myös ympäristökeskuksessa.

Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon asioiden eriyttäminen omiin osastoihinsa aiheuttaa sen, ettei nykyistä ympäristövalvontayksikköä enää tarvita.

2 mom.

Voimassaolevan johtosäännön ilmaisu ”osastotasoisen yksikön yksikköjaosta päättää lautakunta” esitetään kuulumaan seuraavasti: Osastojen toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

3 mom.

Osastopäälliköiden virkanimikkeiksi esitetään vahvistettaviksi seuraavat nimikkeet:

elintarviketurvallisuusosasto: elintarviketurvallisuuspäällikkö
ympäristöterveysosasto: ympäristöterveyspäällikkö
ympäristönsuojeluosasto: ympäristönsuojelupäällikkö
hallinto- ja tukipalvelut - osasto: hallintopäällikkö

Viraston päällikön eli ympäristöjohtajan ja voimassaolevan johtosäännön mukaisen hallintoyksikön päällikön eli hallintopäällikön virkanimikkeet esitetään säilytettäväksi ennallaan. Osastojaon muotoutuessa edellä selostetun mukaiseksi aiempi ympäristövalvontayksikön päällikön eli ympäristövalvontapäällikön virkanimike ei ole enää tarpeen.

8 § Osastojen toimiala (10 §)

1 mom.

Voimassaolevassa johtosäännössä mainitaan ympäristövalvontayksikkö sekä kuluttajaneuvonnasta huolehtiminen.

Osastojen toimialasta esitetään poistettaviksi ympäristövalvontayksikön kohdalla mainitut tehtävät ja kuluttajaneuvonnasta huolehtiminen.

Uudessa organisaatiossa ympäristövalvontayksikön vastuulla olevat tehtävät kuuluvat ympäristönsuojeluosaston ja ympäristöterveysosaston toimialaan. Kuluttajaneuvonta siirtyi 1.1.2009 lukien kunnilta valtakunnalliseksi palveluksi.

2 mom.

Elintarviketurvallisuusosaston toimiala esitetään seuraavansisältöisenä: "Elintarviketurvallisuusosasto huolehtii elintarvikevalvontaan ja talousveden valvontaan liittyvistä sekä eläinsuojeluvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta ja muista kunnalle eläinlääkintähuoltolaissa osoitetuista tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti."

3 mom.

Ympäristöterveysosaston toimiala esitetään seuraavansisältöisenä: "Ympäristöterveysosasto huolehtii terveydensuojelusta, kuluttajaturvallisuusvalvonnasta, tupakkavalvonnasta sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiin liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti."

4 mom.

Ympäristönsuojeluosaston toimiala esitetään seuraavansisältöisenä: "Ympäristönsuojeluosasto huolehtii ympäristönsuojeluun, vesiensuojeluun, luonnonsuojeluun sekä vesi- ja maastoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi osasto huolehtii kunnan ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa ympäristönsuojeluviranomaiselle määrätyistä tehtävistä sekä ilman laadun varautumissuunnitelman toimeenpanosta viranomaisten päätösten perusteella."

5 mom.

Hallinto- ja tukipalvelut -osaston toimiala esitetään seuraavansisältöisenä: "Hallinto- ja tukipalvelut -osasto huolehtii keskitetyistä hallintopalveluista, viestinnästä ja tietohallinnosta sekä välillisten pakkokeinojen täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti."

9 § Viraston päällikön tehtävät (11 §)

1 mom. 2-kohta

Termi "yksiköstä" esitetään muutettavaksi termiksi "osastosta".

10 § Osaston päällikön tehtävät (12 §)

Voimassaolevan johtosäännön otsikko ”Osastotason yksikön päällikön tehtävät” esitetään muutettavaksi ”Osaston päällikön tehtävät”.

12 § Kelpoisuusvaatimukset (14 §)

Voimassaolevan johtosäännön otsikko ”Pätevyysvaatimukset” esitetään muutettavaksi ”Kelpoisuusvaatimukset”.

Termi Kelpoisuusvaatimukset on johdettu kunnallisesta viranhaltijasta annetusta laista.

13 § Henkilökunnan ottaminen (15 §)

Voimassaolevan johtosäännön otsikko ”Henkilökunnan valinta” esitetään muutettavaksi ”Henkilökunnan ottaminen”.

1-4 mom.

Voimassaolevassa johtosäännössä mainittu termi ”valitsee” esitetään muutettavaksi termiksi ”ottaa”. Lisäksi voimassaolevan johtosäännön toisen momentin teksti ”osastotason yksikön päällikön” esitetään muutettavaksi ”osaston päällikön”.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin ympäristötoimen voimassaoleva johtosääntö
- 2 Sääntötoimikunnan lausunto 7.6.2013
- 3 Sääntötoimikunnan ehdotus Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännöksi
- 4 Henkilöstötoimikunnan johtosääntöjaoston lausunto 14.6.2013

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2013 § 830

Pöydälle 26.08.2013

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Ryj/1

HEL 2013-005065 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 07.05.2013 § 143

HEL 2013-005065 T 00 01 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosääntöä muutetaan liitteen 1 mukaiseksi ja että se tulee voimaan 1.1.2014 alkaen.

Samalla kaupunginvaltuusto kumonnee kaupunginvaltuuston 14.11.1990 hyväksymän Helsingin kaupungin ympäristölautakunnan ja ympäristökeskuksen johtosäännön siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen 1.1.2014 lukien.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Jorma Nurro, hallintopäällikkö, puhelin: +358 9 310 32003
jorma.nurro(a)hel.fi

§ 857

V 11.9.2013, Kiinteistöjen ostaminen Östersundomista ja Ultunasta

HEL 2013-010496 T 10 01 00

Päätös

A

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2013 talousarvion kohdalla 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi, olevaa määrärahaa yhteensä 11 400 000 eurolla, josta 9 650 000 euroa päätösehdotuksen kohdan B kaupan rahoittamiseksi, 50 000 euroa päätösehdotuksen kohdan C kaupan rahoittamiseksi ja 1 700 000 euroa päätösehdotuksen kohdan D kaupan rahoittamiseksi.

B

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 1 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevasta määräalasta kiinteistöstä Karlvik RN:o 6:593 (kiinteistötunnus 91-442-6-593) ja kiinteistöstä Lassbengts RN:o 3:68 (91-442-3-68) rasituksista vapaana 9 650 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

C

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 2 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan Oy Itäkartano Ab:n (Y-tunnus 0937116-6) kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Riebergsvägarna RN:o 6:492 (91-442-6-492), Björnmossevägarna RN:o 6:544 (91-442-6-544), Björnmossevägarna 2 RN:o 6:585 (91-442-6-585), Landbon nirkot RN:o 6:550 (91-442-6-550) ja K 307 RN:o 6:339 (91-442-6-339) rasituksista vapaana 50 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

D

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 3 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Björkboda RN:o 6:134 (91-442-6-134) ja Björkboda I RN:o 6:150 (91-442-6-150) rasituksista vapaana 1 700 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjaluonnos 1
- 2 Kauppakirjaluonnos 2
- 3 Kauppakirjaluonnos 3
- 4 Tarjoukset
- 5 Kartta

Otteet

Ote
Myyjät

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

A

Kaupunginhallitus päättäneen ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2013 talousarvion kohdalla 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi, olevaa määrärahaa yhteensä 11 400 000 eurolla, josta 9 650 000 euroa päätösehdotuksen kohdan B kaupan rahoittamiseksi, 50 000 euroa päätösehdotuksen kohdan C kaupan rahoittamiseksi ja 1 700 000 euroa päätösehdotuksen kohdan D kaupan rahoittamiseksi.

B

Kaupunginhallitus päättäneen oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 1 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevasta määräalasta kiinteistöstä Karlvik RN:o 6:593 (kiinteistötunnus 91-442-6-593) ja kiinteistöstä Lassbengts RN:o 3:68 (91-442-3-68) rasituksista vapaana 9 650 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

C

Kaupunginhallitus päättäneen oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 2 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan Oy Itäkartano Ab:n (Y-tunnus 0937116-6) kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Riebergsvägarna RN:o 6:492 (91-442-6-492), Björnmossevägarna RN:o 6:544 (91-442-6-544), Björnmossevägarna 2 RN:o 6:585 (91-442-6-585), Landbon nirkot RN:o 6:550 (91-442-6-550) ja K 307 RN:o 6:339 (91-442-6-339) rasituksista vapaana 50 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

D

Kaupunginhallitus päättäneen oikeuttaa kiinteistölautakunnan allekirjoittamaan liitteen 3 kauppakirjaluonnoksen mukaisen kaupan ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Björkboda RN:o 6:134 (91-442-6-134) ja Björkboda I RN:o 6:150 (91-442-6-150) rasituksista vapaana 1 700 000 euron kauppahinnasta, sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Kauppa saadaan tehdä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy kohdan A määrärahaylityksen.

Esittelijä

Tarjous

Myyjien kanssa on päästy päätösehdotusten mukaisiin neuvottelutuloksiin. Tarjoukset ovat liitteenä 4.

Kiinteistötiedot

Kiinteistöt Karlvik ja Lassbengts (pätösehdotus B)

Noin 79,4 hehtaarin suuruinen määräala kiinteistöstä Karlvik koostuu useasta palstasta. Landbon pohjoispuolella sijaitseva yli 30 hehtaarin

suuruinen yhtenäinen alue on maastoltaan tasaista ja kovapohjaista metsää. Landbon eteläpuolella on vastaava noin hehtaarin 18 suuruinen alue. Östersundomin yleiskaavan luonnosvaihtoehdossa B alue on osoitettu pientalovaltaiseksi rakentamisalueeksi ja eteläpuoleinen alue yhdyskuntatekniseksi rakentamisalueeksi. Määräalaan kuuluu myös Landbon alueelta asemakaavan mukaista katu-, puisto- ja lähivirkistysaluetta sekä pieni liiketontti.

Dammenin ja Kartanon palstat ovat osin viljeltyä peltomaata ja osin kovapohjaista metsämaata; palstojen yhteispinta-ala on noin 15,3 hehtaaria. Yleiskaavaluonnoksessa noin puolet alueesta on kaavailtu townhouse- ja kerrostalovaltaiseksi rakentamisalueeksi ja loput viheralueeksi (puronvarren viherkäytävä).

Myyjille jää hallintaoikeus noin 6,8 hehtaarin suuruisiin peltoalueisiin 31.12.2018 asti. Myyjät ovat sitoutuneet luopumaan hallintaoikeudesta korvauksetta, mikäli kaupunki tarvitsee peltoalueet tai osan niistä omaan käyttöönsä aikaisemmin.

Korsnäsin rantapalsta on etelään viettävää peltoa, joka yleiskaavassaluonnoksessa on kaavailtu townhouse-valtaiseksi rakentamisalueeksi; palstan pinta-ala on noin 3,8 hehtaaria.

Kiinteistön Lassbengts itäinen palsta on kovapohjaista metsää; palstan pinta-ala on noin 3,5 hehtaaria. Yleiskaavanluonnoksessa alue on kaavailtu pientalovaltaiseksi ja hallimaisten rakennuksien rakentamisalueeksi. Pienempi noin 1 hehtaarin suuruinen läntinen palsta on kaavailtu virkistysalueeksi.

Oy Itäkartano Ab:n kiinteistöt (päätoisehdotus C)

Kiinteistöjen yhteispinta-ala on noin 5,6 hehtaaria ja se koostuu voimassa olevan asemakaavan mukaisista katu-, puisto- ja lähivirkistysalueista.

Kiinteistöt Björboda ja Björkboda I (päätoisehdotus D)

Kiinteistöjen yhteenlaskettu pinta-ala on noin 1,3 hehtaaria. Rakennettu eteläosa on hoidettua piha- ja puutarha-aluetta ja se rajoittuu Korsnäsinlahteen. Pohjoisosassa on kovapohjaista metsikköä.

Kiinteistöllä Björkboda sijaitsee vuonna 1950 rakennettu ja useaan otteeseen kunnostettu puurakenteinen omakotitalo. Osittain kaksikerroksinen talo on kooltaan noin 180 kem². Rakennuksessa on suora sähkölämmitys. Rakennus on välttävissä kunnossa ja varustetasoltaan keskitasoa. Kiinteistöllä sijaitsee lisäksi vierasmökki ja piharakennuksia. Kiinteistö on liitetty kunnalliseen vesijohtoverkoston. Jätevedet johdetaan saostuskaivojen kautta maastoon.

Voimassa olevassa asemakaavassa kiinteistöille on osoitettu noin 1 160 kem² pientalorakennusoikeutta. Yleiskaavaluonnoksessa alue on kaavailtu townhouse- ja kerrostalovaltaiseksi rakentamisalueeksi.

Myyjälle jää kiinteistöjen hallintaoikeus 31.12.2016 asti. Kauppahinnasta maksetaan 1 650 000 euroa kaupantekotilaisuudessa ja 50 000 euroa hallinnan luovutuksen yhteydessä. Pidätetystä kauppahinnasta ei suoriteta myyjälle korkoa.

Käydyt neuvottelut

Maanomistajien kanssa käydyissä yhteisneuvotteluissa on päästy tarjousten mukaiseen neuvottelutulokseen kiinteistöjen ostamisesta kaupungille. Kokonaiskauppahinta on 11 400 000 euroa. Koko pinta-alalle laskettuna kauppahinta on noin 12,55 euroa/maa-m² ja vastaa kaupungin Östersundomissa noudattamaa hinnoittelua ja toteutuneiden vastaavien kauppojen hintatasoa.

Landbon katualueet ja rakennetun alueen puistoalueet siirtyvät kaupungille korvauksetta maanomistajien ja Sipoon kunnan vuonna 1991 solmiman kaavoitussopimuksen mukaisesti. Näiden alueiden kokonaispinta-ala on noin 13 hehtaaria.

Vuoden 2008 jälkeisten kaupungille hankittujen alueiden keskihinta on noin 26 euroa/m². Kaupan myötä keskihinta laskisi noin 23 euroon/m².

Kokonaiskauppahintaa voidaan kiinteistöjen sijainti ja luonne huomioon ottaen pitää kaupungin kannalta hyväksyttävänä ja kiinteistön käypää arvoa vastaavana.

Kaupun perustelut

Pinta-alaltaan laaja (yhteensä noin 91 hehtaaria) kauppa täydentää ja yhdistää kaupungin maanomistusta Östersundomin keskiosissa, jossa kaupungin maanomistus vielä on melko vähäistä. Kaupan jälkeen kaupunki omistaisi noin 70 % Porvoonväylän pohjoispuolisista alueista (ilman kansallispuistoaluetta ja Landbon omakotitontteja).

Osa alueista on strategisesti hyvin tärkeitä alueen infrastruktuurin toteuttamisen kannalta. Ne helpottavat Uuden Porvoontien muuttamista alueen pääkaduksi ja mahdollistavat Karhusaaren ja sillä kaupungin maiden kehittämisen vaatiman uuden katu- ja siltayhteyden toteuttamisen. Kaupunki saisi myös Porvoonväylän varrelle kaavailun energiatuotantoalueen omistukseensa.

Dammenin palsta Östersundomin Kartanon länsipuolella yhdistää kaupungin aiemmin hankkimia alueita kaavailun metroaseman kupeessa. Lisäksi palstaan kuuluu tärkeän viherkäytävän keskeinen

osa ja Porvoonväylän alikulku, joka mahdollistaa vapaan kulkemisen moottoritien ali.

Kaupan myötä kaupunki saisi omistukseensa koko Landbon pientaloalueen yhteyteen suunnitellun laajan pientalovaltaisen alueen. Lisäksi puronvarren tärkeä viheryhteys Natura-alueen ja kansallispuiston välillä tulisi valtaosin kaupungin omistukseen.

Östersundomin kaavoitusta ja toteutusta helpottava kauppa on kaupungin harjoittaman maapolitiikan sekä kaupunkivaltuuston 2013-2016 strategiaohjelman elinkeino- ja asuntotavoitteiden mukainen.

Helsinki omistaa tällä hetkellä Östersundomissa noin 1 290 hehtaaria maata eli noin 43 % maa-alueesta. Tähän tämän kaupan tuoma 91 hehtaarin pinta-alan lisäys olisi merkittävä, ja kaupungin maanomistus nousisi 46 %. Helsingin maanomistus Östersundomissa ilmenee karttaliitteestä 5.

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjaluonnos 1
- 2 Kauppakirjaluonnos 2
- 3 Kauppakirjaluonnos 3
- 4 Tarjoukset
- 5 Kartta

Otteet

Ote
Myyjät

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Taloussuunnittelu- ja varainhallintaosasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 22.08.2013 § 420

HEL 2013-010496 T 10 01 00

Päätös

A

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutettaisiin tekemään liitteen nro 1 mukainen kauppakirja ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevasta määräalasta kiinteistöstä Karlvik RN:o 6:593 (kiinteistötunnus 91-442-6-593) ja kiinteistöstä Lassbengts RN:o 3:68 (91-442-3-68) rasituksista vapaana 9 650 000 euron kauppahinnasta sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Myyjille jää hallintaoikeus noin 6,8 hehtaarin suuruisiin peltoalueisiin 31.12.2018 asti. Myyjät ovat sitoutuneet luopumaan hallintaoikeudestaan korvauksetta, mikäli kaupunki tarvitsee peltoalueet tai osan niistä omaan käyttöönsä aikaisemmin.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että lautakunnan käyttöön myönnettäisiin kaupan toteuttamiseksi tarvittava lisämääräraha.

B

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutettaisiin tekemään liitteen nro 2 mukainen kauppakirja Oy Itäkartano Ab:n (Y-tunnus 0937116-6) kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Riebergsvägarna RN:o 6:492 (91-442-6-492), Björnmossevägarna RN:o 6:544 (91-442-6-544), Björnmossevägarna 2 RN:o 6:585 (91-442-6-585), Landbon nirkot RN:o 6:550 (91-442-6-550) ja K 307 RN:o 6:339 (91-442-6-339) rasituksista vapaana 50 000 euron kauppahinnasta sekä tekemään kauppakirjaan vähäisiä tarkistuksia.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että lautakunnan käyttöön myönnettäisiin kaupan toteuttamiseksi tarvittava lisämääräraha.

C

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutettaisiin tekemään liitteen nro 3 mukainen kauppakirja ***** kanssa Östersundomin kylässä sijaitsevista kiinteistöistä Björkboda RN:o 6:134 (91-442-6-134) ja Björkboda I RN:o 6:150 (91-442-6-150) rasituksista vapaana 1 700 000 euron

kauppahinnasta sekä tekemään kauppakirjaan mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Myyjälle jää kiinteistöjen hallintaoikeus 31.12.2016 asti. Kauppahinnasta maksetaan 1 650 000 euroa kaupantekotilaisuudessa ja 50 000 euroa hallinnan luovutuksen yhteydessä. Pidätetystä kauppahinnasta ei suoriteta myyjälle korkoa.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että lautakunnan käyttöön myönnettäisiin kaupan toteuttamiseksi tarvittava lisämääräraha.

Lautakunta toteaa lisäksi, että pinta-alaltaan laaja (yhteensä noin 91 hehtaaria) kauppa täydentää ja yhdistää kaupungin maanomistusta Östersundomin keskiosissa, jossa kaupungin maanomistus vielä on melko vähäistä. Osa alueista on strategisesti hyvin tärkeitä alueen infrastruktuurin toteuttamisen kannalta. Ne helpottavat Uuden Porvoontien muuttamista alueen pääkaduksi ja mahdollistavat Karhusaaren ja sillä kaupungin maiden kehittämisen vaatiman uuden katu- ja siltayhteyden toteuttamisen. Kaupunki saisi myös Porvoonväylän varrelle kaavaillun energiatuotantoalueen omistukseensa. Kaupan myötä kaupunki saisi omistukseensa koko Landbon pientaloalueen yhteyteen suunnitellun laajan pientalovaltaisen alueen. Lisäksi puronvarren tärkeä viheryhteys Natura-alueen ja kansallispuiston välillä tulisi valtaosin kaupungin omistukseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tom Qvisen, projektipäällikkö, puhelin: 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

02.09.2013

Kaj/2

§ 858

V 11.9.2013, Kiinteistöjen vaihtaminen Vuosaaressa ja Munkkiniemessä

HEL 2013-005057 T 10 01 01 01

Päätös

A

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2013 talousarvion kohdalla 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi, olevaa määrärahaa 2 200 000 eurolla päätösehdotuksen kohdan B mukaisten kiinteistökauppojen rahoittamiseksi.

B

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään liitteen 1 mukaiset kauppakirjat ***** Oy Grönblom Ab:n ja Notholmen Ab:n kanssa osin ostajien toimesta perustettavan Kiinteistö Oy Munkkiniemenranta 47 -nimisen yhtiön lukuun, sekä tekemään niihin mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjat
- 2 Kartat Vuosaari
- 3 Kartat Munkkiniemi

Otteet

Ote
Vuosaaren Uutelan tilojen omistajat

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

A

Kaupunginhallitus päättäne ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2013 talousarvion kohdalla 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi, olevaa määrärahaa 2 200 000 eurolla päätösehdotuksen kohdan B mukaisten kiinteistökauppojen rahoittamiseksi.

B

Kaupunginhallitus päättäne oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään liitteen 1 mukaiset kauppakirjat ***** Oy Grönblom Ab:n ja Notholmen Ab:n kanssa osin ostajien toimesta perustettavan Kiinteistö Oy Munkkiniemenranta 47 -nimisen yhtiön lukuun, sekä tekemään niihin mahdollisia vähäisiä tarkistuksia.

Esittelijä

Kaupunki on neuvotellut maanomistajien kanssa Vuosaaren Uutelan Halkullanniemessä sijaitsevien 5,16 hehtaarin tilojen vaihtamisesta kaupungin Munkkiniemessä omistamaan rakennusoikeudeltaan 1 200 k-m²:n suuruiseen rakentamattomaan pientalotonttiin.

Kaupungille hankittavaksi ehdotettava kiinteistökokonaisuus

Uutelan Halkullanniemessä sijaitseva kokonaisuus koostuu niemenkärjestä ja siihen kävelysillalla yhdistetystä Nuottasaaresta. Mannerosa on topografisesti hyvin vaihtelevaa sekametsää, kalliota ja pihapiiriä. Nuottasaari on loivapiirteistä harvaa metsikköä, jonka eteläosassa sijaitsee pieni hiekkaranta. Uutelan kokonaisuudella on rantaviivaa noin 1,0 km, josta noin puolet mantereella ja puolet noin 2,0 hehtaarin suuruudessa Nuottasaaresta.

Kiinteistöt sijaitsevat asemakaavoitetun alueen ulkopuolella. Yleiskaavassa alue on osoitettu virkistysalueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä.

Mannerosalla sijaitsee jugendhuvila, joka lienee rakennettu 1800/1900 -lukujen taitteessa. Ikkunat on myöhemmin uusittu tyyliin sopimattomalla tavalla. Kaksikerroksisen huvilan kerrosala on noin 275 k-m², minkä lisäksi kellarissa sijaitsee matalaa säilytystilaa. Rakennus on ollut pitkään tyhjiällä; alakerran lattia on osittain painunut, siinä on kosteusvaurioita ja tiilikatossa on vaurioita. Rakennuksen sisustus- ja varustetaso on nykytasoon nähden vaatimaton ja sen kunto on heikko/välttävä. Pihapiirissä sijaitsee lisäksi vanha vaatimaton rantasauna sekä vähäarvoisia talousrakennuksia.

Nuottasaarella sijaitsee 1950-luvulla rakennettu heikkokuntoinen, noin 140 k-m²:n suuruinen kesämökki, joka on purkukypsä.

Kartat kiinteistöistä ovat liitteinä 2.

Vaihdossa luovutettava tontti

Vanhan Munkkiniemen länsireunassa, Turunväylän ja rannan välissä sijaitseva tontti on kooltaan 3 899 m². Kolmiomainen tontti on maastoltaan loivasti lounaaseen viettävää kalliota ja metsikköä.

Asemakaavassa tontti on osoitettu asuinrakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristö säilytetään aluekokonaisuuden osana (A/s). Rakennusoikeus on 1 200 k-m². Rakennusala on sijoitettu tontin lounaisreunaan.

Kartat vaihdossa luovutettavaksi ehdotetusta tontista ovat liitteenä 3.

Vaihtokohteiden hinnoittelu

Munkkiniemen tontin vaihtoarvoksi on neuvotteluissa saatu 2.200.000 euroa, mikä vastaa noin 1.830 euroa/kem². Vaihtoarvoa voidaan pitää kaupungin kannalta hyväksyttävänä ja nykyisessä markkinatilanteessa käypää arvoa vastaavana.

Halkullanniemen kiinteistökokonaisuuden vaihtoarvoksi on neuvotteluissa saatu 2.100.000 euroa, josta mannerosan osuus on 1.470 000 euroa ja Nuottasaaren 630.000 euroa. Rakennusten tekninen arvo on tasoa 100.000 euroa, jolloin maapohjan kokonaisarvoksi saadaan 2.000.000 euroa, mikä vastaa noin 39 euroa maaneliömetriltä. Koko kauppahinnalla jaettaessa maapohjan yksikköhinnaksi saadaan noin 41 euroa maaneliömetriltä. Vaihtoarvoa voidaan pitää kaupungin kannalta hyväksyttävänä ja nykyisessä markkinatilanteessa käypää arvoa vastaavana. Vaihtoarvo on myös kaupungin maanhankinnassaan noudattaman hinnoittelun mukainen.

Neuvottelutuloksen mukaisesti kaupunki luovuttaa Munkkiniemen tontin ja saa lisäksi välirahana arvojen erotuksen 100 000 euroa.

Teknisesti vaihto tehdään kolmella erillisellä kauppakirjalla liitteestä 1 ilmenevin tavoin.

Esittelijän kannanotto

Uutelan kiinteistökokonaisuus rajoittuu kaupungin omistamaan Uutelan virkistysalueeseen. Vaihdon jälkeen Halkullanniemi olisi yhtä kiinteistöä lukuun ottamatta kaupungin omistuksessa. Vaihto edistäisi Uutelan virkistysalueen kehittämistä ja muodostaisi Nuottasaaren kanssa maisemallisesti upean retkikohteen hiekka- ja kalliorantoineen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Huvilasta pihapiireineen on teknisesti muodostettavissa erikseen myytävissä oleva rakennuspaikka, mikäli kaupungilla ei ole mittavaa ja kallista entistämistä vaativalle huvilalle käyttöä. Erottaminen on mahdollista tehdä vaikeuttamatta maisemallisesti ja virkistysarvoltaan tärkeiden alueiden käyttömahdollisuuksia.

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kauppakirjat
- 2 Kartat Vuosaari
- 3 Kartat Munkkiniemi

Otteet

Ote

Vuosaaren Uutelan tilojen
omistajat

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 02.05.2013 § 217

HEL 2013-005057 T 10 01 01 01

Kiinteistökartta L4 T3, Halkullanniemi 10; kiinteistökartta F4 S3, Munkkiniemenranta 47

Päätös

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta oikeutettaisiin tekemään liitteen nro 1 mukaiset kauppakirjat ***** Oy Grönblom Ab:n ja Notholmen Ab:n kanssa sekä tekemään niihin mahdollisia vähäisiä tarkistuksia. Kaupungin myymä tontti ostetaan edellä mainittujen toimesta perustettavan Kiinteistö Oy Munkkiniemenranta 47 -nimisen yhtiön lukuun.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että vuoden 2013 talousarvion kohdalta 8 01 01, Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, osoitettaisiin lautakunnan käyttöön vaihdon toteuttamiseksi tarvittava 2.200.000 euron suuruinen määräraha.

Lautakunta toteaa, että teknisesti kolmena kauppana tehtävässä vaihdossa kaupunki luovuttaa rakentamattoman pientalotontin Munkkiniemestä (Munkkiniemenranta 47, 91-30-32-11, rakennus-oikeus 1 200 k-m²) ja saa noin 5,16 hehtaarin suuruisen rantakokonaisuuden rakennuksineen Vuosaaren Uutelan Halkullanniemestä (Halkullanniemi 10 / Nuottasaari, 91-435-5-8 ja 91-435-5-56) sekä 100.000 euron suuruisen välirahan. Uutelan kokonaisuudella on rantaviivaa noin 1,0 km, josta noin puolet mantereella ja puolet kävelysillalla varustetussa noin 2,0 hehtaarin suuruudessa Nuottasaarella.

Lautakunta toteaa lisäksi, että Uutelan kiinteistökokonaisuus rajoittuu kaupungin omistamaan Uutelan virkistysalueeseen. Vaihdon jälkeen Halkullanniemi olisi yhtä kiinteistöä lukuun ottamatta kaupungin omistuksessa. Vaihto edistäisi Uutelan virkistysalueen kehittämistä.

18.04.2013 Pöydälle

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

§ 859

V 11.9.2013, Hakaniemen Toriparkin toteuttaminen ja torialueen kunnostus

HEL 2012-006546 T 10 06 00

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Käsittely

Esteelliset: Osku Pajamäki

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Otteet

Ote

Hakaniemen hallin käsityöläiset ry

Hakaniemen Ykköskauppiat ry

Hakaniemen torikauppiat

Lemminkäinen Infra Oy

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Kunnallisvalitus, valtuusto

Kunnallisvalitus, valtuusto

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä liitteenä 1 olevan Hakaniemen Toriparkki -nimistä hanketta koskevan hankesuunnitelman seuraavin ehdoin:

1

Lemminkäinen Infra Oy:n tarjoukseen sisältyvät Toriparkin työt:

Toriparkin rakennuskustannusten enimmäismäärä on liitteinä 2, 3 ja 4 olevien, Lemminkäinen Infra Oy:n tarjoukseen 23.4.2012 ja siihen tehtyihin tarkistuksiin 13.2.2013 ja 10.4.2013 sisältyvien töiden osalta 20 000 000 euroa (alv. 0 %, kiinteähintainen KVR-urakka), josta kaupungin osuudeksi tulevien rakennuskustannusten enimmäismäärä on 5 000 000 euroa (alv. 0 %).

2

Lemminkäinen Infra Oy:n tarjoukseen sisältymättömät Toriparkin työt:

Lemminkäinen Infra Oy:n tarjoukseen sisältymättömien Toriparkin töiden, kuten esimerkiksi rahastus- ja puomilaitteiston, ohjausjärjestelmän ja kameravalvonnan sekä valvojan palkkaamisen, osalta Helsingin kaupungin osuudeksi tulevien rakennuskustannusten arvioitu enimmäismäärä on 465 000 euroa (alv. 0 %) hintatasossa RI 2010 = 100, 12/2012, pisteluku 106,1, ja tarjouksen mukaan kaupungin vastuulle kuuluvat torialueen johtosiirrot, torikivien kuljetus, varastointi, asentaminen ja saumaus, täyttötöyt, Helsingin kaupungin ulkopuoliset maanajot sekä liikennejärjestelyt ym., joiden arvioitu määrä on yhteensä 8 900 000 euroa (alv. 0 %) hintatasossa RI 2010 = 100, 12/2012, pisteluku 106,1. Kustannuksiin sisältyy osittain myös alueiden käyttöönoton edellyttämiä toimenpiteitä.

3

Kaupunginvaltuusto päättäneen kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti oikeuttaa kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2013 talousarvion kohdalla 8 22 19 Arvopaperit, Muut kohteet Khn käytettäväksi olevia määrärahoja 5 465 000 euroa ja yleisten töiden lautakunnan kohdalla 8 03 09 Kadut, liikenneväylät ja radat, perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi olevia määrärahoja 1000 000 euroa.

4

Kaupunginvaltuusto oikeuttaa samalla kiinteistöviraston tekemään yhdessä perustettavan pysäköintiyhtiön muiden osakkaiden kanssa liitteen 1 mukaiseen hankesuunnitelmaan tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.

Tiivistelmä

Hakaniemeen on suunniteltu Hakaniementorin alapuolelle maanalainen hankekokonaisuus, joka muodostuu Kiinteistö Oy Hakaniemen Toriparkista, jäljempänä Toriparkki, ja siihen myöhemmin mahdollisesti liitettävästä Hakaniemen Torikeskuksesta, jäljempänä Torikeskus. Samanaikaisesti Torikeskuksen rakentamisen yhteydessä on tarkoitus peruskorjata ensi vuonna 100-vuotta täyttävä Hakaniemen kauppahalli. Torikeskuksen ja kauppahallin rakentamisen ajankohta tarkentuu vuoden 2014 talousarvion yhteydessä. Lisäksi alueella on käynnistynyt metron lippuhallin peruskorjaaminen ja laajentaminen. Liikennevirasto on myös esittänyt yhden Pissararadan aseman sijoittamista Hakaniemeen. Aseman kautta alueelle arvioidaan tulevan noin 80 000 matkustajaa päivässä.

Toriparkista on tarkoitus johtaa aluksi yleisen jalankulun yhteys metron lippuhalliin ja torialueelle sekä mahdollisesti myöhemmin jalankulkuyhteys Siltasaarenkadun alapuolella Sokos-tavarataloon. Myöhemmin mahdollisesti toteutettava Toriparkin ja kauppahallin väliin sijoittuva Torikeskus yhdistää alueen hankkeet asiakasystävällisellä yleisen jalankulun kulkuyhteydellä toisiinsa.

Tässä esityksessä on kysymys Toriparkkihankkeen toteuttamisesta. Eri asioina on tarkoitus tuoda käsittelyyn tilakeskuksessa valmisteltu Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelma samoin kuin Toriparkkiin mahdollisesti myöhemmin yhdistettävä Hakaniemen Torikeskuksen hanke.

Toriparkki on vuosina 2013 - 2015 toteutettava pääosin yksityinen hanke, jossa kaupungin omistusosuudeksi esitetään 25 %. Suunnitelmien mukaan Toriparkki käsittää torinalaisen kaksikerroksisen noin 400 autopaikan pysäköintilaitoksen. Ajoyhteys pysäköintilaitokseen sijoitetaan Metallitalon eteen ja jalankulkuyhteydet torialueen eteläosaan. Toriparkkiin on mahdollista toteuttaa myöhemmin pohjoinen ajoyhteys Sörnäisten rantatieltä Merihaan kalliosuojaan johtavan ajotunnelin kautta. Viimeksi mainittu yhteys palvelee myös sekä Torikeskusta että kauppahallin huolto- ja pysäköintiliikennettä.

Yhtiön perustajaosakkaita ovat Helsingin kaupungin lisäksi Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia, Kiinteistö Oy Helsingin Siltasaarenkatu 16 (Nordea Henkivakuutus Suomi Oy), Rakennusliitto ry, Lemminkäinen Infra Oy, Metallityöväen Liitto ry ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry. Perustajaosakkaat ovat antaneet hankkeen toteuttamisesta sitoumuksen, joka on voimassa 1.10.2013 saakka ja jossa edellytetään Toriparkin rakentamisen alkavan mainittuun ajankohtaan mennessä.

Hakaniementori ja sen ympäristön kiinteistöt tarvitsevat kiireellisiä kehittämistoimenpiteitä. Toteutuessaan Toriparkki parantaa osaltaan sekä Hakaniementorin että kauppahallin ja muiden torin läheisyydessä olevien kiinteistöjen toimintaedellytyksiä sekä palvelee siten myös alueen ja sen ympäristön asukkaita ja asiakkaita. Hakaniemen alueen kehitys on osaltaan estynyt muun muassa sen vuoksi, ettei Hakaniementorin ympäristössä ole riittävästi ja palvelujen kannalta helposti saavutettavissa olevia autojen pysäköintipaikkoja, joita tarvitsevat muun muassa alueen yritykset, ammattiliitot, asukkaat sekä torin, kauppahallin, liikkeiden ja teattereiden asiakkaat.

HKL:n Oy Nortecon Ab:lla keväällä 2013 teettämä Hakaniemen kaupallinen selvitys toteaa, että Toriparkin rakentaminen on erittäin merkittävä alueen kaupallista asemaa parantava hanke, jota voidaan

pitää jopa ratkaisevana koko Hakaniemen alueen tulevan kaupallisen kehityksen kannalta.

Useissa muissa Suomen kaupungeissa, kuten Kotkassa, Kuopiossa, Vaasassa ja Mikkelissä on toteutettu vastaavia hankkeita jo aikaisemmin.

Nykyisen voimassa olevan asemakaavan muutoksen nro 11313 laatimisen yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt Hakaniementorin ympäristössä autopaikkaselvityksen, jonka mukaan alueella on noin 700 autopaikan vajuus. Osan tästä muodostaa asemakaavan toteutuessa kaduilta ja Hakaniemenrannan alueelta poistuvat yhteensä 115 autopaikkaa. Katu- tai torialueelle ei voida osoittaa lisää asiakas- eikä muutakaan pysäköintiä, joten alueelle mahdollisesti rakennettavat uudet pysäköintipaikat on osoitettava torialueelle suunnitellusta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta.

Myös joukkoliikenteen lisääntyvät matkustajamäärät kasvattavat osaltaan alueella kaupallisten palvelujen kysyntää ja luovat tarvetta toteuttaa uusia kaupallisia palveluja ja lisää pysäköintipaikkoja.

Samalla Toriparkin toteuttaminen tukee olemassa olevan metroasemakiinteistön, Hakaniementorin, kauppahallin ja muiden lähialueen kiinteistöjen käyttöä ja kehittämistä. Toriparkkiin on mahdollista sijoittaa lähialueen kiinteistöjen asemakaavojen ja rakennuslupien edellyttämiä velvoitepaikkoja. Alueen asemakaavoissa on toteuttamattomia autopaikkatarpeita, jotka toteutuvat vähitellen, kun kiinteistöjen osalta haetaan rakennuslupia ja rakennushankkeet alueella käynnistyvät.

Hakaniementorin alapuolelle on yritetty aikaisemmin useita kertoja toteuttaa maanalaista pysäköintilaitosta, mutta hankkeet ovat jääneet toteutumatta pysäköintilaitoksen omistus- ja rahoitusrakennetta koskevien kysymysten jäätyä ratkaisematta. Tämän vuoksi kaupungin osallistuminen hankkeeseen on laajempaa kuin aiemmissa rauenneissa hankkeissa. Kaupunki vastaa merkittävän pääomasijoituksen lisäksi mm. torin uudelleen rakentamisesta johtosiirtoineen ja torikaupan toimintaedellytysten järjestämisestä myös työnaikaisesti. Hankkeen avulla luodaan edellytykset myös suunnitellun Torikeskuksen ja kauppahallin peruskorjauksen toteuttamiselle.

Lemminkäinen Infra Oy:n tarjouksen ja osakassopimuksen mukaan Helsingin kaupungin tulisi merkitä Toriparkin perustamisvaiheessa 100 autopaikan hallintaan oikeuttavat osakkeet (25 % omistusosuus) ja suorittaa lisäpääomasuorituksina yhteensä 5 000 000 euroa (alv. 0 %). Tällöin autopaikan hinta on 50 000 euroa (alv. 0 %). Kaupungin tarkoitus on kuitenkin luopua mainituista osakkeista ja saada

osakkeisiin sijoittamansa pääoma takaisin, mikä on mahdollistettu perustajaosakkaiden välillä laaditussa osakassopimuksessa.

Kiinteistöviraston tilakeskus, Tukkuutori ja rakennusvirasto puoltavat po. maanalaisen pysäköintilaitoksen toteuttamista. Hanke sopii yhteen myös Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (jäljempänä HKL) suunnitelmien kanssa Hakaniemen metroaseman kehittämiseksi. Hanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy Toriparkin hankesuunnitelman, kaupunginhallituksella on tarkoitus päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä hyväksyä Toriparkkia hallitsemaan perustettavan pysäköintiyhtiön perustamisen ja siihen liittyvät asiakirjat, kuten yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen, sekä oikeuttaa kaupungin ja muut perustajaosakkaat perustamaan yhtiön, osoittaa vuoden 2013 talousarviosta määrärahat tulevien osakkeiden merkintään ja lisäpääomasijoituksiin sekä kaupungin vastuulle jäävien töiden kuten torialueen ja sen ympäristön kehittämisen edellyttämiä johtosiirtoja varten. osoittaa vuoden 2013 talousarviosta määrärahat kaupungille tulevien osakkeiden merkintään ja lisäpääomasijoituksiin sekä kaupungin vastuulle jäävien töiden kuten torialueen ja sen ympäristön kehittämisen edellyttämiä johtosiirtoja varten.

Vuonna 2013 kaupungin vastuulle jäävien torin kiveyksen purkamista, kuljetusta, varastointia, asentamista ja saumausta sekä siihen liittyviä täyttötöitä varten sekä väliaikaisen torialueen järjestämisestä, rakennuttamisesta ja toteuttamisesta syntyviä kustannuksia varten tarvittava 1,0 milj. euron määräraha sisältyy tähän kaupunginhallituksen kaupunginvaltuustolle tekemään ylitysesitykseen.

Hankkeen toteuttamiseen vuosina 2014–2016 tarvittava määräraha otetaan huomioon vuoden 2014 talousarvion ja vuosien 2014–2016 taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisen 435 milj. euron investointiraamin puitteissa.

Toriparkki ja muut siihen mahdollisesti myöhemmin liittyvät hankkeet on tarkoitus rakentaa vaiheittain 1.10.2013 alkaen siten, että torikaupan kohtuulliset toimintaedellytykset torialueella ja sen välittömässä läheisyydessä voidaan rakennustöiden aikana turvata sillä tavoin kuin tilakeskuksen ja Tukkuutorin lausunnoissa on edellytetty. Toriparkin rakennustöiden aikana torin pohjoisosa säilyy normaalisti torikaupan käytössä. Tarvittaessa väistöalueita voitaneen osoittaa myös Hakaniemen torikadun ja Viherniemenkadun väliseltä alueelta ja Hakaniemen rannasta.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kiinteistölautakunnan päätös ja otto-oikeuden käyttäminen

Kiinteistölautakunta päätti 18.4.2013 (174 §) äänestyksen jälkeen äänin 6-2, 1 tyhjää, hylätä kaupunginhallitukselle tehtäväksi esitetyn ehdotuksen Hakaniementorin alueen ja Toriparkin kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä sopimusjärjestelyistä sekä hankesuunnitelman ja määrärahojen hyväksymisestä.

Esittelijä jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Kaupunginhallitus päätti 29.4.2013 (531 §) ottaa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kiinteistölautakunnan edellä mainitun päätöksen.

Kiinteistölautakunnan päätös ilmenee päätöshistoriasta.

Tarjous

Lemminkäinen Infra Oy on osoittanut Helsingin kaupungin kaupunginhallitukselle tarjouksen 23.4.2012 ja tehnyt siihen tarkistukset 13.2.2013 sekä 10.4.2013 Hakaniemen Toriparkin rakentamisesta. Tarjous edellyttää, että rakennustyöt alkavat 1.10.2013 mennessä. Kun rakentamisaika on arviolta vähintään 23 kuukautta, rakennustyöt valmistuvat arviolta aikaisintaan heinäkuussa 2015.

Tarjouksen mukaisten töiden osalta Toriparkin rakennuskustannusten enimmäismäärä on 20 000 000 euroa (alv. 0 %) (kiinteähintainen KVR-urakka), josta kaupungin osuudeksi tulevien rakennuskustannusten enimmäismäärä on 4 990 000 euroa (alv. 0 %).

Tarjouksen mukaan kaupunki yhdessä muiden perustajaosakkaiden kanssa vastaa myös tarjoukseen sisällyttämättä Toriparkin töistä, kuten rahastus- ja puomilaitteiston, ohjausjärjestelmän ja kameravalvonnan sekä valvojan palkkaamisen kustannuksista arviolta 465 000 euroa (alv. 0 %).

Lisäksi tarjouksen mukaan kaupungin vastuulle kuuluvat torialueen johtosiirrot, torikivien kuljetus, varastointi, asentaminen ja saumaus, täyttötöyt, Helsingin kaupungin ulkopuoliset maanajot sekä liikennejärjestelyt ym. Mainittujen toimenpiteiden kustannukset eivät sisälly Lemminkäisen tarjoukseen. Nämä ovat arviolta yhteensä 8 900 000 euroa, johon tulisi osoittaa määräraha edellä mainitun osakkeiden merkintähinnan lisäksi.

Osa edellä mainituista toimenpiteistä palvelee myös Torikeskuksen ja kauppahallin peruskorjauksen toteuttamista. Osa toimenpiteiden kustannuksista on puolestaan sellaisia, jotka tavanomaisesti ovat hankkeen kustannuksia. Mikäli nyt kaupungin vastuulle tulevat kustannukset kohdistettaisiin kokonaisuudessaan hankkeelle, tulisi autopaikan hinnaksi yli 70.000 euroa. Mikäli kaikki kaupungin

maksamat kustannukset otetaan huomioon, muodostuu kaupungin omistukseen tulevien autopaikkojen hinta vielä em. huomattavasti korkeammaksi, mutta hankkeen hyödyt on nähtävä laajempaan alueen kehittämisenä ja kaupungin laaja osallistuminen parantaa hankkeen taloudellisia toteuttamisedellytyksiä.

Asian tausta

Hakaniementorin alapuolelta on ollut varattuna YIT Rakennus Oy:lle perustettavan kiinteistöosakeyhtiön lukuun noin 11 500 m²:n suuruinen maanalainen määräala kaksikerroksisen, enintään 700 autopaikan suuruisen pysäköintilaitoksen suunnittelua sekä taloudellista selvitystyötä varten vuoden 2003 alkupuolelta vuoden 2008 kesäkuun loppuun saakka (Klk 1.4.2003, 202 §; Klk 23.11.2004, 608 §; Khs 11.12.2006, 1517 §; Klk 22.1.2008, 52 §).

Hankkeen toteuttamista varten valmisteltiin asemakaavan muutos nro 11313, joka tuli lainvoimaiseksi 5.8.2005. Alue oli valmis muutoinkin luovutettavaksi, mutta pysäköintilaitoksen rahoitus- ja omistusrakennetta ei kuitenkaan saatu tuolloin järjestettyä. Hankkeelle ei löytynyt myöskään ulkopuolista rahoittajaa.

YIT Rakennus Oy, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Kiinteistö Oy Helsingin Siltasaarenkatu 16 esittivät syksyllä 2008, että Helsingin kaupunki varaisi niille Hakaniementorin sekä eräiden sen länsi-, etelä- ja itäpuolisten katualueiden alapuolisen alueen vähintään 420 - 450 autopaikan suuruisen pysäköintilaitoksen sekä sen ja metron lippuhallin yhteyteen toteutettavan, myymäläpinta-alaltaan noin 7 000 m²:n suuruisen kauppakeskuksen suunnittelua ja toteutusedellytysten varmistamista varten. Mainitun hankkeen toteuttaminen edellytti voimassa olevan asemakaavan muuttamisen liiketilojen osalta.

Hakemuksen perusteella kiinteistölautakunta päätti 31.3.2009 (195 §) esittää kaupunginhallitukselle, että se päättäisi varata YIT Rakennus Oy:lle, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle ja Kiinteistö Oy Helsingin Siltasaarenkatu 16:lle Hakaniementorin ja eräiden katualueiden alapuolelta noin 20 100 m²:n suuruisen maanalaisen määräalan pysäköintilaitoksen ja liiketilan suunnittelua ja toteutusedellytysten varmistamista varten 31.12.2010 saakka muun muassa ehdolla, että hankkeen toteuttamista edellyttävä asemakaavan muutos tulee lainvoimaiseksi.

Mainittua varausesitystä ei saatettu tuolloin kaupunginhallituksen käsittelyyn myöhemmin ilmettyä, ettei asiassa ollut varmuutta siitä, että hanke olisi toteutunut uudella suunnitelmalla. Varauksensaajat eivät tuolloin muun muassa vahvistaneet kaupungille asetetussa määräajassa olevansa hankkeessa mukana. Tämän vuoksi

asemakaavan muutosehdotuksen valmistelua ei myöskään jatkettu, koska asiassa ei ollut perustana todellista hanketta.

Autopaikkaselvitys ja asemakaava

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt nykyisen asemakaavan laatimisen yhteydessä Hakaniementorin ympäristössä autopaikkaselvityksen, jonka mukaan alueella on asemakaavan toteutuessa noin 700 autopaikan vajuus. Tämä voidaan kattaa torialueen alle rakennettavassa maanalaisessa pysäköintilaitoksessa.

Hakaniementoria ja eräitä lähialueita koskeva asemakaavan muutos nro 11313 on tullut lainvoimaiseksi 5.8.2005.

Hakaniementorin alaiseen tilaan saa sijoittaa yleisen pysäköintilaitoksen, jonka autopaikkamäärä on enintään 700. Ajoyhteydet saa järjestää Sörnäisten rantatiellä olevan Merihaan kalliosuojan ajoluiskan kautta sekä ajoluiskana tontin 11/300/8 (Metallitalo) edustalla. Luiskat ovat kaksisuuntaisia. Torialueelle saa rakentaa kolme uutta sisäänkäyntiä maanalaiseen pysäköintilaitokseen (map2, map3). Lounaisen sisäänkäynnin (map2) määräykseen on lisätty pakolliseksi hissien rakentaminen.

Pysäköintilaitoksesta saa rakentaa yleisen jalankulkuyhteyden Hakaniemen kauppahalliin ja metron lippuhallitasolle. Lisäksi laitoksesta saa rakentaa tonteille 11/297/12 (entinen Elannon tavaratalo) ja 11/300/8 (Metallitalo) johtavan maanalaisen yleisen jalankulkutunnelin (map4) tason -3.0 yläpuolelle, jonka vapaan leveyden on oltava vähintään 5 metriä ja alle 40 metrin pituisilla suorilla osuuksilla vähintään 4 metriä. Mainittujen tonttien päässä jalankulkuyhteyden uloskäytävää ei saa sijoittaa katualueelle. Metron lippuhallitasolta saa johtaa yleisen uloskäynnin tonteille 11/299/1 ja 11001/5 (ympyrätalo).

Pysäköintilaitoksen maanpäällisten osien (sisäänkäyntirakennukset, ilmastointi- ja poistoilmakanavat, ajoluiskat) sovittamiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Rakennusten ja rakennelmien tulee olla ilmeeltään keveitä ja läpinäkyviä sekä materiaaleiltaan korkealaatuisia. Pysäköintilaitoksen sisäänkäyntien ja -ajojen kynnysten on oltava +2,3 metrin korkeudessa. Rakennusten korkeus maanpinnasta saa olla enintään 3 metriä (map3).

Maanalaiset tilat tulee rakentaa siten, ettei niiden rakentaminen tai käyttö alenna pohja- tai orsiveden pintaa eikä vähennä sen virtausta, sekä vaihteittain siten, että tori- ja hallikauppa pystyy toimimaan Hakaniementorilla keskeytyksettä.

Kopio asemakaavan muutoksesta nro 11313 on liitteenä 5.

Maanomistus

Kaupunki omistaa Hakaniementorin ympäröivine katualueineen.

Pysäköintiyhtiön perustaminen ja sopimusjärjestelyt

Toriparkki on tarkoitus perustaa kaupunginvaltuuston myönteisen päätöksen jälkeen samalla kun osakassopimus allekirjoitetaan.

Toriparkin perustajaosakkaat ovat laatineet liitteinä 6-10 olevat osakassopimusluonnoksen ja sitoumuksen, yhtiöjärjestyksen, velvoitepaikkajärjestelyjä koskevan sopimuksen ja rasitejärjestelyjen periaatteita koskevan sopimuksen. Lisäksi kaupungin ja Toriparkin välillä tehdään liitteenä 11 oleva yhteistoimintasopimus.

Edelleen Toriparkin ja Lemminkäinen Infra Oy:n välillä tehdään pysäköintilaitoksen toteuttamisesta KVR-urakkasopimus sekä johtosiirtojen osalta projektinjohtourakkasopimus.

Hankesuunnittelu

Toriparkin hankesuunnitelma sisältää muun muassa laatutason kuvauksen ja pysäköintilaitoksen suunnitelmat (PES-Arkkitehdit Oy 15.1.2013 ja 5.2.2013).

Kustannusten tarkistaminen

Kaupunki on tarkistuttanut ulkopuolisella kustannuslaskijalla Pöyry Finland Oy:llä Lemminkäinen Infra Oy:n Toriparkkia koskevan tarjoushinnan ja todennut sen vastaavan melko tarkasti kustannuslaskijan arviota.

Sweco Finland Oy ja Pöyry Finland Oy ovat laskeneet kaupungin toimeksiannosta tarjoukseen sisällyttömien johtosiirtojen ja muiden töiden, kuten torikiveysten siirtämisen, kustannusarvion.

Määrärahojen osoittaminen

Lemminkäinen Infra Oy:n tarjoukseen sisällyttömien toimenpiteiden osalta, kuten johtosiirtojen ja rakentamisesta syntyvän maanajon osalta, esitetään kaupungin maksettavaksi koko torialueelle kohdistuvia arvioituja kustannuksia lisäksi noin 5,6 miljoonaa euroa.

Rakennusviraston käyttöön esitetään osoitettavaksi koko torialueella suoritettaviin toimenpiteisiin, kuten torin kiveyksen siirtoihin, noin 3,3 miljoonaa euroa.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitut johtosiirrot ja muut toimenpiteet palvelevat kaikkien Hakaniementorin suunniteltujen hankkeiden toteuttamista.

Lisäksi Lemminkäinen Infra Oy:n tarjous sisältää pilaantumattomien maiden maanajokustannukset Helsingin alueella, mutta asiassa esitetään määrärahoja varattavaksi kiinteistövirastolle siltä varalta, että maanajoa joudutaan suorittamaan Helsingin ulkopuolelle.

Maaperätiedot

Alueella on todettu pilaantuneisuutta. Kaupunki korvaa Lemminkäinen Infra Oy:lle pilaantuneen maaperän puhdistamisesta aiheutuneet, tavanomaisiin maanrakentamiskustannuksiin nähden ylimääräiset kustannukset vakiintuneesti noudatetuin ehdoin.

Hankkeen rakennusvaiheessa on tärkeää, että työmaa suojataan niin, ettei siitä aiheudu ongelmia läheisyyteen suunnitelluilla torikaupan väistötiloilla harjoitettavalle myynnille.

Vuokrausperusteet

Kaupunginvaltuusto päätti 1.2.2006 (33 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Hakaniementorin torialueen 11 G 101 alapuolelta yhteensä noin 12 690 m²:n suuruisen maanalaisen määräalan pysäköintilaitosta varten kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen kauintaan 31.12.2060 saakka päätöksessä mainituin ehdoin.

Pitkäaikainen vuokraus

Kaupungin ollessa maanomistajana ja pysäköintiyhtiön perustajaosakkaana mukana asiassa ei ole katsottu perustelluksi toisaalta varata Hakaniementorin aluetta pysäköintilaitoksen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittelyä varten eikä toisaalta luovuttaa aluetta lyhytaikaisella vuokrasopimuksella perustettavan yhtiön lukuun rakennusluvan hakemista varten.

Sen sijaan asiassa on tarkoitus Toriparkki-hanketta koskevan kaupunginvaltuuston myönteisen päätöksen jälkeen esittää kiinteistölautakunnalle edellä mainitun kaupunginvaltuuston päätöksen 1.2.2006 (33 §) mukaisesti maanalaisen alueen pitkäaikaista vuokrausta Kiinteistö Oy Hakaniemen Toriparkille pysäköintitarkoituksiin 31.12.2060 saakka.

Lausunnot

Talous- ja suunnittelukeskus on osallistunut esityksen valmisteluun. Hanke voidaan toteuttaa edellyttäen, että se sisällytetään kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaiseen vuosittaiseen 435 milj. euron investointiraamiin.

HKL toteaa, että Toriparkki-hanke on osa Hakaniemen alueen kehittämistä ja tukee olemassa olevan metroasemakiinteistön käyttöä ja kehittämistä. HKL hyväksyy, että hakija liittyy suunnitelmassa esitetyllä tavalla Hakaniemen metroaseman kiinteistöön. Lausunto sisältää metron ja metroasemaan sekä Hakaniemen alueen joukkoliikenteeseen liittyviä työnaikaisia järjestelyjä koskevia sekä eräitä muita ehtoja. Uusia ajokaistoja Toriparkkihankkeesta ei aiheudu.

Kaupunkisuunnitteluvirastosta on lisäksi toimitettu selvitys torin pysäkki- ja kaistajärjestelyistä. Selvityksestä ilmenee mm., että uusi pyörätieyhteys, joka kuuluu kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymään kantakaupungin tavoiteverkkoon, vaatii tilaa jalankulun ja bussipysäkkien välistä, mistä taas aiheutuu vähäisiä supistuksia raitiovaunujen laiturialueille.

Helsingin Tukkutorin näkemyksen mukaan sekä Toriparkki ja sen yhteyteen rakennettava Torikeskus sekä kauppahallin peruskorjaus ovat kannatettavia hankkeita ja edistävät Hakaniemen alueen toiminnallisuutta ja kaupallisten palveluiden kehittämistä pitkällä tähtäimellä. Lausunto sisältää torin toimintaan ja väliaikaisjärjestelyihin liittyviä ehtoja.

Myös tilakeskus ja rakennusvirasto puoltavat Toriparkki-hankkeen toteuttamista. Tilakeskuksen lausunto sisältää Toriparkin ja Torikeskuksen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja, ja rakennusviraston lausunnossa kiinnitetään huomiota myös torialueen ympäristön katualueiden kehittämistarpeisiin.

HKL:n, KSV:n, Tukkutorin, tilakeskuksen ja rakennusviraston lausunnot ovat liitteinä 12-16.

Halli- ja torikauppiaitten kannanotot, tiedotus ja kokemuksia muista vastaavista hankkeista

Hallin liikkeenharjoittajien yhdistykset kauppiaiden yhdistykset Hakaniemen Ykköskauppiat ry ja Hakaniemen hallin käsityöläiset ry toteavat suhtautuvat periaatteessa myönteisesti pysäköintilaitoksen rakentamiseen, mutta monin ehdoin ja varauksin. Kannanotoissa kannetaan huolta hankkeen aikataulusta ja sen vaikutuksesta myyntitoimintaan, väistötila- ja väliaikaisratkaisuihin ja niiden toimivuudesta sekä vielä aiemmin esillä olleesta Torikeskus-suunnitelmasta, johon tuolloin oli sisällytetty asemakaavamuutosta edellyttävä suurehko päivittäistavarakauppa, jota kauppiat vastustavat.

Halli- ja torikauppiaiden kannanotot ja mielipidetiedustelu kommentteineen ovat liitteinä 17-19.

Kannanottojen ja mielipidetiedustelun jälkeen torikauppiaille on pidetty tiedotus- ja kyselytilaisuus, jonka muistio ja osanottajaluettelo ovat liitteinä 20 ja 21.

Helsingin Tukkuutori osoitti kesällä 2013 kyselyn muille torinalaisen pysäköinnin toteuttaneille kaupungeille niiden kokemuksista. Kyselyn tulosten perusteella kokemukset vaikuttavat voittopuolisesti myönteisiltä. Ehkä tärkeimpänä huomioon otettavana asiana nousee luonnollisesti esiin väliaikaisratkaisujen toimivuus rakennusaikana. Siihen tulee tässäkin tapauksessa kiinnittää erityistä huomiota.

Yhteenveto toriparkkikyselystä on liitteenä 22 ja Lemminkäinen Infra Oy:n antama ilmoitus tilapäisjärjestelyiden tukemisesta liitteenä 23.

Kaupunginhallitus toteaa, että liikkeenharjoittajien kannanotot ovat monin tavoin ymmärrettäviä ja ne tulee ottaa jatkossa hankkeen valmistelussa ja toteutuksessa huomioon. Kysymyksessä on joka tapauksessa mittava hanke, jonka sellaisena ei pidä antaa vaarantaa halli- ja torikaupan jatkuvuutta tai menestymisen mahdollisuuksia, vaan tukea näitä. Siksi on edellytettävä, että rakennusaikaiset järjestelyt riittävällä tavalla turvaavat halli- ja toritoiminnan jatkuvuuden myös rakennusvaiheessa. Lopputilanteessa on joka tapauksessa kysymys järjestelystä, jonka voi olettaa hyödyttävän niin halli- ja torikauppaa kuin koko alueen kehittämistä.

Torikeskushankkeeseen nyt kysymyksessä oleva Toriparkkihanke ei ota kantaa, vaan kysymykset sen mahdollisesta toteuttamisesta ja sisällöstä ratkaistaan erikseen.

Esityksen perustelut

Keskeisestä sijainnista huolimatta Hakaniemen alueen kehitys on pysähtynyt ja alue on taantunut viime vuosikymmenellä selkeästi. Alueen sinänsä monipuoliset palvelut kärsivät asiakaskatoa, palvelurakenne on yksipuolistumassa ja osa liiketiloista on tyhjänä. Torin ja sen ympäristön ulkoinen vaikutelma on lisäksi jäsentymätön.

Osaltaan alueen kehitys on estynyt muun muassa sen vuoksi, ettei Hakaniementorin ympäristössä ole riittävästi ja palvelujen kannalta helposti saavutettavissa olevia autojen pysäköintipaikkoja, joita tarvitsevat muun muassa alueen yritykset, ammattiliitot, asukkaat sekä torin, kauppahallin, liikkeiden ja teattereiden asiakkaat. Nykyisen voimassa olevan asemakaavan muutoksen nro 11313 laatimisen yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt Hakaniementorin ympäristössä autopaikkaselvityksen, jonka mukaan alueella on noin 700 autopaikan vajaus. Autopaikkaselvitys on liitteenä 24.

Hakaniementorin ympäristö edellyttää kiireellistä kehittämistä. Toteutuessaan Toriparkki parantaa osaltaan Hakaniementorin, kauppahallin ja muiden torin läheisyydessä olevien kiinteistöjen toiminnallisia edellytyksiä sekä palvelee siten myös alueen asukkaita ja asiakkaita.

HKL on kuluvan kevään aikana teettänyt Oy Nortecon AB:lla kaupallisen selvityksen Hakaniemen Torikeskuksen ja metron lippuhallin kaupallisesta kehittämisestä (13.3.2013). Siinä todetaan muun muassa, että "Toriparkin toteuttaminen tukee vahvasti kauppahallin asemaa ja käytännössä mahdollistaa kokonaan uuden ostovoiman saamisen, mikä tähän saakka on ollut käytännössä mahdotonta heikkojen pysäköintiolojen vuoksi." Edelleen raportissa todetaan, että "Toriparkin rakentaminen Hakaniemeen on erittäin merkittävä sen kaupallista asemaa parantava hanke, jota voidaan pitää jopa ratkaisevana koko Hakaniemen tulevan kaupallisen kehityksen kannalta."

Kaupallinen selvitys on liitteenä 25.

Hakaniementorin pysäköintilaitoshanke sijoittuu kokonaan kaupungin omistamien yleisten tori- ja katualueiden alapuolelle.

Kiinteistöviraston tilakeskus, Tukkutori ja rakennusvirasto puoltavat pysäköintilaitoksen rakentamista alueelle, ja hanke sopii yhteen myös HKL:n suunnitelmien kanssa Hakaniemen metroaseman kehittämiseksi. Rakentamisen ja torikaupan yhteensovittamisesta on ennen rakennustöiden aloittamista sovittava erikseen kiinteistöviraston tilakeskuksen ja Tukkutorin kanssa. Hakaniemen hankkeet on tarkoitus toteuttaa yhtäjaksoisesti vaiheittain, jolloin haitat kauppahallin toiminnalle ja torikaupalle ovat mahdollisimman lyhytaikaisia. Haittojen vaikutuksia pyritään vähentämään myös toimivilla väistötilahankkeilla, jolloin tori- ja hallikauppa voivat jatkua keskeytyksettä.

Torin osa-alueet, alustavasti suunnitellut torikaupan väistötilat ja alustava projekti aikataulu kuvataan liitteissä 26, 27 ja 28.

Pysäköintilaitoksella ei ole todettu olevan merkitystä yleiseen ilman laatuun tai melutasoon.

Hanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Täytäntöönpanopäätös

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille tehtäväksi esitetyn ehdotuksen Toriparkin hankesuunnitelman hyväksymisestä, kaupunginhallitus tulee kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanemiseksi päättämään seuraavaa:

A

Kaupunginhallitus päättää myöntää vuoden 2013 talousarvion kohdasta 8 01 02 11, Esirakentaminen, alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet, Khn käytettäväksi, Hakaniementorin ja sen ympäristön kehittämisen edellyttämiä toimenpiteitä varten määrärahoja seuraavasti:

1

kiinteistövirastolle:

- johtosiirtoja varten 1 720 000 euroa;
- pilaantumattomien maiden maanajoa Helsingin ulkopuolelle (arvioitu ajomatka 45 km) varten 2 035 000 euroa;
- täyttötöitä varten 400 000 euroa;
- projektinjohtourakoitsijan palkkiota varten 217 000 euroa;
- muita järjestelyjä, kuten työmaatukikohtaa, työmaan käyttö- ja yhteiskustannuksia, liikennejärjestelyjä, valvojan palkkaamista, Toriparkin ja Torikeskuksen rajapinnassa olevan ponttiseinän mahdollista vuokraamista tai ostamista sekä maanalaisen Toriparkista metron lippuhalliin johtavan kulkuyhteyden toteuttamista varten 800 000 euroa ja
- pilaantuneiden maiden kuljettamista varten Helsingin ulkopuolelle sekä mahdollisia lisä- ja muutostöitä varten 430 000 euroa.

Kaikki edellä mainitut toteutuneiden kustannusten mukaan, kuitenkin enintään 5 600 000 euroa (alv. 0 %) hintatasossa RI 2010 = 100, 12/2012, pisteluku 106,1.

2

rakennusvirastolle:

väliaikaisen torialueen järjestämisestä, rakennuttamisesta ja toteuttamisesta syntyviä kustannuksia varten 900 000 euroa.

Kaikki edellä mainitut toteutuneiden kustannusten mukaan, kuitenkin enintään 5 600 000 euroa (alv. 0 %) hintatasossa RI 2010 = 100, 12/2012, pisteluku 106,1.

B

Kaupunginhallitus päättää:

Merkitä tiedoksi liitteenä 24 olevan Kiinteistö Oy Hakaniemen Toriparkki -nimisen yhtiön muiden perustajaosakkaiden antaman, 1.10.2013 saakka voimassa olevan sitoumuksen.

Hyväksyä Kiinteistö Oy Hakaniemen Toriparkki, ruotsiksi Fastighets Ab Hagnäs Torgparkering -nimisen yhtiön perustamisen.

Hyväksyä yhtiön liitteinä 6 -10 olevat osakassopimuksen, yhtiöjärjestyksen, velvoitepaikkajärjestelyjä koskevan sopimuksen, yhteisjärjestelyjen periaatteita koskevan sopimuksen ja yhteistoimintasopimuksen.

Oikeuttaa kiinteistöviraston tekemään pysäköintiyhtiön osakassopimukseen, yhtiöjärjestykseen, yhteistoimintasopimukseen ja muihin edellä mainittuihin sopimuksiin tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.

Oikeuttaa Lemminkäinen Infra Oy:n hoitamaan yhdessä muiden perustajaosakkaiden kanssa yhtiön perustamiseen liittyvät toimenpiteet, allekirjoittamaan perustamissopimuksen ja muut mahdolliset asiakirjat sekä oikeuttaa tarvittaessa kiinteistöviraston tekemään kaupungin osalta mainittuihin asiakirjoihin viranomaisten edellyttämiä sekä muuten tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.

Merkitä yhtiön 100 autopaikan hallintaan oikeuttavaa osaketta yhteensä 10 000 euron (á 100 euroa/osake) merkintähintaan, joka kirjataan kokonaan osakepääomaan;

C

Kaupunginhallitus päättää oikeuttaa talous- ja suunnittelukeskuksen maksamaan vuoden 2013 talousarvion kohdalta 8 22 19 Arvopaperit, Muut kohteet, yhtiön käytettäväksi, seuraavat erät:

Merkintähinnan 10 000 euroa osakepääomaan.

Osakassopimuksen mukaisesti yhtiön perustamisen jälkeen hallituksen päätösten mukaisesti kaupungin osakkuuksien mukaisessa suhteessa oman pääoman ehtoisia sijoituksia osakepääomaan tai sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (svop) yhteensä enintään 4 990 000 euroa (alv. 0 %).

Kaupungin osuuden pysäköintilaitoksen rahastus- ja puomilaitteiston, ohjausjärjestelmän, kameravalvonnan, kulunvalvonta- ja rikosilmoitusjärjestelmän kustannuksista, rakennusaikaisen valvojan palkkiosta sekä urakkasopimukseen perustuvien mahdollisten lisä- ja muutostöiden kustannuksista toteutuneiden kustannusten mukaan, kuitenkin enintään 465 000 euroa (alv. 0 %).

D

Kaupunginhallitus päättää kehottaa kiinteistövirastoa, rakennusvirastoa ja tukkutoria toimimaan Toriparkkihanketta edelleen suunniteltaessa ja toteutettaessa ja toteutuksesta muiden osapuolten kanssa sovittaessa niin, että työnaikaiset haitat Hakaniemen halli- ja torikaupalle jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Hanketta toteutettaessa tulee siksi toimia yhteistyössä Hakaniemen halli- ja torikauppiaiden kanssa ja pyrkiä rakentamisen ja kaupankäynnin yhteensovittamisessa siihen, että haitat kauppahallin toiminnalle ja torikaupalle ovat mahdollisimman lyhytaikaisia ja vähäisiä ja tarvittavat väistötilaratkaisut toimivia.

E

Kaupunginhallitus päättää kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa tutkimaan Hakaniemen ympäristön täydennysrakentamismahdollisuuksia mm. Kallio-liikkeen järjestämän kilpailun tulokset huomioon ottaen.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Kaupunginhallituksen konsernijaostolle on tarkoitus yhtiön perustamispäätökseen viitaten tehdä esitys kaupungin edustajien nimeämiseksi yhtiökokouksessa perustettavan yhtiön hallituksen varsinaisiksi jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen. samoin tilintarkastajan nimeämiseksi.

Esittelijän kannanotto

Keskeisestä sijainnista huolimatta Hakaniemen alueen kehitys on pysähtynyt ja alue on taantunut viime vuosikymmenellä selkeästi. Alueen sinänsä monipuoliset palvelut kärsivät asiakaskatoa, palvelurakenne on yksipuolistumassa ja osa liiketiloista on tyhjänä. Torin ja sen ympäristön ulkoinen vaikutelma on lisäksi jäsentymätön.

Osaltaan alueen kehitys on estynyt muun muassa sen vuoksi, ettei Hakaniementorin ympäristössä ole riittävästi ja palvelujen kannalta helposti saavutettavissa olevia autojen pysäköintipaikkoja, joita tarvitsevat muun muassa alueen yritykset, ammattiliitot, asukkaat sekä torin, kauppahallin, liikkeiden ja teattereiden asiakkaat. Nykyisen voimassa olevan asemakaavan muutoksen nro 11313 laatimisen yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt Hakaniementorin ympäristössä autopaikkaselvityksen, jonka mukaan alueella on noin 700 autopaikan vaje.

Hakaniementorin ympäristö edellyttää kiireellistä kehittämistä. Toteutuessaan Toriparkki parantaa osaltaan Hakaniementorin, kauppahallin ja muiden torin läheisyydessä olevien kiinteistöjen

toiminnallisia edellytyksiä sekä palvelee siten myös alueen asukkaita ja asiakkaita.

Toriparkki on vuosina 2013 - 2015 toteutettavaksi suunniteltu pääosin yksityinen hanke, jossa kaupungin omistusosuudeksi esitetään 25 %. Suunnitelmien mukaan Toriparkki käsittää torinalaisen kaksikerroksisen noin 400 autopaikan pysäköintilaitoksen. Ajoyhteys pysäköintilaitokseen sijoitetaan Metallitalon eteen ja jalankulkuyhteydet torialueen eteläosaan. Toriparkkiin on mahdollista toteuttaa myöhemmin pohjoinen ajoyhteys Sörnäisten rantatieltä Merihaan kalliosuojaan johtavan ajotunnelin kautta. Viimeksi mainittu yhteys palvelee myös sekä Torikeskusta että kauppahallin huolto- ja pysäköintiliikennettä.

Hakaniemen ympäristöön on laadittu useita täydennysrakentamis- ja kehittämissuunnitelmia, joista viimeisimpänä Kallio-liikkeen järjestämän kilpailun tulokset, näistä esimerkkinä liitteenä 29 oleva esitys "Kungsan".

Hakaniemen mahdollinen lisärakentaminen edellyttää kaikissa tapauksissa myös pysäköinnin järjestämistä, ja tämä taas toriparkin toteuttamista.

Kaupungin investointi Toriparkki-hankkeeseen on nähtävä edellytysten luomisena Hakaniemen alueen laajemmalle kehittämiselle, jolla luodaan edellytykset meneillään olevan kielteisen kehityksen katkaisemiselle. Esittelijä pitää hanketta ja kaupungin osallistumista sen toteutukseen perusteltuna.

Toriparkki on myös osa Hakaniemeen suunniteltua laajempaa hankekokonaisuutta, johon lisäksi kuuluvat Torikeskus, kauppahallin säilytys- sekä huollon ja pysäköinnin tilat ja kauppahallin peruskorjaushanke. Vaikka näitä toisia hankkeita ei toteutettaisikaan, Toriparkki on tarpeellinen, mutta mikäli Toriparkkia ei lainkaan rakenneta, myöskään Torikeskusta ja kauppahallin peruskorjaushanketta ei voida sen jälkeen nykyisten suunnitelmien pohjalta toteuttaa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1, Toriparkin hankesuunnitelma
- 2 Liite 2, Lemminkäinen Infra Oy:n tarjous 23.4.2012

3	Liite 3, Lemminkäinen Infra Oy:n tarjous
4	Liite 4, Lemminkäinen Infra Oy:n tarjous 10.4.2013
5	Liite 5, Kopio asemakaavan muutoksesta nro 11313
6	Liite 6, Osakassopimus
7	Liite 7, Sitoumus 9.4.2013
8	Liite 8, Yhtiöjärjestys
9	Liite 9, Velvoitepaikkajärjestelyjä koskeva sopimus
10	Liite 10, Rasitejärjestelyjen periaatteita koskeva sopimus
11	Liite 11, Yhteistoimintasopimus
12	Liite 12, Liikennelaitoksen lausunto 11.2.2013
13	Liite 13, Hakaniementorin pysäkit ja kaistat
14	Liite 14, Tukutorin lausunto 27.5.2013
15	Liite 15, Tilakeskuksen lausunto 13.3.2013
16	Liite 16, Rakennusviraston lausunto 13.3.2013
17	Liite 17, Hakaniemen Ykköskauppiat ry:n ja Hakaniemen hallin käsityöläiset ry:n kannanotto 27.5.2013
18	Liite 18, Hakaniemen torikauppiaiden kannanotto 14.5.2013
19	Liite 19, Toriparkki - mielipidekyselyn yhteenveto 23.5.2013
20	Liite 20, Torikauppiaiden kokous 14 5 2013, muistio
21	Liite 21, Torikauppiaiden kokouksen 14 5 2013 osallistujat
22	Liite 22, Toriparkkikysely 6.8.2013
23	Liite 23, Ilmoitus markkinointi- ja viestintätuesta
24	Liite 24, Hakaniementorin Autopaikkaselvitys
25	Liite 25, Hakaniemen Torikeskuksen ja Metron lippuhallin kaupallinen kehittäminen - Raportti 13.3.2013
26	Liite 26, Hakaniemen torin osa-alueet
27	Liite 27, Hakaniemen torikaupan väistötilat
28	Liite 28, Hakaniementorin projektiakataulu, alustava, 11.4.2013
29	Liite 29, Kallio-liikkeen kilpailu

Otteet

Ote

Hakaniemen hallin käsityöläiset ry
Hakaniemen Ykköskauppiat ry
Hakaniemen torikauppiat
Lemminkäinen Infra Oy

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kehittämisosasto
Kiinteistölautakunta
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Rakennusvirasto
Taloussuunnittelu- ja varainhallintaosasto
Tukutori

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637
Alvnro
FI02012566

Kaupunginhallitus 12.08.2013 § 785

Pöydälle 12.08.2013

HEL 2012-006546 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 2.9.2013 saakka.

Käsittely

12.08.2013 Pöydälle

Esteelliset: Jorma Bergholm, Osku Pajamäki

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 18.04.2013 § 174

HEL 2012-006546 T 10 06 00

Päätös

Kiinteistölautakunta hylkäsi esittelijän päätösehdotuksen.

Käsittely

18.04.2013 Hylättiin

Hylkäysehdotus:

Jasmin Hamid: Hylkäysehdotus: Päätösehdotus hylätään.

Kannattajat: Kirsi Pihlaja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Päätösehdotus hylätään.

Jaa-äännet: 2

Antti Hytti, Tapio Klemetti

Ei-äännet: 6

Elina Das Bhowmik, Jasmin Hamid, Pia Pakarinen, Kirsi Pihlaja,
Tuomas Rantanen, Olli Sademies

Tyhjä: 1
Mari Rantanen

Poissa: 0

Juhani Tuuttila: Ilmoitan päätökseen seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

Lautakunnan päätös ei tue Hakaniemen kehittämistavoitteita.

04.04.2013 Palautettiin

21.03.2013 Pöydälle

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Minna Aarnio, kiinteistöjen kehittämispäällikkö, puhelin: 310 79531
minna.aarnio(a)hel.fi

Juhani Linnosmaa, projektipäällikkö, puhelin: 310 74401
juhani.linnosmaa(a)hel.fi

02.09.2013

Kj/3

§ 860

HSY -kuntayhtymän lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2014–2016

HEL 2013-009032 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2014–2016 kuntayhtymän hallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan 2013–2016 sisältyy kokonaisvaltaisen tuottavuusohjelman tekeminen ja toteuttaminen. Kaupunginhallitus edellyttää, että tuottavuuden parantaminen on keskeinen tavoite myös HSY:n strategiassa ja taloussuunnitelmakauden toimialakohtaisissa tavoitteissa.

Taloussuunnitelmakaudella tavoitteena tulee olla alustavassa taloussuunnitelmassa ennakoitujen vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen ensisijaisesti tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä, mutta mahdollisuuksien mukaan myös investointeja sopeuttamalla.

Kaupunginhallitus korostaa erityisesti pitkän aikavälin talouden hallinnan tärkeyttä kuntayhtymän toiminnassa. Erityisesti vesihuollon toimialalla investointien hallinnan merkitys on keskeinen. Vuonna 2014 laadittavan 10-vuoden investointiohjelman valmistelun lähtökohtana tulee olla investointien mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle. Jätehuollon osalta taloussuunnitelmakauden 2014–2016 investointeja on vielä jatkovalmistelussa tarkasteltava kriittisesti erityisesti vuoden 2014 osalta lainarahoituksen pienentämiseksi.

Vesihuollon investointien toteutusajankohdat tulee täsmentää suunnitelmakauden aikana kaupungin investointiohjelmaa vastaavaksi. Erityisesti uusia alueita palvelevien verkostoinvestointien ajoitusta tulee tarkistaa alueiden kaavoituksen ja toteutuksen edellyttämällä tavalla. Verkostojen laajennus- ja saneerausinvestointien toteutus tulee tehdä kiinteässä yhteistyössä kaupungin kanssa tavoitteena kaivutöistä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Kaupungin vuoden 2014 talousarvion valmistelussa määrärahavaraus Helsingin kuntaosuuteen HSY:lle on 2,085 milj. euroa, joka HSY:n tulee ottaa lähtökohdaksi kuntaosuudella rahoitettavan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan suunnittelussa.

Tulospalkkiot tulee tulospalkkausjärjestelmän periaatteiden mukaisesti rahoittaa syntyvillä menosäästöillä.

HSY:n tulee edelleen kehittää taloussuunnitelmaansa pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavia tunnuslukuja ja mittareita. Erityisesti informaatio tuottavuuden ja tariffien pidemmän aikavälin kehityksestä tulee sisällyttää taloussuunnitelmaan jo jäsenkaupunkien lausuntoja pyydettyä.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 valtuustokaudelle 2013–2016 HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon taloussuunnitelmassaan.

- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.
- Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä
- Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle
- Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014, päätetään vuosittain

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY-kuntayhtymän lausuntopyyntö
- 2 Lausuntopyynnön liitteet

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2014–2016 kuntayhtymän hallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan 2013–2016 sisältyy kokonaisvaltaisen tuottavuusohjelman tekeminen ja toteuttaminen. Kaupunginhallitus edellyttää, että tuottavuuden parantaminen on keskeinen tavoite myös HSY:n strategiassa ja taloussuunnitelmakauden toimialakohtaisissa tavoitteissa.

Taloussuunnitelmakaudella tavoitteena tulee olla alustavassa taloussuunnitelmassa ennakoitujen vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen ensisijaisesti tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä, mutta mahdollisuuksien mukaan myös investointeja sopeuttamalla.

Kaupunginhallitus korostaa erityisesti pitkän aikavälin talouden hallinnan tärkeyttä kuntayhtymän toiminnassa. Erityisesti vesihuollon toimialalla investointien hallinnan merkitys on keskeinen. Vuonna 2014 laadittavan 10-vuoden investointiohjelman valmistelun lähtökohdana tulee olla investointien mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle. Jätehuollon osalta taloussuunnitelmakauden 2014–2016 investointeja on vielä jatkovalmistelussa tarkasteltava kriittisesti erityisesti vuoden 2014 osalta lainarahoituksen pienentämiseksi.

Vesihuollon investointien toteutusajankohdat tulee täsmentää suunnitelmakauden aikana kaupungin investointiohjelmaa vastaavaksi. Erityisesti uusia alueita palvelevien verkostoinvestointien ajoitusta tulee tarkistaa alueiden kaavoituksen ja toteutuksen edellyttämällä tavalla. Verkostojen laajennus- ja saneerausinvestointien toteutus tulee tehdä kiinteässä yhteistyössä kaupungin kanssa tavoitteena kaivutöistä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Kaupungin vuoden 2014 talousarvion valmistelussa määrärahavaraus Helsingin kuntaosuuteen HSY:lle on 2,085 milj. euroa, joka HSY:n tulee ottaa lähtökohdaksi kuntaosuudella rahoitettavan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan suunnittelussa.

Tulospalkkiot tulee tulospalkkausjärjestelmän periaatteiden mukaisesti rahoittaa syntyvillä menosäästöillä.

HSY:n tulee edelleen kehittää taloussuunnitelmaansa pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavia tunnuslukuja ja mittareita. Erityisesti informaatio tuottavuuden ja tariffien pidemmän aikavälin kehityksestä tulee sisällyttää taloussuunnitelmaan jo jäsenkaupunkien lausuntoja pyydettyä.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 valtuustokaudelle 2013–2016 HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon taloussuunnitelmassaan.

02.09.2013

Kj/3

- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.
- Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä
- Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle
- Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014, päätetään vuosittain

Esittelijä

HSY:n perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja vesihuolto- ja jätehuolto toimintojen maksuilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta jäsenkuntien oman pääoman ehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

HSY:n hallituksen esitys

HSY:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman 2014–2016 perustana ovat:

- HSY:n strategia 2015 ja siihen perustuvat strategiset ja toiminnalliset tavoitteet.
- Tilinpäätöstiedot ja poikkeama-analyysit vuodelta 2012
- HSY:n tuottavuusohjelma vuosille 2012–2013
- Toiminta- ja taloussuunnitelma sekä henkilöstösuunnitelma 2013 - 2015
- Alkuvuoden 2013 toiminnan ja talouden toteutum tiedot sekä ennuste vuodelle 2013

Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa painopiste on strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa. Taloussuunnitelmassa on huomioitu volyyymien, toiminnan ja kustannustason muutokset. Toimintakulut on budjetoitu käyttäen

yleisellä 1 % tuottavuustavoitteella korjattua indeksi- tai inflaatiomuutosta. Tuottavuus paranee lisäksi operatiivista toimintaa tehostamalla käyttömenojen pysyessä ennallaan sekä mm. palvelun laadun paranemisella tai ympäristökuormituksen vähenemisenä resursseja lisäämättä.

Tavoitteet

HSY:n strategiassa on määritelty HSY:n perustehtävä sekä visio ja strategiset päämäärät vuoteen 2015.

HSY:n perustehtävä: Tuotamme ja järjestämme korkealaatuisia vesi- ja jätehuoltopalveluja sekä ajantasaista seudullista tietoa kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

HSY:n visio 2015: Ympäristövastuullinen metropoli. Tavoitteet johdetaan strategisista päämääristä ja ne ryhmitellään strategian viiden näkökulman alle: yhteiskunnallinen vaikuttavuus, asiakasvaikuttavuus, talouden hallinta, prosessit ja rakenteet, henkilöstön uudistuminen ja työkyky.

Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on esitetty sekä yhtymätason strategiset tavoitteet että toimialojen ja tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle ja talousarviovuodelle.

Suoritteet

Vuonna 2014 veden tuotannon arvioidaan olevan 92,9 miljoonaa m³, josta laskutettava myynti HSY:n alueelle 71,6 miljoonaa m³ ja myynti naapurikunnille 1,1 miljoonaa m³. Veden tuotannon määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2011, minkä arvioitiin johtuneen lisääntyneestä kulutuksesta. Vuonna 2012 trendi kääntyi hienoiseen laskuun ja alkuvuoden 2013 tietojen perusteella laskeva suuntaus näyttää jatkuvan edelleen. Kulutuksen arvioidaan palaavan tasolle, jossa se oli ennen poikkeuksellista kasvuvuotta. Veden käyttäjien määrän HSY:n toiminta-alueella ennustetaan lisääntyvän noin 1,0 % vuodessa asukasmäärien kasvusta johtuen. Samanaikaisesti asukkaiden vedenkäytön ennakoitaan laskevan vuosittain noin 0,6 %, jolloin veden kokonaiskäyttö kasvaa suunnitelmakaudella vuosittain noin 0,4 %.

Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamolla käsiteltävän jätevesimäärän arvioidaan vuonna 2014 olevan yhteensä 134,1 miljoonaa m³, josta 119,2 miljoonaa m³ on HSY:n toiminta-alueelta ja 14,9 miljoonaa m³ muualta.

Asiakaskiinteistöiltä kuljetettavien seka- ja biojättemäärien arvioidaan kasvavan suunnitelmakaudella noin 1 % vuositasolla.

Suunnitelmakaudella käynnistetään kiinteistöiltä lasin, metallin ja

kartongin lisäksi sako- ja umpikaivolietteen kuljetukset, jotka käynnistyvät HSY:n järjestäminä vuonna 2016. Sorttiasemien asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan 2 % vuodesta 2013 vuoteen 2016. Tällöin asiakaskäyntejä olisi vuodessa yli 360 000. Vantaan Ruskeasantaan rakennettava Sorttiasema otetaan käyttöön arvion mukaan syksyllä 2014.

Vantaan Energia Oy:n jätevoimala otetaan käyttöön vuonna 2014, jolloin HSY aloittaa energiahyödyntämiseen soveltuvien sekajätteiden toimittamisen laitokselle. Sekajätteen loppusijoittaminen Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksessa päättyy ja kaatopaikalle loppusijoitettava jätemäärä pienenee merkittävästi. Samalla Ämmäsuolla aloitetaan jätevoimalan kuonien ja tuhkien käsittely. Suunnitelmakaudella käynnistetään myös paalutun polttoaineen toimitukset jätevoimalalle.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2014 ovat 346,5 miljoonaa euroa eli 9,3 miljoonaa (2,8 %) enemmän vuoden 2013 talousarvioon verrattuna.

Vuosille 2014 ja 2015 on yhtenäistettyihin veden ja jäteveden taksoihin tehty alustavassa suunnitelmassa 2,0 prosentin reaaliset yksikköhintojenkorotukset, vuodelle 2016 korotus on 2,25 prosenttia. Vuodelle 2014 on tämän lisäksi huomioitu inflaatio. Yksikköhintojen korotukset ovat yhtymäkokouksen 16.11.2012 hyväksymän investointiohjelman yhteydessä laaditun talousmallinnuksen mukaisia. Korotuksilla katetaan tulevien vuosien korkeasta investointitasosta seuraavat kasvavat poistot ja rahoituskulut. Vuosien 2013–2015 toiminta- ja taloussuunnitelma oli laadittu kolmen prosentin reaalisten yksikköhintojen korotusten pohjalta.

Jätehuollon asiakaskiinteistöjen maksuihin esitetään keskimäärin 6–8 %:n korotusta vuodelle 2014 riippuen kiinteistön jätehuoltopalvelun sisällöstä. Hintojen korotustarve aiheutuu pääosin HSY:n käsittelyyn ohjautuvan jätemäärän vähenemisestä. Käsittelytuloilla ei pystytä kattamaan toiminnasta aiheutuvia kiinteitä kustannuksia, kuten jätteenkäsittelykeskukseen ja Sorttiasemille tehdyistä investoinneista aiheutuvia pääomakuluja ja kaatopaikan jälkihoitokuluja. Kiinteistöjen jätemaksuilla katetaan myös kotitalouksien lisääntyvien maksuttomien ja alikatteellisten palveluiden kuluja. Hintojen korotuspaineet vähenevät jätehuollossa tulevina vuosina investointien ja lainarahoituksen pienentyessä.

HSY:n toimintamenot vuonna 2014 ovat 191,2 miljoonaa euroa eli 0,2 miljoonaa (0,1 %) enemmän vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2014 alustava talousarvio sisältää 2% inflaatio oletuksen eli reaalisesti menot pienenevät. Suunnitelmakaudella näkyy Vantaan Energian vuonna 2014 käynnistyvän jätevoimalan vaikutus

kulurakenteessa jäteveron vähenemisenä ja palveluiden ostojen kasvuna.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2014 on 157,0 miljoonaa euroa (45,1 % toimintatuotoista), kun se vuoden 2013 talousarviossa on 147,8 miljoonaa (43,6 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ajan ollen 169,7 miljoonaa (47,5 %) vuonna 2016.

Rahoitusmenot kasvavat tasaisesti koko suunnitelmakauden ajan ollen vuonna 2014 yhteensä 69,8 miljoonaa euroa (1,0 miljoonaa euroa vuotta 2013 enemmän). Kasvu johtuu vieraan pääoman kasvusta. Rahoitusmenoista 63,0 miljoonaa euroa on jäsenkuntien perustamislainoista maksettavia korkoja.

Toimintakatteen ja rahoituserien erotuksena syntyvä vuosikate muodostaa tulo-rahoituksen, joka toimintamenojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Alustavan talousarvion mukaan vuonna 2014 vuosikate on 87,3 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 158,0 miljoonaa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 225 miljoonaa.

Käyttöomaisuudesta tehdyt poistot ovat vuonna 2014 yhteensä 86,3 miljoonaa, jossa nousua edellisestä vuodesta 3,7 miljoonaa. Alustavassa talousarviossa tilikauden tulos vuonna 2014 on vuosikatteesta vähennettävien käyttöomaisuuspoistojen jälkeen 1,0 miljoonaa ylijäämäinen. Vuoden 2013 talousarviossa tulos on 3,5 miljoonaa alijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten purkamisesta aiheutuvien tilinpäätöskirjausten jälkeen alustavan talousarvion 2014 tilikauden ylijäämä on 1,6 miljoonaa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2012 hyväksymään investointiohjelmaan 2013–2022, jota on päivitetty suunnitelmakaudelle aiemmilta vuosilta siirtyneiden tai aikaistuneiden hankkeiden osalta. Keskimäärin investoinnit vuosina 2012–2016 ovat 126,5 miljoonaa euroa.

Kaupunkilähtöiset toiminta-alueen laajentumiseen liittyvät investoinnit toteutetaan yhteistyössä jäsenkaupunkien kanssa niiden määrittämässä aikataulussa. Keskeisiä rakentamisalueita Helsingissä ovat Jätkäsaari, Kalasatama ja Kruunuvuorenranta. Espoossa merkittävimpiä kohteita ovat Tapiolan keskus ympäristöineen, Kivenlahti, Saunaniemi, Kauklahti, Nupurinkallio, sekä Perusmäki.

Vantaalla rakentamisen painopiste on Kivistössä, Keimolanmäessä sekä Tikkurilan keskustassa. Haja-asutusalueiden vesihuoltokohteista merkittävin on Espoossa sijaitseva Viiskorpi-Pakankylän alue.

Vesihuoltolähtöisten investointien suunnitelmakauden painopisteinä ovat vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja runkovesijoitohankkeet. Suunnitelmakaudella käynnistyy myös Blominmäen jätevedenpuhdistamon toteuttaminen.

Jätehuollon investioitiohjelman 2013–2022 merkittävin yksittäinen investointihanke on vuosina 2013–2014 Ämmässuolle rakennettava biojätteen mädätyslaitos. Investoinnilla lisätään biojätteestä saatavan uusiutuvan energian määrää samalla parantaen biojätteen käsittelylaitosten käytettävyyttä.

Suunnitelmakaudella Sorttiasemaverkosto laajentuu Vantaalle ja Kirkkonummelle.

Rahoitus

Jäsenkuntien perustamislainojen (1,2 miljardia euroa) lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua lainaa vuoden 2013 lopussa 177 miljoonaa euroa, mikäli vuoden 2013 investoinnit toteutuvat talousarvion suuruisina. Kolmen ensimmäisen toimintavuoden 2010–2012 jälkeen kuntayhtymän velkamäärä on pysynyt suunnilleen muuttumattomana. Lisävelkaa ei ole tarvittu parantuneen tulorahoituksen ja suunniteltua pienempien investointimenojen vuoksi.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän suunniteltua investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi taloussuunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 221 miljoonaa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 82 miljoonalla. Ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 316 miljoonaa euroa.

HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko taloussuunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2016 lopussa 23,0 %. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 24,9 %.

Esittelijän kannanotot

Tuottavuuden parantaminen tulee nostaa keskeiseksi tavoitteeksi kuntayhtymän strategiassa ja taloussuunnitelmakauden toimialakohtaisissa tavoitteissa.

Vesihuollon investointisuunnitelma vuosille 2014–2016 perustuu vuonna 2012 hyväksytyyn investointiohjelmaan 2103–2022. Investointiohjelman toteuttaminen tulee väistämättä johtamaan velkaantumisen lisääntymiseen 2010-luvulla kaudelle ajoittuvien suurten laitosinvestointien vuoksi. Vuonna 2014 tulee laadittavaksi investointiohjelma vuosille 2015–2024. Tällöin lähtökohdaksi tulee asettaa investointien mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle ohjelmakauden aikana.

Jätehuollon taloussuunnitelmakauden investointeja on HSY:n alustavassa suunnitelmassa sopeutettu niin, että velkaantuminen pysähtyy suunnitelmakaudella. Vuonna 2014 lainakanta kasvaa suunnitelman mukaan noin 10 milj. eurolla, joten erityisesti vuoden 2014 investointitasoa tulee pyrkiä madaltamaan jatkovalmistelussa.

HSY:n taloussuunnitelman kaupungin talousarvioon sisältyvät erät ovat HSY:n kaupungille maksama vesilaitosten yhdistämisessä syntyneen perustamislainan korko ja kaupungin HSY:lle maksama kuntaosuus seutu- ja ympäristötiedon kustannuksiin. Kaupungin saama perustamislainan korkotulo säilyy taloussuunnitelmavuodet nykyisen suuruisena (36,4 milj. euroa). Perustamislainan lyhennykset alkavat vasta vuonna 2019.

HSY:n alustavan talousarvion mukaan Helsingin kuntaosuus vuonna 2014 tulisi olemaan 2,207 milj. euroa. Kaupungin vuoden 2014 talousarvion valmistelussa määrärahavaraus HSY:n kuntaosuuteen on 2,085 milj. euroa (vuoden 2013 talousarviossa 2,063 milj. euroa eli korotus 1 %), jossa on otettu huomioon kustannustason muutos ja tuottavuustavoite.

HSY:n alustavassa talousarviossa henkilöstömenoihin sisällytetty tulospalkkiovaraus on vastoin tulospalkkauksen rahoitusperiaatetta, jonka mukaisesti tulospalkkiot tulee rahoittaa syntyvillä menosäästöillä.

Kaupungin lausunnossa tulisi kehottaa HSY:n hallitusta ottamaan huomioon PKS -koordinaatioryhmän 17.5.2013 HSY:lle valtuustokaudelle 2013–2016 asettamat tavoitteet.

HSY:n hallitus on pyytänyt jäsenkuntien lausunnot 30.8.2013 mennessä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

02.09.2013

Kj/3

Liitteet

1	HSY-kuntayhtymän lausuntopyyntö
2	Lausuntopyynnön liitteet

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

02.09.2013

Kj/4

§ 861

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilötapaaminen Espoossa 8.-9.10.2013

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-010977 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Otteet

Ote

Espoon kaupunki
Nimetyt henkilöt

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 1

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen nimetä Espoossa 8.-9.10.2013 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

Esittelijä

Espoon kaupunki ilmoittaa (19.8.2013), että kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen järjestetään 8.-9.10.2013. Tapaamisen teemana ajankohtaiset Suomen suurimpia kaupunkeja koskevat asiat.

Kutsukirjeessä pyydetään nimeämään kaupungin edustajat tapaamiseen 17.9.2013 mennessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Kj/4

Tapaamiseen osallistuville luottamushenkilöille maksetaan mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisesti ja muut matkakorvaukset KVTES:n mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Espoon kaupungin kutsu 19.8.2013

Otteet

Ote
Espoon kaupunki
Nimetyt henkilöt

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 1

Tiedoksi

Hallintokeskus

02.09.2013

Kj/5

§ 862

Vuoden 2014 talousarvion ja taloussuunnitelman 2014–2016 valmistelutilanne

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2013-010538 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 16.9.2013 saakka.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä talousarvion 2014 ja taloussuunnitelman 2014–2016 valmistelutilanteen tiedoksi.

Esittelijä

Hyväksyessään vuoden 2014 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2014–2016 laatimishojeet 25.3.2013 kaupunginhallitus päätti, että talousarvion 2013 valmistelutilanne tuodaan Khlle tiedoksi 19.8.2013, jolloin Khlle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2013 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa

Yleinen taloustilanne

Taloustilanteen analyysin taustana ovat valtiovarainministeriön kesäkuussa julkaiseman suhdannekatsauksen tiedot.

Viimeisen parin vuoden aikana valtiovarainministeriön talousennusteet ovat pitäneet sisällään oletuksen euroalueen hitaasta toipumisesta. Tämä oletus on osoittautunut toistaiseksi optimistiseksi ja toipumisen alkamista Suomen kokonaistuotannon osalta odotetaan edelleen. VM:n kesäkuuisessa ennusteessa euroalueen taloudellinen aktiviteetti laskee kuluvana vuonna 0,5 % ja ensi vuonna päästään vain reilun puolen

prosentin kasvuun. Myös maailmankaupan kasvu on hidasta ja pysyy lähivuosien ajan selvästi alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Kuluvana vuonna BKT:n ennustetaan supistuvan Suomessa 0,4 %. Sekä suhdanneluonteisten että rakenteellisten tekijöiden johdosta erityisesti teollisuuden tuotanto supistuu merkittävästi. Teollisuuden tuotanto laskee vuonna 2013 edellisestä vuodesta 4,5 % eikä palveluidenkaan tuotanto ei lisäännä kuin 0,3 %. Kotitaloudet eivät kannattele taloutta edellisten vuosien tapaan. Yksityisen kulutuksen näkymät ovat alkuvuoden aikana heikentyneet. Viime kuukausien aikana kuluttajien kokema epävarmuus on lisääntynyt ja se heijastuu erityisesti kestokulutushyödykkeiden hankinnassa. Työllisyystilanteen heikentyminen myös vähentää tuloja sekä kulutusta ja verotusta kiristävien toimenpiteiden myötä kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot pysyvät viimevuotisella tasolla. Näiden tekijöiden johdosta yksityinen kulutus lisääntyy vain 0,3 % viimevuodesta.

Suomen viennin volyyymi pysyy kuluvana vuonna viime vuoden tasolla. Vaisu vientikehitys yhdessä heikon kotimaisen kysynnän kanssa vetää kuluvan vuoden tuonnin lievään laskuun. Vaihtotase pysyy edelleen alijäämäisenä. Investointinäkymät ovat heikot. Yksityiset investoinnit vähenevät kuluvana vuonna 4,5 % johtuen etupäässä talonrakennusinvestointien supistumisesta. Myös kone ja laiteinvestoinnit vähenevät edellisestä vuodesta. Huolestuttavaa on yksityisten investointien BKT-osuuden alentuminen noin 16 prosenttiin. Investointiaste oli viimeksi tätä alhaisempi 1990-luvun alun lamassa.

Työttömyyden kasvu kiihtyi kuluvan vuoden alkupuolella ja työllisyystilanne on edelleen heikentynyt. Kuluvana vuonna työllisten määrä vähenee 0,7 % ja työttömyysaste kohoaa 8,3 %:iin. Kansainvälisten hintapaineiden heikkenemisen sekä kotimaisen taloustilanteen vaisuuden johdosta kuluttajahintojen nousu on ollut aikaisempaa maltillisempaa. Kuluttajahintojen ennustetaan nousevan tänä vuonna 1,7 % edellisestä vuodesta. Ansiotasoindeksin ennustetaan kohoavan tänä vuonna 2,1 %, joten kuluttajien reaaliensiot kehittyvät varsin maltillisesti.

Kasvun arvioidaan käynnistyvän kuluvan vuoden toisella puoliskolla. Vuoden 2014 kasvuksi ennustetaan 1,2 %. Yksityinen kulutus kasvaa edelleen vain 0,8 % johtuen ensisijaisesti heikosta reaaliensioden kehityksestä. Vienti lisääntyy kasvavan kansainvälisen kysynnän vanavedessä 3,7 %, ja viennin kasvu perustuu aiempaa enemmän investointihankkeisiin liittyvien palvelujen vientiin. Työllisyyden kasvunäkymät ovat vielä ensi vuonna heikot johtuen mm. vähäisestä kysynnästä ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmista. Ensi vuoden työttömyysasteeksi ennustetaan 8,1 %.

Vuonna 2015 BKT:n kasvuksi arvioidaan 1,9 %. Historian valossa voidaan puhua siis vaimeasta kasvusta. Kaiken kaikkiaan vuosien 2013–2015 kumulatiivinen kasvu jää vain 2,7 prosenttiin.

Kokonaistuotannon aleneminen sekä vuonna 2012 että 2013 heijastuu vääjäämättä julkisen talouden rahoitusasemaan niin, että julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeammaksi kuin kertaakaan yli 15 vuoteen. Työttömyydestä ja väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot nostavat menoastetta. Julkinen velka lisääntyy edelleen joka vuosi sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna ja velkasuhde lähestyy 60 prosentin rajaa. Valtiontalous pysyy syvästi alijäämäisenä sopeutustoimista huolimatta. Valtiontalouden arvioidaan olevan ensi vuonna 6 mrd. euroa alijäämäinen mikä on 3 % suhteessa kokonaistuotantoon. Valtion velka jatkaa kasvuaan eikä velkasuhde taitu ennustejaksolla.

Inflaatio-odotukset ovat maltilliset, selvästi alle 2 prosenttia. Sekä lyhyet että pitkät korot pysyvät koko ennustejakson ajan euroalueella kriisimaita lukuun ottamatta poikkeuksellisen matalina. Euroopan keskuspankin toimet ovat tarjonneet rahoitusmarkkinoille runsaasti likviditeettiä, rauhoittaneet euroalueen velkakriisiä ja osaltaan luoneet edellytyksiä kriisin talttumiseksi. Pitkät korot ovat kuitenkin alkaneet vähitellen kohota kohenevan luottamuksen sekä epätavallisen keskuspankkipolitiikan loppumiseen kohdistuvien odotusten vuoksi.

Tulevien vuosien erääksi merkittäväksi riskitekijäksi muodostuu se, jos työttömyysaste nousee ennustettua korkeammaksi. Työttömyyden noustessa useat kotitaloudet saattavat joutua vaikeuksiin johtuen tulotasoon ja varallisuuteen nähden liian korkean velkataakan johdosta. Työllisyyden heikkeneminen myös alentaisi yksityistä kulutusta edelleen ja sitä kautta taloudellista aktiviteettia.

Yllä kuvailtu kasvunäkymä seuraaville parille vuodelle tarkoittaa sitä, että kansantalous tulee kohtaamaan merkittäviä haasteita lähivuosina. Ensinnäkin, Suomen vienti on menestynyt erittäin huonosti sekä finanssikriisissä että sen jälkeen. Suomen viennin kasvu jatkuu maailmankauppaa hitaampana koko ennusteperiodin. Ongelma ei ole vain eurokriisin alentamassa kysynnässä, vaan myös Suomen kilpailukyvyssä ja viennin rakenteessa. Toiseksi, alhainen kasvu johtaa julkisen talouden heikentymiseen. Julkisen talouden rahoitusaseman parantamisessa on ensiarvoisen tärkeää välttää toimenpiteitä, jotka heikentävät yksityisen sektorin kasvumahdollisuuksia. On selvää, että kestäväan kasvuun päästään vain yksityisen sektorin kehittyessä suotuisasti. Kolmanneksi, ikääntymisen seurauksena työmarkkinoilta poistuu merkittävä määrä osaavaa työvoimaa. Taloudellisen kasvun

kannalta olisi suotuisaa, jos työmarkkinoiden rakenteet eivät estäisi resurssien tehokasta käyttöä.

Helsingin seudun taloustilanteen kehitys

Helsingin seudulla taantuma jatkui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna tuotanto laski ennakoarvion mukaan 0,5 prosenttia, koko maassa jonkin verran enemmän. Tämänhetkinen suhdannetilanne on normaalia heikompi kaikilla päätoimialoilla. Suhdannenäkymät lähikuukausille ovat varovaiset, mutta hieman vahvemmat kuin kevättalvella. Merkittävää elpymistä ei odoteta, mutta teollisuustuotannossa ja palvelujen myynnissä odotetaan Helsingin seudulla laskun loppuneen.

Alkukeväästä Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin saldoluku oli pääkaupunkiseudulla 12,4 ja koko maassa 6,4 ja luottamus oli heikompaa kuin edeltävinä kuukausina. Toisaalta pääkaupunkiseudulla viime vuoden kesän jälkeen luottamus talouskehitykseen oli ollut tavallistakin heikompaa ja näkemykset kohentuivat vasta tämän vuoden alussa.

Helsingin talouden liikkumavara

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa todetaan, että strategiakauden 2009–2012 tavoitetta kustannustason nousua alhaisemmasta toimintamenojen kasvusta ei kokonaisuutena saavutettu, vaikka vuosina 2011–2012 asukaskohtaisten menojen kasvua pystyttiin hillitsemään. Kaupungin tulee jatkaa tuottavuuden parantamista ja käynnistää palvelujen ja investointien uudelleenarviointi siten, että tulorahoitus riittää pitkällä tähtäimellä niiden rahoittamiseen.

Suomen julkisessa taloudessa on tehty kuluneella hallituskaudella merkittäviä kuntien tulopohjaa leikkaavia päätöksiä. Valtiontalouden 2013–2016 kehyspäätöksen mukanaan tuomat kuntien tulopohjaa heikentävät 500 milj. euron valtionosuusleikkaukset toteutetaan portaittain kasvaen vuosina 2013–2015. Vuonna 2012 on jo toteutettu 631 milj. euron leikkaukset. Lisäksi hallituskauden loppupuolella jouduttaneen tekemään uusia leikkauksia, mikäli hallituskaudelle asetetut julkisen talouden tasapainotavoitteet aiotaan saavuttaa.

Helsingin oman palvelutuotannon rahoitustilannetta on viime vuosina helpottanut se, että Helsingin Energian kertyneistä pääomista on voitu siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa rahaa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi hyvinä

verotulovuosinakaan ollut tasapainossa. Helsingin Energian kehitysohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2012. Kehitysohjelman, energiamarkkinoiden kilpailutilanteen sekä tulevan yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi kaupungin talous ei voi tulevina vuosina tukeutua läheskään entisessä määrin Helsingin Energian ylimääräisiin tuloutuksiin.

Viime vuosina kaupungin investoinnit ovat olleet korkealla tasolla muun muassa uusien aluerakentamiskohteiden rakentamisen käynnistämisen, joukkoliikenteeseen liittyvien hankkeiden ja kiinteistöjen korjausinvestointien vuoksi.

Kaupungin lainakannan kaksinkertaistuminen vuodesta 2008 ja tulevien investointien edellyttämät rahoitustarpeet muodostavat aikaisempaan verrattuna merkittävästi suuremman riskin. Lainakannan kasvua on hillittävä, jotta vuosittaiset lainanhoitokustannukset eivät nouse liian korkeiksi. Taloudellinen epävarmuus heikentää lainansaantia kohtuullisin ehdoin. Helsingin tavoitteena on keskipitkällä aikavälillä saavuttaa tilanne, jossa peruspalvelujen rahoitus on nykyistä kestävämmällä pohjalla eikä palvelutaso ole riippuvainen liiketoiminnan, lähinnä Helsingin Energian ylimääräisistä tuloutuksista.

Kaupungin toimintamenojen kasvu tulisi taittaa kaupunginvaltuuston linjaamalla tavalla. Valtuuston asettama vuotuinen 1 % tuottavuuden parantamistavoite sekä valtuuston strategiaohjelman linjaus vuotuisten investointien tason rajaamisesta 435 miljoonaan euroon alkavat tervehdyttää kaupungin taloutta valtuustokauden lopulla, mikäli tulokertymä ei käänny laskuun.

Edellä esitettyyn kaupungin rahoituspohjan haasteeseen kaupunki joutuu vastaamaan valtuustokaudelle 2013–2016 asetettuja strategiaohjelman taloustavoitteita toteuttaen.

Vuoden 2013 talousarvion toteutumistilanne

Käyttötalouden menokasvu oli vuonna 2012 tilinpäätöksen mukaan 4,8 % (ilman liikelaitoksia sekä nettobudjetoituja sisäisiä palveluntuottajia Staraa ja tilakeskusta tarkasteltuna). Menokasvu siis lähes kaksinkertaistui edellisestä vuodesta, jolloin menokasvu oli 2,5 %.

Vuoden 2013 toisen talousarvion toteutumisennusteen mukaan kaupungin käyttötalouden tasapaino näyttää toteutuvan hieman talousarviossa ennakoitua parempana. Helsingin kaupungin käyttömenojen kasvun ennakoidaan kuitenkin toteutuvan maan keskimääräistä korkeampana. Ilman liikelaitoksia tarkasteltuna

vuosikatteen ennakoidaan toteutuvan hallintokuntien käyttömenojen ylitysten myötä 43 milj. euroa talousarviota heikompana. Poistoista vuosikate ilman liikelaitoksia kattaa vain 10 %. Vuosikate on vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden 125 milj. euroa heikompi. Koko kaupungin tasolla vuosikate kattaa poistoista 81 %. Kaupungin strategiaohjelmassa todetaan, että valtuustokaudella 2013–2016 rahoitetaan nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä investointien tulorahoitusprosentti oli ilman liikelaitoksia tarkastellen 33 % ja koko kaupunki huomioiden 68 %. Tuoreimmassa ennusteessa vastaavan luvun arvioidaan ilman liikelaitoksia tarkastellen olevan vain 6 % ja koko kaupunki huomioiden 44 %. Ennusteen toteutuessa tällä tasolla jäätäisiin siis strategiassa asetetusta tavoitteesta selvästi.

Ennusteen mukaan toimintamenot ilman liikelaitoksia sekä nettobudjetoituja sisäisiä palveluntuottajia Staraa ja Tilakeskusta tarkasteltuna uhkaavat toteutua 4,1 % vuotta 2012 korkeampina. Luku on hieman korkeampi edelliseen ennusteeseen verrattuna (jolloin ennustettu menokasvutaso oli 3,9 %). Korkeaan menokasvuun ovat syynä sosiaali- ja terveystalouden oman toiminnan, toimeentulotuen, erikoissairaanhoidon (HUS), opetusviraston ja rakennusviraston menojen ylityspaineet

Mikäli ennusteen mukaista 4,1 %:n toimintamenokasvua ei kyetä hidastamaan, vaarantuu strategiaohjelman mukainen talouden tasapainottamisen ja tuottavuuden parantamisen tavoite. Strategiaohjelman tavoitteen ("kaupungin käyttömenojen reaalikasvu on asukasmäärän kasvu -1% tuottavuustavoite") mukaan tuoreimmalla kustannustason muutoksen ennusteessa saisi kaupungin menokasvu olla vuonna 2013 vain 2,9 %. Vuoden 2013 talousarvion mukainen menokasvu on 3,3 %, mikä ylittää jo sellaisenaan strategiassa menojen kasvulle asetetun tavoitteen.

Emokaupungin investointien ennakoidaan toteutuvan samalla tasolla kuin viime vuonna. Liikelaitoksissa puolestaan ennustetaan investoitavan sekä viime vuotta että talousarviossa suunniteltua enemmän. Kaupungin investointien rahoittaminen edellyttää yli 300 milj. euron nettolainanottoa.

Kaupungin henkilöstömäärä lisääntyi 179 henkilöllä viime vuoden kesäkuun lopun tilanteeseen verrattuna. Henkilöstömäärä on kasvanut erityisesti sosiaali- ja terveystaloudessa. Palkkoja oli maksettu kesäkuun loppuun mennessä 0,9 % enemmän kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Palkkasumman vähäinen kasvu johtuu henkilöstön rakenteen muutoksesta ja vastaavalla ajanjaksolla viimevuonna maksetusta 150 euron kertaerästä.

02.09.2013

Kj/5

Talousarvion valmistelutilanne

Vuoden 2014 talousarvion valmistelun pohjaksi annettu raami

Vuoden 2014 talousarvion raamin lähtökohtana oli valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite:

- velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulo-rahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Edellä mainitun tavoitteen mukaisesti vuoden 2014 talousarvioehdotuksen raami laadittiin siten, että kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvoivat raamissa +2,5 % vuoden 2013 talousarvion tasosta. Tarkasteltaessa vuoden 2014 talousarviolle asetettua raamia vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat +6,0 %.

Investoinneissa strategiaohjelman mukaisesti peruskaupungin investointitaso on vuosittain 435 milj. euroa.

Hallintokuntien talousarvioesitykset sekä niihin sisällytetyt toimenpiteet kaupungin kokonaisvaltaiseen tuottavuusohjelmaan vuosille 2013–2016

Hallintokuntien talousarvioesityksiä on kesän ajan käsitelty talous- ja suunnittelukeskuksessa. Virastokohtaisia talousarvioneuvotteluja käydään parhaillaan. Yhteenvetona voidaan todeta, että hallintokunnat ovat pääsääntöisesti noudattaneet kaupunginhallituksen antamaa raamia. Talousarvioehdotuksissaan käyttötalouden raamin olivat ylittäneet kulttuuri- ja kirjastolautakunta sekä kaupunginkirjaston että kulttuurikeskuksen osalta, taidemuseon johtokunta, kaupunginmuseon johtokunta sekä rakennuslautakunta.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymän strategiaohjelman mukaan kaupunki tekee ja toteuttaa vuosille 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltaisen tuottavuusohjelman, jonka tavoitteena on tuottavuuden parantaminen 1 %:a vuosittain. Kaupunginvaltuusto edellytti, että tuottavuusohjelmaa laadittaessa kiinnitetään huomiota hyvinvointipalveluiden vaikuttavuuden arviointiin tavoitteena suunnitella tuottavuustoimenpiteet siten, että niillä ei ole kielteisiä vaikutuksia asukkaiden hyvinvointiin.

Hyväksyessään vuoden 2014 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2014–2016 laatimisohteet 25.3.2013 kaupunginhallitus sisällytti 1 % tuottavuuden parantamistavoitteen virastoille annettuun määrärahaan ja päätti, että virastojen ja liikelaitosten tulee esittää tuottavuusohjelman toimenpiteet talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksissaan. Ehdotusten valmistelua ohjaavissa kannanotoissa kaupunginhallitus totesi, että ohjelmassa osoitetaan konkreettiset ehdotukset tuottavuuden ja taloudellisuuden merkittäväksi parantamiseksi konkreettisine mittareineen. Laatimisohteiden mukaan tuottavuusohjelman toimenpiteet tuli käsitellä lauta- ja johtokunnissa talousarvioehdotuksen yhteydessä.

Strategiaohjelmassa tuottavuus on väline käyttömenojen kasvun hillitsemiseksi. Nykyistä pienemmillä menoilla tavoitellaan samaa tai parempaa tuotosta kuin aiemmin. Tuottavuuden parantamisen toimenpiteinä on mainittu mm. vuotuisten investointien tason rajaaminen 435 miljoonaan euroon, eläköitymiseen varautumiseksi laadittavat suunnitelmat, tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat sekä menojen kasvun ennaltaehkäisy. Talousarvion laatimisohteiden mukaan suunnitelman tulee sisältää selkeät, lyhyet ja mitattavat toimenpiteet koskien menokehitystä ja tuottavuuskehitystä kokonaisuutena, henkilöstöä, tiloja sekä hankintoja. Hallintokuntakohtaisesti tulee painottaa toimenpiteitä, jotka vaikuttavat palvelujen kustannusrakenteen merkittäviin menoihin.

Virastojen ja liikelaitosten talousarvioesitykset on pääsääntöisesti laadittu kaupunginhallituksen antamaan määrärahaan ja tuottavuuden 1 % parantamistavoite on tältä osin huomioitu. Käyttömenojen raamista on poikennut kuusi virastoa. Näiden virastojen osuus kaupungin kokonaismenoista on noin 2,5 %.

Virastojen ja liikelaitosten talousarvioesityksiin sisältyvät tuottavuutta parantavat toimenpiteet kohdentuvat erityisesti vuoteen 2014 ja niitä on yleensä aiottu täsmentää vuosisuunnittelun edetessä.

Osa virastoista on eritelty tuottavuutta parantavien toimenpiteiden kustannusvaikutuksia. Nimetyt tuottavuutta parantavat toimenpiteet vähentävät vuoden 2014 menoa noin 22 milj. euroa. Koko valtuustokauden vuosittaista 1 % tuottavuuden parantamistavoitteen mukaista menovähennystä ei ole konkretisoitu riittävästi.

Useat lautakunnat ovat esityksiä käsitellessään ilmaisseet huolensa määrärahaan riittävydestä. Tiukan taloustilanteen takia määrärahoja ei voida kasvattaa halutusti, mutta tuottavuutta parantamalla virastoilla on mahdollisuus kasvattaa liikkumavaraa tarvittavien toimintojen järjestämiseen.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksiin sisältyvien tuottavuusohjelman toimenpiteiden perusteella valtuustokauden tuottavuustavoitteen saavuttaminen ei ole mahdollista ilman palvelujen volyymin, sisällön, rakenteen ja tuottamistapojen laajempaa uudelleenarviointia. Lauta- ja johtokuntien on konkretisoitava etenkin taloussuunnitelmavuosien 2015 ja 2016 toimenpiteitä kaupunginvaltuuston edellyttämää tuottavuusohjelmaa ja sen seuranta varten.

Talousarvioon 2014 valmisteltavan investointiraamin mukaisen 10-vuotisen investointiohjelman valmistelutilanne

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelmassa, että osana talouden tasapainottamista ja tuottavuuden parantamista otetaan käyttöön 10-vuotinen investointiraami osana raamiohjausta. Strategiakauden investointien vuotiseksi tasoksi asetettiin 435 milj. euroa.

Raamiohjaus ei lähtökohtaisesti kohdistu liikelaitoksiin niiden toiminnan luonteen vuoksi. HKL-liikelaitoksen investointiehdotus sisältää tulevalla 10-vuotiskaudella noin miljardin euron investoinnit, jonka pääomakulut joudutaan kattamaan pääosin verorahoituksella eli ne lisäävät kaupungin tulevien vuosien käyttömenoja muista liikelaitoksista poiketen. Tästä johtuen joukkoliikenteen investoinnit eivät sisälly liitteenä olevaan investointiohjelmaluonnokseen mutta joukkoliikenteen investointeja on tarkasteltava osana raamiohjausta ja investointiraamia. Jatkossa HKL:n investointiehdotusta on kaupungin perustoiminnan investointien tapaan sopeutettava. Lopullinen investointiohjelma valmistellaan osana talousarviota.

Koska vuotuisen investointiraamin asettaminen on strategiaohjelman mukaan keskeinen toimenpide talouden tasapainon saavuttamisessa, raamin kiertämistä keinoitekoisesti esim. toteuttamalla hanke vuokra- tai osakekohteena, yhtiömuotoisena tai vastaavana hankkeena ei voida lähtökohtaisesti pitää asetetun tavoitteen mukaisena.

Liitteenä olevaa investointisuunnitelmaluonnosta on valmisteltu osana talousarviovalmistelua em. lähtökohdat huomioon ottaen.

Hallintokuntien talousarvioehdotusten pohjalta talousarviovuodelle 2014 asetettu 435 milj. euron investointiraami on 43 milj. euroa vuoden 2014 taloussuunnitelmaa pienempi. Ehdotetut hankkeet vuodelle 2014 ovat pääosin voimassa olevan hyväksytyyn taloussuunnitelman

mukaisia. Tulevalla taloussuunnitelmakaudella vuosien 2015–2016 investointiraami on edellyttänyt yhteensä 110 milj. euron sopeutusta. Tulevan taloussuunnitelmakauden jälkeisten vuosien 2017–2023 tehtyjä ehdotuksia on luonnoksessa sopeutettu yhteensä runsaat 1 mrd. euroa, jotta vuotuista investointiraamia ei ylitetä. Sopeutukset kohdistuvat 10-vuotishjelmakaudella kiinteään omaisuuteen 135 milj. euroa, talonrakennukseen 240 milj. euroa, katuihin ja liikenneväyliin 360 milj. euroa, väestönsuojiiin 40 milj. euroa, puistoihin 70 milj. euroa, liikuntapaikkoihin 40 milj. euroa, irtaimen omaisuuteen 115 milj. euroa, Korkeasaaren eläintarhan rakennuksiin 125 milj. euroa ja Tukutorin rakennushankkeisiin 34 milj. euroa.

Investointiohjelmaluonnokseen on ensisijaisesti sisällytetty välttämättömät hankkeet, joilla rakennettua omaisuutta pidetään turvallisessa ja terveellisessä kunnossa, kuten siltojen peruskorjaukset ja rakennusten sisäilmaongelmiin liittyvät korjaukset. Lisäksi investoinneissa ovat etusijalla lainsäädäntöön, kaupungin jo aiemmin päättämiin linjauksiin ja kaupungin solmimiin sopimukseen perustuvat hankkeet. Näitä ovat mm. ammatillisten oppilaitosten käyttöön tulevien tilojen järjestäminen sekä AM-ohjelman ja strategiaohjelman eri tavoitteiden toteuttaminen asuntotuotannon edellytysinvestoinneilla. Investoinnit, joihin on sopimuksin sitouduttu muiden osapuolien kanssa ja yhteishankkeet yleisillä teillä, on sisällytetty investointiohjelmaluonnokseen. Ohjelmaluonnokseen sisältyy merkittävänä hankkeena tarkentunein kustannuksin Keskustakirjasto, johon kaupunki on varautunut hankkeen lähtökohtana olleella 50 %:n rahoituksella. Edellytyksenä hankkeen toteuttamiselle on valtion vastaava 50 %:n rahoitusosuus. Finlandiatalon 60 milj. euron peruskorjaus on ajoitettu alkavan 10-vuotishjelmakauden lopulla ja pääosin jatkuvan ohjelmakauden ulkopuolelle. Kaupunginteatterin peruskorjaushanke, 66 milj. euroa ja Tukutorin pakastamon hanke, 32 milj. euroa rahoitetaan investointiohjelman ulkopuolella. Lapinlahden sairaalan muutos- ja perusparannushankkeen rakentaminen on siirretty 10-vuotishjelmakauden lopulle. Tänä aikana on tarkoitus selvittää korvaavia edullisempia tilaratkaisuja. Investointiosan ulkopuolisena, kiinteistöyhtiömuotoisena hankkeena suunnitellun Jätkäsaaren Bunkkerin soveltuvuutta kaupungin ulkopuoliseen käyttöön selvitetään. Liikennehankkeista Sörnäisten liikennetunnelin rakentaminen on merkitty alkavaksi 2019, Kruunusiltojen vuonna 2021 ja Itäväylän-Linnanrakentajan liittymän laajemmat järjestelyt vuonna 2022. Lisäksi investointiosan laadinnassa on otettu huomioon strategiaohjelman keskeiset tilankäytön tehostamista koskevat tavoitteet. Irtaimen omaisuuden hankkeissa on keskeiset tuottavuutta parantavat tietotekniikkahankkeet asetettu etusijalle. Hankkeiden arvioinnissa on otettu huomioon hallintokuntien talousarvioneuvotteluissa esiin tuomat näkökohdat.

Asetettuun vuotuiseseen investointiraamiin on päästy 10-vuotiskaudella siirtämällä hankkeita eteenpäin. Jatkossa on välttämätöntä, että myös hankkeiden toteuttamista arvioitaisiin tarkoin uudelleen esim. palveluja ja palvelutilaverkkoa kehittämällä. Erityisesti irtaimen omaisuuden perushankintojen kohdalla hallintokuntien talousarviovuoden jälkeisten vuosien ehdotusten osuudet investointien vuotuisesta 435 milj. euron kokonaisraamasta olivat 60–75 milj. euroa. Irtaimen omaisuuden hankintojen tason tulee jatkossa laskea seuraten tilankäytön tehostamistoimia.

HKL-liikelaitoksen talousarvioehdotus vuodelle 2014 on noin 88 milj. euroa. Suunnitelmakaudelle 2014–2016 investointien yhteismäärä on 447 milj. euroa ja koko 10 -vuotiskaudelle 2014–2023 noin 1 mrd. euroa.

Joukkoliikenteen investointien pääomakulut (poistot ja korot) tulevat pääosin katettavaksi kaupungin verorahoituksella eli ne lisäävät kaupungin tulevien vuosien käyttömenoja. Kaupungin talousarviossa menojen kasvu kohdistuu HSL:n kuntaosuuteen ja kaupungin HKL:lle maksaman tukeen (tuki infrainvestointien pääomakuluihin). Helsingin infrainvestointien pääomakuluista noin 90 % katetaan nykyisellään Helsingin verorahoituksella ja kalusto-, varikko- ym. tuotantoinvestointien pääomakuluista noin 45 % oletuksella, että HSL:n kaikki kustannukset, siis infrakorvaukset mukaan luettuna, katetaan myös jatkossa 50 %/ 50% -suhteessa lipputuotoilla ja kuntaosuuksilla, mikä tarkoittaa merkittäviä korotuksia lippujen hintoihin tulevina vuosina.

HKL:n taloussuunnitelmaehdotuksessa 2014-2016 kaupungin tuki HKL:lle kasvaa vuodesta 2013 vuoteen 2016 noin 15 milj. eurolla. HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2014-2016 mukaan Helsingin kuntaosuus kasvaisi vuoden 2013 talousarvion 184,5 milj. eurosta 213,2 milj. euroon vuonna 2016 eli lähes 30 milj. eurolla. Kasvu johtuu pääosin infrakorvausten kasvusta.

Talouden tasapainottaminen ja käyttömenoille strategiaohjelman mukaan asetettavan raami edellyttää, että myös HSL:n maksuosuuden kasvu on voitava kattaa kaupungin yleisen liikkumavaran puitteissa.

Hallintokuntien talousarvioesityksiin sisällytetyt tilankäyttösuunnitelmat

Talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksiin edellytettiin laatimisoheissa sisällytettävän nyt ensimmäistä kertaa hallintokuntien tilaresurssisuunnitelmat, joissa hallintokunnat esittivät näkemyksensä 2013–2023 tarvitsemistaan uusista tiloista sekä arvion luovutettavista tiloista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Strategiaohjelman mukaan kaupungin omassa käytössä oleva toimitilojen kokonaispinta-ala ei saa kasvaa strategiakaudella 2013–2016. Tällöin kasvavaan väestömäärään suhteutettuna tilankäyttö tehostuisi. Lähtökohtaisesti mikään hallintokunta ei siis saisi kasvattaa tilamääräänsä. Jos poikkeustapauksissa jonkun hallintokunnan tilamäärän kasvu katsotaan välttämättömäksi, tulisi vastaava tilamäärän kasvu vähentää muiden hallintokuntien tiloista, jotta strategiaohjelman tavoite saavutetaan. Tilankäyttösuunnitelmissa vain rakennusvirasto esitti merkittävää tilamäärän vähentymistä, joka syntyisi alustavasti esillä olleen uudishankkeen aiheuttamasta tilankäytön tehostumisesta. Merkittävää tilamäärän kasvua vuosina 2013–2023 esittivät opetusvirasto (11 %), pelastuslaitos (15 %), sosiaali- ja terveystieteiden virasto (4 %), varhaiskasvatusvirasto (16 %), liikuntavirasto (10 %) ja kaupunginkirjasto (31 %). Lisäksi rakennushankkeista aiheutuva merkittävää vuokratilamäärän kasvua esittivät kirjasto, taidemuseo, kaupunginmuseo sekä korkeasaari. Kokonaisuudessaan kaupungin käytössä oleva tilamäärä kasvaisi yhteensä noin 90 000 htm2 strategiakaudella 2013–2016 ja 180 000 htm2 koko 10-vuotisella investointikaudella. Strategiaohjelman mukainen investointiraami ei mahdollista tällä tasolla olevaa tilamäärän kasvattamista. Tilamäärän kasvattaminen hankintatavasta riippumatta nostaa myös hallintokuntien käyttötalouden kustannuksia pysyvästi.

Strategiaohjelman tavoitteena oleva kokonaistoimitilamäärän pysyminen nykyisellä tasolla on mahdollista saavuttaa vain esitettyjen tilahankkeiden uudelleenarvioinnilla ja luovutettavien tilojen kartoittamisella. Hallintokunnan esittäessä uudistiloja, tulisi hallintokuntien sopeuttaa palveluverkkoaan niin, että samasta määrästä tilaa voidaan luopua toisaalla. Uudisrakennusten hankesuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä tulee aina esittää ne toimenpiteet, joilla vastaavan suuruisiin tilavähennyksiin muualla päästään. Tehostamisen tulee alentaa palvelutuotannon kokonaiskustannuksia.

Hallintokuntien talousarvioesityksiin sisällytetyt henkilöstö- ja eläköitymiseen varautumisen suunnitelmat

Henkilöstömäärän vähentämiseksi hallintokunnat hyödyntävät mahdollisuuksien mukaan sähköisten palvelujen lisäämistä, toimintojen uudelleenorganisointia ja tehtävien uudelleenmuotoiluja. Kokonaisuutena kaupungin henkilöstömäärä hieman kasvaa asiakasmäärien kasvun myötä, ja virastojen suunnitelmat eläköitymiseen varautumiseksi painottuvat asiakasmäärältään

02.09.2013

Kj/5

kasvavien virastojen kohdalla korvaavan henkilöstön rekrytointiin ongelmiin.

Eläköitymiseen varautumissuunnitelmien perusteella virastojen ja liikelaitosten henkilöstön määrä pyritään pitämään ennallaan tai sen kasvu perustuu kasvaviin palvelutarpeisiin. Joissain virastoissa tavoitellaan tilapäistä henkilöstömäärän kasvua johtuen väestömäärän kasvusta seuraavasta asiakasmäärän kasvusta sekä palvelujen kehittämistoimista.

Pääosassa virastoja ja liikelaitoksia tavoitteiden ja tuottavuuden toteutuminen sekä eläköityminen pyritään hallitsemaan toimintojen uudelleen organisoinneilla sekä tehtävien uudelleenjärjestelyillä. Työntekijöitä kannustetaan jatkamaan työtehtävissä eläkeiän täyttymisen jälkeen, mutta eläköitymisen yhteydessä ja vakanssin vapautuessa henkilöstön tarvetta arvioidaan uudelleen organisaation tavoitteiden ja henkilöstötarpeen ennakoinnin pohjalta. Erilaiset tehtäväjärjestelyt tulevat näkymään strategiakaudella mm. nimikemuutoksina.

Sähköisten järjestelmien ja palveluiden käyttöönotolla pyritään tehostamaan toimintaa sekä lisäämään asiakaslähtöisyyttä. Sähköistämisen ja automaation myötä on mahdollista myös suunnata henkilöstöresursseja hallinnosta palvelutuotantoon.

Eläköitymiseen varaudutaan myös käyttämällä seuraajamallia ja kehittämällä muita työssä oppimisen sekä tiedon siirtämisen käytäntöjä. Uuden henkilöstön pysyvyyttä ja sitoutumista edistetään kehittämällä uramalleja sekä kannustamalla ammatilliseen kehittymiseen sekä kouluttautumiseen.

Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen on tärkeä tekijä kiihtyvän eläköitymisen sekä muun vaihtuvuuden hallinnassa. Eläköitymisen lisäksi myös muuhun vaihtuvuuteen on varauduttava. Monimuotoistuviin työyhteisöihin ja ikäjohtamisen haasteisiin varaudutaan kehittämällä esimiestyötä. Esimiesten osaamisen kehittämisessä Esimiehen ABC -verkkoaineisto on yksi keskeinen työväline.

Uudistuvissa palvelutehtävissä työntekijältä edellytetään laaja-alaista moniosaamista ja kykyä toimia erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa. Henkilöstön kehittämisen painopisteitä ovat mm. työyhteisötaidot, asiakaspalvelu- ja verkosto-osaaminen sekä tietotekniikan hallinta. Kasvavia osaamistarpeita liittyy myös hankinta- sekä palvelumuotoiluosaamiseen.

Monet virastot ja liikelaitokset ovat tunnistaneet kriittisiä tehtäviä tai tehtäväryhmiä, joiden rekrytointiin tulee erityisesti panostaa. Yleisesti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

ottaen laaja-alaisia ongelmia uuden henkilöstön saatavuudessa ei ole. Erityisesti hallintohenkilöstön saatavuus on hyvä. Joissakin vaativissa asiantuntijatehtävissä sekä lakisääteisen mitoituksen alaisissa tehtävissä on kuitenkin selviä rekrytointihaasteita. Näissä virastoissa seurataan myös alan työvoimatarjontaa ja kehitystä sekä tietyissä ammattiryhmissä myös kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön tilannetta.

Uusimmat tiedot keskeisimmistä toimintaympäristön muutoksista

Arvio kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) vuosina 2014–2015 on hidastunut kevättalvella raamin valmistelun aikana käytössä olleesta ennusteesta. Tuoreimman ennusteen mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen arvioidaan olevan kuluvana vuonna 2,3 % ja vuosina 2014–2015 arviolta 2,0 %. Raamia valmisteltaessa vuodelle 2014 kustannustason muutoksen ennuste oli 2,7 % ja vuodelle 2015 se oli 3,0 %. Kustannustason muutos tuleville vuosille on suuresti riippuvainen seuraavan tulopoliittisen ratkaisun palkankorotustasosta.

Uusi väestöennuste nostaa jonkin verran arvioita kaupungin väestökehityksestä viime vuonna tehtyyn ennusteeseen verrattuna. Kaupungin kokonaisväestönkasvu jatkuu hieman viime vuonna tehtyä ennustetta korkeampana. Uuden väestöennusteen mukaan väkiluku 1.1.2014 on 6 429 henkilöä enemmän kuin viime vuonna tehdyssä ennusteessa. 1.1.2015 väkiluku on 9 450 suurempi kuin edellisessä ennusteessa. Vuoden 2013 aikana väkiluvun ennustetaan kasvavan 9 878 henkilöllä. Tämä tarkoittaa noin 1,6 %:n vuosikasvua. Edellisessä ennusteessa kasvuarvio oli 5 921 henkilöä (joka tarkoitti noin 1,0 %:n vuosikasvua). Strategiaohjelman ja raamin mukaisessa kaupungin liikkumavaraa kuvaavassa laskelmassa väestönkasvuennusteeksi vuodelle 2014 arvioidaan 1,4 %.

Väestöennusteen muuttumisen vaikutus vuodelle 2014 on 0-6 -vuotiaiden määrään +234 lasta, 6-11 -vuotiaiden määrään +368 lasta, 12-14 -vuotiaiden määrään +202 lasta ja 15-17 -vuotiaiden määrään +182 lasta. Vastaavasti iäkkäämmän väestön osalta uusi ennuste pudottaa iäkkäämmän väestön määrää verrattuna edelliseen ennusteeseen noin -400 henkilöä. Uusi väestöennuste on ollut hallintokuntien käytettävissä kesäkuusta alkaen. Väestöennusteen lähtötietoina ovat mm. valtion tilastokeskuksesta toukokuussa saatavat edellisen vuoden toteutuneet väestötiedot, näkemykset kansallisesta ja Helsingin seudun aluetalouden kehityksestä, arvio asuntotuotantoon käytettävissä olevasta kaavavarannosta sekä kymmenen tulevan vuoden asuntorakentamisennuste.

02.09.2013

Kj/5

Johtopäätökset

Strategiaohjelman käyttömenojen kasvutavoite on:

- emokaupungin käyttömenojen reaali kasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella

Tuoreimmilla kustannustason nousun ja väestönkasvun ennusteilla tulisi strategiaohjelman tavoitteen mukaan emokaupungin käyttömenojen kokonaistaso vuonna 2014 olla 4,6275 mrd. euroa. Tämä on 26 milj. euroa vähemmän kuin raamin mukainen kokonaismenotaso on. Muutos on seurausta siitä, että vuodelle 2014 arvioitu kustannustason nousuvauhti on alentunut keväällä arvioidusta. Tämä tarkoittaa, että raamivaiheessa menovaraukseen varattu 25 milj. euron varaus tulisi jättää käyttämättä, jotta pysytään strategiaohjelman käyttömenojen kasvulle asetetussa tavoitteessa. Arvioitu kustannustason nousun aleneminenhan tarkoittaa käyttömenojen reaalia kasvu raamin mukaisesti.

Kokonaisverotulojen ennuste vuodelle 2014 ei ole muuttunut raamissa arvioidusta tasosta. Vuoden 2013 alkupuolen kunnallisverotilitykset ovat olleet hieman ennakoituja kuukausikohtaisia tilityksiä heikommalla johtuen aiemmilta vuosilta kertyvien tilitysten hieman ennakoitua huonommasta tasosta. Lisäksi kesän aikana julkaistujen lukuisten irtisanomisuuksien ennakoita vaikuttavan negatiivisesti osaltaan jo vuoden 2013 kunnallisverotilityksiin loppuvuonna. Kunnallisverotulojen kasvuvauhdin ennakoita vuonna 2014 olevan vastaavalla tasolla kuin vuonna 2013 ja ollen siten hitaampi kuin vuonna 2012 toteutunut kunnallisverotulokasvu.

Yhteisöveron vuoden 2013 ennakoita ovat olleet suurin piirtein viime vuoden tasolla, mutta aiempia verovuosia koskevista ennakoitua heikommista tilityksistä johtuen vuoden 2013 alkupuolen yhteisöverotilitykset ovat kokonaisuudessaan olleet edellistä vuotta heikommalla tasolla. Yhteisöverotuloissa vuonna 2014 kasvun ennakoita jäävän vaatimattomaksi ja yhteisöverotulojen tilitystason arvioidaan olevan vain hieman vuoden 2012 tilitystasoa suurempi.

Myöskään valtionosuuksiin ei ole näköpiirissä merkittävää muutosta verrattuna raamissa arvioituun tasoon. Mahdollinen valtionosuuksien muutos raamin tasosta on pääosin seurausta valtiontalouden 2014–2016 kehyspäätökseen sisältyvistä toimenpiteistä, joissa verotukseen tehtävien muutosten seurauksena kuntien verotuloihin kohdistuvia menetyksiä kompensoidaan valtionosuuksien kautta. Nämä valtionosuustilityksiä nostavat veromenetyskompensaatiot ovat

02.09.2013

Kj/5

kuitenkin siis saamatta jääneistä verotuloja ja siten ne eivät sinänsä kasvata kaupungin tulopohjaa. Valtionosuuksien tuloarvio päivitetty elosyyskuun vaihteessa valtion kehysriihen päätösten jälkeen.

Ennallaan pysyvien verotuloarvioiden, talouden yleisen heikon kasvunäkymän ja siitä seuraavan Suomen julkisen talouden alijäämäisyyden vuoksi kaupungin vuoden 2014 talousarvion valmistelua tehdään parhaillaan tilanteessa, jossa kaupungin taloudellinen liikkumatila lähivuosina näyttää erittäin pieneltä.

Valtuuston strategiaohjelmassa asettaman taloustavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukkaa taloudenpitoa sekä nykyisessä toiminnassa että tulevien vuosien suunnittelussa. Vuoden 2013 osalta taloustavoitteen toteuttaminen tarkoittaa sitä, että kun huomioidaan vuodelle 2013 ennakoitu väestönkasvu 1,6 % ja arvioitu kustannustason nousu 2,3 %, niin volyymin kasvun ja kustannustason nousun huomioiva menokasvutaso olisi 3,9 %. Kun tähän lisätään strategiaohjelman taloustavoitteen mukainen 1 %:n tuottavuuden parantamisen tavoite, niin menokasvu vuonna 2013 saisi olla 2,9 %. Nyt vuodelle 2013 ennustettu menokasvu virastojen esittämät ylityspaineet huomioiden on 4,1 %. Näin ollen menoylitykset lisäävät entisestään tulevien vuosien sopeutuspainetta. Kun kustannustason muutos on jäämässä aiemmin ennakoitua pienemmäksi, edellyttää tuottavuustavoitteen toteutuminen pikemminkin määrärahojen alittamista kuin ylittymistä jo kuluvan vuoden aikana.

Kustannustason muutos on heikon talustilanteen vuoksi jäämässä myös vuoden 2014 osalta arvioitua pienemmäksi. Sovitun tavoitteen osalta tämä edellyttäisi määräraharaamin tarkistamista alaspäin tuoreimpien kustannustason muutosarvioiden mukaiseksi valtuustolle tuotavassa talousarvioesityksessä.

Talousarviopäällikkö Tuula Saxholm esittelee kokouksessa talustilannetta ja talousarvion valmistelutilannetta sekä kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumista hallintokuntien talousarvioesitysten valmistelussa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Seurantaraportti 2/2013

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

02.09.2013

Kj/5

- 2 Luonnos 10 vuoden investointisuunnitelmaksi 16.8.2013
3 Luonnos talonrakennushankkeiden 10-vuotissuunnitelmaksi 16.8.2013
4 Luonnos vuokra- ja osakekohteina toteutettavista hankkeista 16.8.2013

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.08.2013 § 815

Pöydälle 19.08.2013

HEL 2013-010538 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 2.9.2013 saakka.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

§ 863

Selvitys Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen käynnistämisestä

HEL 2012-006256 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä selvityksen tiedoksi ja kehottaa Helsingin Juhlaviikkoja yhdessä Checkpoint Helsingin kanssa suunnittelemaan 30.9.2013 mennessä Helsingin Juhlaviikkojen yhteyteen toteutettavan yhteistyön toimintamallin edistämään julkisia visuaalisen taiteen tapahtumia. Samalla kaupunginhallitus päätti myöntää Helsingin Juhlaviikoille 200 000 euroa talousarviokohdasta (1 04 02) Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektirakenneosa 1 04 02 00 657) kohdistamiseksi Checkpoint Helsingin hankkeisiin. Checkpoint Helsingin kuvataidetahtumia rahoitetaan osin Helsingin hankerahoituksen turvin kolmen vuoden erillisrahoituksella. Kuluvan vuoden määrärahasta käyttämättä jäävä osa jaetaan vuosien 2014 ja 2015 talousarvioiden yhteydessä. Kaupunginhallitus päättää vuosien 2014-2015 tuen suuruudesta em. suunnitelman tultua kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: päätösehdotuksen viimeiseksi uudeksi, lisälauseeksi:

Checkpoint Helsingin kuvataidetahtumia rahoitetaan osin Helsingin hankerahoituksen turvin kolmen vuoden erillisrahoituksella. Kuluvan vuoden määrärahasta käyttämättä jäävä osa jaetaan vuosien 2014 ja 2015 talousarvioiden yhteydessä. Kaupunginhallitus päättää vuosien 2014-2015 tuen suuruudesta em. suunnitelman tultua kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kannattajat: Tuuli Kousa

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: päätösehdotuksen viimeiseksi uudeksi, lisälauseeksi: Checkpoint Helsingin kuvataidetahtumia rahoitetaan osin Helsingin hankerahoituksen turvin kolmen vuoden erillisrahoituksella. Kuluvan vuoden määrärahasta käyttämättä jäävä osa jaetaan vuosien 2014 ja 2015 talousarvioiden yhteydessä. Kaupunginhallitus päättää vuosien

02.09.2013

Kj/6

2014-2015 tuen suuruudesta em. suunnitelman tultua kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 9

Emma Kari, Tuuli Kousa, Tuomas Kurttila, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 9 - 6 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Pajamäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Checkpoint Helsingin tukiyhdistyksen kirje
- 2 Checkpoint Helsinki-esitys
- 3 Esiselvitys
- 4 CPH päivitetty talousarvio 25.4.2013.pdf
- 5 CHP taidemuseon kommentit taskelle_28 2 2013.pdf

Otteet

Ote

Checkpoint Helsingin
tukiyhdistys ry
Helsingin juhlaviikot

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä selvityksen tiedoksi ja kehottaa Helsingin Juhlaviikkoja yhdessä Checkpoint Helsingin kanssa suunnittelemaan 30.9.2013 mennessä Helsingin Juhlaviikkojen yhteyteen toteutettavan yhteistyön toimintamallin edistämään julkisia visuaalisen taiteen tapahtumia. Samalla kaupunginhallitus päättäne myöntää Helsingin Juhlaviikoille 200 000 euroa talousarviokohdasta

(1 04 02) Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektirakenneosa 1 04 02 00 657) kohdistamiseksi Checkpoint Helsingin hankkeisiin.

Esittelijä

Hyväksyessään vuoden 2013 talousarvion 28.11.2012 (§382) kaupunginvaltuusto kehotti talous- ja suunnittelukeskusta yhdessä Helsingin taidemuseon kanssa tekemään selvityksen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen mahdollisesta käynnistämisestä.

Talous- ja suunnittelukeskus on käynyt 1.2.2013 keskustelun Helsingin taidemuseon kanssa Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen mahdollisesta organisoimisesta ja käynnistämisestä vuosina 2013-2014. Helsingin taidemuseo on keskustelun pohjalta lähettänyt 28.2.2013 päivätyllä kirjeellä talous- ja suunnittelukeskukseen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen organisoitumisesta ja käynnistämisestä taidemuseon näkökulmia ja ajatuksia. Tämän lisäksi Helsingin taidemuseo on käynyt Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toimijoiden kanssa itsenäisesti keskusteluja 21.8.2012, 18.9.2012 ja 1.2.2013. Yksi Checkpoint Helsingin vuoden 2012 tilaisuuksista järjestettiin Helsingin taidemuseon tiloissa 17.9.2012. Checkpoint Helsingin tukiyhdistys ry. on lähettänyt kaupunginhallitukselle 1.2.2013 päivätyllä hakemuksella 950 000 euron määräraha-anomuksen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toiminnan organisoimisen ja käynnistämisen tukemiseksi vuosina 2013–2014.

Checkpoint Helsinki lyhyesti

Checkpoint Helsinki esittäytyy kansainvälistä nykytaidetta tuottavaksi ja esittäväksi organisaatioksi, jonka toimintaa linjaavat vaihtuvat kansainväliset kuraattoriryhmät tuottamalla kaupunkitilaan ja erilaisiin esityspaikkoihin sijoituvia teoksia. Tämä edellyttää kansainvälisiltä taiteilijoilta ja kuraattoreilta verkostoitumista paikallisiin toimijoihin, jotta he pystyvät suunnittelemaan varta vasten Helsingin kaupunkiin toteutettavia uusia teoksia ja tämä edelleen vaatii taloudellista panostusta varsinkin hankkeen käynnistymisvaiheessa. Toteutetuista teoksista ehdotetaan kerättäväksi Checkpoint Helsinki -kokoelma, joihin Helsingin kaupungilla tulisi olemaan etuosto-oikeus nimelliskorvausta vastaan hankkimalla teokset Helsingin taidemuseon kokoelmiin.

Checkpoint Helsingin lähtökohtana on tuottaa jotain uutta ja kehittää Helsinkiä kuvataidekaupunkina sekä saada Helsinkiin kansainvälistä kuvataidetta ja näkyvyyttä. Tarkoituksena on keskittyä korkeatasoiisiin ja nousussa oleviin taiteilijoihin. Checkpoint Helsinki lähtee teoksen elinkaariajattelusta: teoksen prosessi, valmiin teoksen esilläolo ja vastaanotto ja sen tallentaminen kokoelmiin. Teoksen valmistuminen ja

esilläolon dokumentoiminen on keskeinen osa Checkpoint Helsingin toimintaa ja edellyttää resursseja mm. asiantuntevaan ja innovatiiviseen suunnittelutyöhön, toteutukseen ja ylläpitoon, jotta dokumentointi tukisi taideteoksen elinkaaren avaamista.

Organisaatiomalli ja toiminta-ajatus

Checkpoint on itsenäinen toimija ja toiminnan organisoimiseksi on perustettu Checkpoint Helsinki tukiyhdistys ry, joka vastaa toiminnan hallinnosta ja taloudesta. Toiminta perustuu verkostoihin ja teostuotannot olisi tarkoitus toteuttaa yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa hyödyntäen heidän Helsingin kulttuurielämän vahvaa tuntemusta ja samalla myös olemassa olevia resursseja ja tiloja. Checkpoint Helsinki tukiyhdistys ry:n määräraha-anomus hakemuksessa tuodaan esille mahdollisiksi vaihtoehdoiksi teostuotannossa keskittyminen joko tilapäisteoksiin ja tapahtumallisuuteen tai mahdolliseen tiiviimpään yhteistyöhön muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa esimerkkinä Helsingin juhlatiikat tai Helsingin taidemuseo. Hakemuksen mukaan yhteistyökumppaneina voisi olla muut Helsingissä toimivat taidemuseot, Helsingin juhlatiikat, taiteilijaresidenssitoimija HIAP, IHME-nykytaidefestivaali ja Keskustakirjasto.

Talous- ja suunnittelukeskus yhtyy Helsingin taidemuseon näkemykseen siitä, että Checkpoint Helsingillä tulee olla oma selkeä julkisuuskuva. Checkpoint toiminnan tulee erottua Helsingin taidemuseon ja kaupungin muiden kulttuurilaitosten toiminnasta keskittymällä etupäässä tilapäisluonteisiin teoksiin, tapahtumallisuuteen sekä produktiokohdaiseen teostuotantoon.

Helsingin taidemuseon näkökulmasta Helsingin juhlatiikat voisi nousta mahdolliseksi yhteistyökumppaniksi tapahtumaluonteisen profiloitumisen vuoksi ja juhlatiikojen ajankohtaan liittäminen voisi olla toimiva toimintamalli, joka vahvistaisi kuvataiteen osuutta juhlatiikojen ohjelmistossa ja lisäisi siten myös kansainvälistä näkyvyyttä.

Helsingin taidemuseon julkisen taiteen toiminta keskittyy pysyviin julkisiin taideteoksiin, jotka ovat pääasiallisesti olleet kotimaisten taiteilijoiden teoksia. Checkpoint Helsingin kokoelmien mahdollinen liittäminen Helsingin taidemuseon omiin kokoelmiin on vaihtoehtona ongelmallinen. Hakemuksessa ei selvästi tule esille mikä on Checkpoint Helsinki -taidekokoelmien suhde Helsingin kaupungin omiin kokoelmiin, kuka Checkpoint Helsinki -kokoelmia hallinnoi ja mitkä ovat Checkpoint Helsinki kokoelmiin liittyvät päätöksentekoprosessit. Mikäli vaihtoehtona on Checkpoint Helsingin kokoelmien liittäminen osaksi Helsingin taidemuseon omia kokoelmia, talous- ja suunnittelukeskus yhtyy Helsingin taidemuseon kantaan siitä, että liittämisen täytyy lähteä

taidemuseon omista tarpeista käsin ja se vaatii pitkäjänteistä ja suunnitelmallista yhteistyötä. Päätösvalta Checkpoint Helsingin tuottamien teosten valinnasta ja liittamisestä taidemuseon kokoelmiin tulee Helsingin taidemuseon näkemyksen mukaan olla Helsingin taidemuseolla ja sen johtokunnalla, tai lahjoituksen arvosta riippuen johtokunnalla tai kaupunginhallituksella. Talous- ja suunnittelukeskus pitää kantaa perusteltuna. Tämän tyyppinen laaja yhteistyö vaatii runsaasti tarkkaa suunnittelua, asiantuntemusta, hallintokuntien välistä tiivistä yhteistyötä ja ennen kaikkea riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Helsingin taidemuseon taloudellinen raami ei mahdollista resurssien kohdentamista näin laaja-alaiseen uuteen toimintaan. Helsingin taidemuseo näkeekin Checkpoint Helsingin kansainväliset verkostot ja yhteydet yhtenä mahdollisena yhteistyömuotona Helsingin taidemuseon kanssa, kun kyse on kansainvälisistä julkisen taiteen kilpailuista ja hankkeista.

Talousarvio

Checkpoint Helsingin kustannusrakenne on jaettavissa kahteen osa-alueeseen – organisoituminen, hallinto ja tuotannon tukipalvelut sekä teostuotanto. Organisoituminen, hallinto ja tuotannon tukipalvelut sisältävät perustamiskustannukset, yleiset hallinnonkustannukset henkilöstökuluineen ja tilavuokrineen, kuraattoreiden palkkiot ja matkat, verkkosivut ja tiedotuksen. Teostuotannon kustannukset sisältävät tuotanto- ja materiaalikustannukset taiteilijapalkkioineen, dokumentoinnin ja pedagogiikan kustannukset, open call -projekti - ideahaun kustannukset ja luonnospalkkiot, kansainväliset seminaarit ja näyttelytilavuokrat.

Tulorakenne on kustannusrakenteen mukaisesti myös jaettavissa kahteen osa-alueeseen - Helsingin kaupungin toiminta-avustukset ja muut ulkopuoliset rahoituslähteet. Muut ulkopuoliset rahoituslähteet on eritelty seuraavasti: Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraiset valtionavustukset, Koneen säätiön projektiavustukset ja muiden säätiöiden avustukset.

Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toteuttaminen edellyttää pilotti- ja käynnistysvaiheessa vuosien 2013–2014 aikana Helsingin kaupungilta merkittävää perusrahoitusta ja sitoutumista. Checkpoint Helsinki hakee Helsingin kaupungilta toimintansa organisoimiseksi ja käynnistämiseksi 950 000 euroa toiminta-avustusta vuosille 2013–2015. Helsingin kaupungin toiminta-avustusten osuus koko tulorahoituksesta huomattava vuosina 2013–2015. Haettava kaupungin toiminta-avustus kohdentuisi käytännössä toiminnan organisoitumiseen ja käynnistämiseen vuosina 2013 ja 2014. Toiminnan kasvattaminen ja vakiinnuttaminen edellyttää perusrakenteen resurssien kohdentamista ja varaamista myös vuonna 2015. Varsinaisen toiminnan osuus

hankkeen kustannuksista jää talousarviossa ao. vuosina suhteellisen pieneksi. Toiminta edellyttää tämän lisäksi jatkuvaa tuotannon kehittämistä ja aktiivista kansainvälistä yhteistyötä, jotta saavutettaisiin kansainvälisesti asetut korkeat tavoitteet ja toiminnan tavoittelemat korkeatasoiset ja mielenkiintoiset kansainväliset taideteokset ja –produktiot, mikä merkitsee edelleen jatkuvaa taloudellista panostusta kattavasti tuotantoon, niiden dokumentointiin, yhteistyöhön ja julkaisuihin.

Hakemuksen tavoitteena on se, että Checkpoint Helsingin toiminta vakiintuisi vuosien 2015–2016 aikana ja rahoituspohjaa vahvistaisivat kasvaneet ulkopuolisen rahoituslähteiden projektirahoituksen osuudet ao. vuosina. Hakemuksesta ei ilmene tarkasti mistä ulkopuolisista rahoituslähteistä toiminta-avustuksia haettaisiin. Hankkeelta puuttuu selkeä pitkäjähtäimen rahoitussuunnitelma. Hakemuksessa ja sen yhteydessä käydyissä keskusteluissa on lähdetty perusolettamuksesta, että hanke edellyttää Helsingin kaupungilta merkittävää perusrahoitusta jatkossakin vuosien 2013–2014 jälkeen.

Helsinki-viikon säätiö/Helsingin juhlaviikot ja Checkpoint Helsinki

Kesäkuussa Helsingin juhlaviikkojen, kaupungin johdon ja talous- ja suunnittelukeskuksen välisen neuvottelun ja tämän selvityksen pohjalta Helsingin juhlaviikot ja Checkpoint Helsinki tulevat kehittämään Helsingissä tapahtuvaa kuvataidetoimintaa toteuttamalla yhteistyössä julkisia visuaalisen taiteen tapahtumia. Tapahtumia toteutetaan erikseen sovittavina ajankohtina, mutta kuitenkin siten, että vähintään yksi tapahtuma vuodessa järjestetään elokuussa Juhlaviikkoajaksi. Hankkeita suunnitellaan aluksi kolmivuotiskaudelle 2013–2015, jona aikana suunnitellaan pidempiaikaisen yhteistyön toimintamallia ja hankkeita.

Helsingin juhlaviikot ostaa tapahtumien toteutuspalvelut Checkpoint Helsinki -organisaatiolta. Tapahtumien sisällöt suunnitellaan ja budjetit rajataan yhteistyössä yksi toimintakausi (kalenterivuosi) kerrallaan ja niistä viestitään erikseen hankekohtaisesti sovittavilla tavoilla. Tapahtumat ovat osa Checkpoint Helsingin taloushallintoa siten, että niille tulee perustaa kirjanpitojärjestelmään oma erillinen kustannuspaikka, johon Helsingin juhlaviikoilla on kirjanpitäjän tai tilintarkastajan välityksellä tarkastusoikeus. Juhlaviikoilla on läsnäolo- ja puheoikeus Checkpoint Helsingin hallituksen kokouksissa, joissa käsitellään yhteisiä hankkeita. Juhlaviikot tai sen henkilökunta ei liity Checkpoint Helsingin kannatus- tms. jäseneksi, jotta yhteistyön osalta ei synny ylittämättömiä eturistiriitaisuuksia.

Helsingin juhlaviikkojen ja Checkpoint Helsingin kuvataidetahtumia rahoitetaan osin Helsingin kaupungin hankerahoituksen turvin kolmen

vuoden erityisrahoituksella. Checkpoint Helsingin edellytetään tekevän lisäksi itse omaa varainhankintaa edellä mainittujen tapahtumien sekä mahdollisen muun oman toimintansa rahoittamiseksi. Juhlaviikot suosittelee, että Checkpoint Helsinki järjestää varainhankintansa soveltaen esimerkiksi Juhlaviikkojen parhaita käytäntöjä, Juhlaviikoilla ei kuitenkaan ole Checkpoint Helsingin varainhankintaan panostettavia resursseja. Yritysyhteistyörahoituksen osalta Checkpoint Helsingin tulee huomioida Juhlaviikkojen sponsoreiden toimialarajat.

Checkpoint Helsingissä erityistä on pyrkimys kyseenalaistaa nykyaikaisen tuottamisen tapoja ja etsiä puhtaasti sisältölähtöinen, demokraattinen toimintamalli. Yhdistysmuotoiseksi kuluva vuoden alussa järjestäytyneet toteuttajakunta on keskittynyt pääasiassa sisältösuunnitteluun ja siltä puuttuu, osin lyhyestä toiminta-ajasta mutta myös toimintavarojen ja toimihenkilöiden puutteesta johtuen, selkeä johtamis- ja hallintojärjestelmä sekä talouden seurantamalli. Näihin Checkpoint Helsingissä panostettaneen vahvasti yhteistyökauden käynnistyessä.

Johtopäätökset

Hankkeessa nähdään mahdollisuuksia kehittää Helsinkiä kuvataidekaupunkina ja saada Helsinkiin kansainvälistä kuvataidetta ja näkyvyyttä. Helsingin taidemuseon näkökulmasta ja kesäkuussa Helsingin juhlaviikkojen, kaupungin johdon ja talous- ja suunnittelukeskuksen välisen neuvottelun ja tämän selvityksen pohjalta Helsingin juhlaviikot nousi mahdolliseksi yhteistyötahoksi tapahtumaluonteisen profiloitumisen vuoksi vahvistaen samalla kansainvälisen kuvataiteen osuutta juhlaviikkojen ohjelmistossa. Rahoituspäätöksen tueksi Checkpoint Helsingille tulee luoda vielä selkeämmät toiminta-, rahoitus- ja päätöksentekomallit. Lisäksi tulee määrittää Helsingin kaupungin Helsingin juhlaviikoille osoittama toiminta-avustusten tarkka määrä vuosina 2013–2015 ao. hankkeeseen osallistumiseksi ja varmistaa ulkopuolisen rahoituslähteiden sitoutuminen ao. hankkeeseen ko. vuosiksi. Helsingin juhlaviikkojen tulee voida arvioida Checkpoint Helsinki -hankkeen onnistumista vuositasolla. Checkpoint Helsingin tulee tehdä toiminnastaan kokonaisvaltainen selvitys. Tämän arviointi olisi mahdollista toteuttaa lausuntokierroksella, jossa hankkeen kannalta olennaisimmat hallintokunnat (lauta- ja johtokunnat) arvioivat hankkeen tuloksia oman toimintansa kannalta. Mahdollisesta jatkorahoituksesta päättäminen tulee tapahtua hankkeesta saatujen kokemusten ja arvioiden perusteella noudattaen kaupungin strategiaohjelmaa 2013–2016 ja sen talouden tasapainotavoitteita.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.09.2013

Kj/6

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Checkpoint Helsingin tukiyhdistyksen kirje
- 2 Checkpoint Helsinki-esitys
- 3 Esiselvitys
- 4 CPH päivitetty talousarvio 25.4.2013.pdf
- 5 CHP taidemuseon kommentit taskelle_28 2 2013.pdf

Otteet

Ote

Checkpoint Helsingin
tukiyhdistys ry
Helsingin juhlaviikot

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Talpa
Helsingin taidemuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2013 § 835

Pöydälle 26.08.2013

HEL 2012-006256 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Kj/7

§ 864

Kaupunginvaltuuston 28.8.2013 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 28.8.2013 päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1 - 2 Ei toimenpidettä.

3 Kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokeskusta toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi hallintokeskukselle, keskusvaalilautakunnalle ja Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

5 Kaupunginhallitus päätti kehottaa varhaiskasvatuslautakuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

6 Kaupunginhallitus päätti kehottaa Taloushallintopalvelu-liikelaitosta julistamaan toimitusjohtajan viran haettavaksi Taloushallintopalvelun johtosäännön ja kaupungin

kielitaitosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin.

Tiedoksi Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

- 7 Tiedoksi opetusvirastolle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.
- 18 Aloite kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 8 Kaupunginhallitus päätti

1

merkitä yhtiön ainoan (1) äänioikeutetun osakkeen ja 33 250 äänioikeudetonta osaketta yhteensä 370 000 euron merkintähintaan, josta 5 000 euroa kirjataan yhtiön osakepääomaan ja loput yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

2

oikeuttaa talous- ja suunnittelukeskuksen maksamaan merkintähinnan vuoden 2013 talousarvion kohdasta 8 22 19, Arvopaperit, Khn käytettäväksi.

3

oikeuttaa hallintokeskuksen oikeuspalvelut allekirjoittamaan tarvittavat takausasiakirjat.

Tiedoksi kiinteistölautakunnalle, talous- ja suunnittelukeskukselle sekä hallintokeskuksen oikeuspalveluille.

- 9 - 11 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle.

- 12 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle,

yleisten töiden lautakunnalle, kaupunginmuseolle, pelastuslautakunnalle, ympäristökeskukselle sekä Helsingin Energia -liikelaitokselle.

- 13 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (Vesihuolto).

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, ympäristökeskukselle, sosiaali- ja terveystoimistolle sekä kaupunginmuseolle.

- 14 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Museovirastolle (kulttuuriympäristön suojelu), Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, opetuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, liikuntalautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, ympäristökeskukselle, kaupunginmuseolle sekä Helsingin Energia -liikelaitokselle.

- 15 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle sekä Helen Sähköverkko Oy:lle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, sosiaali- ja terveystoimistolle, pelastuslautakunnalle, Helsingin Energia -liikelaitokselle sekä kaupunginmuseolle.

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 16 Tiedoksi sosiaali- ja terveystoimintalautakunnalle sekä sosiaali- ja terveystoimistolle.

02.09.2013

Kj/7

- 17 Kaupunginhallitus päätti kehottaa varhaiskasvatusvirastoa ja varhaiskasvatuslautakuntaa valmistelemaan esitykset perintöjen ja testamenttien vastaanottamisvaltuuksien tarkoituksenmukaisiksi euromääräisiksi rajoiksi.

Tiedoksi varhaiskasvatuslautakunnalle ja varhaiskasvatusvirastolle.

- 19 - 20 Aloitteet sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, että kaupunginvaltuuston 28.8.2013 päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

- 1 - 2 Ei toimenpidettä.

- 3 Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa hallintokeskusta toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi hallintokeskukselle, keskusvaalilautakunnalle ja Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

- 4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

- 5 Kaupunginhallitus päättäneeh kehottaa varhaiskasvatuslautakuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.
- Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.
- 6 Kaupunginhallitus päättäneeh kehottaa Taloushallintopalvelu-liikelaitosta julistamaan toimitusjohtajan viran haettavaksi Taloushallintopalvelun johtosäännön ja kaupungin kielitaitosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin.
- Tiedoksi Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.
- 7 Tiedoksi opetusvirastolle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.
- 18 Aloite kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 8 Kaupunginhallitus päättäneeh
- 1
merkitä yhtiön ainoan (1) äänioikeutetun osakkeen ja 33 250 äänioikeudetonta osaketta yhteensä 370 000 euron merkintähintaan, josta 5 000 euroa kirjataan yhtiön osakepääomaan ja loput yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.
- 2
oikeuttaa talous- ja suunnittelukeskuksen maksamaan merkintähinnan vuoden 2013 talousarvion kohdasta 8 22 19, Arvopaperit, Khn käytettäväksi.
- 3
oikeuttaa hallintokeskuksen oikeuspalvelut allekirjoittamaan tarvittavat takausasiakirjat.

- Tiedoksi kiinteistölautakunnalle, talous- ja suunnittelukeskukselle sekä hallintokeskuksen oikeuspalveluille.
- 9 - 11 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle.
- 12 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.
- Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, kaupunginmuseolle, pelastuslautakunnalle, ympäristökeskukselle sekä Helsingin Energia -liikelaitokselle.
- 13 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (Vesihuolto).
- Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, ympäristökeskukselle, sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitokselle sekä kaupunginmuseolle.
- 14 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Museovirastolle (kulttuuriympäristön suojelu), Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.
- Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, opetuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, liikuntalautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, ympäristökeskukselle, kaupunginmuseolle sekä Helsingin Energia -liikelaitokselle.
- 15 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle,

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
–kuntayhtymälle, Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymälle sekä Helen Sähköverkko Oy:lle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle,
kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle,
yleisten töiden lautakunnalle, sosiaali- ja
terveysvirastolle, pelastuslautakunnalle, Helsingin
Energia –liikelaitokselle sekä kaupunginmuseolle.

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 16 Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä
sosiaali- ja terveysvirastolle.
- 17 Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa
varhaiskasvatusvirastoa ja
varhaiskasvatuslautakuntaa valmistelevaan
esitykset perintöjen ja testamenttien
vastaanottamisvaltuuksien tarkoituksenmukaisiksi
euromääräisiksi rajoiksi.
- Tiedoksi varhaiskasvatuslautakunnalle ja
varhaiskasvatusvirastolle.
- 19 - 20 Aloitteet sosiaali- ja terveystointa johtavan
apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

§ 865

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 26.8.2013

konsernijaosto 26.8.2013

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia 27.8.2013

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu 30.8.2013

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistys- ja henkilöstötointa johtava

hallintokeskus

- hallintojohtaja

- hallinto-osaston osastopäällikkö

- kansainvälisen toiminnan päällikkö

- kaupunginlakimies

- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus

- rahoitusjohtaja

- talousarviopäällikkö

- kehittämispäällikkö

- aluerakentamispäällikkö

- sisäisen tarkastuksen päällikkö

- tietotekniikkapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- elinkeinopäällikkö

- matkailupäällikkö

- tapahtumapäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 26.8.2013

konsernijaosto 26.8.2013

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia 27.8.2013

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu 30.8.2013

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistys- ja henkilöstötointa johtava

hallintokeskus

- hallintojohtaja

- hallinto-osaston osastopäällikkö

- kansainvälisen toiminnan päällikkö

- kaupunginlakimies

- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus

- rahoitusjohtaja

- talousarviopäällikkö

- kehittämisspäällikkö

- aluerakentamispäällikkö
- sisäisen tarkastuksen päällikkö
- tietotekniikkapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- elinkeinopäällikkö
- matkailupäällikkö
- tapahtumapäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

02.09.2013

Kj/9

§ 866

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 867

Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa vuonna 2012

HEL 2013-010357 T 14 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- merkitä tiedoksi raportin 'Energiasäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa 2012'

- oikeuttaa energiansäästöneuvottelukunnan lähettämään raportin työ- ja elinkeinoministeriölle, Motiva Oy:lle ja Kuntaliitolle osana ministeriön ja Helsingin kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden toteutumisen raportointia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Saate sekä raportti 'Energiasäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa vuonna 2012'

Otteet

Ote
ESNK

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne

- merkitä tiedoksi raportin 'Energiasäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa 2012'

- oikeuttaa energiansäästöneuvottelukunnan lähettämään raportin työ- ja elinkeinoministeriölle, Motiva Oy:lle ja Kuntaliitolle osana ministeriön ja Helsingin kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden toteutumisen raportointia.

Esittelijä

Vuoden 2012 raporttiin on koottu kaikki Helsingin kaupungin energiankäyttöön, käytön tehostamiseen ja energiankäytöstä aiheutuviin hiilidioksidipäästöihin liittyvät asiat.

Raportissa käsitellään kaupunkikonsernin oman energiankäytön lisäksi koko kaupunkialueen energiankulutusta ja siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä sekä vaikutuskeinoja päästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen. Raportin pääpaino on toteutettujen energiansäästötoimien ja energiankäytön kehittymisen raportoinnissa. Aikaisempaa useammat hallintokunnat ovat toimittaneet raporttia varten tietoja toteuttamistaan toimenpiteistä.

Energiansäästöneuvottelukunnan saatekirje ja raportti ovat liitteenä 1.

Helsingin kaupungin energiankulutus oli vuonna 2012 noin 1719 GWh, mikä oli noin 6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisääntymistä tapahtui sekä kiinteistöjen sähkön- ja lämmönkulutuksissa että yleisten alueiden kohteiden ja hallintokuntien autojen ja työkonien kulutuksessa. Kasvaneeseen kiinteistöjen sähkön- ja lämmönkulutukseen vaikuttaa mm. Helsingin asumisoikeusasuntojen liittäminen mukaan kulutusseurantaan. Energiankäytöstä aiheutuneet kustannukset olivat noin 125 miljoonaa euroa.

Energiansäästötoimien tulokset näkyvät selvästi kaupungin kiinteistöjen lämmönkulutuksessa, joka on pinta-alaa kohden vähentynyt vuodesta 1990 noin 19 % ja sähkönkulutuksessa, joka on pinta-alaa kohden vähentynyt viidessä vuodessa noin 10 %.

Helsingin Energian hiilidioksidipäästöt olivat 3,4 milj. tonnia, mikä oli 4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Maakaasua ja polttoöljyä käytävillä erillislaitoksilla tuotetun lämmön osuus kaukolämmön kokonaistuotannosta oli noin 12 %, kun se edellisenä vuonna oli noin 7 %.

Kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta edistettiin mm. jatkamalla ohjeiden laatimista, energiakatselmusten tekemistä sekä useilla kehittämishankkeilla.

Johtava energia-asiantuntija Katri Kuusinen rakennusvirastosta esittelee asiaa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

02.09.2013

Ryj/1

1 Saate sekä raportti 'Energiasäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa vuonna 2012'

Otteet

Ote
ESNK

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

HKR

§ 868

Lausunto luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmasta valmistelevalle työryhmän loppuraportista

HEL 2013-009516 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishankkeen luonnoksesta ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon:

Yleisiä huomiota

Loppuraportti on laadittu kunnianhimoisesti, mutta varsin realistisesti. Materiaalitehokkuuteen liittyvät ongelmat ja esteet sekä niiden taustalla olevat syyt on selkeästi tuotu esille. Näiden pohjalta laaditussa tavoitetilassa ja toimenpidelistassa erityisesti taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden ja kannustavuuden sekä koulutuksen ja asenteiden muuttamisen korostaminen nähdään tärkeänä edellytyksenä tavoitetilaan pääsemiseksi.

Materiaalitehokkuuden tehostaminen ja tätä kautta rakentamisessa ja kiinteistön hoidossa syntyvän jätteen määrän vähentämien ovat kannatettavia tavoitteita. Työryhmän esittämä asioiden tärkeysjärjestys, jossa ensisijaisesti pyritään rakennusmateriaalien tehokkaaseen käyttöön ja jätteen synnyn vähentämiseen on jätedirektiivin mukainen ja perusteltu.

Loppuraportin luonnoksessa mainitaan, että muihin alan kehittämissuunnitelmiin sisältyvät korjaushankkeiden hyvä suunnittelu ja laadunvarmistus sekä suunnitelmallinen kiinteistönpito edistävät materiaalitehokkuutta. Hyvä suunnittelu, suunnittelun ja rakentamisen laadunhallinta ja laadunvarmistus ovat keskeisessä asemassa rakennusaikaisen jätteen määrän vähentämissuunnitelmissa.

Laadunhallintaan sisältyy myös työnaikainen kosteudenhallinta ja materiaalien varastointi työmaalla. Raportissa on kiinnitetty huomiota siihen, että uusien materiaalien suojauksessa esiintyy puutteita, jotka johtavat materiaalin pilaantumiseen ja tätä kautta tarpeettomaan jätteeseen. Suojausten laiminlyöntiin olisi raportissa hyvä ottaa kantaa enemmänkin, koska kyseessä on jätteen syntymiseen verrattuna kertaluokkaa suurempi ongelma rakennuksiin syntyvien kosteus- ja homevaurioiden muodossa.

Raportissa esitetyistä tavoitteista on mahdollista edistää paitsi maksupolitiikalla, myös sanktionnilla. Rakentamisessa esiintyy piittaamattomuutta määräyksistä sitä enemmän, mitä huonommin

viranomaiset voivat niihin sanktiomielessä puuttua. Maankäyttö- ja rakennuslain pakkokeinoja ja seuraamuksia koskevia säännöksiä olisi hyvä uudistaa.

Tavoitetilana se, että tieto syntyvästä rakennusjätteestä/purkutuotteesta rekisteröidään rakennusluvan yhteydessä sähköiseen valtakunnalliseen järjestelmään, ei todennäköisesti ole realistinen. Rakennuslupavaihe on tähän liian aikainen vaihe. Rakennusjätteen hallinta on työmaan aikainen asia. Eri asia on, että sähköiseen lupakäsittelyyn, mukaan luettuna työnaikainen valvonta, siirrytään varmasti jollain aikavälillä. Rakennusvalvonnan käyttöön aikanaan saatavalla sähköisellä prosessilla ja rakennusjätejärjestelmällä tulisikin olla yhteys. Tiedot pitää saada siirtymään suoraan järjestelmästä toiseen. Lisäksi järjestelmän tulee olla sellainen, että tarvittavat tiedot syöttää asiakas (= luvan hakija/vastaava työnjohtaja) eikä rakennusvalvontaviranomainen.

Tavoitetila -kohdassa todetaan, että käytetyn rakennusosan tai materiaalin hinta määräytyy sen laadun perusteella. On tärkeää määrittellä se, mikä taho arvioi laadun, myös turvallisuuden ja terveellisyden kannalta.

Ehdotetut toimenpiteet

4.1. Uudisrakennusten materiaalitehokkuus

Asuinrakentamisessa muuntojoustavuuden saavuttaminen on koettu haasteelliseksi. Käytännössä asuntojen kokoja ei voida valmistumisen jälkeen muuttaa ja viemäreiden sijoitus määrittelee märkätilojen paikat. Ammattitaitoisen suunnittelun avulla on mahdollista varmistaa, että talotekniset järjestelmät voidaan uusien rakennuksen elinkaaren aikana ilman kohtuuttomia purkutöitä. Toisaalta rakennuksen muuntojoustavuuden panostamalla on harvemmin saavutettavissa suoranaisia taloudellisia tai elinkaarietuja. Muuntojoustavuutta ratkaisevampi kysymys on rakennuksen sijainti. Jos rakennus sijaitsee hyvällä ja kiinnostavalla paikalla, taipuu se joka tapauksessa uusiin käyttötarkoituksiin. Yksittäisistä tekijöistä tehokkain on riittävä kerroskorkeus, joka takaa parhaiten rakennuksen erityyppisen käytön tulevaisuudessa.

Raportin sivulla 8 on mainittu, että käytännössä muuntojoustavuuden huomioimista vaikeuttaa käyttäjälähtöisten työkalujen ja tuotteiden puute. Toimenpiteenä pitänee siten olla "...kehittämällä ja käyttöönottamalla välineet...".

Kierrätysmateriaalien merkitystä uudisrakentamisen elinkaariarvioinnissa määritettäessä on huomioitava, että kierrätysmateriaalien käytön tulee olla taloudellisesti perusteltavissa.

Jotta tähän päästään, tulee kierrätystarvikemarkkinoiden olla kehittyneitä ja tuotteiden kilpailutettavissa.

Rakentamiskustannukset varsinkin Helsingissä ovat korkeat. Syinä tähän on pidetty mm. huonoa maapohjaa ja kustannuksia lisääviä kaavamääräyksiä sekä heikosti toimivaa urakkakilpailua. Kierrätysmateriaalin käyttö rakentamisessa on voitava prosessoida siten, että sillä on kustannuksia alentava vaikutus.

Tietomallinnuksen käyttöä ja hyödyntämistä läpi projektin on edistettävä. Tietomalli sisältää tietoa rakennusosista ja niiden määristä. Mallista on käytön aikana ja purkuvaiheessa hyötyä, mikäli tietomalli on pidetty ajan tasalla.

4.2. Kiinteistönpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus

Sähköisen tietokannan luominen eri-ikäisissä rakennuksissa käytetyistä materiaaleista on kannatettavaa, mutta hyvin haasteellista. Valistuneemmat rakennuttajat käyttävät jo tänä päivänäkin hyväkseen mallinnusta ja sähköistä huoltokirjaa. Tätä kautta tieto ainakin osasta käytetyistä rakennusmateriaaleista tallentuu myöhempää tarvetta varten.

Tietokannan luomiseen ja ylläpitoon tarvittavat resurssit on ratkaistava, samoin määriteltävä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Rakentamisen materiaalitehokkuutta tukevan kansallisen neuvonnan organisoiminen on kannatettavaa. Tähän tulisi sisällyttää myös neuvontaa rakennusmateriaalien jatkohyödyntämisen mahdollisuuksista. Taloudellinen motivointi ja asennekasvatus ovat myös kannatettavia.

Pilottikohteiden käynnistämien on perusteltua. Julkisin varoin tehtävien pilottihankkeiden kokemuksista ja taloudellisesta onnistumisesta on syytä jakaa alalle tietoa. Korjausrakentamiseen olisi hyvä kehittää erityisiä vihersertifikaatteja. Esikuvana voisi käyttää Leed- ja vastaavan tyyppisiä Green building -luokitteluja. Jos sertifikaatit kytketään jätemaksuihin ja muihin viranomaismaksuihin, toimisivat ne erityisen tehokkaasti.

Helsingin kaupunki on jo pitkään pyrkinyt toimimaan esimerkkinä rakennusten energiatehokkuudessa. Julkishallinto voi ammattitaitoisella ja osaamiseltaan kilpailukykyisesti hoidetuilla hankinnoillaan ohjata toimijoita materiaalien tehokkaampaan käyttöön ja kierrätykseen.

4.3 Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen

Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen koko rakennusalalla on kannatettava toimenpide. Raportin tekstissä todetaan, että keskeisessä

roolissa rakennushankkeeseen ryhtyvän ja suunnittelijoiden asenteisiin ja toimintatapoihin vaikuttamisessa ovat rakennusvalvontaviranomaiset, joiden materiaalitehokkuusosaamisessa on parannettavaa. Tämän osalta on huomattava, että rakennusvalvonnan rooli rajoittuu pitkälti neuvontaan. Rakennusvalvontaviranomaisten resurssit esimerkiksi koulutuksen järjestämiseen suunnittelijoille ovat rajalliset, samoin Rakennustarkastusyhdistys RTY:llä.

4.4 Jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen

Helppokäyttöisen raportointijärjestelmän luominen on perusteltua. Raportointijärjestelmän luomiseen ja ylläpitoon on osoitettava resurssit ja rahoitus sekä määriteltävä käyttäjätahot ja päätettävä, kenelle raportoidaan sekä raportoinnin taso.

Tilastointijärjestelmä lienee edellytyksenä toimiville kierrätysainemarkkinoille. Mikäli järjestelmä luodaan, on tähän sekä järjestelmän ylläpitoon osoitettava riittävät resurssit sekä määriteltävä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Jätteen käsitettä ja siihen liittyviä vastuita koskevien tulkintojen selkeyttäminen on kannatettavaa.

4.5. Parannetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluja

Rakennustoiminta on ja tulee olemaan pääkaupunkiseudulla erittäin mittavaa niin uudisrakentamisessa kuin korjausrakentamisessakin. Tähän liittyen on syytä tuoda selkeämmin esille, että kaavoituksessa pitää huomioida erilaisten käsittelyalueiden tilantarve lähiseudulla, jotta materiaalien kierrättäminen ja parantaminen uusiokäyttöön voitaisiin tehdä kustannustehokkaasti ja ympäristöä säästään. Esimerkiksi Helsingin seudulla on puutetta ylijäämämaiden sijoituspaikoista.

4.6. Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen

Kierrätettävien materiaalien kaupan edistäminen on kannatettavaa. Materiaalien ja jätteiden kierrätyksen tulee pitkällä tähtäimellä olla taloudellisesti perusteltua. Kierrätysmateriaalien käytöstä ei pidä säätää pakottavaa velvoitetta ennen kuin alalla on riittävästi kokemusta varsinkin rakennusosien kierrättämisestä sekä on luotu mahdollisuudet toimivien markkinoiden syntyiselle ja kierrättäminen voidaan osoittaa taloudellisesti perustelluksi. Asennemuokkaus ja tietoisuuden lisääminen eri kierrätysmahdollisuuksista on toivottavaa. Samoin on jatkuvasti huolehdittava suunnittelun ja työaikaisen laadunvarmistuksen tasosta.

Rakennusosien kierrättämien talonrakennushankkeissa on haasteellista, mm. koska rakentamisessa käytettävillä rakennusosilla on lähtökohtaisesti oltava tyyppihyväksyntä ja materiaaleina on ensisijaisesti käytettävä M1-luokiteltuja tuotteita. Kierrätykseen soveltuvia rakennusosia ei ole tarjolla. Materiaalien uusiokäytön avulla, kuten lasin ja metallin osalta nykyään, myös muiden materiaalien kierrättäminen on mahdollista. Periaatteessa tulevaisuudessa talojen asiakirjoissa voisi olla maininta rakennuksessa käytettyjen materiaalien kierrätysasteesta.

Lainsäädännöllisiä esteitä on poistettava turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä. Tällä hetkellä mm. tontilta saatavia kaivumassoja ei useinkaan saa käyttää täyttömateriaalina tontilla. Lainsäädännön uudistamistyössä on hyödynnettävä myös tutkimuslaitoksia esimerkiksi lujuuteen ja eristävyysliittyvissä asioissa.

Kierrätysmateriaalien välivarastointi tulee myös ratkaista.

4.7. Lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistäminen

Rakennusmateriaalien ja jätteiden lajittelun ja kierrätyksen teknologian kehittämisen sekä materiaalitehokkuutta ja kierrätystä edistävien innovaatioiden rahoituskanavien varmistaminen on kannatettavaa.

Kohtaan voisi lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistämisen lisäksi lisätä rakennusjätteiden jalostamisen kehittämisen. Tällä voidaan vähentää uusiomateriaalien käyttöä ja pienentää kaatopaikoille menevän jätteen määrää.

Työmaalogistiikassa on pyrittävä toimintatapaan, jossa materiaaleja ja rakennusosia varastoidaan työmaalla mahdollisimman vähän. Logistiikkaa tulisi kehittää siten, että rakennusosat voidaan toimittaa suoraan asennuspaikalle ilman välivarastointia, jolloin pakkaamisen tarve vähenee.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Ramate-loppuraportista
- 2 Ramate-loppuraportti
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto 9.8.2013

Otteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Ote

Ympäristöministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishojelman luonnoksesta ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon:

Yleisiä huomiota

Loppuraportti on laadittu kunnianhimoisesti, mutta varsin realistisesti. Materiaalitehokkuuteen liittyvät ongelmat ja esteet sekä niiden taustalla olevat syyt on selkeästi tuotu esille. Näiden pohjalta laaditussa tavoitetilassa ja toimenpidelistassa erityisesti taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden ja kannustavuuden sekä koulutuksen ja asenteiden muuttamisen korostaminen nähdään tärkeänä edellytyksenä tavoitetilaan pääsemiseksi.

Materiaalitehokkuuden tehostaminen ja tätä kautta rakentamisessa ja kiinteistön hoidossa syntyvän jätteen määrän vähentämien ovat kannatettavia tavoitteita. Työryhmän esittämä asioiden tärkeysjärjestys, jossa ensisijaisesti pyritään rakennusmateriaalien tehokkaaseen käyttöön ja jätteen synnyn vähentämiseen on jätedirektiivin mukainen ja perusteltu.

Loppuraportin luonnoksessa mainitaan, että muihin alan kehittämissohjelmiin sisältyvät korjaushankkeiden hyvä suunnittelu ja laadunvarmistus sekä suunnitelmallinen kiinteistönpito edistävät materiaalitehokkuutta. Hyvä suunnittelu, suunnittelun ja rakentamisen laadunhallinta ja laadunvarmistus ovat keskeisessä asemassa rakennusaikaisen jätteen määrän vähentämissuunnitelmassa.

Laadunhallintaan sisältyy myös työnaikainen kosteudenhallinta ja materiaalien varastointi työmaalla. Raportissa on kiinnitetty huomiota siihen, että uusien materiaalien suojauksessa esiintyy puutteita, jotka johtavat materiaalin pilaantumiseen ja tätä kautta tarpeettomaan jätteeseen. Suojausten laiminlyöntiin olisi raportissa hyvä ottaa kantaa enemmänkin, koska kyseessä on jätteen syntymiseen verrattuna kertaluokkaa suurempi ongelma rakennuksiin syntyvien kosteus- ja homevaurioiden muodossa.

Raportissa esitetyjä tavoitteita on mahdollista edistää paitsi maksupolitiikalla, myös sanktionnilla. Rakentamisessa esiintyy piittaamattomuutta määräyksistä sitä enemmän, mitä huonommin viranomaiset voivat niihin sanktiomielessä puuttua. Maankäyttö- ja rakennuslain pakkokeinoja ja seuraamuksia koskevia säännöksiä olisi hyvä uudistaa.

Tavoitetilana se, että tieto syntyvästä rakennusjätteestä/purkutuotteesta rekisteröidään rakennusluvan yhteydessä sähköiseen valtakunnalliseen järjestelmään, ei todennäköisesti ole realistinen. Rakennuslupavaihe on tähän liian aikainen vaihe. Rakennusjätteen hallinta on työmaan aikainen asia. Eri asia on, että sähköiseen lupakäsittelyyn, mukaan luettuna työnaikainen valvonta, siirrytään varmasti jollain aikavälillä. Rakennusvalvonnan käyttöön aikanaan saatavalla sähköisellä prosessilla ja rakennusjätejärjestelmällä tulisikin olla yhteys. Tiedot pitää saada siirtymään suoraan järjestelmästä toiseen. Lisäksi järjestelmän tulee olla sellainen, että tarvittavat tiedot syöttää asiakas (= luvan hakija/vastaava työnjohtaja) eikä rakennusvalvontaviranomainen.

Tavoitetila -kohdassa todetaan, että käytetyn rakennusosan tai materiaalin hinta määräytyy sen laadun perusteella. On tärkeää määrittellä se, mikä taho arvioi laadun, myös turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta.

Ehdotetut toimenpiteet

4.1. Uudisrakennusten materiaalitehokkuus

Asuinrakentamisessa muuntojoustavuuden saavuttaminen on koettu haasteelliseksi. Käytännössä asuntojen kokoja ei voida valmistumisen jälkeen muuttaa ja viemäreiden sijoitus määrittelee märkätilojen paikat. Ammattitaitoisen suunnittelun avulla on mahdollista varmistaa, että talotekniset järjestelmät voidaan uusien rakennuksen elinkaaren aikana ilman kohtuuttomia purkutöitä. Toisaalta rakennuksen muuntojoustavuuden panostamalla on harvemmin saavutettavissa suoranaisia taloudellisia tai elinkaarietuja. Muuntojoustavuutta ratkaisevampi kysymys on rakennuksen sijainti. Jos rakennus sijaitsee hyvällä ja kiinnostavalla paikalla, taipuu se joka tapauksessa uusiin käyttötarkoituksiin. Yksittäisistä tekijöistä tehokkain on riittävä kerroskorkeus, joka takaa parhaiten rakennuksen erityyppisen käytön tulevaisuudessa.

Raportin sivulla 8 on mainittu, että käytännössä muuntojoustavuuden huomioimista vaikeuttaa käyttäjälähtöisten työkalujen ja tuotteiden puute. Toimenpiteenä pitänee siten olla "...kehittämällä ja käyttöönottamalla välineet...".

Kierrätysmateriaalien merkitystä uudisrakentamisen elinkaariarvioinnissa määritettäessä on huomioitava, että kierrätysmateriaalien käytön tulee olla taloudellisesti perusteltavissa. Jotta tähän päästään, tulee kierrätystarvikemarkkinoiden olla kehittyneitä ja tuotteiden kilpailutettavissa.

Rakentamiskustannukset varsinkin Helsingissä ovat korkeat. Syinä tähän on pidetty mm. huonoa maapohjaa ja kustannuksia lisääviä kaavamääräyksiä sekä heikosti toimivaa urakkakilpailua. Kierrätysmateriaalin käyttö rakentamisessa on voitava prosessoida siten, että sillä on kustannuksia alentava vaikutus.

Tietomallinnuksen käyttöä ja hyödyntämistä läpi projektin on edistettävä. Tietomalli sisältää tietoa rakennusosista ja niiden määrästä. Mallista on käytön aikana ja purkuvaiheessa hyötyä, mikäli tietomalli on pidetty ajan tasalla.

4.2. Kiinteistönpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus

Sähköisen tietokannan luominen eri-ikäisissä rakennuksissa käytetyistä materiaaleista on kannatettavaa, mutta hyvin haasteellista. Valistuneemmat rakennuttajat käyttävät jo tänä päivänäkin hyväkseen mallinnusta ja sähköistä huoltokirjaa. Tätä kautta tieto ainakin osasta käytetyistä rakennusmateriaaleista tallentuu myöhempää tarvetta varten.

Tietokannan luomiseen ja ylläpitoon tarvittavat resurssit on ratkaistava, samoin määriteltävä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Rakentamisen materiaalitehokkuutta tukevan kansallisen neuvonnan organisoiminen on kannatettavaa. Tähän tulisi sisällyttää myös neuvontaa rakennusmateriaalien jatkohyödyntämisen mahdollisuuksista. Taloudellinen motivointi ja asennekasvatus ovat myös kannatettavia.

Pilottikohteiden käynnistämien on perusteltua. Julkisin varoin tehtävien pilottihankkeiden kokemuksista ja taloudellisesta onnistumisesta on syytä jakaa alalle tietoa. Korjausrakentamiseen olisi hyvä kehittää erityisiä vihersertifikaatteja. Esikuvana voisi käyttää Leed- ja vastaavan tyyppisiä Green building -luokitteluja. Jos sertifikaatit kytketään jätemaksuihin ja muihin viranomaismaksuihin, toimisivat ne erityisen tehokkaasti.

Helsingin kaupunki on jo pitkään pyrkinyt toimimaan esimerkkinä rakennusten energiatehokkuudessa. Julkishallinto voi ammattitaitoisella ja osaamiseltaan kilpailukykyisesti hoidetuilla hankinnoillaan ohjata toimijoita materiaalien tehokkaampaan käyttöön ja kierrätykseen.

4.3 Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen

Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen koko rakennusalalla on kannatettava toimenpide. Raportin tekstissä todetaan, että keskeisessä roolissa rakennushankkeeseen ryhtyvän ja suunnittelijoiden asenteisiin ja toimintatapoihin vaikuttamisessa ovat

rakennusvalvontaviranomaiset, joiden materiaalitehokkuusosaamisessa on parannettavaa. Tämän osalta on huomattava, että rakennusvalvonnan rooli rajoittuu pitkälti neuvontaan. Rakennusvalvontaviranomaisten resurssit esimerkiksi koulutuksen järjestämiseen suunnittelijoille ovat rajalliset, samoin Rakennustarkastusyhdistys RTY:llä.

4.4 Jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen

Helppokäyttöisen raportointijärjestelmän luominen on perusteltua. Raportointijärjestelmän luomiseen ja ylläpitoon on osoitettava resurssit ja rahoitus sekä määriteltävä käyttäjätahot ja päätettävä, kenelle raportoidaan sekä raportoinnin taso.

Tilastointijärjestelmä lienee edellytyksenä toimiville kierrätysainemarkkinoille. Mikäli järjestelmä luodaan, on tähän sekä järjestelmän ylläpitoon osoitettava riittävät resurssit sekä määriteltävä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Jätteen käsitettä ja siihen liittyviä vastuita koskevien tulkintojen selkeyttäminen on kannatettavaa.

4.5. Parannetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluja

Rakennustoiminta on ja tulee olemaan pääkaupunkiseudulla erittäin mittavaa niin uudisrakentamisessa kuin korjausrakentamisessakin. Tähän liittyen on syytä tuoda selkeämmin esille, että kaavoituksessa pitää huomioida erilaisten käsittelyalueiden tilantarve lähiseudulla, jotta materiaalien kierrättäminen ja parantaminen uusiokäyttöön voitaisiin tehdä kustannustehokkaasti ja ympäristöä säästään. Esimerkiksi Helsingin seudulla on puutetta ylijäämämaiden sijoituspaikoista.

4.6. Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen

Kierrätettävien materiaalien kaupan edistäminen on kannatettavaa. Materiaalien ja jätteiden kierrätyksen tulee pitkällä tähtäimellä olla taloudellisesti perusteltua. Kierrätysmateriaalien käytöstä ei pidä säätää pakottavaa velvoitetta ennen kuin alalla on riittävästi kokemusta varsinkin rakennusosien kierrättämisestä sekä on luotu mahdollisuudet toimivien markkinoiden syntymiselle ja kierrättäminen voidaan osoittaa taloudellisesti perustelluksi. Asennemuokkaus ja tietoisuuden lisääminen eri kierrätysmahdollisuuksista on toivottavaa. Samoin on jatkuvasti huolehdittava suunnittelun ja työaikaisen laadunvarmistuksen tasosta.

Rakennusosien kierrättämien talonrakennushankkeissa on haasteellista, mm. koska rakentamisessa käytettävillä rakennusosilla

on lähtökohtaisesti oltava tyyppi hyväksyntä ja materiaaleina on ensisijaisesti käytettävä M1-luokiteltuja tuotteita. Kierrätykseen soveltuvia rakennusosia ei ole tarjolla. Materiaalien uusiokäytön avulla, kuten lasin ja metallin osalta nykyään, myös muiden materiaalien kierrättäminen on mahdollista. Periaatteessa tulevaisuudessa talojen asiakirjoissa voisi olla maininta rakennuksessa käytettyjen materiaalien kierrätysasteesta.

Lainsäädännöllisiä esteitä on poistettava turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä. Tällä hetkellä mm. tontilta saatavia kaivumassoja ei useinkaan saa käyttää täyttömateriaalina tontilla. Lainsäädännön uudistamistyössä on hyödynnettävä myös tutkimuslaitoksia esimerkiksi lujuteen ja eristävyteen liittyvissä asioissa.

Kierrätysmateriaalien välivarastointi tulee myös ratkaista.

4.7. Lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistäminen

Rakennusmateriaalien ja jätteiden lajittelun ja kierrätyksen teknologian kehittämisen sekä materiaalitehokkuutta ja kierrätystä edistävien innovaatioiden rahoituskanavien varmistaminen on kannatettavaa.

Kohtaan voisi lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistämisen lisäksi lisätä rakennusjätteiden jalostamisen kehittämisen. Tällä voidaan vähentää uusiomateriaalien käyttöä ja pienentää kaatopaikoille menevän jätteen määrää.

Työmaalogistiikassa on pyrittävä toimintatapaan, jossa materiaaleja ja rakennusosia varastoidaan työmaalla mahdollisimman vähän. Logistiikkaa tulisi kehittää siten, että rakennusosat voidaan toimittaa suoraan asennuspaikalle ilman välivarastointia, jolloin pakkaamisen tarve vähenee.

Esittelijä

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaa valmistelevan työryhmän loppuraportista. Lausuntoa pyydetään 30.8.2013 mennessä.

Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja raporttiluonnos liitteenä 2.

Ympäristöministeriö asetti 2012 työryhmän laatimaan toimenpideohjelmaa rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämiseksi. Työryhmän loppuraportti sisältää kiinteistö- ja rakennusalan materiaalitehokkuuden nykytilanteen kuvauksen, kuvauksen tavoitetilasta vuonna 2020 sekä seitsemän toimenpidettä, jotka toteuttamalla Suomi on nostettavissa Euroopan kärkimaiden joukkoon rakentamisen materiaalitehokkuuden alueella.

Raportissa materiaalitehokkuudella tarkoitetaan periaatetta tai toimintatapaa, jonka avulla ehkäistään materiaalihävikkiä ja vähennetään syntyvän jätteen määrää. Talorakennustoiminnassa syntyvän jätteen määrä vuonna 2011 oli 2,2 milj. tonnia, josta 57 % syntyy korjausrakentamisessa, noin 16 % uudisrakentamisessa ja noin 27 % rakennusten purkamisessa.

Työryhmän työssä painopisteenä ovat olleet ne toimenpiteet, jotka kohdistuvat ensisijaisesti rakennusmateriaalien tehokkaaseen hyödyntämiseen, jätteen synnyn vähentämiseen sekä kierrätyksen edistämiseen. Materiaalitehokkuutta edistävät muut toimet, kuten suunnitelmallinen kiinteistönpito ja korjaushankkeiden suunnittelu ja laadunvarmistus eivät ole olleet tarkastelussa. Myöskään maamassat ja infrarakentaminen eivät sisälly tarkasteluihin, koska ne sisältyvät toiseen käynnissä olevaan ohjelmaan.

Ehdotetut toimenpiteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Uudisrakennusten materiaalitehokkuus
- Kiinteistönpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus
- Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen
- Jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen
- Parannetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluja
- Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen
- Lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistäminen.

Lausuntokierroksen jälkeen ohjelmaan tehdään tarvittavat tarkistukset sekä päätetään ohjelman toteuttamisen tarkemmasta organisoimisesta. Lähtökohtana on laatia rakentamisen materiaalitehokkuusohjelman ja kansallisen materiaalitehokkuusohjelman pohjalta yhteinen valtioneuvoston periaatepäätös.

Asiasta on saatu asuntotuotantotoimiston, rakennusvalvontaviraston ja rakennusviraston lausunnot. Rakennusvalvontaviraston lausunto on liitteenä 4 ja muut lausunnot päätöshistoriassa.

Esittelijä toteaa, että materiaalien merkitys ympäristön kuormituksen ja luonnonvarojen käytön kannalta kasvaa entisestään. Korjausrakentamisen lisääntyminen kasvattaa tulevaisuudessa rakennusjättemääriä.

Materiaalitehokkaiden toimintatapojen edistämisellä on saavutettavissa taloudellisia hyötyjä ja positiivisia vaikutuksia ympäristön sekä luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Esittelijä pitää ohjelman

tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia hyvinä ja kannatettavina. Ohjelma tukee osaltaan jätelainsäädännön ja valtakunnallisen jätesuunnitelman päämäärien saavuttamista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Ramate-loppuraportista
- 2 Ramate-loppuraportti
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto 9.8.2013

Otteet

Ote

Ympäristöministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Rakennusvirasto
Asuntotuotantotoimisto
Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Rakennusvirasto 20.8.2013

HEL 2013-009516 T 00 01 06

Hallintokeskus on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmasta valmistelevalle työryhmälle loppuraportista.

Lausunto

Loppuraportti on laadittu kunnianhimoisesti, mutta varsin realistisesti. Materiaalitehokkuuteen liittyvät ongelmat ja esteet sekä niiden taustalla olevat syyt on selkeästi tuotu esille. Näiden pohjalta laaditussa tavoitetilassa ja toimenpidelistassa erityisesti taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden ja kannustavuuden sekä koulutuksen ja asenteiden muuttamisen korostaminen nähdään tärkeänä edellytyksenä tavoitetilaa pääsemiseksi.

Toimenpide 4.1: Uudisrakennusten materiaalitehokkuus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Oikein johdettu suunnittelu on avainasemassa. Tietomallinnuksen käyttö ja hyödyntäminen läpi projektin on aina rakennuksen ylläpitoon ja huoltoon asti erinomaisen kannatettavaa.

Toimenpide 4.2: Kiinteistönpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus

Helsingin kaupunki on jo viime vuosituhannelta asti pyrkinyt toimi-maan esimerkkinä mm. rakennusten energiatehokkuudessa. Julkishallinto voi ammattitaitoisella ja osaamiseltaan kilpailukykyisesti hoidetuilla hankinnoillaan ohjata toimijoita materiaalien tehokkaampaan käyttöön ja kierrätykseen.

Sähköisen tietokannan luominen eri-ikäisissä rakennuksissa käytetyistä materiaaleista on kannatettavaa, mutta hyvin haasteellista.

Valistuneemmat rakennuttajat käyttävät jo tänä päivänäkin hyväkseen mallinnusta ja sähköistä huoltokirjaa. Tätä kautta tieto ainakin osasta käytetyistä rakennusmateriaaleista tallentuu myöhempää tarvetta varten.

Rakentamisen materiaalitehokkuutta tukevan kansallisen neuvonnan organisoiminen on kannatettavaa. Tähän tulisi sisällyttää myös neuvontaa rakennusmateriaalien jatkohyödyntämisen mahdollisuuksista.

Toimenpide 4.5: Parannetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluja

Rakennustoiminta niin uudisrakentamisen kuin korjausrakentamisenkin osalta on ja tulee olemaan erittäin mittavaa pääkaupunkiseudulla. Tähän liittyen pitäisi tuoda selkeämmin esille, että kaavoituksessa pitää huomioida erilaisten käsittelyalueiden tilantarve lähiseudulla, jotta materiaalien kierrättäminen ja parantaminen uusiokäyttöön voitaisiin tehdä kustannustehokkaasti ja ympäristöä säästäten.

Toimenpide 4.6: Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen

Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen on erittäin kannatettavaa.

Rakennusosien, rakennusosien sen sijaan pitää olla tyyppihyväksytyjä ja käytännössä M1 -luokiteltuja. Tämä tekee rakennusosien kierrätyksen vaikeaksi.

Toimenpide 4.7: Lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistäminen

Kohtaan voisi lisätä lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistämisen lisäksi rakennusjätteiden jalostamisen kehittämisen. Tällä voidaan

vähentää uusiomateriaalien käyttöä ja pienentää kaatopaikoille menevän jätteen määrää.

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimisto 9.8.2013

HEL 2013-009516 T 00 01 06

Hallintokeskus on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaa valmistelevan työryhmän loppuraportista, sekä pyytänyt ottamaan kantaa raportissa ehdotettuihin toimenpiteisiin.

Lausunto

Materiaalitehokkuuden tehostaminen ja tätä kautta rakentamisessa ja kiinteistön hoidossa syntyvän jätteiden määrän vähentämien ovat kannatettavia tavoitteita. Työryhmän esittämä asioiden tärkeysjärjestys, jossa ensisijaisesti pyritään rakennusmateriaalien tehokkaaseen käyttöön ja jätteiden synnyn vähentämiseen on jätedirektiivin mukainen ja perusteltu.

Rakennusosien kierrättämien talonrakennushankkeissa on haasteellista, mm. koska rakentamisessa käytettävillä rakennusosilla on lähtökohtaisesti oltava tyyppihyväksyntä ja materiaaleina on ensisijaisesti käytettävä M1-luokiteltuja tuotteita. Kierrätykseen soveltuvia rakennusosia ei ole tarjolla. Materiaalien uusiokäytön avulla, kuten lasin ja metallin osalta nykyään, myös muiden materiaalien kierrättäminen on mahdollista. Periaatteessa tulevaisuudessa talojen asiakirjoissa voisi olla maininta rakennuksessa käytettyjen materiaalien kierrätysasteesta.

Materiaalien ja jätteiden kierrätyksen tulee pitkällä tähtäimellä olla taloudellisesti perusteltua.

Suunnittelu

Loppuraportin luonnoksessa mainitaan, että muihin alan kehittämissuunnitelmiin sisältyvät korjaushankkeiden hyvä suunnittelu ja laadunvarmistus sekä suunnitelmallinen kiinteistönpito edistävät materiaalitehokkuutta.

Att:

Näkemyksemme mukaan hyvä suunnittelu, suunnittelun ja rakentamisen laadunhallinta ja laadunvarmistus ovat keskeisessä asemassa rakennusaikaisen jätteen määrän vähentämissuunnitelmissa.

Laadunhallintaan sisältyy myös työnaikainen kosteudenhallinta ja materiaalien varastointi työmaalla.

Ehdotetut toimenpiteet

4.1 Uudisrakennusten energiatehokkuus

Parannetaan uudisrakentamisen elinkaarijoustavuutta ja materiaalitehokkuutta käyttöönottamalla välineet tilojen, rakenteiden ja järjestelmien muuntojoustavuuden, rakennusten monikäyttöisyyden sekä purettavuuden edistämiseksi.

Att:

Asuinrakentamisessa muuntojoustavuuden saavuttaminen on koettu haasteelliseksi. Käytännössä asuntojen kokoja ei voida valmistumisen jälkeen muuttaa ja viemäreiden sijoitus määrittelee märkätilojen paikat. Ammattitaitoisen suunnittelun avulla on mahdollista varmistaa, että talotekniset järjestelmät voidaan uusia rakennuksen elinkaaren aikana ilman kohtuuttomia purkutöitä.

Korostetaan kierrätysmateriaalien merkitystä uudisrakentamisen elinkaariarvioinnissa

Att:

Kierrätysmateriaalien merkitystä uudisrakentamisen elinkaariarvioinnissa määritettäessä on huomioitava, että kierrätysmateriaalien käytön tulee olla taloudellisesti perusteltavissa. Jotta tähän päästään, tulee kierrätystarvikemarkkinoiden olla kehittyneitä ja tuotteiden kilpailutettavissa.

Edistetään tietomallien laadintaa ja toteutumamallin käyttöä rakennusten ylläpidossa ja huollossa

Att:

Tietomallinnuksen käyttöä tulee edistää. Tietomalli sisältää tietoa rakennusosista ja niiden määrästä. Mallista on käytön aikana ja purkuvaiheessa hyötyä, mikäli tietomalli on pidetty ajan tasalla.

Edistetään suunnitelmallista kiinteistönpitoa, säästävää korjaamista ja rakennusjätteen kierrätystä korjaustyömailla.

Luodaan sähköinen tietokanta eri ikäisten rakennusten materiaalien ominaisuuksista, haitallisuudesta ja kierrätettävyydestä

Att:

Sähköisen tietokannan luominen voi olla perusteltua, mutta ensin tulee ratkaista luomiseen ja ylläpitoon tarvittavat resurssit. Tässä yhteydessä esitetty taloudellinen motivointi ja asennekasvatus on kannatettavaa. Samoin on kannatettavaa organisoida materiaalitehokkuutta tukeva kansallinen neuvonta. Tulee määritellä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Pilotoidaan säästäviä ja materiaalitehokkaita menetelmiä julkisissa korjaushankkeissa.

Att:

Pilottikohteiden käynnistämien on perusteltua. Julkisin varoin tehtävien pilottihankkeiden kokemuksista ja taloudellisesta onnistumisesta tulee jakaa alalle tietoa.

4.3 Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen

Att:

Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen koko rakennusalalla on kannatettava toimenpide.

4.4 Jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen

Kehitetään rakennushankkeiden jätehuollon ohjausta, raportointia ja tilastointia luomalla helppokäyttöinen, verkkopohjainen raportointijärjestelmä luvanvaraisten rakennus-, korjaus- ja purkuhankkeiden jätemäärien arviointiin ja seurantaan.

Att:

Helppokäyttöisen raportointijärjestelmän luominen on perusteltua. Raportointijärjestelmän luomiseen ja ylläpitoon tulee osoittaa resurssit ja rahoitus sekä määritellä käyttäjätahot ja päätettävä kenelle raportoidaan sekä raportoinnin taso.

Luodaan kattava rakennusjätteen seuranta- ja tilastointijärjestelmä syntypaikalta vastaanottopisteeseen.

Att:

Tilastointijärjestelmä lienee edellytyksenä toimiville kierrätysainemarkkinoille. Mikäli järjestelmä luodaan, tulee tähän sekä järjestelmän ylläpitoon osoittaa riittävät resurssit. Tulee määritellä taho, joka asettaa toimintaan riittävät resurssit.

Selkeytetään tulkintoja jätteen käsitteestä ja siihen liittyvistä vastuista.

Att:

Kannatetaan tulkintojen selkeyttämistä.

4.5. Parannetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalveluja

Varmistetaan rakennusjätteiden vastaanotto- ja hyödyntämispalvelujen alueellinen saatavuus.

Att:

Vastaanottopalvelujen kattavuutta tulee parantaa. Esimerkiksi Helsingin seudulla on puutetta ylijäämämaiden sijoituspaikoista.

4.6. Rakennusmateriaalien kierrätyksen edistäminen

Parannetaan edellytyksiä rakennusmateriaalien, erityisesti puun uudelleen- ja uusiokäytölle.

Käytettyjen rakennusosien ja rakennusjätteen sähköistä kauppaa ja alan liiketoimintaa edistetään.

Kehitetään kierrätysmateriaalien laadunvarmistusta ja poistetaan kierrätysmateriaalien käyttöön liittyviä lainsäädännöllisiä esteitä turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä.

Att:

Kierrätettävien materiaalien kaupan edistäminen on kannatettavaa. Kierrätysmateriaalien käytön tulee tulevaisuudessa olla taloudellisesti perusteltua. Lainsäädännöllisiä esteitä tulee poistaa turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä. Tällä hetkellä mm. tontilta saatavia kaivumassoja ei useinkaan saa käyttää täyttömateriaalina tontilla. Kierrätysmateriaalien välivarastointi tulee myös ratkaista.

4.7. Lajittelun ja kierrätyksen teknologian edistäminen

Edistetään rakennusmateriaalien ja -jätteiden lajittelun ja kierrätyksen teknologiaa

Att:

Rakennusmateriaalien ja jätteiden lajittelun ja kierrätyksen teknologian kehittämisen sekä materiaalitehokkuutta ja kierrätystä edistävien innovaatioiden rahoituskanavien varmistaminen on kannatettavaa. Jätteen lajittelu jäteasemilla voisi olla mahdollista koneellisesti robottien avulla. Työmaalogistiikassa tulee pyrkiä toimintatapaan, jossa materiaaleja ja rakennusosia varastoidaan työmaalla mahdollisimman vähän. Logistiikkaa tulisi kehittää siten, että rakennusosat voidaan

toimittaa suoraan asennuspaikalle ilman välivarastointia, jolloin pakkaamisen tarve vähenee.

Lopuksi

Rakentamiskustannukset varsinkin Helsingissä ovat korkeat. Syinä tähän on pidetty mm. huonoa maapohjaa sekä kustannuksia lisääviä kaavamääräyksiä ja heikosti toimivaa urakkakilpailua. Kierrätysmateriaalin käyttö rakentamisessa tulee voida prosessoida siten, että sillä on kustannuksia alentava vaikutus.

Kierrätysmateriaalien käytöstä ei tule säätää pakottavaa velvoitetta ennen kuin alalla on riittävästi kokemusta varsinkin rakennusosien kierrättämisestä, luotu mahdollisuudet toimivien markkinoiden syntymiselle ja kierrättäminen voidaan osoittaa taloudellisesti perustelluksi. Asennemuokkaus ja tietoisuuden lisääminen eri kierrätysmahdollisuuksista on toivottavaa. Samoin tulee jatkuvasti huolehtia suunnittelun ja työaikaisen laadunvarmistuksen tasosta.

Lisätiedot

Risto Mykkänen, rakennuttamisjohtaja, puhelin: 310 32312
risto.mykkanen(a)att.hel.fi

§ 869

Lausunnon antaminen Finavia Oyj:lle Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Viite: Asia nro 19/080/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Finavia Oyj:lle seuraavan lausunnon Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta:

Lentomelualue ja altistujamäärät

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelualueen Lden > 55 dB pinta-ala ja alueella olevien asukkaiden määrä tulevat kasvamaan nykyisestä vuoden 2025 ennustetilanteessa siten, että melualue ulottuisi jatkossa myös Helsingin puolelle. Esitetty uusi lentomelualue Suutarilan pohjoisosassa on Yleiskaava 2002:ssa pientalovaltaista aluetta ja työpaikka-alueita. Yleiskaava 2002:ssa ei ole Helsinki-Vantaan melua koskevaa merkintää tai määräystä. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan jo nykyisellään alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien jatkeella lentomeluvyöhykkeenä Lden 50–55 dB ja tarvittaessa annetaan lentomelua koskevia asuntojen ääneneristysmääräyksiä. Alueilla, joiden melutaso Lden on 55–60 dB, voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteille on muita erityisen hyviä perusteita.

Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastossa ollaan valmistelemassa uutta yleiskaavaa, jossa alueelle esitettävä maankäyttö ei tämänhetkisten kaavailujen mukaan tule lentomelun huomioon ottamisen näkökulmasta merkittävästi poikkeamaan nykyisen yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä.

Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentoaseman kehittämisedellytysten turvaaminen on Helsingin seudun sekä Suomen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää, minkä johdosta melunhallintatoimista ei saa tulla kohtuuttomia. Siitä huolimatta melunhallinnan tavoitteena tulee olla se, että melulle altistuvien määrä ei kasva ja että lentoaseman sekä sitä ympäröivien kaupunkien kehitys ei vaikeudu.

Kaupunginhallitus katsookin, että Finavian tulisi edelleen pyrkiä tarkastelemaan vaihtoehtoisia melunhallintamenetelmiä, jotta

lentokoneiden aiheuttama melu voitaisiin minimoida Suutarilan pohjoisosan tulevilla asuinalueella.

Toimintasuunnitelmassa vertaillaan eri liikennemuotojen melulle altistuvien asukkaiden määriä pääkaupunkiseudulla. Kaupunginhallitus toteaa, että eri liikennemuotojen altistujamääriä Helsingissä ei kuitenkaan tule laskea yhteen kuten suunnitelmassa on tehty.

Melunhallintasuunnitelma

Lausunnolla oleva Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma on hyvä, laaja ja kattava esitys lentoaseman liikenteenohjauksesta ja meluhaittojen vähentämisestä.

Meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyt melunhallintatoimia tulee kuitenkin edelleen kehittää. Erityisesti yöajan (klo 22–07) melun vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Tämä korostuu, mikäli paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen edelleen kasvaa. Yöaikaan meluhaitat korostuvat ja yksittäinenkin ylilento voi aiheuttaa unen häirintää.

Ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma sisältyy tähän lentokonemelun hallintasuunnitelmaan. Luettavuuden ja asian ymmärrettävyyden kannalta meluntorjunnan toimintasuunnitelman erottaminen omaksi raportiksi tai osiokseen olisi kuitenkin suositeltavaa. Jo eri suunnitelmien erilaiset nimet aiheuttavat helposti sekaannusta lukijassa. Myös tiivistelmä auttaisi lukijaa hahmottamaan oleellisen laajasta kokonaisuudesta.

Kiitoteiden käyttötapoja, ilmatilan hallintaa ja lentoreittejä on selostettu toimintasuunnitelmassa seikkaperäisesti, mikä antaa tietoa melunhallinnan mahdollisuuksien ja keinojen ymmärtämiseksi. Varsinaiset kappaleessa 7 hyvin ja selkeästi esitetyt melunhallintamenetelmät kuitenkin hukkuvat laajaan tietosisältöön.

Esitetyt melunhallintatoimenpiteet ovat suurelta osin osa lennonohjauksen ja lentoreittien suunnittelun prosessia, jolloin vaikutusten arviointi on ymmärrettävästi hankalaa. Kuitenkin esimerkiksi yöaikaisten melumaksujen vaikuttavuudesta olisi tärkeää saada seurantatietoa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Finavia Oyj:n lausuntopyyntö
- 2 Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 24.5.2013

Otteet

Ote

Finavia Oyj, Ympäristö

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Finavia Oyj:lle seuraavan lausunnon Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta:

Lentomelualue ja altistujamäärät

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelualueen Lden > 55 dB pinta-ala ja alueella olevien asukkaiden määrä tulevat kasvamaan nykyisestä vuoden 2025 ennustetilanteessa siten, että melualue ulottuisi jatkossa myös Helsingin puolelle. Esitetty uusi lentomelualue Suutarilan pohjoisosassa on Yleiskaava 2002:ssa pientalovaltaista aluetta ja työpaikka-alueita. Yleiskaava 2002:ssa ei ole Helsinki-Vantaan melua koskevaa merkintää tai määräystä. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan jo nykyisellään alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien jatkeella lentomeluvyöhykkeenä Lden 50–55 dB ja tarvittaessa annetaan lentomelua koskevia asuntojen ääneneristysmääräyksiä. Alueilla, joiden melutaso Lden on 55–60 dB, voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteille on muita erityisen hyviä perusteita.

Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastossa ollaan valmistelemassa uutta yleiskaavaa, jossa alueelle esitettävä maankäyttö ei tämänhetkisten kaavailujen mukaan tule lentomelun huomioon ottamisen näkökulmasta merkittävästi poikkeamaan nykyisen yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä.

Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentoaseman kehittämisedellytysten turvaaminen on Helsingin seudun sekä Suomen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää, minkä johdosta melunhallintatoimista ei saa tulla kohtuuttomia. Siitä huolimatta melunhallinnan tavoitteena tulee olla se, että melulle altistuvien määrä ei kasva ja että lentoaseman sekä sitä ympäröivien kaupunkien kehitys ei vaikeudu.

Kaupunginhallitus katsookin, että Finavian tulisi edelleen pyrkiä tarkastelemaan vaihtoehtoisia melunhallintamenetelmiä, jotta lentokoneiden aiheuttama melu voitaisiin minimoida Suutarilan pohjoisosan tulevilla asuinalueella.

Toimintasuunnitelmassa vertaillaan eri liikennemuotojen melulle altistuvien asukkaiden määriä pääkaupunkiseudulla. Kaupunginhallitus toteaa, että eri liikennemuotojen altistujamääriä Helsingissä ei kuitenkaan tule laskea yhteen kuten suunnitelmassa on tehty.

Melunhallintasuunnitelma

Lausunnolla oleva Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma on hyvä, laaja ja kattava esitys lentoaseman liikenteenohjauksesta ja meluhaittojen vähentämisestä.

Meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyt melunhallintatoimia tulee kuitenkin edelleen kehittää. Erityisesti yöajan (klo 22–07) melun vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Tämä korostuu, mikäli paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen edelleen kasvaa. Yöaikaan meluhaitat korostuvat ja yksittäinenkin ylilento voi aiheuttaa unen häirintää.

Ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma sisältyy tähän lentokonemelun hallintasuunnitelmaan. Luettavuuden ja asian ymmärrettävyyden kannalta meluntorjunnan toimintasuunnitelman erottaminen omaksi raportikseen tai osiokseen olisi kuitenkin suositeltavaa. Jo eri suunnitelmien erilaiset nimet aiheuttavat helposti sekaannusta lukijassa. Myös tiivistelmä auttaisi lukijaa hahmottamaan oleellisen laajasta kokonaisuudesta.

Kiitoteiden käyttötapoja, ilmatilan hallintaa ja lentoreittejä on selostettu toimintasuunnitelmassa seikkaperäisesti, mikä antaa tietoa melunhallinnan mahdollisuuksien ja keinojen ymmärtämiseksi. Varsinaiset kappaleessa 7 hyvin ja selkeästi esitetyt melunhallintamenetelmät kuitenkin hukkuvat laajaan tietosisältöön.

Esitetyt melunhallintatoimenpiteet ovat suurelta osin osaa lennonohjauksen ja lentoreittien suunnittelun prosessia, jolloin vaikutusten arviointi on ymmärrettävästi hankalaa. Kuitenkin esimerkiksi yöaikaisten melumaksujen vaikuttavuudesta olisi tärkeää saada seurantatietoa.

Esittelijä

Finavia Oyj pyytää Helsingin kaupungilta lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta

"Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokone melun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 24.5.2013". Kirjalliset lausunnot on pyydetty toimittamaan 20.6.2013 mennessä. Lisäaikaa lausunnon antamiseen on saatu 30.8.2013 asti.

Finavia on laatinut ympäristölupapäätöksen (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, päätös 49/2011/1) määräyksen perusteella melunhallintasuunnitelman, joka sisältää myös ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) edellyttämän Helsinki-Vantaan lentoaseman meluntorjunnan toimintasuunnitelman. Ympäristömeludirektiivin mukaisen toimintasuunnitelman sisällöstä on määrätty valtioneuvoston asetuksessa 801/2004. Ympäristönsuojelulain 25 b § mukaisesti toimintasuunnitelmaa laadittaessa tulee kuulla yleisöä ja pyytää lausunnot mm. vaikutusalueen kunnilta. Lentomelun hallintasuunnitelman tavoitteena on selkokielisesti kuvata liikenteenohjauksen periaatteet, tavoitteet ja keinot meluhaittojen vähentämiseksi.

Lentomelun hallinnan tavoitteena on lentoliikenteen toteuttaminen siten, että lentomelualueella on mahdollisimman vähän asukkaita. Kaikkea lentoaseman toimintaa ohjaa ensisijaisesti turvallisuus ja meluntorjunta toteutetaan sen ehdoilla. Keskeisimpiä melun vähentämistoimia, joita Finavia toteuttaa vaikuttamismahdollisuuksiensa rajoissa ovat:

- ilma-alusten melupäästöjen vähentäminen
- melun leviämistä vähentävät lentomenetelmät (kiitoteiden käyttötapa, lentoonlähtöreitit, koneiden melua koskevat rajoitteet, koneiden jatkuvan liu'un lähestymisten lisääminen, jatkuvan korkeuden vähentämisen toimintatekniikan mahdollistaminen, kiitotien 15 laskeutumisten vektorointi)
- maankäytön suunnitteluun vaikuttaminen
- taloudellinen ohjaus kuten lentoonlähtö- ja laskeutumismelumaksut
- toimintarajoitukset.

Helsinki-Vantaan lentoaseman melualueen laajuus ja lentomeluvyöhykkeen asukasmäärä on pienentynyt huomattavasti vuodesta 1990. Positiivinen kehitys on aiheutunut konekaluston uusiutumisesta vähämeluisammaksi sekä Finavian kiitoteiden käyttöön ja lentoreittien suunnitteluun liittyvistä melunhallintatoimista.

Vuonna 2012 lentoaseman kokonaisoperaatiomäärä oli 175 967 operaatiota ja matkustajamäärä oli noin 14,9 miljoonaa matkustajaa. Operaatioiden määrä vaihtelee huomattavasti vuorokauden mittaan. Yöllä operaatioiden määrä on pieni kello 01-06 välisenä aikana. Aamulla kuuden jälkeen operaatiomäärä nousee nopeasti lähes 20

operaatioon tunnissa ja vilkkain aamutunti alkaa kello 8. Keskipäivällä liikenne on vähäisempää kello 14 asti, jolloin alkaa iltapäivän vilkas jakso kestäen kello 18 asti. Tämän jälkeen operaatioiden määrä laskee yötä kohden lukuun ottamatta kello 22–23 välillä olevaa laskeutuvien koneiden aaltoa. Liikenteen kysynnän ns. huipukkuus tulee kasvamaan edelleen operaattoreiden liiketoimintastrategioista johtuen.

Vuoden 2011 toteutunutta tilannetta kuvaavan meluselvityksen mukaan yli 55 dB melualueella (Lden) asui 14 000 asukasta ja melualueen laajuus oli 65 km². Lentomeluvyöhyke ei ulottunut Helsingin kaupungin alueelle. Muutaman viime vuoden aikana meluvyöhykkeen laajuus ja asukasmäärä ovat hieman kasvaneet.

Ympäristölupahakemuksen yhteydessä vuodelle 2025 tehdyn ennustetilanteen mukaan lentomelualueen arvioidaan laajenevan siten, että sillä asuu vuonna 2025 noin 20 000 asukasta. Ennustetilanteessa 55 dB melualueen arvioidaan ulottuvan myös Pohjois-Helsinkiin Suutarilan alueelle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteerin, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Finavia Oyj:n lausuntopyyntö
- 2 Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 24.5.2013

Otteet

Ote
Finavia Oyj, Ympäristö

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ympäristölautakunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2013 § 838

Pöydälle 26.08.2013

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Ryj/3

Viite: Asia nro 19/080/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.06.2013 § 210

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Helsinki-Vantaan lentoaseman aiheuttamat meluhaitat ovat vähentyneet huomattavasti viimeisten 20 vuoden aikana lentoliikenteen kasvusta huolimatta. Kansainväliset määräykset lentokoneiden melupäästöille ovat kiristyneet ja konekaluston uusiutumisen myötä se on osaltaan vaikuttanut melutilanteeseen positiivisesti. Finavia on myös aktiivisesti toteuttanut monia melunhallintatoimenpiteitä. Ensisijainen kiitoteiden käyttötapa ja lentoonlähtöreittien huolellinen suunnittelu asutus huomioiden ovat osa jo vakiintuneita melunhallintakäytäntöjä.

Lentomelualue ja altistujamäärät

Lentoaseman sijoittuminen kasvavalle ja tiivistyvälle pääkaupunkiseudulle aiheuttaa haasteita melunhallinnan ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamiselle.

Melunhallintatoimenpiteistä huolimatta lentomelualueet uhkaavat laajeta jatkossa. Lentotoiminnan kasvu ja kasvava paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen sekä toisaalta kasvavat asuinalueet mm. Vantaalla ja Keravalla lisäävät lentomelulle altistuvien asukkaiden määrää ennusteiden toteutuessa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan lentomelualue Lden > 55 dB tulee vuoden 2025 ennustetilanteessa kasvamaan siten, että melualue ulottuu myös Pohjois-Helsingin alueelle Suutarilaan. Jo nykyisellään sijainti kiitotien jatkeella otetaan huomioon alueen asemakaavoituksessa. Lentomeluvyöhykkeen Lden 55–60 dB laajeneminen Helsinkiin tarkoittaisi jatkossa sitä, että tälle alueelle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin.

Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentoaseman kehittämisedellytysten turvaaminen on koko pääkaupunkiseudun ja sen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää. Siitä huolimatta melunhallinnan tavoitteena tulee olla se, että melualueet eivät laajene ja asukkaille aiheutuva meluhaitta ei kasva.

Toimintasuunnitelmassa vertaillaan eri liikennemuotojen melulle altistuvien asukkaiden määriä pääkaupunkiseudulla. Eri liikennemuotojen altistujamääriä Helsingissä ei voi eikä pidä laskea yhteen kuten suunnitelmassa on tehty. Helsingin kaupungin meluselvityksessä 2012 ei myöskään arvioitu erikseen katuliikenteen aiheuttamia melutasoja tai altistujamääriä.

Finavia on toukokuussa julkaissut WebTrack – internetsovelluksen, jonka kautta mm. asukkaat ja viranomaiset voivat seurata toteutuneita lento- ja lentomelutapahtumia tunnin viiveellä. Palvelun kautta saa yksityiskohtaista tietoa mm. lentokoneen sijainnista, korkeudesta ja konetyypistä sekä melumittausasemien melutiedoista. Ympäristölautakunta pitää tätä uutta palvelua erittäin hyvänä lisänä Finavian melun seurantajärjestelmään. Avoimen tiedonvälityksen lisääminen voi osaltaan vaikuttaa asukkaiden suhtautumiseen lentoliikenteeseen.

Melunhallintasuunnitelma

Lausunnolla oleva Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma on hyvä, laaja ja kattava esitys lentoaseman liikenteenohjauksesta ja meluhaittojen vähentämisestä.

Meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyjä melunhallintatoimia tulee kuitenkin edelleen kehittää. Erityisesti yöajan (klo 22–07) melun vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Tämä korostuu, mikäli paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen edelleen kasvaa. Yöaikaan meluhaitat korostuvat ja yksittäinenkin ylilento voi aiheuttaa unen häirintää.

Ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma sisältyy tähän lentokonemelun hallintasuunnitelmaan. Luettavuuden ja asian ymmärrettävyyden kannalta meluntorjunnan toimintasuunnitelman erottaminen omaksi raportikseen tai osiokseen olisi kuitenkin suositeltavaa. Jo eri suunnitelmien erilaiset nimet aiheuttavat helposti sekaannusta lukijassa. Myös tiivistelmä auttaisi lukijaa hahmottamaan oleellisen laajasta kokonaisuudesta.

Kiitoteiden käyttötapoja, ilmatilan hallintaa ja lentoreittejä on selostettu toimintasuunnitelmassa seikkaperäisesti, mikä antaa tietoa melunhallinnan mahdollisuuksien ja keinojen ymmärtämiseksi. Varsinaiset kappaleessa 7 hyvin ja selkeästi esitetyt melunhallintamenetelmät kuitenkin hukkuvat laajaan tietosisältöön.

Esitetyt melunhallintatoimenpiteet ovat suurelta osin osa lennonohjauksen ja lentoreittien suunnittelun prosessia, jolloin vaikutusten arviointi on ymmärrettävästi hankalaa. Kuitenkin esimerkiksi yöaikaisten melumaksujen vaikuttavuudesta olisi tärkeää saada seurantatietoa.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.06.2013 § 213

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelualueen Lden > 55 dB pinta-ala ja alueella olevien asukkaiden määrä tulevat kasvamaan nykyisestä vuoden 2025 ennustetilanteessa siten, että melualue ulottuisi jatkossa myös Helsingin puolelle. Esitetty uusi lentomelualue Suutarilan pohjoisosassa on Yleiskaava 2002:ssa pientalovaltaista aluetta ja työpaikka-alueita. Yleiskaava 2002:ssa ei ole Helsinki-Vantaan melua koskevaa merkintää tai määräystä. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan jo nykyisellään alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien jatkeella lentomeluvyöhykkeenä Lden 50–55 dB ja tarvittaessa annetaan lentomelua koskevia asuntojen ääneneristysmääräyksiä. Alueilla, joiden melutaso Lden on 55–60 dB, voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteille on muita erityisen hyviä perusteita.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa ollaan valmistelemassa uutta yleiskaavaa, jossa alueelle esitettävä maankäyttö ei tämänhetkisten kaavailujen mukaan tule lentomelun huomioon ottamisen näkökulmasta

merkittävästi poikkeamaan nykyisen yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä.

Lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa esitetyjä melunhallintatoimia tulee edelleen kehittää, jottei melulle altistujien määrä kasva ja lentoaseman sekä sitä ympäröivien kaupunkien kehitys vaikeudu. Toisaalta Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaedellytyksien turvaaminen on tärkeää niin Helsingin seudun kuin koko Suomenkin tulevaisuudelle, minkä johdosta melunhallintatoimista ei saa tulla kohtuuttomia.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

§ 870

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 ja 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	22.8.2013
yleisten töiden lautakunta	27.8.2013
ympäristölautakunta	27.8.2013

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneenä, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 ja 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	22.8.2013
yleisten töiden lautakunta	27.8.2013
ympäristölautakunta	27.8.2013

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

§ 871

Lauttasaaren vesitornin purkaminen

Pöydälle 02.09.2013

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Otteet

Ote

Tarjouksen tekijä

Tarjouksen tekijä 2

Lauttasaari-Seura r.y.

Kiinteistölautakunta
Modelark Oy

Panoraamatorniehdotuksen
tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen todeta, etteivät Lauttasaaren vesitornista saadut ostotarjoukset ole jatkoneuvottelujen jälkeenkään johtaneet sellaiseen lopputulokseen, jonka perusteella tornille voitaisiin laatia suojeleluun perustuva asemakaava.

Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa kiinteistölautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin vesitornin purkamiseksi sen jälkeen, kun tornin nykyinen

kunto ja rakennushistoria on ensin asianmukaisesti selvitetty ja dokumentoitu.

Tiivistelmä

Lauttasaaren vesitornin uudelleen käyttöön tähtäävät ostotarjoukset ovat olleet kaupunginhallituksen käsiteltävänä vuonna 2011.

Kaupunginhallitus päätti 19.12.2011 seuraavaa: Kiinteistöviraston järjestämä Lauttasaaren vesitornin myyntitarjouskilpailun ensimmäinen vaihe tuotti ehdotuksia, joiden pohjalta voidaan jatkaa vesitornin myynnin valmistelua. Kaupunginhallituksen mukaan voidaan tutkia myös tarjouksia, jotka muuttavat maltillisesti tornin ulkoasua. Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian kiinteistölautakunnan käsiteltäväksi ja kehottaa aloittamaan jatkokehittämisen niiden esitysten pohjalta, jotka katsottiin teknis-taloudellisesti toteuttamiskelpoisiksi, ja tuomaan asia päätettäväksi 31.3.2012 mennessä.

Kiinteistölautakunta on todennut jatkoneuvottelujen ja uuden lausuntokierroksen jälkeen 16.5.2013, ettei tornille ole löytynyt toteutuskelpoista uudelleen käyttövaihtoehtoa. Tornin purkamisen vaihtoehtona on katsottu olevan sen tekninen korjaaminen ympäristön kannalta turvallisesti ja säilyttäminen ilman varsinaista käyttötarkoitusta esim. maamerkinä. Kiinteistövirasto ei kuitenkaan lautakunnan mielestä ole oikea hallintokunta omistamaan maa- tai muistomerkkiä vaan kaupungin muistomerkeistä ja taideteoksista huolehtivat rakennusvirasto, taidemuseo tai kaupunginmuseo.

Kaupunginhallitus on hankkinut lautakunnan esityksen johdosta em. hallintokuntien lausunnot. Kaupungin taidemuseo on todennut, ettei vesitorni ole taideteos eikä niin ollen kuulu sen toimialaan. Kaupunginmuseo on edellyttänyt rakennuksen kunnollisen kuntoarvion ja rakennushistoriallisen selvityksen laatimista ja tornin dokumentoimista mm. valokuvin ja todennut, ettei sillä ole määrärahoja tornin säilyttämiseen muistomerkkinä. Rakennukselle tulisi ostaa lisääaikaa keveän verkkosuojauksen tai nk. mansetin avulla. Rakennusvirasto on todennut, että mikäli tornin säilyttämiseen päädytään, sille tulee osoittaa määräraha tornin korjaamiseen ja säilyttämiseen ja varautua uuteen korjaamiskierrokseen noin 40 vuoden kuluttua.

Esittelijä

Asian käsittelyllä kaupungin viranomaisissa on jo monivuotinen historia. Käsitellessään Lauttasaari-Seura ry:n esitystä Lauttasaaren vesitornin suojelemisesta kaupunginhallitus (22.11.2010, 1276 §) "(...)kehotti kiinteistövirastoa tehostamaan toimenpiteitä uuden käyttötarkoituksen

löytämiseksi, minkä jälkeen Lauttasaaren vesitornille tulee laatia suojeluun perustuva asemakaava”.

Kaupunginhallitus oli tuolloin saanut asiasta Suomen rakennustaiteen museon kannanoton sekä hankkinut kaupunkisuunnittelu-, rakennus- ja kiinteistölautakunnan sekä yleisten töiden lautakunnan ja kaupunginmuseon johtokunnan lausunnot.

Tarjouspyyntö

Kaupunginhallituksen kehotuksen jälkeen kiinteistöviraston tilakeskus ilmoitti vesitornin myytäväksi 8.3.2011 julkaistulla lehti-ilmoituksella. Tarjouspyynnön oli tarkoitus olla kaksivaiheinen siten, että I-vaiheessa tarjoajan tuli esittää kuvaus suunnitellun hankkeen toiminnallisesta sisällöstä sekä tornin tuleva pääkäyttötarkoitus, alustava kauppahinta, alustava muutos- ja korjaustöiden kustannusarvio sekä hankkeen toteuttava taho yhteistyökumppaneineen ja tarpeellisiksi katsottuine referensseineen.

II-vaiheen sitovat tarjoukset oli tarkoitus pyytää I-vaiheen perusteella niiltä tarjoajilta, joiden suunnitelman katsottiin olevan toteuttamiskelpoinen ja tarjoavan tahon uskottava.

Tarjousaika päättyi 9.5.2011, johon mennessä oli jätetty kuusi alustavaa tarjousta.

Tarjosten käsittely

Kolme tarjousta jätti sellainen taho, jolla yhteistyökumppaneineen olisi kiinteistöviraston tilakeskuksen arvion mukaan kyky ja resurssit selviytyä esittämänsä hankkeen toteuttamisesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto arvioi tarjouksia omasta näkökulmastaan ja ilmoitti 21.6.2011, ettei tarjosten joukossa ollut ehdotusta, joka olisi sekä realistinen että toiminnallisesti tarkoituksenmukainen. Osasto katsoi ettei tarjosten pohjalta ole edellytyksiä toisen tarjousvaiheen käynnistämiseksi.

Kun kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi, kiinteistövirasto jatkoi asian valmistelua sen toiseen toiseen vaiheeseen.

II-vaiheen tarjoukset

II-vaiheen tarjoukset pyydettiin kaikilta viideltä tarjouksen jättäneeltä taholta. Tarjouspyyntö lähetettiin 2.2.2012 ja tarjoukset tuli toimittaa 15.3.2012 mennessä. Kaksi jätti tarjouksen (instructura Oy ja Devpro Oy), kolmas esitti viitesuunnitelman ja perusteli, miksi varsinaista tarjousta ei voitu jättää (Modelark Oy) ja kaksi ei jättänyt tarjousta

lainkaan. Yksikään tarjouksista ei täyttänyt tarjouspyynnön kaikkia ehtoja.

Kiinteistöviraston tilakeskus pyysi kahden tarjouksen ja yhden ehdotuksen viitesuunnitelmista kaupunkisuunnitteluviraston, kaupunginmuseon ja rakennusvalvontaviraston lausunnot.

Rakennusvalvontavirasto kiinnitti huomiota mm. suunnitelmien poistumistiejärjestelyihin, pihajärjestelyihin ja suunnittelun, erityisesti rakennesuunnittelun haasteellisuuteen.

Kaupunginmuseo katsoi, että kaikki ehdotukset ovat uudisrakentamista eikä mikään ratkaisusta edistä vesitornin alkuperäisten rakennusosien säilymistä ja ovat näin ollen ristiriidassa rakennussuojelutavoitteiden kanssa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoi edelleen, ettei saatujen tarjouten joukossa ole ehdotusta jonka pohjalta asemakaavan muuttamiseen voitaisiin ryhtyä.

Tarkemmin toisen vaiheen tarjouten sisältöä ja virastojen lausuntoja on selostettu kiinteistölautakunnan päätöksen 16.5.2013 esityslistalla, joka ilmenee päätöshistoriasta.

Johtopäätökset II-vaiheen tarjouksista

Kumpikaan saaduista tarjouksista ei ollut kaikilta osin tarjouspyynnön mukainen. Molemmat tarjoukset edellyttivät, että asemakaavan muutos laaditaan tarjoajan lopullisten suunnitelmien mukaan. Lisäksi toisessa edellytettiin mahdollisuutta tontin ostamiseen. Virasto katsoi, että perustelut tarjouten hylkäämiselle olivat olemassa.

Purkukustannukset

Tornin purkusuunnitelmaa ei ollut laadittu eikä suunnitelmaan ja määrälaskentaan perustuvaa kustannusarviota ollut käytettävissä. Eri ratkaisuvaihtoehtoja vertailtaessa purkukustannusten kertaluokaksi arvioitiin noin 500 000 - 700 000 euroa riippuen purkuajankohdan mahdollisuuksista hyödyntää betonijäte esim. maanrakennusaineena.

Kiinteistölautakunnan palautuspäätös

Kiinteistölautakunta ei kuitenkaan hyväksynyt viraston tekemää vesitornin purkamisesitystä esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle vaan päätti 9.8.2012 (416 §) palauttaa esityksen vesitornin purkamisesta ”kiinteistövirastolle uudelleen valmisteltavaksi siten, että vesitornin säilyttämiselle löydettäisiin tarkoituksenmukainen ratkaisu puolen vuoden kuluessa”.

Loppuvuonna 2012 vesitornin uudelleen käyttöön tähtääviä suunnitelmiaan on tarkentanut kaksi toisen vaiheen aikaisemman tarjouksen jättänyttä tahoja sekä kaksi uutta tahoja.

Instructura Oy esitti uuden luonnoksen tornin hahmosta mutta ei muuta aineistoa hankkeen realistisuuden arvioimiseksi. Perusratkaisuna luonnoksessa on tornin sieniosan purkaminen ja korvaaminen uudella, asuinkäytön mahdollistavalla rakenteella. Kaupunkisuunnitteluviraston kannan mukaan luonnossuunnitelman pohjalta ei ole perusteltua aloittaa asemakaavan muutostyötä.

Muut kolme tahoja eivät lopulta jättäneet ehdotusta tai uutta tarjousta, joka olisi suunnitelmana hyväksyttävissä laadittavan asemakaavan muutoksen pohjaksi.

Kiinteistöviraston tiedossa ei siis edelleenkään ole ehdotusta, suunnitelmaa tai tarjousta, jonka pohjalta olisi mahdollista aloittaa tornin muutossuunnittelu uuteen käyttöön.

Vaihtoehtoinen tulevaisuus maa- tai muistomerkinä

Tornissa ei ole varsinaisia vuokrattavissa olevia huonetiloja, joten kiinteistöviraston tilakeskus ei pidä itseään tornin oikeana omistajahallintokuntana, mikäli se päätettäisiin säilyttää muistomerkinä. Rakennusvirasto yhdessä taidemuseon ja kaupunginmuseon kanssa vastaavat nykyisistä muistomerkeistä, taideteoksista, haudoista ja patsaista.

Tornin suojeluun perustuva asemakaavan muutos voidaan laatia, mikäli torni päätetään säilyttää muistomerkinä.

Vuonna 2008 laaditun kuntoarvion mukaan tornin tekniset kunnostuskustannukset olisivat vuonna 2012 toteutettuna olleet noin 3,7 milj. euroa. Rakennusviraston käyttöön tulisikin tässä mallissa osoittaa em. määräraha sekä vuosittain tornin ylläpito- ja hoitokustannukset arviolta noin 10 000 euroa/vuosi.

Muut vesitornit

Esittelijä toteaa edelleen, että Lauttasaaren vesitornin kohtalon lisäksi kaupungin olisi jollakin aikavälillä syytä pohtia myös muiden HSY-kuntayhtymän omistamien vesitornien eli Myllypuron ja Roihuvuoren vesitornien tilannetta sen jälkeen, kun vuokrasopimukset umpeutuvat. Jos ne halutaan säilyttää, tulisi niiden asemakaavaa muuttaa ja maanvuokrasopimuksesta poistaa velvollisuus purkaa ne vuokrasopimuksen aikana päättyessä. Kaupunginmuseon kanta kuitenkin on, että ensimmäisenä tiettyä betonirakennustekniikkaa edustavana vesitornina Lauttasaaren vesitorni on näistä arvokkain.

Esittelijän kanta

Esittelijä viittaa kiinteistölautakunnan 16.5.2013 päätösesitykseen kaupunginhallitukselle ja asian esittelyssä käytettyyn liitemateriaaliin sekä lautakunnan vesitornin purkamisesityksen vaihtoehdosta eli tornin säilyttämisestä muistomerkkinä saatuihin taidemuseon, rakennusviraston ja kaupunginmuseon lausuntoihin. Vesitornin säilyttämiseen ja korjaamiseen ei näytä olevan realistisia mahdollisuuksia. Esittelijä yhtyy kaupunginmuseon kantaan siitä, että ennen purkamista rakennuksesta on perusteltua tehdä tarkempi kuntotutkimus ja rakennushistoriallinen selvitys ja niiden kattava dokumentointi.

Esittelijä toteaa lopuksi, että alkuperäisen vesitornin suojeluun tähtäävän aloitteen tehnyt Lauttasaari-Seura r.y. on toimittanut kaupunginhallitukselle kirjeen 24.5.2013, jossa sekin on todennut tilanteen vaikeuden eikä enää yksiselitteisesti vastusta tornin purkamista. Myös eräs yksityishenkilö on aiemmin tehnyt kaupunginhallitukselle esityksen vesitornin muuttamisesta näkötorniksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Otteet

Ote

Tarjouksen tekijä

Tarjouksen tekijä 2

Lauttasaari-Seura r.y.

Kiinteistölautakunta
Modelark Oy

Panoraamatorniehdotuksen
tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusvirasto
Taidemuseo
Rakennusvalvontavirasto
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 15.8.2013

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 4.7.2013

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa kiinteistölautakunnan päätöksestä, jossa ryhdytään toimenpiteisiin Lauttasaaren vesitornin purkamiseksi tai säilyttämiseksi muistomerkkinä / maamerkinä. Kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee hanketta kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kiinteistölautakunta on kokouksessaan 16.5.2013 päättänyt ryhtyä toimiin Lauttasaaren vesitornin purkamiseksi, koska julkisella tarjouspyynnöllä eikä sen jälkeen käydyissä neuvotteluissa ole löytynyt tahoja, jolla olisi resurssit korjata torni ja muuttaa se uuteen käyttötarkoitukseen sellaisella tavalla, että välttämätön asemakaavanmuutos voitaisiin laatia. Purkamisen vaihtoehtona on vesitornin tekninen korjaaminen ympäristön kannalta turvallisesti ja säilyttäminen ilman varsinaista käyttötarkoitusta esim. maamerkinä. Tällöin tornissa ei olisi varsinaisia vuokrattavissa olevia huonetiloja, minkä vuoksi kiinteistövirastoa ei pidetä oikeana hallintokuntana omistamaan maa- tai muistomerkkiä. Lisäksi todetaan kaupunginmuseon ja taidemuseon yhdessä rakennusviraston kanssa vastaavan Helsingin kaupungin omistuksessa olevista nykyisistä muistomerkeistä, taideteoksista, haudoista ja patsaista. Kiinteistölautakunnan tavoitteena on ilmeisesti hoito- ja kunnossapitovastuun siirtäminen ainakin osittain myös kaupunginmuseolle.

Lauttasaaren vesitorni on poistettu käytöstä 1990-luvun puolivälissä. Tornille on esitetty ja etsitty erilaisia vaihtoehtoisia uusia käyttötarkoituksia yleisötiloista asuinkäyttöön lähes koko 2000-luvun ajan. Kaupunginmuseo on useaan otteeseen nostanut esiin vesitornin kulttuurihistorialliset arvot ja ottanut kantaa vesitornin säilyttämisen puolesta. Myös kaupunginmuseon Lauttasaaren rakennusinventoinnissa (Hilla Tarjanne: Helsingin rakennuskulttuuri, Lauttasaaren rakennusinventointi. Helsingin kaupunginmuseon

tutkimuksia ja raportteja 2/2003) on nostettu esiin kohteen kulttuurihistorialliset arvot seuraavin kriteerein: "Rakennuksen arkkitehtuuri on harkittua ja viimeisteltyä. Rakennukseen liittyy sekä rakennushistoriallisia että merkittäviä paikallishistoriallisia arvoja. Vesitorni on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan tai tehdyt muutokset ovat onnistuneesti sopeutettu olemassa olevaan rakennukseen". Lisäksi kaupunginmuseon johtokunta on 31.8.2010 antamassaan lausunnossa todennut, että tämä kulttuurihistoriallisesti arvokas vesitorni, Lauttasaaren maamerkki tulisi suojella maankäyttö- ja rakennuslain nojalla asemakaavassa. Paras ratkaisu tämän käytöstä poistuneen vesitornin suojelun kannalta olisi rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen sellaiseksi, että rakennuksen olisi mahdollista säilyä maisemassa alkuperäisessä asussaan. Toteuttamiskelpoista uutta käyttöä ja hankkeen toteuttajaa ei kuitenkaan toistaiseksi ole löytynyt, mistä johtuen vesitornin purkaminen on jälleen esillä.

Lauttasaaren vesitornin kohtaloa on pohdittu ja selvitetty yli kymmenen vuotta ilman asianmukaista selvitystä kohteen suunnittelun ja rakentamisen vaiheista sekä säilyneisyydestä. Kaupunginmuseo katsoo, että nyt on viimeinen hetki teettää perusteellinen rakennushistoriaselvitys, joka auttaisi ymmärtämään tätä oman aikansa arkkitehtuuria ja insinööritietoa tarkoituksenmukaisesti ja modernisti yhdistänyttä kohdetta ja sitä kautta tukemaan sen säilymistä. Myös purkamistilanteessa kattava rakennushistoriaselvitys jää kohteen historiaa monipuolisesti valottavana dokumenttina kertomaan rakennuksesta tuleville polville. Riippumatta vesitornin tulevaisuudesta tulee rakennuksesta teettää mahdollisimman pian ammattivalokuvaajalla kattava valokuvadokumentointi, joka käsittää myös sisätilat ja rakenteet.

Lauttasaaren vesitorni valmistui vuonna 1959 Helsingin kaupungin rakennusviraston arkkitehti Ossi Leppämäen ja Insinööritoimisto P. Simula & Co:n laatimien suunnittelemien mukaan. Vesitorni on Lauttasaarelle tärkeä ja näkyvä maamerkki niin maalta kuin mereltä. Se on osa Lauttasaaren ja saarelaisten identiteettiä. Ensimmäisenä tilavuudeltaan merkittävänä kartionmuotoisena vesitornina ja Suomen ensimmäisenä esijännitettynä betonirakennuksena on torni ollut rakennusteknisesti erittäin edistyksellinen kohde. Kaupunkikuvallisen ja rakennushistoriallisen merkityksensä lisäksi tornilla on tärkeä rooli osana Helsingin vesihuollon ja kunnallistekniikan historiaa. Se kertoo myös edustavalla tavalla Helsingin kaupungin omasta, rakennusvirastossa tehdystä korkeatasoisesta suunnittelutyöstä.

Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että Lauttasaaren vesitorni on jo nykyisellään edistyksellisen betonirakentamisen ja Helsingin kaupungin oman suunnittelun ja infrastruktuurin

muistomerkki. Vesitorni on maalle, merelle ja ilmaan näkyvä Lauttasaaren maamerkki. Lauttasaaren vesitornin huomattavasta kulttuurihistoriallisesta arvosta huolimatta kaupunginmuseon ei kuitenkaan ole mahdollista varata hoitomäärärahoja suuren betonirakennuksen kokoiselle muistomerkille. Muistomerkkinäkin vesitorni on kuitenkin rakennus ja rakennuksen säilymisen kannalta paras ratkaisu on pitää se käytössä. Osana kaikille kaupunkilaisille avointa Kotkavuoren puiston viher- ja ulkoilualueetta ja korkealle kurottavana rakennuksena vesitornin olisi tuki luontevaa palvelua myös näköalapaikkana, joka tilojensa ja rakenteidensa kautta kertoisi oman tarinansa osana Helsingin vesihuollon ja kunnallistekniikan historiaa. Kuntoarviossa esitetyille mittaville ja kalliille betonikorjauksille kevyempänä vaihtoehtona voitaisiin ehkä vielä selvittää vesitornin julkisivun verkottamista ja mahdollisen suojamansetin rakentamista, joilla toistaiseksi varmistettaisiin ympäristön ja puistossa kulkijoiden turvallisuus. Näillä varotoimenpiteillä voitaisiin saada edelleen lisää aikaa, jotta Lauttasaaren vesitornille voitaisiin etsiä ja löytää uusi sopiva käyttö ja käyttäjä.

Lauttasaaren vesitornia voidaan epäilemättä pitää edelläkävijänä Helsingin vesihuollon historiassa ja vesitornien jatkumossa. Moderni kartiomallinen ylävesisäiliöllinen vesitorni rakennettiin Helsingissä ensimmäisen kerran juuri Lauttasaareen. Samankaltaista kartiomallia käytettiin myös Myllypuron vuonna 1965 valmistuneessa vesitornissa (arkkitehti Bertel Saarnio ja insinööri Paavo Simula). Sen sijaan Roihuvuoren vuonna 1978 valmistunut vesitorni (arkkitehti Simo Lumme) edustaa rakenteellisesti jo uutta vesitornityyppiä. Myös näiden muiden jäljellä olevien vesitornien merkitys ja tulevaisuus tulee ottaa huomioon päätettäessä Lauttasaaren vesitornin tulevaisuudesta. Näitä päätöksiä tehtäessä olisi tarpeellista tarkastella erityyppisiä Helsingin kunnallistekniikan kenttään kuuluvia rakennuksia myös kokonaisuutena. Helsingin infrastruktuuriin liittyvistä rakennuksista tehtävä inventointi, arvotus ja sen perusteella laadittava toimenpidesuunnitelma olisi perusta, joka monella tavoin voisi helpottaa ratkaisun tekoa tähän laajaan kokonaisuuteen kuuluvien rakennusten osalta tulevaisuudessa.

16.4.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Taidemuseo 8.8.2013

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt taidemuseolta hallintokunnan lausuntoa Lauttasaaren vesitornista.

Lauttasaaren vesitornia on esitetty purettavaksi. Toisena vaihtoehtona purkamiselle Klk mainitsee tornin korjaamisen ja säilyttämisen muistomerkkinä. Rakennusvirastolta, kaupunginmuseolta ja taidemuseolta on nyt pyydetty lausuntoa siitä, voisiko ko. virasto ja millä ehdoin ottaa vastuulleen vesitornin korjauksen ja ylläpidon muistomerkkinä. Rakennusvirastolta, taidemuseolta ja kaupunginmuseolta on pyydetty lausuntoa Lauttasaaren vesitornista, koska virastot vastaavat osaltaan kaupungin muistomerkeistä ja niiden ylläpidosta.

Taidemuseo antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin taidemuseo hallinnoi sekä kaupungin tonttimaalla että kiinteistöissä olevia julkisia veistoksia ja julkisia taideteoksia. Taideteosten ylläpidosta huolehditaan yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Perinteisistä muistomerkeistä taidemuseo huolehtii, mikäli niiden osana on taideteos. Muuten muistomerkit ja muistolaatat kuuluvat kaupunginmuseon toimialaan.

Lauttasaaren vesitorni ei kuulu taidemuseon toimialaan. Taidemuseo ei vastaa rakennuksien ylläpidosta. Sillä ei ole siihen asiantuntemusta eikä määrärahoja.

Lausunto kaupunginhallitukselle 9.8.2013 mennessä.

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi

Rakennusvirasto Katu- ja puisto-osasto 19.7.2013

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Hallintokeskus on pyytänyt rakennusvirastolta, kaupunginmuseolta ja taidemuseolta lausuntoa, millä ehdoin kukin edellä mainituista virastoista voisi ottaa vastuulleen Lauttasaaren vesitornin korjauksen ja ylläpidon muistomerkkinä.

Rakennusvirasto toteaa asiasta seuraavaa:

Kiinteistölautakunnan päätös

Kiinteistöviraston tilakeskus on etsinyt tahoja, jolla olisi resurssit korjata torni ja muuttaa se uuteen käyttötarkoitukseen. Tornille ei kuitenkaan ole löytynyt uutta omistajaa, jolla olisi realistiset mahdollisuudet

kunnostaa torni ja toteuttaa torniin huonetiloja. Tämän vuoksi kiinteistölautakunta on kokouksessaan 16.5.2013 päättänyt hylätä kaikki saadut tarjoukset ja samalla esittänyt kaupunginhallitukselle, että se kehottaisi kiinteistölautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin Lauttasaaren vesitornin purkamiseksi.

Yleisten töiden lautakunnan lausunto

Yleisten töiden lautakunta on 7.9.2010 antamassaan lausunnossaan kaupunginhallitukselle todennut Lauttasaaren vesitornin suojelemisesta ja korjaamisesta yleisökäyttöön soveltuvaksi seuraavaa:

”Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä ehdotusta säilyttää torni osana Kotkavuoren maisemaa. Vesitorni muodostaa tärkeän tunnusmerkin ja maisemallisen kohokohdan Lauttasaaren kaupunginosalle. Tornin ympäristö soveltuu hyvin julkiseen käyttöön virkistysalueena. Toivottavaa on, että tornille voitaisiin kehittää uusiokäyttöä esimerkiksi näkötorjina. Uusiokäytön lopullinen harkinta ja kannanotto vaativat konkreettisempaa suunnitelmaa ja kustannusarviota. Tornin käytön suunnittelusta ja järjestämisestä vastaa kiinteistövirasto.”

Vesitornin historiallinen merkitys

Lauttasaaren vesitorni rakenneteknisesti merkittävä rakenne, sillä se oli ensimmäinen vesitorni Suomessa, jonka säiliön kuori jännitettiin. Suomi oli ensimmäisiä maita kyseisen tekniikan käyttöönotossa, joten tornin historialla on myös kansainvälistä merkitystä. Vesitorni poistettiin käytöstä 1996.

Vesitornin kunto

Rakennusvirastossa vuonna 2008 tehdyn kuntoarvion mukaan tornin kunto on tyydyttävä/välttävä. Korjauskustannuksiksi on arvioitu noin 3,3 miljoonaa euroa vuoden 2008 kustannustasolla. Kuntoarvio perustuu katselmuksiin, piirustuksiin ja haastatteluihin. Pelkkä silmämääräinen kuntoarviointi ei kuitenkaan anna luotettavaa kuvaa itse rakenteen kunnosta. Kuntoarvion tekijä itsekin suosittelee, että: ” Vesitornin ulkopuolen betonipintojen vaurioiden johdosta betonirakenteelle tulee teettää erillinen kuntotutkimus”.

Jännitettyjen betonirakenteiden jänteiden suojauksessa on todettu ongelmia. Suojaputken sisällä kulkeva jänneteräs suojataan injektoimalla, mutta injektioinnit eivät ole aina onnistuneet. Epäonnistuneet injektioinnit tekevät jännitetystä rakenteesta riskirakenteen. Jyväskylän Kangasvuoren vesitornin romahdus marraskuussa 2012 osoitti jännitetyn rakenteen haavoittuvuuden. Lauttasaaren vesitornia rakennettaessa jännitysmenetelmästä ei ollut

juurikaan kokemusta ja työvirheiden mahdollisuus on otettava huomioon myös Lauttasaaren vesitornin tapauksessa.

Yli 60 vuoden ikäisen vesitornin peruskorjaus on joka tapauksessa myöhässä. Betonirakenteen peruskorjauksen myöhästyessä optimiajankohdastaan vaurioituminen yleensä kiihtyy. Betonirakenteen taloudellinen peruskorjausikä vaihtelee rakenteesta riippuen, mutta esimerkiksi sillat pyritään peruskorjaamaan 30 - 40 vuoden iässä. Lauttasaaren vesitornin peruskorjauksen myöhästymisen vaikutusta on mahdotonta arvioida ilman kattavaa kuntotutkimusta, mutta jo 2008 tehdyssä silmämääräisessä arvioinnissa todetut vauriot antavat viitteitä rakenteen huonosta kunnosta.

Kustannukset

Päätöstä vesitornin säilyttämisestä ei tulisi tehdä ennen kuin tornin kunto on luotettavasti selvitetty ja korjauskustannukset riittävällä tarkkuudella tiedossa. Minimikustannus tornin korjaamiselle lienee vuoden 2008 kustannusarvoissa esitetty summa korjattuna indeksillä, eli lähes 4 miljoonaa euroa. Pahimmillaan kustannukset voivat nousta moninkertaisiksi vuoden 2008 kustannusarvioon verrattuna.

Kiinteistölautakunnan päätöksen perusteluissa on arvioitu tornin vuosittaisiksi hoito- ja ylläpitokustannuksiksi 10 000 euroa. Tällä summalla rakennusta ylläpidetään suljettuna kylmänä rakenteena ja valaistaan kohtuullisesti.

Tornin seuraava peruskorjaus on ajankohtainen noin 40 vuoden kuluttua, jopa aiemminkin. Myös tulevien peruskorjausten kustannukset tulee huomioida, kun arvioidaan tornista muistomerkkinä aiheutuvia kustannuksia.

Rakennusvirasto toteaa, että tornille tulee teettään kattava kuntotutkimus ja sen pohjalta luotettava korjauskustannusarvio. Lauttasaaren vesitorni ei ole varsinainen katu- eikä puistotehtäväälaan kuuluva rakenne, jonka peruskorjaus- ja ylläpitokustannukset sisältyvät tavanomaiseen tehtäväalueeseen. Jotta rakennusvirasto voisi ottaa vastuulleen Lauttasaaren vesitornin korjauksen ja ylläpidon, tulee virastolle osoittaa määräraha tornin korjaamiseen, vuosittaiseen hoitoon ja ylläpitoon, sekä varautua tornin seuraavaan peruskorjaukseen 2050-luvun tietämissä.

Lisätiedot

Timo Rytönen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38567
timo.rytkonen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 16.05.2013 § 243

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Kiinteistökartta F3 T2, Kotkavuori

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti

A

hylätä kaikki Lauttasaaren vesitornista saadut tarjoukset.

B

esittää kaupunginhallitukselle, että se kehottaisi lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin Lauttasaaren vesitornin purkamiseksi.

02.05.2013 Pöydälle

09.08.2012 Palautettiin

28.06.2012 Pöydälle

08.09.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Erik Nieminen, kehittämisinsinööri, puhelin: 310 40355
erik.nieminen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 19.12.2011 § 1166

HEL 2011-003463 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöviraston järjestämä Lauttasaaren vesitornin myyntitarjouskilpailun ensimmäinen vaihe tuotti ehdotuksia, joiden pohjalta voidaan jatkaa vesitornin myynnin valmistelua. Kaupunginhallituksen mukaan voidaan tutkia myös tarjouksia, jotka muuttavat maltillisesti tornin ulkoasua.

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian kiinteistölautakunnan käsiteltäväksi ja kehottaa aloittamaan jatkokehittämisen niiden tarjousten pohjalta, jotka katsottiin teknis-taloudellisesti toteuttamiskelpoisiksi, ja tuomaan asia päätettäväksi 31.3.2012 mennessä.

Käsittely

19.12.2011 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ville Ylikahri: Muutetaan päätösesitys kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöviraston järjestämä Lauttasaaren vesitornin myyntitarjouskilpailun ensimmäinen vaihe tuotti ehdotuksia, joiden pohjalta voidaan jatkaa vesitornin myynnin valmistelua. Kaupunginhallituksen mukaan voidaan tutkia myös tarjouksia, jotka muuttavat maltillisesti tornin ulkoasua.

Kaupunginhallitus palauttaa asian kiinteistölautakunnan käsiteltäväksi ja kehottaa aloittamaan jatkokehittämisen niiden tarjousten pohjalta, jotka katsottiin teknis-taloudellisesti toteuttamiskelpoisiksi, ja tuomaan asia päätettäväksi 31.3.2012 mennessä.

Kannattajat: Tatu Rauhamäki

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan päätösesitys kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöviraston järjestämä Lauttasaaren vesitornin myyntitarjouskilpailun ensimmäinen vaihe tuotti ehdotuksia, joiden pohjalta voidaan jatkaa vesitornin myynnin valmistelua. Kaupunginhallituksen mukaan voidaan tutkia myös tarjouksia, jotka muuttavat maltillisesti tornin ulkoasua.

Kaupunginhallitus palauttaa asian kiinteistölautakunnan käsiteltäväksi ja kehottaa aloittamaan jatkokehittämisen niiden tarjousten pohjalta, jotka katsottiin teknis-taloudellisesti toteuttamiskelpoisiksi, ja tuomaan asia päätettäväksi 31.3.2012 mennessä.

Jaa-äännet: 1

Arto Bryggare

Ei-äännet: 14

Sirpa Asko-Seljavaara, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Tarja Kantola, Kauko Koskinen, Elina Moisio, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Johanna Sumuvuori, Ville Ylikahri

Tyhjä-äännet: 0

02.09.2013

Kaj/1

Poissa-äänet: 0

12.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

§ 872

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Sörnäisten tonttien nro 291/4 ja 5 asemakaava-asiassa (nro 12174, verokampus)

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valituksesta Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 päättänyt hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

***** on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus kumoaa kaavamuutoksen ja suojelupäätöksen purkamisen tai muuttamisen tontin 10/291/5 osalta ja palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi. Valittaja on myös vaatinut, että kaavahakemus palautetaan ja samalla veloitetaan hakija tekemään uusi esitys rakennuksen säilyttämisestä, asiassa tilataan uudet tutkimusraportit puolueettomilta tutkimuslaitoksilta, veloitetaan hakija korjaamaan viipymättä kiinteistön kriittiset teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet, rakennus otetaan rakennusperintölain suojiin sekä hakija tuomitaan rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Valittaja on valituksen perusteina mm. todennut, että tontti 10/291/5 kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja se on suojeltu asemakaavassa. Purettava rakennus on merkittävien arkkitehtien suunnittelema ja se on todettu vuonna 1992 suojeltavaksi Museoviraston ja kaupunginmuseon toimesta. Tontti on kokonaisuudessaan merkittävä osa Suomen ja Helsingin teollista historiaa. Kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi ja säilyttää. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Suojelupäätöksen purkamiseksi ei riitä, että uuden

rakentaminen on edullisempaa kuin korjaaminen. Hakija on itse laiminlyönyt suojellun rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt, minkä vuoksi rakennukset ovat kärsineet merkittäviä vahinkoja.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

MRL 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenenä. Muutoksenhakijan kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijalla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 29.5.2013 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä 7.6.2013. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 5.7.2013. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää, että valitus jätetään tutkimatta jäljempänä esitettävien perusteiden mm. siltä osin kun siinä on vaadittu rakennuksen ottamista rakennusperintölain suojiin, hakijan velvoittamista tekemään uusi esitys rakennusten säilyttämisestä ja korjaamaan kiinteistön kuntoa vahingoittava kohteet sekä hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Rakennusten suojeluun sovellettavista säännöksistä

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle,

turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua kaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

MRL 57 §:ssä lisäksi todetaan, että jos jotakin rakennusta on rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia suojelumääräyksiä, jotka tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Valituksessa on todettu, että rakennus on suojeltu ainoastaan asemakaavassa ja se on otettava rakennusperintölain suojiin. Kaupunginhallitus toteaa, että rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Lainkohdan perustelujen mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella huolehditaan ensisijaisesti kaavoituksella (HE 101/2009). Tontin 5 rakennuksia ei ole suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan. Rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia ei siten sovelleta kaavoitusmenettelyyn. Valittajan vaatimuksella ei siten ole merkitystä kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavan sisältö

Asemakaavamuutoksen selostuksen mukaan tontit osoitetaan asemakaavassa toimitilakäyttöön (KTY). Osa entisen teollisuustontin 5 suojelluista rakennuksista tullaan pakottavista syistä huonokuntoisina purkamaan ja korvaamaan uudisrakennuksilla. Tontilla 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä on poistettu lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, Selim A. Lindqvistin suunnittelemaa vuonna 1914 rakennettua Stömbergin tehtaan laajennusosaa B sekä Marta ja Ragnar Ypyän suunnittelemaa Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennuksen säilynyttä siilo-osaa F, jotka on määrätty suojeltavaksi kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja teollisuushistoriallisesti arvokkaina rakennuksina sr-2-merkinnällä. Näiden osalta suojelumerkintää on tarkistettu siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi.

Purettavat rakennukset korvataan uusilla, vanhaa materiaalimaailmaa ja mittakaavaa noudattavilla rakennuksilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tällöin vanhan teollisuusalueen kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä ja vaikutukset

Sörnäisten rantatien näkyymiin ovat vähäiset. Kaupunkikuvassa merkittävimmät suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaava sisältää tontin 5 uudisrakennusten osalta mm. seuraavat määräykset:

"Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen).

Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen lupa-päätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Tontilla 5 uudisrakennus on suunniteltava siten, että julkisivujäsentely, aukotus ja materiaalit sopeutuvat ympäristöön ja Sörnäisten rantatien kaupunkikuvaan ja suojeltaviin rakennuksiin. Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä. Suojellun siilon pihanpuoleisen jatko-osan tulee julkisivun osalta olla vaaleaa perinteistä kolmikerrosrappausta. Lämpörappausta ei sallita. Rakennuksen vesikaton yläpuolelle ei saa rakentaa konehuoneita tai muita rakennelmia.

Rakennukset on suunniteltava arkkitehtonisesti korkeatasoisiksi. Ylimpien kattokerrosten, ilmastointikonehuoneiden ja lasikatteiden kaupunkikuvassa näkyvät rakenteet on käsiteltävä osana rakennusten julkisivujen arkkitehtuuria sovittaen rakennukset ympäröiviin kaupunkinäkyymiin".

Kaavan perustuminen riittäviin selvityksiin

Valituksessa on todettu, että kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Rakennuksissa tehdyt havainnot on hoidettavissa normaalin korjausrakentamisen yhteydessä. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta.

Tehdyt selvitykset

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitettäessä

otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus sekä muut selvityksen tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Asemakaavamuutos perustuu mm. seuraaviin selvityksiin:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Kaaviot, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 5.10.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto vuonna 2012 tehdyistä lisätutkimuksista 14.9.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti, Sörnäisten rantatie 19, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyseineen, 7.5.2010 (99 s).
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Alustavat rakenne-, kosteus- ja sisäilmatekniset periaateratkaisut, 25.5.2012.
- Esitys koskien Kaikukatu 5 – Sörnäisten rantatie 19 asemakaavan muutosta sekä olevien teollisuusrakennusten suojelumerkinnän poistamista, Senaatti-kiinteistöt 3.1.2011.
- Helsingin Mylly, Rakennushistoriallinen selvitys, arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2010.
- Sörnäisten rantatie 19, Tehdaskiinteistöjen muuttaminen toimistokäyttöön. Esteettömyysvaatimusten täyttäminen/ISS Proko 2010.
- Lausunto Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolle koskien osoitteessa Kaikukatu 5 sijaitsevan huoneiston määräaikaista käyttö-tarkoituksen muutosta ja kiinteistössä tehtyjä rakennetutkimuksia, Helsingin kaupungin ympäristökeskus 10.12.2010.
- Helsingin Myllyn rakennussuojelu, Helsingin kaupunginmuseon muistio, Mikko Lindqvist 23.1.2012.
- Verokampus, Palotekninen lausunto ja liitekartta, L2 Paloturvallisuus Oy 24.3.2013.
- Haapaniemenkatu 4 virastotalo, Rakennushistoriaselvitys, Arkkitehti-toimisto Schulman Oy 2013.

Hakija on neuvotteluissa ilmoittanut, että rakennuskohteista on teetetty mittavia selvityksiä ja tutkimuksia, joiden yhteenveto on esitetty edellä

mainituissa asiakirjoissa. Hakijan muita teettämiä tutkimuksia ja selvityksiä ovat:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012 (79 s.).
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Radon selvitys 19.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, F-lohkon sisä- ja ulkopuolisten betonirakenteiden kunto-tutkimus, 15.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Ympäristötekniinen tutkimusraportti 11.4.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Tutkimusselostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Bakteerinäytteenotto pinnoilta F-lohko, 23.3.2012.
- Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Kaikukatu 5, Alustava historiaselvitys 16.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Sörnäisten rantatie 19, Sisäilmamittaukset, 14.10.2010.
- WSP Environmental Oy, Kaikukatu 5 / Pilaantuneen maaperän kunnostuksen loppuraportti, 24.8.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 4, Julkisivujen kuntotutkimuksen päivitys, 17.5.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Korjaustapaselostus, Sörnäisten rantatie 19, 23.3.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Korjaustarveselvitys, alustava, 19.1.2010.
- ASB-Yhtiöt, Haitta-ainekartoitus, Kaikukatu 5, 9.10.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Tontti ja perusrakenteet, 16.6.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Kosteustekniinen riskikartoitus kiinteistön peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 28.6.2004.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Julkisivujen, parvekkeiden ja piipun rakenteiden kuntotutkimus, 4.5.2004.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Rakennetekninen kuntoarvio 11.12.2003.

Tontilla 5 on ollut Strömbergin tehtaan ja Helsingin Myllyn rakennuksia vuosilta 1898–1984. Säilyneistä rakennuksista vanhin on Selim A. Lindqvistin suunnittelema, nykyisin osittain väliaikaisesti ravintolakäytössä oleva rakennus vuodelta 1914. Muut säilyneet rakennukset ovat 1950-luvulla toteutettuja ja Martha ja Ragnar Ypyän suunnittelema. Rakennuksia on osittain laajennettu 1978 ja 1984. Rakennukset ovat varsinaisen teollisen toiminnan loputtua olleet pääosin varastokäytössä ja ne ovat huonossa kunnossa.

Tontti 5 on osa Sörnäisten rannan RKY-ympäristöä (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen). Sörnäisten rannan teollisuusalue sisältyy ympäristöministeriön julkaisuun "Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat teollisuusympäristöt" (Ympäristöministeriö, Kaavoitus ja rakennusosasto 4/1988).

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Sörnäisten eteläosan teollisuuskorttelit" (1985) todetaan mm. tontin 5 osalta, että Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria ja että sillä on keskeinen asema Sörnäisten rannan kaupunkikuvassa. Helsingin Mylly Oy:n tuotantorakennus todetaan arkkitehtonisesti ja kaupunkirakenteellisesti merkittäväksi.

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Helsingin kantakaupungin teollisuusympäristöt" (1995) tonttien rakennukset katsotaan kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi. Myös arkkitehtonisesti arvokkaiksi luokitellaan tontilla 5 viljasiilo- ja myllyrakennukset.

Kaikki tontilla 291/5 olemassa olevat rakennukset on kaupunginmuseon lausunnossa (3.12.2003) todettu arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittäviksi kohteiksi. Lausunnon mukaan ne tulee suojella merkinnällä sr-2. Tontin rakennushistoriasta on laadittu syksyllä 2010 Arkkitehtitoimisto Schulman Oy:n toimesta selvitys. Sen mukaan tontin rakennuksilla on myös suuri kaupunkihistoriallinen sekä teollisuushistoriallinen merkitys.

Haitta- aine- ja kuntotutkimusten sisältö ja vaatimat toimenpiteet

Tontin 5 vanhoissa teollisuusrakennuksissa on vuoden 2006 asemakaavamuutoksen jälkeen tehty laajoja kunto- ja haitta-ainetutkimuksia. Tutkimusten ja muiden selvitysten perusteella on tullut esiin aiemmasta käytöstä johtuvia, kuntoon ja haitta-aineisiin liittyviä ongelmia, jotka on arvioitu vaikeasti korjattaviksi ja terveysvaaraa aiheuttaviksi. Ongelmien laajuus ei ollut tiedossa aiemman asemakaavan laatimisen aikana.

Haitta-aine- ja kuntotutkimusten perusteella tontin 5 rakennusten tyhjillään olevien tilojen pintojen näytteistä havaittiin mm. asbestipölyä ja bakteerikontaminaatiota. Osat tontin 5 rakennuksista A, B, D ja F-lohkoilla ovat öljyhiilivetyjen saastuttamia. Öljyhiilivedyt voivat imeytyä ja levitä rakenteissa tehokkaasti. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012).

Rakennusten sisäpintojen maaleissa todettiin raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina sekä PCB -yhdisteitä. Kohteesta löytyy lisäksi aikakauden rakennuksille tyypillisiä asbestia ja PAH -yhdisteitä sisältäviä rakenteita. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteisiin ja rakenteiden halkeamiin sekä rakoihin on mahdollisesti imeytynyt Helsingin Mylly Oy:n toiminnan vuosina 1935 – 1992 jauho- ja viljapölyä, joka toimii bakteerien ravintoaineena. Tutkitun kohteen käyttöhistoriasta johtuen (Helsingin Mylly) on selvityksissä todettu tarpeelliseksi varautua myös epätavallisempiin biologisiin altisteisiin kuten esimerkiksi jauhopunkkeihin. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakennuksien käyttämättömissä lohkoissa on todettu runsaasti eläinten raatoja ja ulostetta. Eloperäiset jätteet aiheuttavat mikrobi- ja bakteeriantistumisriskin. Eläinten raatojen maatumisesta syntyvät kemikaalit imeytyvät huokosiin rakennusmateriaaleihin, kuten betoniin, ja niiden poistamisen onnistuminen on epävarmaa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteiden haitta-aineiden, biologisten riskitekijöiden sekä kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi todettujen kantavien rakenteiden takia korjaustoimet on arvioitu riskialttiiksi ja paljon vanhojen rakenteiden purkua vaativiksi.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että riskit haitta-aineista eivät perustu mittaustuloksiin eivätkä haitta-aineiden raja-arvot ole ylittyneet, voidaan todeta, että haitta-ainetutkimukset perustuvat näytteenottoihin sekä niistä saatuihin mittaustuloksiin ja saaduissa mittaustuloksissa on

viranomaisten asettamien raja-arvojen ylityksiä. Haitta-ainetutkimuksessa on löydetty mm. Ratu -ohjeessa 82-0237 määriteltyjen suurimpien sallittujen raja-arvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia mm. PAH –yhdisteistä ja PCB –yhdisteistä. Lisäksi betonin laaja-alaisissa haitta-aineanalyyseissä on mittaustuloksina löytynyt haitallisia yhdisteitä jotka mm. ylittävät valtionneuvoston asetuksessa 403/2009 määritetyn betonin uudelleenkäytön raja-arvot. Yksityiskohtaisemmat mittaustulokset ja raja-arvojen ylitykset on esitetty haitta-ainetutkimusraporteissa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyysiin, 7.5.2010, 99 s, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012, 79 s.)

Kaikille todetuille haitta-aineille ei ole viranomaisten asettamia terveysperusteisia raja-arvoja. On yleisesti tunnettua, että käytännössä näiden tehokkaasti rakenteissa leviävien öljyhiilivetyjen haihtuminen sisäilmaan voi jatkua hyvin pitkään. Haihtuminen tehostuu tiloja lämmitettäessä. Rakenteisiin imeytyneet ja niistä ilmaan haihtuvat hiilivedyt voivat aiheuttaa terveysriskiä.

Valituksessa on väitetty, että rakennus on peruskorjattavissa olemassa olevin menetelmin ilman massiivisia varotoimenpiteitä ja tarvittaessa kapseloinnilla varmistettava, ettei löydöksistä aiheudu vaaraa sisäilman laadulle. Kuten edellä on todettu, rakennusten kantavien rakenteiden vauriot edellyttävät kyseisten rakenteiden purkua ja uudelleen rakentamista. Lisäksi rakennuksissa olevien kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden korjaaminen olemassa olevin menetelmin on erittäin vaikeaa ja riskipitoista.

Korjaus edellyttää massiivia varotoimenpiteitä ja erityisesti kapselointi korjaustapana sisältää paljon riskejä (sisäilmariski uusiokäytön aikana), joiden toteutuminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa.

Öljyhiilivetyseokset sisältävät lukuisan määrän erilaisia yhdisteitä. Kreosootti-öljyä voidaan osittain kapseloida, mutta sellaisia rakennusten kapselointimenetelmiä, joita pienet hiilivetyketjut eivät läpäisisi, ei ole tiedossa.

Valituksessa esitetyn tutkimusten puolueellisuutta koskevan väitteen osalta voidaan todeta, että kunto- ja haitta-aineselvityksissä tutkijan tehtävänä on tuoda esille rakennuksen ja sen rakenteiden tekninen kunto luotettavasti ja riittävän kattavasti. Kohteen tutkimuksia ovat suorittaneet alan pätevät ja kokeneet asiantuntijat. Tutkimusten tekijöiden tehtävänä on ollut näytteenoton ja analysoinnin lisäksi tuoda esille oman erityisalan osaamiseen ja kokemukseen perustuen jatkosuunnittelussa, tutkimuksissa ja toteutuksessa huomioitavia

potentiaalisia riskitekijöitä. Asemakaavan laatimisen aikana ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka perusteella hakijan teettämiä tutkimuksia olisi syytä epäillä puolueellisiksi.

Viranomaisyhteistyö ja annetut lausunnot

Asiassa on MRL 66 §:n nojalla järjestetty viranomaisneuvottelu 20.4.2011 mm. Uudenmaan ELY-keskuksen, Museoviraston, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin ympäristökeskuksen, kaupunginmuseon, rakennusvalvontaviraston ja Senaatti-kiinteistöjen kesken. Neuvottelussa todettiin, että asiassa tehdyt selvitykset ovat riittäviä.

Kaavamuutoksen hakija on neuvotteluissa mm. todennut, että hakijan alkuperäisenä tavoitteena sekä hankesuunnitelmana on ollut rakennusten säilyttäminen peruskorjaamalla. Tutkimusten ja suunnittelun edetessä rakennuksissa havaittiin ennakoitua enemmän haitta-aineita ja vakavia vaurioita. Haitta-aineiden poistaminen on erittäin vaativaa ja vaurioiden korjaaminen on arvioitu erittäin kalliiksi ja suurimmaksi osaksi toteutuskelpoisuudeltaan heikoksi ja epävarmaksi, mikä johtaisi suojeluarvojen menettämiseen. Hakijan aikaisemmat kokemukset elintarviketeollisuuden käytössä olleiden vanhojen tilojen uudelleenkäytöstä ovat olleet huonoja: uusituissa tiloissa on havaittu uudelleenkäyttövaiheessa sisäilmaongelmia. Hakijan kokemusten mukaan sisäilmariski on merkittävä ja sen toteutuessa tilat pahimmassa tapauksessa joudutaan poistamaan käytöstä ja rakennus korjaamaan uudelleen. Sisäilmariskin toteutumisen välttämiseksi mahdollisimman vähäriskinen korjaustapa edellyttää saastuneiden rakenteiden täydellisen poistamisen, mikä edelleen johtaa suojeluarvojen menettämiseen. Mm. pilaantunut maa-perä on poistettu rakennusten ympäriltä, mutta rakennusten alla oleva maaperä päästään puhdistamaan vasta purkuvaiheessa.

Valituksessa todetaan, että omistaja perustelee purkuhakemusta sillä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin vanhan korjaaminen. Hakija ei ole kaavamuutoshakemuksessaan perustellut purkua sillä, että uuden rakentaminen olisi edullisempaa. Varsinaista purkuhakemusta ei ole tehty.

Museovirasto on neuvotteluissa mm. todennut, että on ilmeistä, että vain pieni osa rakennuksista on säilytettävissä ilman täysin totaalista uudelleen rakentamista, joka kyseenalaistaa historialliset arvot. Säilyttämällä esitetyt kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävintä rakennusta ja toteuttamalla uudisrakentaminen uuden asemakaavan mukaisesti saadaan säilytettyä tontin historiallinen rakenne. Purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uudiskäyttöön vaatii

niin suuria toimenpiteitä että alkuperäinen säilyttämistavoite ei voi enää toteutua.

Kaupungin ympäristökeskus on neuvotteluissa todennut, että ympäristökeskus on antanut lausunnon kuntokartoituksesta ja siinä selvityksiä on pidetty kohtuullisen kattavina. Tilojen kunto on todettu varsin huonoksi mikrobiologisten ja kemiallisten esiintymien johdosta ja vaadittavat korjaukset ovat varsin mittavia.

Rakennusvalvonnan teknillinen neuvottelukunta on 20.1.2011 todennut tehtyjen tutkimusten olevan varsin kattavat ja tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että rakennuksissa on runsaasti mikrobiologisia ja kemiallisia riskitekijöitä. Rakennusten korjaustarve on erittäin mittava. Jos päädytään rakennusten kunnostamiseen, ei lopputuloksen asianmukaisuutta voida varmuudella taata. Korjaushanke on erittäin haastava.

Helsingin kaupungin museo on todennut muistiossaan 23.1.2012, että suoritettujen rakenne- ja haitta-ainetutkimukset toivat esille rakennuskohteiden julkisivujen paikoin heikon kunnan sekä rakennusfysikaalisesti haastavan teollisuusrakennuksen rakennetyypin E-osassa, jonka korjaaminen uuteen käyttöön olisi edellyttänyt kokonaisvaltaista purkua. Rakennuksista löytyi myös varastokäytöstä, sähkölaitetuotannosta sekä myllyn toiminnasta juontuvia öljyhiilivety-yhdisteitä, joiden saneeraaminen rakenteista oli epävarma toimenpide sisäilmatavoitteet huomioiden. Myllyrakennuksissa oli rakenteisiin imeytyneenä todennäköisesti jauhopölyä, jonka epäiltiin tuottavan sisäilmahaittaa. Muistion mukaan suoritettujen haitta-ainetutkimukset ovat tuoneet esille korjausrakentamisen haasteita, joiden pohjalta rakennusten säilyttäminen ja toimistokäyttöön kunnostaminen on nähty poikkeuksellisen vaativana suunnittelu- ja korjaustehtävänä. Omistaja ei ole pitänyt kunto- ja haitta-ainetutkimusten perusteella kaavan suojelutavoitetta realistisena.

Helsingin kaupungin museon mukaan rakennussuojelun näkökulmasta alueen historiallinen yhtenäisyys on alkanut purkautua jo 1990-luvun muutosvaiheessa. Rakennushistoriallisen kokonaisuuden ja autenttisuuden näkökulmasta tilanne ei ole ehjä. Nykyisen rakenteen linjoista ja perinteestä nouseva uusi moderni tulkinta voi välittää paikan teollista henkeä tulevaisuudessa. Tästä näkökulmasta on tärkeää pystyä säilyttämään edes irrallisina fragmentteina osia historiallisesta rakennuskokonaisuudesta; Strömbergin tehdas (B-osa) ja myllyn fragmenttina säilynyt siilon osa (F-osa). Säilytettävien rakennusosien ylläpitäminen tulee varmistaa erityisen tarkasti jatkosuunnittelussa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon 4.3.2013 mukaan purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan

kuntoon edellyttäisi laadittujen selvitysten mukaan niin mittavia toimenpiteitä, että alkuperäisen kaltaisen tuotantolaitoksen ja uudisrakennuksen välinen ero hämärtyisi olemattomaksi, mistä näkökulmasta tarkasteltuna suojelematta jättämiselle on perusteet.

Selvitysten riittävyys ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

Kaavan laadinnan yhteydessä on siten edellä todetulla tavalla tehty MRL 9 § ja MRA 1 §:n edellyttämät riittävät tutkimukset ja selvitykset. Vaikutukset on selvitetty vaaditulla tavalla tarpeellisessa määrin.

Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että purettavaksi esitettyjen rakennusten kunto on niin huono, että rakennuksissa ilmenneiden haitta-aineiden poistaminen, vaurioiden korjaaminen ja rakennusten saattaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon olisi erittäin vaativaa ja edellyttäisi hyvin laajoja korjauksia ja paikoin uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä, jotka johtaisivat rakennusten suojeluarvojen menettämiseen siinä määrin, että alkuperäinen suojelutavoite ei toteudu.

Ottaen lisäksi huomioon, että kaavassa suojellaan kaksi tontilla sijaitsevaa rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi arvokasta rakennusta ja uudisrakennukset tulee rakentaa kaavamääräysten mukaan siten, että ne sopeutuvat suojeltaviin rakennuksiin, ympäristöön ja kaupunkikuvaan, täyttää kaavamuutos lain vaatimuksen rakennetun ympäristön vaalimisesta ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämisestä sekä suojelumääräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle.

Muiden valituksessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tutkimatta jättäminen

Valituksessa on mm. vaadittu kaavamuutoksen hakijan velvoittamista korjaamaan viipymättä rakennuksen teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet sekä tehostamaan ilmanvaihtoa, jottei rakennuksen kunto heikkene enempää suunnittelutyön aikana. Valittaja on myös vaatinut hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon, koska kohteen suojelumääräyksiä on rikottu. Hakija on laiminlyönyt rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt vuosien ajan, minkä vuoksi rakennus on kärsinyt merkittäviä vahinkoja. Vahanen Oy on tehnyt kiinteistön omistajalle lukuisia selvityksiä vuona 2003 ja 2012 mm. lausunnon kiireellisistä korjauksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi kunnallisvalitusmenettelyssä pitää voimassa valtuuston päätöksen tai kumota sen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Hallinto-oikeus ei voi tehdä kaavaan MRL 203 §:n nojalla muita muutoksia kuin oikaisuluonteisia korjauksia tai kunnan suostumuksella vähäisiä tarkistuksia. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa velvoittaa hakijaa

korjaamaan rakennusta. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia, onko suojelumääräyksiä rikottu ja onko asiassa tapahtunut rakennussuojelurikkomus.

Hallinto-oikeus ei voi myöskään velvoittaa hakijaa valituksessa vaaditulla tavalla tekemään uutta esitystä rakennusten suojelemiseksi. Valituksessa esitetyillä vaatimuksilla ja väitteillä ei ole siten merkitystä kaavapäätöksen laillisuutta arvioitaessa.

Lisäksi voidaan todeta, että kaavamutoksen hakija Senaatti-kiinteistöt ei ole osakeyhtiö, kuten valituksessa esitetään, vaan valtion liikelaitos (1062/2010), joka tarjoaa tilapalveluja valtion yksiköille. Suomen valtio omistaa tontin 291/5 ja se on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Valituksessa lisäksi todetaan, että hakija on kieltäytynyt tekemästä uusia vuokrasopimuksia. Senaatin tehtävänä on vuokrata tiloja valtion yksiköille. Tontille suunnitteluista uusista rakennuksista on tehty voimassa oleva vuokrasopimus valtion viraston kanssa. Tiloissa väliaikaisesti toimineiden yksityisten yrittäjien vuokrasopimukset on irtisanottu suunnitellun rakentamisen ja tulevan valtiokäytön johdosta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 § ja 57 §:n vaatimukset rakennetun ympäristön vaalimisesta ja suojelemisesta ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

Hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessä tulisi siten pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja valituksen jättämistä tutkimatta edellä mainituilta osin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 15.7.2013
- 2 Valitus

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut lausunnon
hallinto-oikeudelle toimittamista
varten

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa valituksesta Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 päättänyt hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

***** on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus kumoaa kaavamuutoksen ja suojelupäätöksen purkamisen tai muuttamisen tontin 10/291/5 osalta ja palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi. Valittaja on myös vaatinut, että kaavahakemus palautetaan ja samalla veloitetaan hakija tekemään uusi esitys rakennuksen säilyttämisestä, asiassa tilataan uudet tutkimusraportit puolueettomilta tutkimuslaitoksilta, veloitetaan hakija korjaamaan viipymättä kiinteistön kriittiset teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet, rakennus otetaan rakennusperintölain suojiin sekä hakija tuomitaan rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Valittaja on valituksen perusteina mm. todennut, että tontti 10/291/5 kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja se on suojeltu asemakaavassa. Purettava rakennus on merkittävien arkkitehtien suunnittelema ja se on todettu vuonna 1992 suojeltavaksi Museoviraston ja kaupunginmuseon toimesta. Tontti on kokonaisuudessaan merkittävä osa Suomen ja Helsingin teollista historiaa. Kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi ja säilyttää. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Suojelupäätöksen purkamiseksi ei riitä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin korjaaminen. Hakija on itse laiminlyönyt suojellun rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt, minkä vuoksi rakennukset ovat kärsineet merkittäviä vahinkoja.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

MRL 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenellä. Muutoksenhakijan kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijalla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 29.5.2013 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä 7.6.2013. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 5.7.2013. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää, että valitus jätetään tutkimatta jäljempänä esitettävien perusteiden mm. siltä osin kun siinä on vaadittu rakennuksen ottamista rakennusperintölain suojiin, hakijan velvoittamista tekemään uusi esitys rakennusten säilyttämisestä ja korjaamaan kiinteistön kuntoa vahingoittava kohteet sekä hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Rakennusten suojeluun sovellettavista säännöksistä

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua kaavan tarkoitus

huomioon ottaen. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

MRL 57 §:ssä lisäksi todetaan, että jos jotakin rakennusta on rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia suojelumääräyksiä, jotka tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Valituksessa on todettu, että rakennus on suojeltu ainoastaan asemakaavassa ja se on otettava rakennusperintölain suojiin. Kaupunginhallitus toteaa, että rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Lainkohdan perustelujen mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella huolehditaan ensisijaisesti kaavoituksella (HE 101/2009). Tontin 5 rakennuksia ei ole suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan. Rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia ei siten sovelleta kaavoitusmenettelyyn. Valittajan vaatimuksella ei siten ole merkitystä kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavan sisältö

Asemakaavamuutoksen selostuksen mukaan tontit osoitetaan asemakaavassa toimitilakäyttöön (KTY). Osa entisen teollisuustontin 5 suojelluista rakennuksista tullaan pakottavista syistä huonokuntoisina purkamaan ja korvaamaan uudisrakennuksilla. Tontilla 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä on poistettu lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, Selim A. Lindqvistin suunnittelemaa vuonna 1914 rakennettua Stömbergin tehtaan laajennusosaa B sekä Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelemaa Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennuksen säilynyttä siilo-osaa F, jotka on määrätty suojeltavaksi kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja teollisuushistoriallisesti arvokkaina rakennuksina sr-2-merkinnällä. Näiden osalta suojelumerkintää on tarkistettu siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi.

Purettavat rakennukset korvataan uusilla, vanhaa materiaalimaailmaa ja mittakaavaa noudattavilla rakennuksilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tällöin vanhan teollisuusalueen kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä ja vaikutukset Sörnäisten rantatien näkymiin ovat vähäiset. Kaupunkikuvassa merkittävimmät suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaava sisältää tontin 5 uudisrakennusten osalta mm. seuraavat määräykset:

"Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen).

Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Tontilla 5 uudisrakennus on suunniteltava siten, että julkisivujäsentely, aukotus ja materiaalit sopeutuvat ympäristöön ja Sörnäisten rantatien kaupunkikuvaan ja suojeltaviin rakennuksiin. Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä. Suojellun siilon pihanpuoleisen jatko-osan tulee julkisivun osalta olla vaaleaa perinteistä kolmikerrosrappausta. Lämpörappausta ei sallita. Rakennuksen vesikaton yläpuolelle ei saa rakentaa konehuoneita tai muita rakennelmia.

Rakennukset on suunniteltava arkkitehtonisesti korkeatasoisiksi. Ylimpien kattokerrosten, ilmastointikonehuoneiden ja lasikatteiden kaupunkikuvassa näkyvät rakenteet on käsiteltävä osana rakennusten julkisivujen arkkitehtuuria sovittaen rakennukset ympäröiviin kaupunkinäkyymiin".

Kaavan perustuminen riittäviin selvityksiin

Valituksessa on todettu, että kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittauksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Rakennuksissa tehdyt havainnot on hoidettavissa normaalin korjausrakentamisen yhteydessä. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta.

Tehdyt selvitykset

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus sekä muut selvityksen tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Asemakaavamuutos perustuu mm. seuraaviin selvityksiin:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Kaaviot, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 5.10.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto vuonna 2012 tehdyistä lisätutkimuksista 14.9.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti, Sörnäisten rantatie 19, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyseineen, 7.5.2010 (99 s).
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Alustavat rakenne-, kosteus- ja sisäilmatekniset periaateratkaisut, 25.5.2012.
- Esitys koskien Kaikukatu 5 – Sörnäisten rantatie 19 asemakaavan muutosta sekä olevien teollisuusrakennusten suojelumerkinnän poistamista, Senaatti-kiinteistöt 3.1.2011.
- Helsingin Mylly, Rakennushistoriallinen selvitys, arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2010.
- Sörnäisten rantatie 19, Tehdaskiinteistöjen muuttaminen toimistokäyttöön. Esteettömyysvaatimusten täyttäminen/ISS Proko 2010.
- Lausunto Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolle koskien osoitteessa Kaikukatu 5 sijaitsevan huoneiston määräaikaista käyttö-tarkoituksen muutosta ja kiinteistössä tehtyjä rakennetutkimuksia, Helsingin kaupungin ympäristökeskus 10.12.2010.
- Helsingin Myllyn rakennussuojelu, Helsingin kaupunginmuseon muistio, Mikko Lindqvist 23.1.2012.
- Verokampus, Palotekninen lausunto ja liitekartta, L2 Paloturvallisuus Oy 24.3.2013.
- Haapaniemenkatu 4 virastotalo, Rakennushistoriaselvitys, Arkkitehti-toimisto Schulman Oy 2013.

Hakija on neuvotteluissa ilmoittanut, että rakennuskohteista on teetetty mittavia selvityksiä ja tutkimuksia, joiden yhteenveto on esitetty edellä mainituissa asiakirjoissa. Hakijan muita teettämiä tutkimuksia ja selvityksiä ovat:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012 (79 s.).

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Radon selvitys 19.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, F-lohkon sisä- ja ulkopuolisten betonirakenteiden kunto-tutkimus, 15.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Ympäristötekniinen tutkimusraportti 11.4.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Tutkimusselostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Bakteerinäytteenotto pinnoilta F-lohko, 23.3.2012.
- Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Kaikukatu 5, Alustava historiaselvitys 16.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Sörnäisten rantatie 19, Sisäilmamittaukset, 14.10.2010.
- WSP Environmental Oy, Kaikukatu 5 / Pilaantuneen maaperän kunnostuksen loppuraportti, 24.8.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 4, Julkisivujen kuntotutkimuksen päivitys, 17.5.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Korjaustapaselostus, Sörnäisten rantatie 19, 23.3.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Korjaustarveselvitys, alustava, 19.1.2010.
- ASB-Yhtiöt, Haitta-ainekartoitus, Kaikukatu 5, 9.10.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Tontti ja perustusrakenteet, 16.6.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Kosteustekniinen riskikartoitus kiinteistön peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 28.6.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Julkisivujen, parvekkeiden ja piipun rakenteiden kuntotutkimus, 4.5.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Rakennetekniinen kuntoarvio 11.12.2003.

Tontilla 5 on ollut Strömbergin tehtaan ja Helsingin Myllyn rakennuksia vuosilta 1898–1984. Säilyneistä rakennuksista vanhin on Selim A.

Lindqvistin suunnittelema, nykyisin osittain väliaikaisesti ravintolakäytössä oleva rakennus vuodelta 1914. Muut säilyneet rakennukset ovat 1950-luvulla toteutettuja ja Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelema. Rakennuksia on osittain laajennettu 1978 ja 1984. Rakennukset ovat varsinaisen teollisen toiminnan loputtua olleet pääosin varastokäytössä ja ne ovat huonossa kunnossa.

Tontti 5 on osa Sörnäisten rannan RKY-ympäristöä (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen). Sörnäisten rannan teollisuusalue sisältyy ympäristöministeriön julkaisuun "Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat teollisuusympäristöt" (Ympäristöministeriö, Kaavoitus ja rakennusosasto 4/1988).

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Sörnäisten eteläosan teollisuuskorttelit" (1985) todetaan mm. tontin 5 osalta, että Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria ja että sillä on keskeinen asema Sörnäisten rannan kaupunkikuvassa. Helsingin Mylly Oy:n tuotantorakennus todetaan arkkitehtonisesti ja kaupunkirakenteellisesti merkittäväksi.

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Helsingin kantakaupungin teollisuusympäristöt" (1995) tonttien rakennukset katsotaan kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi. Myös arkkitehtonisesti arvokkaiksi luokitellaan tontilla 5 viljasiilo- ja myllyrakennukset.

Kaikki tontilla 291/5 olemassa olevat rakennukset on kaupunginmuseon lausunnossa (3.12.2003) todettu arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittäviksi kohteiksi. Lausunnon mukaan ne tulee suojella merkinnällä sr-2. Tontin rakennushistoriasta on laadittu syksyllä 2010 Arkkitehtitoimisto Schulman Oy:n toimesta selvitys. Sen mukaan tontin rakennuksilla on myös suuri kaupunkihistoriallinen sekä teollisuushistoriallinen merkitys.

Haitta- aine- ja kuntotutkimusten sisältö ja vaatimat toimenpiteet

Tontin 5 vanhoissa teollisuusrakennuksissa on vuoden 2006 asemakaavamuutoksen jälkeen tehty laajoja kunto- ja haitta-ainetutkimuksia. Tutkimusten ja muiden selvitysten perusteella on tullut esiin aiemmasta käytöstä johtuvia, kuntoon ja haitta-aineisiin liittyviä ongelmia, jotka on arvioitu vaikeasti korjattaviksi ja terveysvaaraa aiheuttaviksi. Ongelmien laajuus ei ollut tiedossa aiemman asemakaavan laatimisen aikana.

Haitta-aine- ja kuntotutkimusten perusteella tontin 5 rakennusten tyhjillään olevien tilojen pintojen näytteistä havaittiin mm. asbestipölyä

ja bakteerikontaminaatiota. Osat tontin 5 rakennuksista A, B, D ja F-lohkoilla ovat öljyhiilivetyjen saastuttamia. Öljyhiilivedyt voivat imeytyä ja levitä rakenteissa tehokkaasti. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012).

Rakennusten sisäpintojen maaleissa todettiin raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina sekä PCB -yhdisteitä. Kohteesta löytyy lisäksi aikakauden rakennuksille tyypillisiä asbestia ja PAH -yhdisteitä sisältäviä rakenteita. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteisiin ja rakenteiden halkeamiin sekä rakoihin on mahdollisesti imeytynyt Helsingin Mylly Oy:n toiminnan vuosina 1935 – 1992 jauho- ja viljapölyä, joka toimii bakteerien ravintoaineena. Tutkitun kohteen käyttöhistoriasta johtuen (Helsingin Mylly) on selvityksissä todettu tarpeelliseksi varautua myös epätavallisempiin biologisiin altisteisiin kuten esimerkiksi jauhopunkkeihin. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakennuksien käyttämättömissä lohkoissa on todettu runsaasti eläinten raatoja ja ulostetta. Eloperäiset jätteet aiheuttavat mikrobi- ja bakteeriantistumisriskin. Eläinten raatojen maatumisesta syntyvät kemikaalit imeytyvät huokosiin rakennusmateriaaleihin, kuten betoniin, ja niiden poistamisen onnistuminen on epävarmaa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteiden haitta-aineiden, biologisten riskitekijöiden sekä kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi todettujen kantavien rakenteiden takia korjaustoimet on arvioitu riskialttiiksi ja paljon vanhojen rakenteiden purkua vaativiksi.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että riskit haitta-aineista eivät perustu mittaustuloksiin eivätkä haitta-aineiden raja-arvot ole ylittyneet, voidaan todeta, että haitta-ainetutkimukset perustuvat näytteenottoihin sekä niistä saatuihin mittaustuloksiin ja saaduissa mittaustuloksissa on viranomaisten asettamien raja-arvojen ylityksiä. Haitta-ainetutkimuksessa on löydetty mm. Ratu -ohjeessa 82-0237 määriteltyjen suurimpien sallittujen raja-arvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia mm. PAH -yhdisteistä ja PCB -yhdisteistä. Lisäksi betonin laaja-alaisissa haitta-aineanalyysissä on mittaustuloksina löydetty haitallisia yhdisteitä jotka mm. ylittävät valtionneuvoston asetuksessa 403/2009 määritetyn betonin uudelleenkäytön raja-arvot. Yksityiskohtaisemmat mittaustulokset ja raja-arvojen ylitykset on esitetty haitta-ainetutkimusraporteissa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy,

Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyseineen, 7.5.2010, 99 s, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012, 79 s.)

Kaikille todetuille haitta-aineille ei ole viranomaisten asettamia terveysperusteisia raja-arvoja. On yleisesti tunnettua, että käytännössä näiden tehokkaasti rakenteissa leviävien öljyhiilivetyjen haihtuminen sisäilmaan voi jatkua hyvin pitkään. Haihtuminen tehostuu tiloja lämmitettäessä. Rakenteisiin imeytyneet ja niistä ilmaan haihtuvat hiilivedyt voivat aiheuttaa terveysriskiä.

Valituksessa on väitetty, että rakennus on peruskorjattavissa olemassa olevin menetelmin ilman massiivisia varotoimenpiteitä ja tarvittaessa kapseloinnilla varmistettava, ettei löydöksistä aiheudu vaaraa sisäilman laadulle. Kuten edellä on todettu, rakennusten kantavien rakenteiden vauriot edellyttävät kyseisten rakenteiden purkua ja uudelleen rakentamista. Lisäksi rakennuksissa olevien kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden korjaaminen olemassa olevin menetelmin on erittäin vaikeaa ja riskipitoista.

Korjaus edellyttää massiivia varotoimenpiteitä ja erityisesti kapselointi korjaustapana sisältää paljon riskejä (sisäilmariski uusiokäytön aikana), joiden toteutuminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa.

Öljyhiilivetyseokset sisältävät lukuisan määrän erilaisia yhdisteitä. Kreosootti-öljyä voidaan osittain kapseloida, mutta sellaisia rakennusten kapselointimenetelmiä, joita pienet hiilivetyketjut eivät läpäisisi, ei ole tiedossa.

Valituksessa esitetyn tutkimusten puolueellisuutta koskevan väitteen osalta voidaan todeta, että kunto- ja haitta-aineselvityksissä tutkijan tehtävänä on tuoda esille rakennuksen ja sen rakenteiden tekninen kunto luotettavasti ja riittävän kattavasti. Kohteen tutkimuksia ovat suorittaneet alan pätevät ja kokeneet asiantuntijat. Tutkimusten tekijöiden tehtävänä on ollut näytteenoton ja analysoinnin lisäksi tuoda esille oman erityisalan osaamiseen ja kokemukseen perustuen jatkosuunnittelussa, tutkimuksissa ja toteutuksessa huomioitavia potentiaalisia riskitekijöitä. Asemakaavan laatimisen aikana ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka perusteella hakijan teettämiä tutkimuksia olisi syytä epäillä puolueellisiksi.

Viranomaisyhteistyö ja annetut lausunnot

Asiassa on MRL 66 §:n nojalla järjestetty viranomaisneuvottelu 20.4.2011 mm. Uudenmaan ELY-keskuksen, Museoviraston, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin ympäristökeskuksen, kaupunginmuseon, rakennusvalvontaviraston ja Senaatti-kiinteistöjen

kesken. Neuvottelussa todettiin, että asiassa tehdyt selvitykset ovat riittäviä.

Kaavamuutoksen hakija on neuvotteluissa mm. todennut, että hakijan alkuperäisenä tavoitteena sekä hankesuunnitelmana on ollut rakennusten säilyttäminen peruskorjaamalla. Tutkimusten ja suunnittelun edetessä rakennuksissa havaittiin ennakoitua enemmän haitta-aineita ja vakavia vaurioita. Haitta-aineiden poistaminen on erittäin vaativaa ja vaurioiden korjaaminen on arvioitu erittäin kalliiksi ja suurimmaksi osaksi toteutuskelpoisuudeltaan heikoksi ja epävarmaksi, mikä johtaisi suojeluarvojen menettämiseen. Hakijan aikaisemmat kokemukset elintarviketeollisuuden käytössä olleiden vanhojen tilojen uudelleenkäytöstä ovat olleet huonoja: uusituissa tiloissa on havaittu uudelleenkäyttövaiheessa sisäilmaongelmia. Hakijan kokemusten mukaan sisäilmariski on merkittävä ja sen toteutuessa tilat pahimmassa tapauksessa joudutaan poistamaan käytöstä ja rakennus korjaamaan uudelleen. Sisäilmariskin toteutumisen välttämiseksi mahdollisimman vähäriskinen korjaustapa edellyttää saastuneiden rakenteiden täydellisen poistamisen, mikä edelleen johtaa suojeluarvojen menettämiseen. Mm. pilaantunut maa-perä on poistettu rakennusten ympäriltä, mutta rakennusten alla oleva maaperä päästään puhdistamaan vasta purkuvaiheessa.

Valituksessa todetaan, että omistaja perustelee purkuhakemusta sillä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin vanhan korjaaminen. Hakija ei ole kaavamuutoshakemuksessaan perustellut purkua sillä, että uuden rakentaminen olisi edullisempaa. Varsinaista purkuhakemusta ei ole tehty.

Museovirasto on neuvotteluissa mm. todennut, että on ilmeistä, että vain pieni osa rakennuksista on säilytettävissä ilman täysin totaalista uudelleen rakentamista, joka kyseenalaistaa historialliset arvot. Säilyttämällä esitetyt kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävintä rakennusta ja toteuttamalla uudisrakentaminen uuden asemakaavan mukaisesti saadaan säilytettyä tontin historiallinen rakenne. Purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uudiskäyttöön vaatii niin suuria toimenpiteitä että alkuperäinen säilyttämistavoite ei voi enää toteutua.

Kaupungin ympäristökeskus on neuvotteluissa todennut, että ympäristökeskus on antanut lausunnon kuntokartoituksesta ja siinä selvityksiä on pidetty kohtuullisen kattavina. Tilojen kunto on todettu varsin huonoksi mikrobiologisten ja kemiallisten esiintymien johdosta ja vaadittavat korjaukset ovat varsin mittavia.

Rakennusvalvonnan teknillinen neuvottelukunta on 20.1.2011 todennut tehtyjen tutkimusten olevan varsin kattavat ja tutkimustulosten

perusteella voidaan todeta, että rakennuksissa on runsaasti mikrobiologisia ja kemiallisia riskitekijöitä. Rakennusten korjaustarve on erittäin mittava. Jos päädytään rakennusten kunnostamiseen, ei lopputuloksen asianmukaisuutta voida varmuudella taata. Korjaushanke on erittäin haastava.

Helsingin kaupungin museo on todennut muistiossaan 23.1.2012, että suoritettujen rakenne- ja haitta-ainetutkimukset toivat esille rakennuskohteiden julkisivujen paikoin heikon kunnan sekä rakennusfysikaalisesti haastavan teollisuusrakennuksen rakennetyypin E-osassa, jonka korjaaminen uuteen käyttöön olisi edellyttänyt kokonaisvaltaista purkua. Rakennuksista löytyi myös varastokäytöstä, sähkölaitetuotannosta sekä myllyn toiminnasta juontuvia öljyhiilivety-yhdisteitä, joiden saneeraaminen rakenteista oli epävarma toimenpide sisäilmatavoitteet huomioiden. Myllyrakennuksissa oli rakenteisiin imeytyneenä todennäköisesti jauhopölyä, jonka epäiltiin tuottavan sisäilmahaittaa. Muistion mukaan suoritettujen haitta-ainetutkimukset ovat tuoneet esille korjausrakentamisen haasteita, joiden pohjalta rakennusten säilyttäminen ja toimistokäyttöön kunnostaminen on nähty poikkeuksellisen vaativana suunnittelu- ja korjaustehtävänä. Omistaja ei ole pitänyt kunto- ja haitta-ainetutkimusten perusteella kaavan suojelutavoitetta realistisena.

Helsingin kaupungin museon mukaan rakennussuojelun näkökulmasta alueen historiallinen yhtenäisyys on alkanut purkautua jo 1990-luvun muutosvaiheessa. Rakennushistoriallisen kokonaisuuden ja autenttisuuden näkökulmasta tilanne ei ole ehjä. Nykyisen rakenteen linjoista ja perinteestä nouseva uusi moderni tulkinta voi välittää paikan teollista henkeä tulevaisuudessa. Tästä näkökulmasta on tärkeää pystyä säilyttämään edes irrallisina fragmentteina osia historiallisesta rakennuskokonaisuudesta; Strömbergin tehdas (B-osa) ja myllyn fragmenttina säilynyt siilon osa (F-osa). Säilytettävien rakennusosien ylläpitäminen tulee varmistaa erityisen tarkasti jatkosuunnittelussa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon 4.3.2013 mukaan purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon edellyttäisi laadittujen selvitysten mukaan niin mittavia toimenpiteitä, että alkuperäisen kaltaisen tuotantolaitoksen ja uudisrakennuksen välinen ero hämärtyisi olemattomaksi, mistä näkökulmasta tarkasteltuna suojelematta jättämiselle on perusteet.

Selvitysten riittävyys ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

Kaavan laadinnan yhteydessä on siten edellä todetulla tavalla tehty MRL 9 § ja MRA 1 §:n edellyttämät riittävät tutkimukset ja selvitykset. Vaikutukset on selvitetty vaaditulla tavalla tarpeellisessa määrin.

Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että purettavaksi esitettyjen rakennusten kunto on niin huono, että rakennuksissa ilmenneiden haitta-aineiden poistaminen, vaurioiden korjaaminen ja rakennusten saattaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon olisi erittäin vaativaa ja edellyttäisi hyvin laajoja korjauksia ja paikoin uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä, jotka johtaisivat rakennusten suojeluarvojen menettämiseen siinä määrin, että alkuperäinen suojelutavoite ei toteudu.

Ottaen lisäksi huomioon, että kaavassa suojellaan kaksi tontilla sijaitsevaa rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi arvokasta rakennusta ja uudisrakennukset tulee rakentaa kaavamääräysten mukaan siten, että ne sopeutuvat suojeltaviin rakennuksiin, ympäristöön ja kaupunkikuvaan, täyttää kaavamuutos lain vaatimuksen rakennetun ympäristön vaalimisesta ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämisestä sekä suojelumääräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle.

Muiden valituksessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tutkimatta jättäminen

Valituksessa on mm. vaadittu kaavamuutoksen hakijan velvoittamista korjaamaan viipymättä rakennuksen teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet sekä tehostamaan ilmanvaihtoa, jottei rakennuksen kunto heikkene enempää suunnittelutyön aikana. Valittaja on myös vaatinut hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon, koska kohteen suojelumääräyksiä on rikottu. Hakija on laiminlyönyt rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt vuosien ajan, minkä vuoksi rakennus on kärsinyt merkittäviä vahinkoja. Vahanen Oy on tehnyt kiinteistön omistajalle lukuisia selvityksiä vuona 2003 ja 2012 mm. lausunnon kiireellisistä korjauksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi kunnallisvalitusmenettelyssä pitää voimassa valtuuston päätöksen tai kumota sen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Hallinto-oikeus ei voi tehdä kaavaan MRL 203 §:n nojalla muita muutoksia kuin oikaisuluonteisia korjauksia tai kunnan suostumuksella vähäisiä tarkistuksia. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa velvoittaa hakijaa korjaamaan rakennusta. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia, onko suojelumääräyksiä rikottu ja onko asiassa tapahtunut rakennussuojelurikkomus.

Hallinto-oikeus ei voi myöskään velvoittaa hakijaa valituksessa vaaditulla tavalla tekemään uutta esitystä rakennusten suojelemiseksi. Valituksessa esitetyillä vaatimuksilla ja väitteillä ei ole siten merkitystä kaavapäätöksen laillisuutta arvioitaessa.

Lisäksi voidaan todeta, että kaavamuutoksen hakija Senaatti-kiinteistöt ei ole osakeyhtiö, kuten valituksessa esitetään, vaan valtion liikelaitos

(1062/2010), joka tarjoaa tilapalveluja valtion yksiköille. Suomen valtio omistaa tontin 291/5 ja se on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Valituksessa lisäksi todetaan, että hakija on kieltäytynyt tekemästä uusia vuokrasopimuksia. Senaatin tehtävänä on vuokrata tiloja valtion yksiköille. Tontille suunnitteluista uusista rakennuksista on tehty voimassa oleva vuokrasopimus valtion viraston kanssa. Tiloissa väliaikaisesti toimineiden yksityisten yrittäjien vuokrasopimukset on irtisanottu suunnitellun rakentamisen ja tulevan valtiokäytön johdosta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 § ja 57 §:n vaatimukset rakennetun ympäristön vaalimisesta ja suojelemisesta ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

Hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessä tulisi siten pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja valituksen jättämistä tutkimatta edellä mainituilta osin.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 (§ 212) hyväksynyt 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

Helsingin hallinto-oikeus on 15.7.2013 pyytänyt Helsingin kaupunginvaltuuston lausuntoa valituksen johdosta.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Esittelijä toteaa, että esitys on hallintokeskuksen oikeuspalvelujen lausunnon mukainen ja se on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1	Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 15.7.2013
2	Valitus

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut lausunnon
hallinto-oikeudelle toimittamista
varten

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 23.8.2013

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Helsingin hallinto-oikeus Dnro 04132/13

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 päättänyt hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

***** on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus kumoaa kaavamuutoksen ja suojelupäätöksen purkamisen tai muuttamisen tontin 10/291/5 osalta ja palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi. Valittaja on myös vaatinut, että kaavahakemus palautetaan ja samalla veloitetaan hakija tekemään uusi esitys rakennuksen säilyttämisestä, asiassa tilataan uudet tutkimusraportit puolueettomilta tutkimuslaitoksilta, veloitetaan hakija korjaamaan viipymättä kiinteistön kriittiset teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet, rakennus otetaan rakennusperintölain suojiin sekä hakija tuomitaan rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Valittaja on valituksen perusteina mm. todennut, että tontti 10/291/5 kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja se on suojeltu asemakaavassa. Purettava rakennus on merkittävien arkkitehtien suunnittelema ja se on todettu vuonna 1992 suojeltavaksi

Museoviraston ja kaupunginmuseon toimesta. Tontti on kokonaisuudessaan merkittävä osa Suomen ja Helsingin teollista historiaa. Kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi ja säilyttää. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Suojelupäätöksen purkamiseksi ei riitä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin korjaaminen. Hakija on itse laiminlyönyt suojellun rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt, minkä vuoksi rakennukset ovat kärsineet merkittäviä vahinkoja.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

MRL 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenenä. Muutoksenhakijan kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijalla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 29.5.2013 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä 7.6.2013. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 5.7.2013. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa valituksen johdosta hallinto-oikeudelle seuraava lausunto. Lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten

vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää, että valitus jätetään tutkimatta jäljempänä esitettävien perusteiden mm. siltä osin kun siinä on vaadittu rakennuksen ottamista rakennusperintölain suojiin, hakijan velvoittamista tekemään uusi esitys rakennusten säilyttämisestä ja korjaamaan kiinteistön kuntoa vahingoittava kohteet sekä hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Rakennusten suojeluun sovellettavista säännöksistä

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua kaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavien tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

MRL 57 §:ssä lisäksi todetaan, että jos jotakin rakennusta on rakennettu ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia suojelumääräyksiä, jotka tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Valituksessa on todettu, että rakennus on suojeltu ainoastaan asemakaavassa ja se on otettava rakennusperintölain suojiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Lainkohdan perustelujen mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella huolehditaan ensisijaisesti kaavoituksella (HE 101/2009). Tontin 5 rakennuksia ei ole suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan. Rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia ei siten sovelleta kaavoitusmenettelyyn. Valittajan vaatimuksella ei siten ole merkitystä kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavan sisältö

Asemakaavamuutoksen selostuksen mukaan tontit osoitetaan asemakaavassa toimitilakäyttöön (KTY). Osa entisen teollisuustontin 5

suojelluista rakennuksista tullaan pakottavista syistä huonokuntoisina purkamaan ja korvaamaan uudisrakennuksilla. Tontilla 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä on poistettu lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, Selim A. Lindqvistin suunnittelemaa vuonna 1914 rakennettua Stömbergin tehtaan laajennusosaa B sekä Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelemaa Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennuksen säilynyttä siilo-osaa F, jotka on määrätty suojeltavaksi kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja teollisuushistoriallisesti arvokkaina rakennuksina sr-2-merkinnällä. Näiden osalta suojelumerkintää on tarkistettu siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi.

Purettavat rakennukset korvataan uusilla, vanhaa materiaalimaailmaa ja mittakaavaa noudattavilla rakennuksilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tällöin vanhan teollisuusalueen kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä ja vaikutukset Sörnäisten rantatien näkyymiin ovat vähäiset. Kaupunkikuvassa merkittävimmät suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaava sisältää tontin 5 uudisrakennusten osalta mm. seuraavat määräykset:

"Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen).

Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Tontilla 5 uudisrakennus on suunniteltava siten, että julkisivujäsentely, aukotus ja materiaalit sopeutuvat ympäristöön ja Sörnäisten rantatien kaupunkikuvaan ja suojeltaviin rakennuksiin. Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä. Suojellun siilon pihanpuoleisen jatko-osan tulee julkisivun osalta olla vaaleaa perinteistä kolmikerrosrappausta. Lämpörappausta ei sallita. Rakennuksen vesikaton yläpuolelle ei saa rakentaa konehuoneita tai muita rakennelmia.

Rakennukset on suunniteltava arkkitehtonisesti korkeatasoisiksi. Ylimpien kattokerrosten, ilmastointikonehuoneiden ja lasikatteiden kaupunkikuvassa näkyvät rakenteet on käsiteltävä osana rakennusten julkisivujen arkkitehtuuria sovittaen rakennukset ympäröiviin kaupunkinäkyymiin".

Kaavan perustuminen riittäviin selvityksiin

Valituksessa on todettu, että kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Rakennuksissa tehdyt havainnot on hoidettavissa normaalin korjausrakentamisen yhteydessä. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta.

Tehdyt selvitykset

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus sekä muut selvityksen tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Asemakaavamuutos perustuu mm. seuraaviin selvityksiin:

- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Kaaviot, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 5.10.2010.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto vuonna 2012 tehdyistä lisätutkimuksista 14.9.2012.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Raportti, Sörnäisten rantatie 19, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyseineen, 7.5.2010 (99 s).
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Alustavat rakenne-, kosteus- ja sisäilmatekniset periaateratkaisut, 25.5.2012.
- Esitys koskien Kaikukatu 5 – Sörnäisten rantatie 19 asemakaavan muutosta sekä olevien teollisuusrakennusten suojelumerkinnän poistamista, Senaatti-kiinteistöt 3.1.2011.
- Helsingin Mylly, Rakennushistoriallinen selvitys, arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2010.
- Sörnäisten rantatie 19, Tehdaskiinteistöjen muuttaminen toimistokäyttöön. Esteettömyysvaatimusten täyttäminen/ISS Proko 2010.

- Lausunto Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolle koskien osoitteessa Kaikukatu 5 sijaitsevan huoneiston määräaikaista käyttötarkoituksen muutosta ja kiinteistössä tehtyjä rakennetutkimuksia, Helsingin kaupungin ympäristökeskus 10.12.2010.

- Helsingin Myllyn rakennussuojelu, Helsingin kaupunginmuseon muistio, Mikko Lindqvist 23.1.2012.

- Verokampus, Palotekninen lausunto ja liitekartta, L2 Paloturvallisuus Oy 24.3.2013.

- Haapaniemenkatu 4 virastotalo, Rakennushistoriaselvitys, Arkkitehti-toimisto Schulman Oy 2013.

Hakija on neuvotteluissa ilmoittanut, että rakennuskohteista on teetetty mittavia selvityksiä ja tutkimuksia, joiden yhteenveto on esitetty edellä mainituissa asiakirjoissa. Hakijan muita teettämiä tutkimuksia ja selvityksiä ovat:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012 (79 s.).

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Radon selvitys 19.6.2012.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, F-lohkon sisä- ja ulkopuolisten betonirakenteiden kunto-tutkimus, 15.6.2012.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Ympäristötekniinen tutkimusraportti 11.4.2012.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Tutkimusselostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Bakteerinäytteenotto pinnoilta F-lohko, 23.3.2012.

- Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Kaikukatu 5, Alustava historiaselvitys 16.9.2010.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Sörnäisten rantatie 19, Sisäilmamittaukset, 14.10.2010.

- WSP Environmental Oy, Kaikukatu 5 / Pilaantuneen maaperän kunnostuksen loppuraportti, 24.8.2010.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 4, Julkisivujen kuntotutkimuksen päivitys, 17.5.2010.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Korjaustapaselostus, Sörnäisten rantatie 19, 23.3.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Korjaustarveselvitys, alustava, 19.1.2010.
- ASB-Yhtiöt, Haitta-ainekartoitus, Kaikukatu 5, 9.10.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Tontti ja perustusrakenteet, 16.6.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Kosteustekninen riskikartoitus kiinteistön peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 28.6.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Julkisivujen, parvekkeiden ja piipun rakenteiden kuntotutkimus, 4.5.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Rakennetekninen kuntoarvio 11.12.2003.

Tontilla 5 on ollut Strömbergin tehtaan ja Helsingin Myllyn rakennuksia vuosilta 1898–1984. Säilyneistä rakennuksista vanhin on Selim A. Lindqvistin suunnittelema, nykyisin osittain väliaikaisesti ravintolakäytössä oleva rakennus vuodelta 1914. Muut säilyneet rakennukset ovat 1950-luvulla toteutettuja ja Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelema. Rakennuksia on osittain laajennettu 1978 ja 1984. Rakennukset ovat varsinaisen teollisen toiminnan loputtua olleet pääosin varastokäytössä ja ne ovat huonossa kunnossa.

Tontti 5 on osa Sörnäisten rannan RKY-ympäristöä (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen). Sörnäisten rannan teollisuusalue sisältyy ympäristöministeriön julkaisuun "Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat teollisuusympäristöt" (Ympäristöministeriö, Kaavoitus ja rakennusosasto 4/1988).

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Sörnäisten eteläosan teollisuuskortteli" (1985) todetaan mm. tontin 5 osalta, että Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria ja että sillä on keskeinen asema Sörnäisten rannan kaupunkikuvassa. Helsingin Mylly Oy:n tuotantorakennus todetaan arkkitehtonisesti ja kaupunkirakenteellisesti merkittäväksi.

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Helsingin kantakaupungin teollisuusympäristöt" (1995) tonttien rakennukset katsotaan kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi. Myös

arkkitehtonisesti arvokkaiksi luokitellaan tontilla 5 viljasiilo- ja myllyrakennukset.

Kaikki tontilla 291/5 olemassa olevat rakennukset on kaupunginmuseon lausunnossa (3.12.2003) todettu arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittäviksi kohteiksi. Lausunnon mukaan ne tulee suojella merkinnällä sr-2. Tontin rakennushistoriasta on laadittu syksyllä 2010 Arkkitehtitoimisto Schulman Oy:n toimesta selvitys. Sen mukaan tontin rakennuksilla on myös suuri kaupunkihistoriallinen sekä teollisuushistoriallinen merkitys.

Haitta- aine- ja kuntotutkimusten sisältö ja vaatimat toimenpiteet

Tontin 5 vanhoissa teollisuusrakennuksissa on vuoden 2006 asema-kaavamuutoksen jälkeen tehty laajoja kunto- ja haitta-ainetutkimuksia. Tutkimusten ja muiden selvitysten perusteella on tullut esiin aiemmasta käytöstä johtuvia, kuntoon ja haitta-aineisiin liittyviä ongelmia, jotka on arvioitu vaikeasti korjattaviksi ja terveysvaaraa aiheuttaviksi. Ongelmien laajuus ei ollut tiedossa aiemman asemakaavan laatimisen aikana.

Haitta-aine- ja kuntotutkimusten perusteella tontin 5 rakennusten tyhjillään olevien tilojen pintojen näytteistä havaittiin mm. asbestipölyä ja bakteerikontaminaatiota. Osat tontin 5 rakennuksista A, B, D ja F-lohkoilla ovat öljyhiilivetyjen saastuttamia. Öljyhiilivedyt voivat imeytyä ja levitä rakenteissa tehokkaasti. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012).

Rakennusten sisäpintojen maaleissa todettiin raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina sekä PCB -yhdisteitä. Kohteesta löytyy lisäksi aikakauden rakennuksille tyypillisiä asbestia ja PAH -yhdisteitä sisältäviä rakenteita. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteisiin ja rakenteiden halkeamiin sekä rakoihin on mahdollisesti imeytynyt Helsingin Mylly Oy:n toiminnan vuosina 1935 – 1992 jauho- ja viljapölyä, joka toimii bakteerien ravintoaineena. Tutkitun kohteen käyttöhistoriasta johtuen (Helsingin Mylly) on selvityksissä todettu tarpeelliseksi varautua myös epätavallisempiin biologisiin altisteisiin kuten esimerkiksi jauhopunkkeihin. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakennuksien käyttämättömissä lohkoissa on todettu runsaasti eläinten raatoja ja ulostetta. Eloperäiset jätteet aiheuttavat mikrobi- ja bakteeriantumusriskin. Eläinten raatojen maatumisesta syntyvät kemikaalit imeytyvät huokosiin rakennusmateriaaleihin, kuten betoniin, ja niiden poistamisen onnistuminen on epävarmaa. (Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteiden haitta-aineiden, biologisten riskitekijöiden sekä kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi todettujen kantavien rakenteiden takia korjaustoimet on arvioitu riskialttiiksi ja paljon vanhojen rakenteiden purkua vaativiksi.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että riskit haitta-aineista eivät perustu mittaustuloksiin eivätkä haitta-aineiden raja-arvot ole ylittyneet, voidaan todeta, että haitta-ainetutkimukset perustuvat näytteenottoihin sekä niistä saatuihin mittaustuloksiin ja saaduissa mittaustuloksissa on viranomaisten asettamien raja-arvojen ylityksiä. Haitta-ainetutkimuksessa on löydetty mm. Ratu -ohjeessa 82-0237 määriteltyjen suurimpien sallittujen raja-arvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia mm. PAH –yhdisteistä ja PCB –yhdisteistä. Lisäksi betonin laaja-alaisissa haitta-aineanalyyseissä on mittaustuloksina löytynyt haitallisia yhdisteitä jotka mm. ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 403/2009 määritetyn betonin uudelleenkäytön raja-arvot. Yksityiskohtaisemmat mittaustulokset ja raja-arvojen ylitykset on esitetty haitta-ainetutkimusraporteissa. (Insinööritoimisto Vahanan Oy, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyysiin, 7.5.2010, 99 s, Insinööritoimisto Vahanan Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012, 79 s.)

Kaikille todetuille haitta-aineille ei ole viranomaisten asettamia terveysperusteisia raja-arvoja. On yleisesti tunnettua, että käytännössä näiden tehokkaasti rakenteissa leviävien öljyhiilivetyjen haihtuminen sisäilmaan voi jatkua hyvin pitkään. Haihtuminen tehostuu tiloja lämmitettäessä. Rakenteisiin imeytyneet ja niistä ilmaan haihtuvat hiilivedyt voivat aiheuttaa terveysriskiä.

Valituksessa on väitetty, että rakennus on peruskorjattavissa olemassa olevin menetelmin ilman massiivisia varotoimenpiteitä ja tarvittaessa kapseloinnilla varmistettava, ettei löydöksistä aiheudu vaaraa sisäilman laadulle. Kuten edellä on todettu, rakennusten kantavien rakenteiden vauriot edellyttävät kyseisten rakenteiden purkua ja uudelleen rakentamista. Lisäksi rakennuksissa olevien kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden korjaaminen olemassa olevin menetelmin on erittäin vaikeaa ja riskipitoista.

Korjaus edellyttää massiivia varotoimenpiteitä ja erityisesti kapselointi korjaustapana sisältää paljon riskejä (sisäilmariski uusiokäytön aikana), joiden toteutuminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa.

Öljyhiilivetyseokset sisältävät lukuisan määrän erilaisia yhdisteitä. Kreosootti-öljyä voidaan osittain kapseloida, mutta sellaisia rakennusten kapselointimenetelmiä, joita pienet hiilivetyketjut eivät läpäisisi, ei ole tiedossa.

Valituksessa esitetyn tutkimusten puolueellisuutta koskevan väitteen osalta voidaan todeta, että kunto- ja haitta-aineselvityksissä tutkijan tehtävänä on tuoda esille rakennuksen ja sen rakenteiden tekninen kunto luotettavasti ja riittävän kattavasti. Kohteen tutkimuksia ovat suorittaneet alan pätevät ja kokeneet asiantuntijat. Tutkimusten tekijöiden tehtävänä on ollut näytteenoton ja analysoinnin lisäksi tuoda esille oman erityisalan osaamiseen ja kokemukseen perustuen jatkosuunnittelussa, tutkimuksissa ja toteutuksessa huomioitavia potentiaalisia riskitekijöitä. Asemakaavan laatimisen aikana ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka perusteella hakijan teettämiä tutkimuksia olisi syytä epäillä puolueellisiksi.

Viranomaisyhteistyö ja annetut lausunnot

Asiassa on MRL 66 §:n nojalla järjestetty viranomaisneuvottelu 20.4.2011 mm. Uudenmaan ELY-keskuksen, Museoviraston, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin ympäristökeskuksen, kaupunginmuseon, rakennusvalvontaviraston ja Senaatti-kiinteistöjen kesken. Neuvottelussa todettiin, että asiassa tehdyt selvitykset ovat riittäviä.

Kaavamuutoksen hakija on neuvotteluissa mm. todennut, että hakijan alkuperäisenä tavoitteena sekä hankesuunnitelmana on ollut rakennusten säilyttäminen peruskorjaamalla. Tutkimusten ja suunnittelun edetessä rakennuksissa havaittiin ennakoitua enemmän haitta-aineita ja vakavia vaurioita. Haitta-aineiden poistaminen on erittäin vaativaa ja vaurioiden korjaaminen on arvioitu erittäin kalliiksi ja suurimmaksi osaksi toteutuskelpoisuudeltaan heikoksi ja epävarmaksi, mikä johtaisi suojeluarvojen menettämiseen. Hakijan aikaisemmat kokemukset elintarviketeollisuuden käytössä olleiden vanhojen tilojen uudelleenkäytöstä ovat olleet huonoja: uusituissa tiloissa on havaittu uudelleenkäyttövaiheessa sisäilmaongelmia. Hakijan kokemusten mukaan sisäilmariski on merkittävä ja sen toteutuessa tilat pahimmassa tapauksessa joudutaan poistamaan käytöstä ja rakennus korjaamaan uudelleen. Sisäilmariskin toteutumisen välttämiseksi mahdollisimman vähäriskinen korjaustapa edellyttää saastuneiden rakenteiden täydellisen poistamisen, mikä edelleen johtaa suojeluarvojen menettämiseen. Mm. pilaantunut maa-perä on poistettu

rakennusten ympäriltä, mutta rakennusten alla oleva maaperä päästään puhdistamaan vasta purkuvaiheessa.

Valituksessa todetaan, että omistaja perustelee purkuhakemusta sillä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin vanhan korjaaminen. Hakija ei ole kaavamuutoshakemuksessaan perustellut purkua sillä, että uuden rakentaminen olisi edullisempaa. Varsinaista purkuhakemusta ei ole tehty.

Museovirasto on neuvotteluissa mm. todennut, että on ilmeistä, että vain pieni osa rakennuksista on säilytettävissä ilman täysin totaalista uudelleen rakentamista, joka kyseenalaistaa historialliset arvot. Säilyttämällä esitetyt kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävintä rakennusta ja toteuttamalla uudisrakentaminen uuden asemakaavan mukaisesti saadaan säilytettyä tontin historiallinen rakenne. Purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uudiskäyttöön vaatii niin suuria toimenpiteitä että alkuperäinen säilyttämistavoite ei voi enää toteutua.

Kaupungin ympäristökeskus on neuvotteluissa todennut, että ympäristökeskus on antanut lausunnon kuntokartoituksesta ja siinä selvityksiä on pidetty kohtuullisen kattavina. Tilojen kunto on todettu varsin huonoksi mikrobiologisten ja kemiallisten esiintymien johdosta ja vaadittavat korjaukset ovat varsin mittavia.

Rakennusvalvonnan teknillinen neuvottelukunta on 20.1.2011 todennut tehtyjen tutkimusten olevan varsin kattavat ja tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että rakennuksissa on runsaasti mikrobiologisia ja kemiallisia riskitekijöitä. Rakennusten korjaustarve on erittäin mittava. Jos päädytään rakennusten kunnostamiseen, ei lopputuloksen asianmukaisuutta voida varmuudella taata. Korjaushanke on erittäin haastava.

Helsingin kaupunginmuseo on todennut muistiossaan 23.1.2012, että suoritettujen rakenne- ja haitta-ainetutkimukset toivat esille rakennuskohteiden julkisivujen paikoin heikon kunnan sekä rakennusfysikaalisesti haastavan teollisuusrakennuksen rakennetyypin E-osassa, jonka korjaaminen uuteen käyttöön olisi edellyttänyt kokonaisvaltaista purkua. Rakennuksista löytyi myös varastokäytöstä, sähkölaitetuotannosta sekä myllyn toiminnasta juontuvia öljyhiilivety-yhdisteitä, joiden saneeraaminen rakenteista oli epävarma toimenpide sisäilmatavoitteet huomioiden. Myllyrakennuksissa oli rakenteisiin imeytyneenä todennäköisesti jauhopölyä, jonka epäiltiin tuottavan sisäilmahaittaa. Muistion mukaan suoritettujen haitta-ainetutkimukset ovat tuoneet esille korjausrakentamisen haasteita, joiden pohjalta rakennusten säilyttäminen ja toimistokäyttöön kunnostaminen on nähty poikkeuksellisen vaativana suunnittelu- ja korjaustehtävänä. Omistaja

ei ole pitänyt kunto- ja haitta-ainetutkimusten perusteella kaavan suojelutavoitetta realistisena.

Helsingin kaupunginmuseon mukaan rakennussuojelun näkökulmasta alueen historiallinen yhtenäisyys on alkanut purkautua jo 1990-luvun muutosvaiheessa. Rakennushistoriallisen kokonaisuuden ja autenttisuuden näkökulmasta tilanne ei ole ehjä. Nykyisen rakenteen linjoista ja perinteestä nouseva uusi moderni tulkinta voi välittää paikan teollista henkeä tulevaisuudessa. Tästä näkökulmasta on tärkeää pystyä säilyttämään edes irrallisina fragmentteina osia historiallisesta rakennuskokonaisuudesta; Strömbergin tehdas (B-osa) ja myllyn fragmenttina säilynyt siilon osa (F-osa). Säilytettävien rakennusosien ylläpitäminen tulee varmistaa erityisen tarkasti jatkosuunnittelussa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon 4.3.2013 mukaan purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon edellyttäisi laadittujen selvitysten mukaan niin mittavia toimenpiteitä, että alkuperäisen kaltaisen tuotantolaitoksen ja uudisrakennuksen välinen ero hämärtyisi olemattomaksi, mistä näkökulmasta tarkasteltuna suojelematta jättämiselle on perusteet.

Selvitysten riittävyys ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

Kaavan laadinnan yhteydessä on siten edellä todetulla tavalla tehty MRL 9 § ja MRA 1 §:n edellyttämät riittävät tutkimukset ja selvitykset. Vaikutukset on selvitetty vaaditulla tavalla tarpeellisessa määrin.

Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että purettavaksi esitettyjen rakennusten kunto on niin huono, että rakennuksissa ilmenneiden haitta-aineiden poistaminen, vaurioiden korjaaminen ja rakennusten saattaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon olisi erittäin vaativaa ja edellyttäisi hyvin laajoja korjauksia ja paikoin uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä, jotka johtaisivat rakennusten suojeluarvojen menettämiseen siinä määrin, että alkuperäinen suojelutavoite ei toteudu.

Ottaen lisäksi huomioon, että kaavassa suojellaan kaksi tontilla sijaitsevaa rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi arvokasta rakennusta ja uudisrakennukset tulee rakentaa kaavamääräysten mukaan siten, että ne sopeutuvat suojeltaviin rakennuksiin, ympäristöön ja kaupunkikuvaan, täyttää kaavamuutoslain vaatimuksen rakennetun ympäristön vaalimisesta ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämisestä sekä suojelumääräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle.

Muiden valituksessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tutkimatta jättäminen

Valituksessa on mm. vaadittu kaavamuutoksen hakijan velvoittamista korjaamaan viipymättä rakennuksen teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet sekä tehostamaan ilmanvaihtoa, jottei rakennuksen kunto heikkene enempää suunnittelutyön aikana. Valittaja on myös vaatinut hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon, koska kohteen suojelumääräyksiä on rikottu. Hakija on laiminlyönyt rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt vuosien ajan, minkä vuoksi rakennus on kärsinyt merkittäviä vahinkoja. Vahanen Oy on tehnyt kiinteistön omistajalle lukuisia selvityksiä vuona 2003 ja 2012 mm. lausunnon kiireellisistä korjauksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi kunnallisvalitusmenettelyssä pitää voimassa valtuuston päätöksen tai kumota sen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Hallinto-oikeus ei voi tehdä kaavaan MRL 203 §:n nojalla muita muutoksia kuin oikaisuluonteisia korjauksia tai kunnan suostumuksella vähäisiä tarkistuksia. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa velvoittaa hakijaa korjaamaan rakennusta. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia, onko suojelumääräyksiä rikottu ja onko asiassa tapahtunut rakennussuojelurikkomus.

Hallinto-oikeus ei voi myöskään velvoittaa hakijaa valituksessa vaaditulla tavalla tekemään uutta esitystä rakennusten suojelemiseksi. Valituksessa esitetyillä vaatimuksilla ja väitteillä ei ole siten merkitystä kaavapäätöksen laillisuutta arvioitaessa.

Lisäksi voidaan todeta, että kaavamuutoksen hakija Senaatti-kiinteistöt ei ole osakeyhtiö, kuten valituksessa esitetään, vaan valtion liikelaitos (1062/2010), joka tarjoaa tilapalveluja valtion yksiköille. Suomen valtio omistaa tontin 291/5 ja se on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Valituksessa lisäksi todetaan, että hakija on kieltäytynyt tekemästä uusia vuokrasopimuksia. Senaatin tehtävänä on vuokrata tiloja valtion yksiköille. Tontille suunnitteluista uusista rakennuksista on tehty voimassa oleva vuokrasopimus valtion viraston kanssa. Tiloissa väliaikaisesti toimineiden yksityisten yrittäjien vuokrasopimukset on irtisanottu suunnitellun rakentamisen ja tulevan valtiokäytön johdosta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 § ja 57 §:n vaatimukset rakennetun ympäristön vaalimisesta ja suojelemisesta ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

02.09.2013

Hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessä tulisi siten pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja valituksen jättämistä tutkimatta edellä mainituilta osin.

Lisätiedot

Kaisu Tähtinen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36555
kaisu.tahtinen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 29.05.2013 § 212

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 20.05.2013 § 597

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 18.04.2013 § 190

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Kiinteistökartta H3 P4, Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 6

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 291 tonttien 4 ja 5 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12174 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen asemakaavan muuttamisesta on tehnyt tonttien 10291/4 ja 5 omistaja Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt (myöhemmin Senaatti-kiinteistöt).

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa tonttien muuttaminen verohallinnon käyttöön.

Kaavamuutoksessa tontin 10291/4 käyttötarkoitusta muutetaan hallinto- ja viristorakennusten korttelialueesta toimitilakäyttöön (KTY). Tontille on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 18 900 k-m², josta liikerakennusoikeutta saa olla enintään 5 % rakennusoikeuden kokonaismäärästä.

Kaavamuutoksen kartassa ja selostuksessa tontin 4 rakennusoikeus on merkitty virheellisesti, ja kaupunkisuunnitteluvirasto tulee antamaan kaupunginhallitukselle lausunnon, jonka mukaan tontin 4 kokonaisrakennusoikeuden määrä tullaan korjaamaan 20 900 k-m²:iin.

Toimitilatontilta 10291/5 poistetaan osa vanhojen suojelurakennusten suojelumerkinnöistä. Tontin rakennusoikeus ei muutu.

Käyttötarkoituksen muutos sekä muutoksessa osoitettu uusi rakennusoikeus korottaa tontin 10291/4 arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä tontinomistajan kanssa. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin tontinomistajan Senaatti-kiinteistöjen kanssa on tehty edellä mainittu sopimus.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotuksen johdosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

esko.patrikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 11.4.2013

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Ksv 2483_1

10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 291 tontteja 4 ja 5 koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 18.12.2012 puoltaa 11.12.2012 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa asemakaavalla suojeltujen ja sittemmin korjauskelvottomiksi todettujen rakennusten purkamisen osalla tontista 5 sekä korvaamisen uusilla. Myös jo aikaisemmin puretun siilon tilalle saa rakentaa uudisrakennuksen. Tontti pysyy toimitilakäytössä. Tontti 4 muutetaan hallinto- ja virastorakennusten korttelialueesta toimitilakäyttöön ja sen sisäpihalle sallitaan kahden ravintola- ja kokouspaviljongin rakentaminen. Tonttien kokonaisrakennusoikeus on ehdotukseen tehtyjen tarkistusten mukaan 36 500 k-m², jossa on lisäystä 2 030 k-m².

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 25.1.–25.2.2013.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa rakennusvirasto, ympäristökeskus, pelastuslautakunta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Museovirasto sekä rakennusvalvontavirasto.

Rakennusvirastolla (17.1.2013) ja ympäristökeskuksella (5.2.2013) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. Asemakaavan muutosehdotuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Kaupunginmuseo ilmoitti (1.2.2013), että kaupunginmuseon ja Museoviraston yhteistyösopimuksen mukaan Museovirasto on lausunnonantaja valtion rakennusperinnön osalta. Kaupunginmuseo ei lausu asemakaavan muutosehdotuksesta.

Pelastuslautakunta (29.1.2013) toteaa, että pelastustoimen toimintaedellytykset korttelin 291 tonteilla 4 ja 5 tulee huomioida jo kaavoitusvaiheessa. Pelastustien mitoitusvaatimukset tulee huomioida korttelin suljetusta rakenteesta sekä alueella sijaitsevien rakennusten massiivisuuden vuoksi.

Museovirasto (7.3.2013) toteaa, että KTY- alueella korjaus- ja muutostöistä sekä korttelin täydennysrakentamisesta on pyydetty museoviranomaisen lausunto. Museovirasto toteaa myös, että Haapaniemenkadun virastotalon arkkitehtoniset ominaispiirteet, kulttuurihistoriallinen merkitys ja tarve suojelumerkinnälle tulee selvittää kaavoituksen yhteydessä laadittavan rakennushistoriallisen selvityksen pohjalta.

Rakennusvalvontavirasto (11.3.2013) esittää lausunnossaan useita tarkennuksia asemakaavamääräyksiin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että lausuntojen johdosta kaavakarttaan ja selostukseen on tehty tarkistuksia. Selostuksen liitteeksi on lisätty pelastuslautakunnan edellyttämä palotekninen suunnitelma. Haapaniemenkatu 4:n virastotalon rakennushistoriallinen selvitys on valmistunut (Arkkitehtitoimisto Schulman 2013), ja se on lisätty selostuksen liitteeksi.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan (4.3.2013), että kaavaan on syytä lisätä määräys, että rakennukset on varustettava koneellisella ilmanvaihdolla ja raittiin ilman ottoa ei saa järjestää vieressä kulkevan kadun puolelta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että kyseinen määräys on lisätty asemakaavan muutosehdotukseen.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Museoviraston lausunnon sekä RKY-alueen rajauksen tarkistuksen johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

- Kaavakarttaan on lisätty määräys: Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeen ja teollisuuden Sörnäinen).
- Rakennushistoriaselvitys on liitetty asemakaavan muutoksen selostuksen liitteeksi. Kaavakarttaan on myös lisätty määräys: Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen korjaus- ja muutostöitä sekä korttelin täydennysrakentamista koskevan lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon johdosta kaavaan on lisätty määräys:

- Rakennukset on varustettava koneellisella ilmanvaihdolla ja raittiin ilman ottoa ei saa järjestää vieressä kulkevan kadun puolelta.

Pelastuslautakunnan ja rakennusvalvontaviraston lausuntojen johdosta selostuksen liitteeksi on lisätty palotekninen lausunto ja liitekartta, jossa esitetään pelastusreitit ja huolto-ajo.

Rakennusvalvontaviraston lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

- Säilytettävään siiloon joudutaan mahdollisesti tekemään joitakin uusia ikkuna-aukkoja välipohjien korkeuksien muutosten vuoksi, joten kaavaan on lisätty määräys "Siilo-osaan saa pakottavista syistä tehdä vähäisessä määrin pienehköjä ikkuna-aukkoja, jotka eivät heikennä siilon kaupunkikuvallista arvoa".
- Julkisivutiiltä koskeva määräys on muutettu muotoon: "Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä." Määräystä ei ole laajennettu koskemaan myös Kaikukadun puoleista julkisivua, koska siellä pyritään ilmentämään rakennuksissa nykysinkin vallitsevaa kerroksellisuutta materiaalivaihtelulla. Julkisivurappausta koskevaan määräykseen on lisätty määräys: "Lämpörappausta ei sallita".
- Koska molempien tonttien kaikille rakennuksille on nyt laadittu rakennushistoriallinen selvitys, on määräys velvoitteesta laatia sellainen korjaus- ja muutostyöhankkeen yhteydessä poistettu.
- Ilmanvaihtokonehuoneen ulkoasuun liittyen on asemakaavamerkintään: "Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema" lisätty määräys "Tämän tason yläpuolelle ei saa sijoittaa teknisiä laitteita".
- Pihapaviljonkeja yhdistäviä käytäviä koskeva julkisivumääräys on muutettu muotoon: "Paviljonkeja ja muita rakennuksia yhdistävien käytävien tulee olla lasisia".
- Pysäköintitilojen poistoilmahormia koskeva määräys on muutettu muotoon " Maanalaisten pysäköintitilojen poistoilmahormi on sijoitettava rakennukseen ja johdettava rakennuksen korkeimman kohdan yläpuolelle".

- Määräys "rakentaminen ei saa alentaa pohjaveden pintaa eikä vähentää pohjaveden virtausta" on muutettu muotoon "rakentaminen ei saa muuttaa pohjaveden pintaa eikä vähentää pohjaveden virtausta". Maaperän pilaantumista koskeva määräys on muutettu muotoon: "Selvitys maaperän pilaantuneisuudesta on tehtävä ennen maanrakentamiseen johtavan luvan myöntämistä".
- Asemakaavaan on lisätty määräys "Tontille 4 saa rakentaa kannen ja maan alle tason +0.1 yläpuolelle enintään 85 autopaikkaa tontin 4 käyttöön ja enintään 71 autopaikkaa tontin 5 käyttöön. Tontin 5 kaikki autopaikat osoitetaan tontilta 4. Autopaikkojen yhteismäärä saa olla enintään 156. Autopaikkoja saa rakentaa vain asemakaavassa osoitetuille paikoille".

Lisäksi on tehty seuraavat muutokset:

- kaavakartassa ja selostuksessa tontin 4 rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä kohdassa ollut virheellinen luku 18 900 k-m² on korvattu luvulla 20 900 k-m². Rakentamisen volyyymi ei muutu korjauksen johdosta.
- kaavakarttaan ja kaavaselostukseen on tehty joitakin teknisuonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 29.01.2013 § 22

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti todeta, että pelastustoimen toimintaedellytykset korttelin 291 tonteilla 4 ja 5 tulee huomioida jo kaavoitusvaiheessa. Pelastustien mitoitusvaatimukset tulee huomioida korttelien suljetusta rakenteesta sekä alueella sijaitsevien rakennusten

massiivisuuden vuoksi.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Rakennusvirasto 17.1.2013

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on 18.12.2012 pyytänyt rakennusviraston mielipidettä asemakaavan muutosehdotukseen, joka koskee 10. kaupunginosassa (Sörnäinen) korttelin 291 tontteja 4 ja 5. Asemakaavan muutosalueen rajaavat Kaikukatu, Sörnäisten rantatie ja Haapaniemenkatu.

Alueelle on suunnitteilla toimitilat verohallinnon käyttöön noin 1400 työntekijälle. Tontin 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä poistetaan lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, ns. Lindqvistin taloa sekä siilo-osaa. Näiden osalta suojelumerkintää tarkistetaan siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi. Purettavat rakennukset korvataan uusilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tontille 4 sallitaan kahden paviljonkimaisen lisärakennuksen rakentaminen korttelin sisäpihalle.

Tontin 4 kerrosala on 18 900 k-m². Kerrosalan lisäys voimassa olevaan kaavaan verrattuna on 30 k-m². Tontin 5 kerrosala säilyy nykyisen asemakaavan mukaisena (15 600 m²). Tonttien yhteenlaskettu kerrosala on 34 500 k-m². Muutosalueen pinta-ala on 10 109 m².

Asemakaavan muutosehdotuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle. Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen nro 12174.

24.10.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

02.09.2013

petri.arponen(a)hel.fi
Elmeri Ahti, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
elmeri.ahti(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2012 § 481

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Ksv 2483_1, osoite Kaikukatu 5/Haapaniemenkatu 6, karttaruutu H3/P4

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 11.12.2012 päivätyn 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 291 tonttien 4 ja 5 asemakaavan muutosehdotuksen nro 12174 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Lisäksi lautakunta päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus/Kaj:n rooteli, Rämö
- laskutus, hallintokeskus, Maunula
- laskutus, kaupunkisuunnitteluvirasto, Koski

11.12.2012 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37349

pia.kilpinen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262

leena.makkonen(a)hel.fi

Sakari Montonen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37134

sakari.montonen(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37311

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
matti.neuvonen(a)hel.fi
satu.tyynila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 873

Yhtiön perustaminen yhteistilojen rakennuttamiseksi ja hallinnoimiseksi Myllypurossa

HEL 2013-004762 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti perustaa Kiinteistö Oy Myllypuron Yhteiskerhotila (ruotsiksi Fastighets AB Kvarnbäckens Klubbhus) -nimisen osakeyhtiön, jonka tehtävänä on hallita Helsingin kaupungin 45. kaupunginosan (Vartiokylä) korttelissa nro 45567 tonttia nro 1 ja korttelissa nro 45573 tonttia nro 15 sekä omistaa, hallita ja ylläpitää niillä olevia yhteiskerhotiloja.

Samalla kaupunginhallitus päätti

1. Hyväksyä esityslistan liitteenä olevan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n yhtiöjärjestyksen.
2. Hyväksyä Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n ja sen osakasyhteisöjen välillä allekirjoitettavan esityslistan liitteenä olevan yhteistilasopimuksen.
3. Kehottaa asuntotuotantotoimistoa, Jealha Oy:tä ja Asunto Oy Helsingin Myllypuron Taraa toimimaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustajaosakkaina ja merkitsemään yhtiön koko osakekannan 8 000 euroa.
4. Kehottaa asuntotuotantotoimistoa hoitamaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustamistoimet ja oikeuttaa toimiston tekemään vähäisiä tarkistuksia yhtiöjärjestykseen ja yhteistilasopimukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtiöjärjestys
- 2 Yhteistilasopimus

Otteet

Ote
Perustajaosakkaat

Otteen liitteet
Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne perustaa Kiinteistö Oy Myllypuron Yhteiskerhotila (ruotsiksi Fastighets AB Kvarnbäckens Klubbhus) -nimisen osakeyhtiön, jonka tehtävänä on hallita Helsingin kaupungin 45. kaupunginosan (Vartiokylä) korttelissa nro 45567 tonttia nro 1 ja korttelissa nro 45573 tonttia nro 15 sekä omistaa, hallita ja ylläpitää niillä olevia yhteiskerhotiloja.

Samalla kaupunginhallitus päättäne

1. Hyväksyä esityslistan liitteenä olevan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n yhtiöjärjestyksen.
2. Hyväksyä Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n ja sen osakasyhteisöjen välillä allekirjoitettavan esityslistan liitteenä olevan yhteistilasopimuksen.
3. Kehottaa asuntotuotantotoimistoa, Jealha Oy:tä ja Asunto Oy Helsingin Myllypuron Taraa toimimaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustajaosakkaina ja merkitsemään yhtiön koko osakekannan 8 000 euroa.
4. Kehottaa asuntotuotantotoimistoa hoitamaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustamistoimet ja oikeuttaa toimiston tekemään vähäisiä tarkistuksia yhtiöjärjestykseen ja yhteistilasopimukseen.

Esittelijä

Myllypuron puukaupunkialueen asemakaavan muutos nro 11425 on saanut lainvoiman 2.11.2007. Kaava-alueelle sijoittuu muun ohella asuinpientalotontit (AP) 45563/1-4, 45564/1 ja 45565/1-4, 45566/1, 45568/1, 45568/10-13 sekä 45569/15-16, joiden yhteenlaskettu asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 39 000 k-m². Kaavamääräysten mukaan edellä mainittujen AP-tonttien yhteistä asumista palvelevia huolto-, kerho-, askartelu- ym. tiloja on rakennettava yhteensä vähintään 1,5 % rakennusoikeudesta. Yhteistilat on sijoitettava tätä varten kaavamerkinnällä AH-1 osoitetulle tontille 45567/1, jonka asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 800 k-m². Tontille rakennetaan noin 580 kem² kerhotila, täyden rakennusoikeuden alitus vähäisenä kaavapoikkeamana rakennusluvassa.

Helsingin kaupunginhallitus ja kiinteistölautakunta ovat varanneet em. AP-tontit asuntotuotantotoimistolle, Finndomo Oy:lle ja Notocom Oy:lle.

Varausehtojen mukaan varauksensaajien tulee perustaa yhtiö rakennuttamaan ja hallitsemaan AH-tontille tulevia yhteistiloja. Sittemmin Notocom Oy:n varaus on rauennut ja Notocom Oy:lle varatut tontit on varattu Asunto Oy Helsingin Myllypuron Taralle ryhmärakentamista varten. Notocom Oy toimi hankkeessa rakennuttajakonsulttina.

Tarkoituksena on, että asuntotuotantotoimisto perustaa yhteistilojen järjestämistä varten yhteiskerhotilayhtiön. Asuntotuotantotoimisto, Finndomo Oy ja Asunto Oy Helsingin Myllypuron Tara toimivat rakentamisvaiheessa yhteiskerhotilayhtiön perustajaosakkaina ja merkitsevät yhtiön osakekannan. Perustettavassa yhteiskerhotilayhtiössä on äänioikeutettuja A-sarjan osakkeita ja äänioikeudettomia B-sarjan osakkeita. Äänioikeudeton osake tuottaa osakkaalle oikeuden käyttää yhteiskäyttötiloja. Asuntotuotantotoimisto, Finndomo Oy ja Asunto Oy Helsingin Myllypuron Tara merkitsevät kaikki A-sarjan osakkeet näille varattujen tonttien rakennusoikeuksien mukaisessa suhteessa. Edellä mainitut AP-tontit, eli liittyjäkiinteistöt, otetaan Kerhotilayhtiön osakkaaksi järjestämällä kullekin liittyjäkiinteistölle suunnattu osakeanti, jossa liittyjäkiinteistön merkittäväksi tarjotaan rakennusoikeuden määrää vastaava määrä B-sarjan osakkeita.

Asuntotuotantotoimikunta on 8.5.2013 (§ 70) esittänyt kaupunginhallitukselle päätösehdotuksesta ilmeneviä toimia Kiinteistö Oy Myllypuron Yhteiskerhotilan (jäljempänä yhteiskerhotilayhtiö) perustamiseksi. Perustettavaksi esitetyn yhteiskerhotilayhtiön tarkoitus on yhteistilasopimuksen mukaisesti rakennuttaa liittyjäkiinteistöjen käyttöön yhteistilat tonteille 45567/1 ja 45573/15. Luonnos yhteistilasopimukseksi on esityslistan liitteenä nro 2.

Yhtiön tehtävänä on yhtiöjärjestyksen mukaisesti hallita Myllypurossa korttelissa nro 45567 tonttia nro 1 ja korttelissa nro 45573 tonttia nro 15 sekä omistaa, hallita ja ylläpitää niillä olevia yhteiskerhotiloja.

Lisäksi asuntotuotantotoimikunta esitti 8.5.2013 (§ 71) kiinteistölautakunnalle Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n suunnatun osakeannin merkintähinnan hyväksymistä. Merkintähinta määräytyy liittyjäkiinteistöjen rakennusoikeuden suhteessa. Yhteiskerhotilan kokonaishankintahinnaksi on arvioitu 2 300 000 euroa tasossa 10/2010 (RI=115,2, kokonaisindeksi 2005=100). Merkintähinnaksi esitetään noin 59 euroa/kem².

Esittelijä toteaa, että päätösehdotus on asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukainen. Yhtiön hallituksen nimeäminen tuodaan omana asianaan kaupunginhallituksen konsernijaoston päätettäväksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtiöjärjestys
- 2 Yhteistilasopimus

Otteet

Ote

Perustajaosakkaat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Asuntotuotantotoimisto
Taloussuunnittelu- ja varainhallintaosasto
Taloushallintopalvelut
Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Asuntotuotantotoimikunta 08.05.2013 § 70

HEL 2013-004762 T 00 00 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että se

1. hyväksyisi esityslistan liitteenä olevan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n yhtiöjärjestyksen
2. hyväksyisi Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n ja sen osakasyhteisöjen välillä allekirjoitettavan esityslistan liitteenä olevan yhteistilasopimuksen
3. kehottaisi asuntotuotantotoimistoa, Jealha Oy:tä ja Asunto Oy Helsingin Myllypuron Taraa toimimaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustajaosakkaina ja merkitsemään yhtiön koko osakekannan 8 000 euroa
4. kehottaisi asuntotuotantotoimistoa hoitamaan Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n perustamistoimet ja oikeuttaisi toimiston

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tekemään vähäisiä tarkistuksia yhtiöjärjestykseen ja yhteistilasopimukseen

5. nimeäisi Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n rakennusaikaiselle hallitukselle viisi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä
6. päättäisi, että Myllypuron yhteiskerhotila Oy:n tilintarkastajiksi valitaan tarkastuslautakunnan nimeämät tilintarkastajat.

Lisäksi merkittiin tiedoksi, että esittelijä muutti esittelijän osuuden 1. kappaleen viimeisen lauseen seuraavaksi: Tontille rakennetaan noin 580 kem2 kerhotila, täyden rakennusoikeuden alitus haetaan vähäisenä kaavapoikkeamana rakennusluvassa.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Markku Nyysölä

Lisätiedot

Tuomas Heinonen, lakimies, puhelin: 310 78011
tuomas.h.heinonen(a)att.hel.fi

§ 874

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 ja 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntolautakunta	29.8.2013
asuntotuotantotoimikunta	21.8.2013
kaupunkisuunnittelulautakunta	20.8. ja 27.8.2013
kiinteistölautakunta	22.8.2013 lukuun ottamatta 407, 408 ja 409 §:t
rakennuslautakunta	27.8.2013
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	26.8.2013

Käsittely

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: Kaupunginhallitus ottaa käsiteltäväksi kiinteistölautakunnan päätökset 407 - 409.

Kannattajat: Tuuli Kousa

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunginhallitus ottaa käsiteltäväksi kiinteistölautakunnan päätökset 407 - 409.

Jaa-äännet: 7

Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Emma Kari, Tuuli Kousa, Tuomas Kurttila, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 8 - 7 kaupunginhallitus päätti ottaa kiinteistölautakunnan 407 - 409 §:t käsittelyynsä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 ja 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntolautakunta	29.8.2013
asuntotuotantotoimikunta	21.8.2013
kaupunkisuunnittelulautakunta	20.8. ja 27.8.2013
kiinteistölautakunta	22.8.2013
rakennuslautakunta	27.8.2013
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	26.8.2013

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

§ 875

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

HEL 2013-010486 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha esitetään lakimuutoksessa korvattavaksi uudella joustavalla hoitorahalla. Muutoksella pyritään parantamaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Kotihoidontukea saavien henkilöiden asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki. Helsingissä oli kuluvan vuoden kesäkuussa kotihoidon tuen piirissä 10 054 lasta. Heistä alle 3-vuotiaita oli 8 404 lasta.

Helsingissä maksettiin kesäkuussa 2013 osittaista hoitorahaa (96,41 euroa kuukaudessa) 1 038 lapsesta. Heistä 522 oli alle 3-vuotiaita. Nykyisen osittaisen hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltajan työaika on lapsen hoidon vuoksi keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa.

Osittainen hoitoraha jää edelleen voimaan ja sitä voivat hakea perheet, joiden lapsi on esiopetuksessa, ensimmäistä tai toista vuotta perusopetuksessa tai kolmannen lukuvuoden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Helsingissä näitä lapsia oli 516 kesäkuussa 2013.

Joustavalla hoitorahalla kannustettaisiin myös tuntimäärältään lyhyen osa-aikatyön tekemiseen. Etuuden määrä porrastettaisiin viikoittaisen työajan mukaan kahteen tasoon. Alempi määrä olisi 160 euroa ja korkeampi 240 euroa kuukaudessa. Joustavaa hoitorahaa maksettaisiin 240 euroa kuukaudessa, jos työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Tämä vastaisi noin kolmea työpäivää viikossa tai 4,5 tuntia päivässä. Etuuden määrä olisi 160 euroa kuukaudessa, jos työaika on yli 22,5 mutta enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Työaika olisi tällöin noin neljä päivää viikossa tai kuusi tuntia päivässä. Joustava hoitoraha olisi kansaneläkeindeksiin sidottu.

Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla toisi mukanaan kustannusvaikutuksia riippuen vanhempien valinnoista.

Oletettavaa olisi, että osa-aikaisen päivähoiton järjestämistarve lisääntyisi, sillä esityksen mukaan kunnan järjestämä päivähoito ei estäisi osittaisen hoitorahan saamista. Tällä hetkellä kotihoidon tuella lapsiaan hoitavien vanhempien siirtymistä osa-aikatyöhön ja joustavan hoitorahan etuuden piiriin on vaikea arvioida. Tämä siirtymä toisi kotihoidon tuen kustannusten vähenemistä ja samanaikaisesti osa-aikaisen päivähoiton järjestämiskustannuksia. Vanhempien siirtymiseen osa-aikatyöhön vaikuttaa pääkaupunkiseudun työmarkkinatilanne. Nykyiset alle kolmivuotiaita lapsiaan osittaisella hoitorahalla (522 lasta) hoitavat vanhemmat tai huoltajat saisivat jatkossa joustavaa hoitorahaa.

Tällä hetkellä osittaista hoitorahaa saavien määrällinen siirtymä joustavan hoitorahan käyttöön merkitsisi jossain määrin menokasvua. Muutoksen aiheuttama päivähoiton lisääntyvä tarve todennäköisesti lisää kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei vielä tiedetä.

Osa-aikatyön mahdollinen lisääntyminen varhaiskasvatusviraston henkilöstön keskuudessa lisäisi sijaisjärjestelykustannuksia.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1. tammikuuta 2014.

Lakimuutosesityksen perusteluissa arvioidaan muutoksen vaikutus kuntien valtionosuuksiin vähäiseksi. Työryhmän raportissa on mainittu, että valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskeva kysymys tulee selvittää tarkemmin esitysten jatkovalmistelussa. Valtion talousarvioesityksessä määritelty korvaus kuntien valtionosuuteen ei ota riittävästi huomioon päivähoiton järjestämisvelvoitetta. Esitetyn lakimuutoksen perusteluissa kotihoidon tuen, osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta kunnille aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan vähenevän vuosina 2014-2017 noin 0,2 miljoonalla eurolla.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2014 ei Helsingissä oleoitu ottaa huomioon muutoksen vaikutuksia lain valmisteluajataulusta johtuen.

Kaupunginhallitus pitää lakiin esitettyä muutosta osittaisen hoitorahan muuttamisesta alle kolmivuotiaiden osalta joustavaksi hoitorahaksi hyvänä vaihtoehtona lapsiperheille työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Joustava hoitoraha mahdollistaisi osa-aikatyön tekemisen nykyistä paremmin. Se myös kannustaisi työelämään siirtymistä niiden vanhempien kohdalla, jotka nykyään hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen turvin. Se mahdollisesti motivoisi työsuhteessa olevia palaamaan perhevapaalta nykyistä aikaisemmin, ja samanaikaisesti mahdollistaisi lapsen hoitamisen kotona. Vanhemmat voisivat hoitaa lasta kokonaan kotona, jos molemmat tekisivät osa-aikaista työtä ja vuorottelisivat lapsen hoitamisessa.

Lisäksi kaupunginhallitus suosittelee, että lain tullessa voimaan joustavan hoitorahan mahdollisuudesta tiedotetaan perheitä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Hallituksen esitys
- 3 Työryhmän muistio

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha esitetään lakimuutoksessa korvattavaksi uudella joustavalla hoitorahalla. Muutoksella pyritään parantamaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Kotihoidontukea saavien henkilöiden asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki. Helsingissä oli kuluvan vuoden kesäkuussa kotihoidon tuen piirissä 10 054 lasta. Heistä alle 3-vuotiaita oli 8 404 lasta.

Helsingissä maksettiin kesäkuussa 2013 osittaista hoitorahaa (96,41 euroa kuukaudessa) 1 038 lapsesta. Heistä 522 oli alle 3-vuotiasta. Nykyisen osittaisen hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltajan työaika on lapsen hoidon vuoksi keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa.

Osittainen hoitoraha jää edelleen voimaan ja sitä voivat hakea perheet, joiden lapsi on esiopetuksessa, ensimmäistä tai toista vuotta perusopetuksessa tai kolmannen lukuvuoden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Helsingissä näitä lapsia oli 516 kesäkuussa 2013.

Joustavalla hoitorahalla kannustettaisiin myös tuntimäärältään lyhyen osa-aikatyön tekemiseen. Etuuden määrä porrastettaisiin viikoittaisen työajan mukaan kahteen tasoon. Alempi määrä olisi 160 euroa ja

korkeampi 240 euroa kuukaudessa. Joustavaa hoitorahaa maksettaisiin 240 euroa kuukaudessa, jos työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Tämä vastaisi noin kolmea työpäivää viikossa tai 4,5 tuntia päivässä. Etuuden määrä olisi 160 euroa kuukaudessa, jos työaika on yli 22,5 mutta enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Työaika olisi tällöin noin neljä päivää viikossa tai kuusi tuntia päivässä. Joustava hoitoraha olisi kansaneläkeindeksiin sidottu.

Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla toisi mukanaan kustannusvaikutuksia riippuen vanhempien valinnoista. Oletettavaa olisi, että osa-aikaisen päivähoidon järjestämistarve lisääntyisi, sillä esityksen mukaan kunnan järjestämä päivähoito ei estäisi osittaisen hoitorahan saamista. Tällä hetkellä kotihoidon tuella lapsiaan hoitavien vanhempien siirtymistä osa-aikatyöhön ja joustavan hoitorahan etuuden piiriin on vaikea arvioida. Tämä siirtymä toisi kotihoidon tuen kustannusten vähenemistä ja samanaikaisesti osa-aikaisen päivähoidon järjestämiskustannuksia. Vanhempien siirtymiseen osa-aikatyöhön vaikuttaa pääkaupunkiseudun työmarkkinatilanne. Nykyiset alle kolmivuotiaita lapsiaan osittaisella hoitorahalla (522 lasta) hoitavat vanhemmat tai huoltajat saisivat jatkossa joustavaa hoitorahaa.

Tällä hetkellä osittaista hoitorahaa saavien määrällinen siirtymä joustavan hoitorahan käyttöön merkitsisi jossain määrin menokasvua. Muutoksen aiheuttama päivähoidon lisääntyvä tarve todennäköisesti lisää kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei vielä tiedetä.

Osa-aikatyön mahdollinen lisääntyminen varhaiskasvatusviraston henkilöstön keskuudessa lisäisi sijaisjärjestelykustannuksia.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1. tammikuuta 2014.

Lakimuutosesityksen perusteluissa arvioidaan muutoksen vaikutus kuntien valtionosuuksiin vähäiseksi. Työryhmän raportissa on mainittu, että valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskeva kysymys tulee selvittää tarkemmin esitysten jatkovalmistelussa. Valtion talousarvioesityksessä määritelty korvaus kuntien valtionosuuteen ei ota riittävästi huomioon päivähoidon järjestämisvelvoitetta. Esitetyn lakimuutoksen perusteluissa kotihoidon tuen, osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta kunnille aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan vähenevän vuosina 2014-2017 noin 0,2 miljoonalla eurolla.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2014 ei Helsingissä ole voitu ottaa huomioon muutoksen vaikutuksia lain valmisteluajataulusta johtuen.

Kaupunginhallitus pitää lakiin esitettyä muutosta osittaisen hoitorahan muuttamisesta alle kolmivuotiaiden osalta joustavaksi hoitorahaksi hyvänä vaihtoehtona lapsiperheille työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Joustava hoitoraha mahdollistaisi osa-aikatyön tekemisen nykyistä paremmin. Se myös kannustaisi työelämään siirtymistä niiden vanhempien kohdalla, jotka nykyään hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen turvin. Se mahdollisesti motivoisi työsuhteessa olevia palaamaan perhevapaalta nykyistä aikaisemmin, ja samanaikaisesti mahdollistaisi lapsen hoitamisen kotona. Vanhemmat voisivat hoitaa lasta kokonaan kotona, jos molemmat tekisivät osa-aikaista työtä ja vuorottelisivat lapsen hoitamisessa.

Lisäksi kaupunginhallitus suosittelee, että lain tullessa voimaan joustavan hoitorahan mahdollisuudesta tiedotetaan perheitä.

Esittelijä

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on pyytänyt kaupunkia antamaan lausuntonsa 31.8.2013 mennessä.

STM:n lausuntopyyntö ja hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta ovat tämän asian liitteinä nro 1 ja 2. Liitteenä nro 3 on STM:n julkaisema kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä selvittävän työryhmän muistio.

Asiassa on hankittu varhaiskasvatuslautakunnan lausunto ja konsultoitu talous- ja suunnittelukeskusta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Hallituksen esitys
- 3 Työryhmän muistio

Otteet

Ote
Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi: Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, valmistelu

Varhaiskasvatuslautakunta

Päätöshistoria

Varhaiskasvatuslautakunta 20.08.2013 § 116

HEL 2013-010486 T 03 00 00

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamista koskevasta lakiluonnoksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 11.9.2012 työryhmän selvittämään kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä. Työryhmän selvitystyön keskeisenä tavoitteena oli löytää keinoja parantaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista, vähentää perhevapaiden aiheuttamia työurien katkoksia ja joustavoittaa hoitojärjestelmän toimivuutta. Lausuntokierroksella oleva lakiluonnos on laadittu virkatyönä työryhmän linjausten pohjalta.

Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha esitetään lakimuutoksessa korvattavaksi uudella joustavalla hoitorahalla. Muutoksella pyritään parantamaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Kotihoidontukea saavien henkilöiden asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki. Helsingissä oli kuluvan vuoden kesäkuussa kotihoidon tuen piirissä 10 054 lasta. Heistä alle 3-vuotiaita oli 8 404 lasta.

Helsingissä maksettiin kesäkuussa 2013 osittaista hoitorahaa (96,41 euroa kuukaudessa) 1 038 lapsesta. Heistä 522 oli alle 3-vuotiasta. Nykyisen osittaisen hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltajan työaika on lapsen hoidon vuoksi keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa.

Osittainen hoitoraha jää edelleen voimaan ja sitä voivat hakea perheet, joiden lapsi on esiopetuksessa, ensimmäistä tai toista vuotta perusopetuksessa tai kolmannen lukuvuoden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Helsingissä näitä lapsia oli 516 kesäkuussa 2013.

Joustavalla hoitorahalla kannustettaisiin myös tuntimäärältään lyhyen osa-aikatyön tekemiseen. Etuuden määrä porrastettaisiin viikoittaisen työajan mukaan kahteen tasoon. Alempi määrä olisi 160 euroa ja korkeampi 240 euroa kuukaudessa. Joustavaa hoitorahaa maksettaisiin 240 euroa kuukaudessa, jos työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Tämä vastaisi noin kolmea työpäivää viikossa tai 4,5 tuntia päivässä. Etuuden määrä olisi 160 euroa kuukaudessa,

jos työaika on yli 22,5 mutta enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Työaika olisi tällöin noin neljä päivää viikossa tai kuusi tuntia päivässä. Joustava hoitoraha olisi kansaneläkeindeksiin sidottu.

Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla toisi mukanaan kustannusvaikutuksia riippuen vanhempien valinnoista. Oletettavaa olisi, että osa-aikaisen päivähoidon järjestämistarve lisääntyisi, sillä esityksen mukaan kunnan järjestämä päivähoito ei estäisi osittaisen hoitorahan saamista. Tällä hetkellä kotihoidon tuella lapsiaan hoitavien vanhempien siirtymistä osa-aikatyöhön ja joustavan hoitorahan etuuden piiriin on vaikea arvioida. Tämä siirtymä toisi kotihoidon tuen kustannusten vähenemistä ja samanaikaisesti osa-aikaisen päivähoidon järjestämiskustannuksia. Vanhempien siirtymiseen osa-aikatyöhön vaikuttaa pääkaupunkiseudun työmarkkinatilanne. Nykyiset alle kolmivuotiaita lapsiaan osittaisella hoitorahalla (522 lasta) hoitavat vanhemmat tai huoltajat saisivat jatkossa joustavaa hoitorahaa. Tällä hetkellä osittaista hoitorahaa saavien määrällinen siirtymä joustavan hoitorahan käyttöön merkitsisi 0,4–0,9 milj. euron menokasvua. Muutoksen aiheuttama päivähoiton lisääntyvä tarve todennäköisesti lisää kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei vielä tiedetä.

Osa-aikatyön mahdollinen lisääntyminen varhaiskasvatusviraston henkilöstön keskuudessa lisäisi sijaisjärjestelykustannuksia.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1. tammikuuta 2014.

Lakimuutosesityksen perusteluissa arvioidaan muutoksen vaikutus kuntien valtionosuuksiin vähäiseksi. Työryhmän raportissa on mainittu, että valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskeva kysymys tulee selvittää tarkemmin esitysten jatkovalmistelussa. Valtion talousarvioesityksessä määritelty korvaus kuntien valtionosuuteen ei ota riittävästi huomioon päivähoiton järjestämisvelvoitetta. Esitetyn lakimuutoksen perusteluissa kotihoidon tuen, osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta kunnille aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan vähenevän vuosina 2014–2017 noin 0,2 miljoonalla eurolla.

Varhaiskasvatusviraston talousarvioesityksessä vuodelle 2014 kunnan osuuden kustannusten lisäystä ei ole otettu huomioon lain valmisteluaiakataulusta johtuen.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää lakiin esitettyä muutosta osittaisen hoitorahan muuttamisesta alle kolmivuotiaiden osalta joustavaksi hoitorahaksi hyvänä vaihtoehtona lapsiperheille työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Joustava hoitoraha mahdollistaisi osa-aikatyön tekemisen nykyistä paremmin. Se myös kannustaisi työelämään

siirtymistä niiden vanhempien kohdalla, jotka nykyään hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen turvin. Se mahdollisesti motivoisi työsuhteessa olevia palaamaan perhevapaalta nykyistä aikaisemmin, ja samanaikaisesti mahdollistaisi lapsen hoitamisen kotona. Vanhemmat voisivat hoitaa lasta kokonaan kotona, jos molemmat tekisivät osa-aikaista työtä ja vuorottelisivat lapsen hoitamisessa. Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että lain tullessa voimaan joustavan hoitorahan mahdollisuudesta tiedotetaan perheitä.

Käsittely

20.08.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksena seitsemännen, sanoilla "Osittaisen hoitorahan korvaaminen" alkavan kappaleen toiseksi viimeiseksi virkkeeksi seuraavan tekstin:

"Tällä hetkellä osittaista hoitorahaa saavien määrällinen siirtymä joustavan hoitorahan käyttöön merkitsisi 0,4–0,9 milj. euron menokasvua."

Lisäksi esittelijä muutti saman kappaleen viimeisen virkkeen "Tämä todennäköisesti lisäisi varhaiskasvatuksen näkökulmasta kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei tiedetä." kuulumaan seuraavasti:

"Muutoksen aiheuttama päivähoidon lisääntyvä tarve todennäköisesti lisää kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei vielä tiedetä."

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että lain tullessa voimaan joustavan hoitorahan mahdollisuudesta tiedotetaan perheitä."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Veronika Honkasalon tekemä ja Sanna Vesikansan kannattama vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo Verta, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 43206
pirjo.verta(a)hel.fi

02.09.2013

Stj/3

§ 876

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

- kolmas jaosto

22.8.2013

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 34 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

- kolmas jaosto

22.8.2013

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

02.09.2013

Sj/1

§ 877

Kaupunginorkesterin intendentin virkaan ottamisen vahvistaminen

HEL 2012-017600 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa kaupunginvaltuuston 19.6.2013 tekemän päätöksen musiikin maisteri Gita Kadambin ottamisesta kaupunginorkesterin intendentin virkaan.

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että Gita Kadambi on ottanut viran vastaan 1.8.2013 lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Virkaan otettu

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen vahvistaa kaupunginvaltuuston 19.6.2013 tekemän päätöksen musiikin maisteri Gita Kadambin ottamisesta kaupunginorkesterin intendentin virkaan.

Samalla kaupunginhallitus päättäneen todeta, että Gita Kadambi on ottanut viran vastaan 1.8.2013 lukien.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2013 ottaa musiikin maisteri Gita Kadambin kaupunginorkesterin intendentin virkaan. Koska Kadambi ei päätöstä tehtäessä ollut kaupungin palveluksessa, oli päätös ehdollinen ja edellytti selvitystä virkaan otetun terveydentilasta.

Hallintosäännön 14 §:n nojalla kaupunginhallitus vahvistaa kaupunginvaltuuston tekemän ehdollisen virkasuhteeseen ottamisen. Kadambi on nyt esittänyt vaaditun selvityksen terveydentilastaan ja kaupunginvaltuuston ehdollisena tekemä päätös voidaan vahvistaa.

02.09.2013

Sj/1

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Virkaan otettu

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginorkesteri

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 19.06.2013 § 257

HEL 2012-017600 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti ottaa musiikin maisteri Gita Kadambin avoinna olevaan kaupunginorkesterin intendentin virkaan 6350,00 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Koska Kadambi ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisisaannista lukien.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.06.2013 § 655

HEL 2012-017600 T 01 01 01 01

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Sj/1

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen ottaa musiikin maisteri Gita Kadambin avoinna olevaan kaupunginorkesterin intendentin virkaan 6350,00 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Koska Kadambi ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 06.05.2013 § 20

HEL 2012-017600 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että kaupunginorkesterin intendentin avoinna olevaan virkaan valitaan musiikin maisteri Gita Kadambi.

Esittelijä

Vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, Vs. virastopäällikkö, puhelin: 358931022702
hannu.linna(a)hel.fi

§ 878

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta 27.8.2013
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 27.8.2013
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 27.8.2013
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämisspalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museujohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö

02.09.2013

Sj/2

työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta 27.8.2013
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 27.8.2013
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 27.8.2013
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museujohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Sj/2

- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
- taidemuseon johtaja
- tietokeskus:
 - johtaja
 - tutkimuspäällikkö
 - tietohuoltopäällikkö
 - kehittämisspäällikkö
- työterveysjohtaja
- Henkilöstön kehittämisspalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

§ 879

Iltakouluasia: Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman laadintatilanne

HEL 2013-011118 T 10 03 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Tiivistelmä

Helsingin seudun 14 kaupungin ja kunnan kesken on päätetty laatia yhteinen maankäyttösuunnitelma. Suunnitelman laatiminen on osa maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimusta 2012-2015. Sopimuksessa todetaan, että seuraavan aiesopimuksen tulee perustua yhteiseen maankäyttösuunnitelmaan.

Samaan aikaan on laadittavana Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015. Maankäyttösuunnitelma ja liikennejärjestelmäsuunnitelma on tarkoitus nivoa mahdollisimman läheisesti yhteen sekä prosessin että sisältönsä osalta vaikka ne ovatkin erillisiä suunnitelmia. HLJ 2015-suunnitelman laatii ja päättää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Maankäyttösuunnitelma on tarkoitus hyväksyä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK) ja asianomaisissa kunnissa.

Kuullaan apulaiskaupunginjohtaja yleiskaavapäällikkö Rikhard Mannisen selvitys maankäyttösuunnitelman valmistelutilanteesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

§ 880

Iltakouluasia: Vanhuspalvelulain vaikutukset vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin Helsingissä

HEL 2013-006793 T 05 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi saadun selvityksen vanhuspalvelulain vaikutuksista vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin Helsingissä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vanhuspalvelulain voimaan astumiseen varautumisesta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä tiedoksi saadun selvityksen vanhuspalvelulain vaikutuksista vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin Helsingissä.

Esittelijä

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (980/2012, ns. vanhuspalvelulaki) tuli pääosin voimaan 1.7.2013. Siirtymäsäännöksestä ilmenee asteittainen voimaantulo vuosina 2014 - 2015.

Väestötalvvelulla lain tarkoitus on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä edistää ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja palvelujen kehittämiseen kunnassa.

Yksilötalvvelulla lain tarkoitus on parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalvveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää.

Lain tarkoitus on myös vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vanhuspalvelulain päätavoitteena on varmistaa, että kunnat varautuvat väestön ikärakenteen muutoksesta aiheutuvaan palvelujen tarpeen kasvuun ja että iäkkäät saavat yksilöllisten tarpeidensa mukaista hoitoa ja huolenpitoa koko maassa laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen avulla.

Talousarviossa 2013 on kehoitettu 30.6.2013 mennessä tekemään selvitys vanhuspalvelulain vaikutuksista kaupungin vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin. Sosiaali- ja terveyslautakunnan 18.6.2013 käsittelemä selvitys lain voimaantuloon varautumisesta on liitteenä.

Osastopäällikkö Juha Jolkkonen sosiaali- ja terveystoimesta selvittää vanhuspalvelulain vaikutukset vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin Helsingissä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vanhuspalvelulain voimaan astumiseen varautumisesta

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveystoimi

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.06.2013 § 237

HEL 2013-006793 T 05 04 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti lausua vanhuspalvelulain vaikutuksista kaupungin vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin seuraavaa:

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012, eli ns. vanhuspalvelulaki

(käytetään jäljempänä), vahvistettiin 28.12.2012 ja se astuu pääosin voimaan 1.7.2013, joidenkin pykälien osalta asteittain vuosina 2014 – 2015. Siirtymäsäännökset on kirjattu tarkemmin liitteenä olevaan selvitykseen. Selvityksessä, joka on esityslistan tämän asian liitteenä, on kuvattu pääpiirteittäin, miten Helsinki tukee ikääntyneen väestön toimintakykyä ja järjestää niitä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka liittyvät vanhuspalvelulakiin ja joita kunnan pitää voimassa olevan lainsäädännön mukaan tarjota iäkkäille. Vanhuspalvelulaki on erillislaki, joka täydentää sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädäntöä.

Lain tavoitteet ja niiden toteuttaminen

Lain tarkoitus väestötasolla on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä edistää ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja palvelujen kehittämiseen kunnassa. Lain tarkoitus yksilötasolla on parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää. Lain tarkoitus on myös vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Lakia sovelletaan vanhuuseläkeikäiseen väestöön sekä sellaiseen iäkkääseen henkilöön, jonka fyysinen, kognitiivinen, psyykinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt korkean iän myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pahentuneiden sairauksien tai vammojen vuoksi tai korkeaan ikään liittyvän rappeutumisen johdosta.

Vanhuspalvelulain päätavoitteena on varmistaa, että kunnat varautuvat väestön ikärakenteen muutoksesta aiheutuvaan palvelujen tarpeen kasvuun ja että iäkkäät saavat yksilöllisten tarpeittensa mukaista hoitoa ja huolenpitoa koko maassa laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen avulla.

Laki tarjoaa tavoitteiden toteuttamiseksi kolmenlaisia keinoja. Lain 2 luvussa on säädetty kunnan yleisistä velvollisuuksista huolehtia ikääntymispolitiikkansa asianmukaisuudesta. Lain 3 luvussa säädetään siitä, miten yksilötasolla turvataan iäkkään henkilön oikeus riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin ja miten hänen yksilölliset tarpeensa ja omat näkemyksensä otetaan huomioon hänelle järjestettäviä palveluja suunniteltaessa ja toteutettaessa. Lain 4 luku sisältää perussäännökset iäkkäille järjestettävien palvelujen laadusta.

Eduskunnan vanhuspalvelulakiin liittyvät lausumat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Eduskunta edellytti vanhuspalvelulakiin liittyvässä vastauksessaan (EV 162/2012 vp), että hallituksen on arvioitava henkilöstömitoituksen toteutuminen vanhuspalvelulaissa tarkoitettulla tavalla vuonna 2014, ja jos ympärivuorokautisessa hoidossa ei ole saavutettu minimimitoitusta (0,5), hallituksen on annettava esitys lain täsmentämisestä. Lisäksi hallituksen on seurattava ja arvioitava lain tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia erityisesti ikääntyneen väestön hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn, sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuteen sekä kunnille aiheutuviin kustannuksiin.

Vanhuspalvelulaki perustuu nykyisenkaltaiseen palvelujärjestelmään

Vanhuspalvelulaissa ei säädetä uusista palveluista, vaan kunnan iäkkäille henkilöille tarjoamat palvelut määräytyvät pääosin aiemman lainsäädännön mukaisesti. Sosiaalipalveluista ja niiden sisällöstä säädetään sosiaalihuoltolaissa ja sosiaalihuollon erityislaeissa (kuten laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista). Sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuutta uudistetaan parhaillaan. Terveyspalvelut ja niiden sisältö määräytyvät pääosin terveydenhuoltolain mukaisesti.

Vanhuspalvelulaki kiinnittää huomiota palveluntarpeiden selvittämisen ja niihin vastaamisen periaatteisiin ja prosesseihin sekä myönnettyjen palvelujen järjestämisen määräaikoihin. Säännösten uutta on lähinnä vanhusneuvosto (11 §), vastuutyöntekijä (17 §), iäkkään henkilön oikeus saada hänelle myönnetyt palvelut viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta (18 §), kunnallisten toimintayksikköjen omavalvonta (23 §), ilmoittaminen iäkkään henkilön palveluntarpeesta (25 §, jota on verrattu vastaavaan lastensuojelulain säännökseen) ja sosiaalipalvelujen odotusaikojen julkaiseminen (26 §). Edellä mainittuja ei ohjata muussa lainsäädännössä.

Helsingin toimenpiteet lain velvoitteiden toteuttamiseksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin voidaan katsoa varautuneen hyvin nyt voimaan astuvan lain velvoitteiden toteuttamiseen. Palveluja on kehitetty kansallisen ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen sekä muiden ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Perustetaan liitteessä 1 mainittu eri virastojen edustajista koottu työryhmä valmistelemaan Helsingin kaupungin vanhuspalvelusuunnitelmaa (§ 5) syksyn 2013 aikana. Suunnitelman tekoon osallistuu myös Vanhusneuvosto (§ 11).

Kotona asumisen tukeminen on ollut painopisteenä Helsingissä jo pitkään. Vanhuspalveluohjelmat ovat linjanneet kehittämisen painopistealueet. Helsingissä on laadittu erillinen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi, vanhuspalveluohjelma, viimeksi vuosille 2006–2009. Tämän jälkeen ikäihmisiä koskevat linjaukset on

sisällytetty kaupungin strategiaohjelmaan ja hallintokuntien toimintasuunnitelmiin. Helsinki on vähitellen toteuttanut laatusuosituksen mukaista palvelurakennemuutosta laitoshoidosta palveluasumiseksi. Henkilöstön määrää kotihoidossa ja palveluasumisessa on lisätty asteittain.

Helsinki osallistuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) kansalliseen kartoitukseen vanhuspalvelulain velvoitteiden täyttämistä. Valvontaviranomainen vanhuspalvelulain velvoitteiden toteuttamisessa on Valvira, jonka toimintaa ohjaavat valvontaohjelmat. Valviralta odotetaan selvitystä kotihoidosta ja ympärivuorokautisesta hoidosta sekä ennen lain voimaantuloa että vuoden 2014 lopulla. THL kerää tiedot yksikkökohtaisesti.

Helsingin sosiaali- ja terveystyö turvaa myönnettyihin palveluihin pääsyn kolmessa kuukaudessa. Lisäksi Helsinki alkaa julkaista sosiaalipalvelujen keskimääräisiä odotusaikoja samalla tavoin kuin terveydenhuollon palveluista.

Helsingin sosiaali- ja terveystyö varmistaa henkilöstön riittävän määrän kaikissa ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä vuoden 2014 loppuun mennessä. Tällä hetkellä jo lähes kaikissa yksiköissä henkilöstömitoitus täyttää lain minimivaatimukset. Tarvittaessa henkilöstön määrää lisätään tai tasataan yksiköiden kesken. Laskennallisen henkilöstömitoituksen ohella seurataan toteutunutta henkilöstömitoitusta siten, että otetaan huomioon tilapäiset poissaolot kuten sairauslomat.

Helsingin sosiaali- ja terveystyö määrittelee vastuutyöntekijät ja tehtävät osana muita palveluja.

Helsingin omissa toimintayksiköissä laaditaan omavalvontasuunnitelmat.

Lisäksi Helsinki järjestää vanhuspalvelulakiin liittyviä koulutuksia henkilöstölle, vanhusneuvoston jäsenille ja luottamushenkilöille sekä huolehtii vanhuspalvelulaista tiedottamisesta iäkkäille asiakkaille/asukkaille.

Valtakunnallisesti muun muassa sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Suomen Kuntaliitto ovat lain valmistelun aikana vuonna 2012 arvioineet lain lisäävän kuntien kustannuksia yhteensä noin 100 – 200 miljoonalla eurolla vuodessa. Kuntakohtaisten kustannusten arviointi on vaikeaa. Kuntakohtaisiin kustannuksiin vaikuttavat ikääntyneen väestön ja iäkkäiden määrät ja niiden kehitys, kuntien palvelujärjestelmien erot sekä valtionosuuksien kohdentuminen. Myös lain tulkinta esimerkiksi

riittävän henkilöstömitoituksen osalta tarkentuu Valviran ja THL:n ensimmäisen kartoituksen jälkeen.

STM ja Kuntaliitto antavat lain voimaan astumisen yhteydessä tarkempia soveltamisohjeita, jonka jälkeen tehdään tarvittaessa täsmentäviä linjauksia.

Terveysvaikutusten arviointi

Riittäväällä, tarpeisiin nähden oikea-aikaisilla ja laadukkailla sosiaali- ja terveystoimilla sekä yhteistyöllä eri tahojen kanssa voidaan edistää iäkkäiden henkilöiden hyvinvointia ja terveyttä ja tukea heidän toimintakykyään. Ikääntyneen väestön osallistuminen elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja palvelujen kehittämiseen vahvistaa asiakasnäkökulman huomioon ottamista. Lainsäädännön toiminnalle asettamien velvoitteiden ja normien toteuttaminen varmistaa osaltaan asianmukaiset palvelut.

Käsittely

18.06.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Sosiaali- ja terveystoimiston kehittämissuunnittelija Leila Pitkälho oli asiantuntijana kuultavana tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimikunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran esittämän ja jäsen Hannu Tuomisen kannattaman vastaehdotuksen, jonka mukaan otsikon "Helsingin toimenpiteet lain velvoitteiden toteuttamiseksi" alle ensimmäiseen kappaleeseen lisätään seuraava teksti: "Perustetaan liitteessä 1 mainittu eri virastojen edustajista koottu työryhmä valmistelemaan Helsingin kaupungin vanhustalvitusuunnitelmaa (§ 5) syksyn 2013 aikana. Suunnitelman tekoon osallistuu myös Vanhusneuvosto (§ 11)."

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimikunta päätti hyväksyä äänin 4 - 9 jäsen Anna Vuorjoen tekemän ja jäsen Jouko Kajanojan kannattaman vastaehdotuksen, jonka mukaan edellä mainitun otsikon alle viidennen kappaleen loppuun lisätään seuraava teksti: "Laskennallisen henkilöstömitoituksen ohella seurataan toteutunutta henkilöstömitoitusta siten, että otetaan huomioon tilapäiset poissaolot kuten sairauslomat."

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Ehdotan kohtaan 10 lisättäväksi: Perustetaan liitteessä 1 mainittu eri virastojen edustajista koottu työryhmä valmistelemaan Helsingin kaupungin vanhustalvitusuunnitelmaa (§ 5) syksyn 2013 aikana. Suunnitelman tekoon osallistuu myös Vanhusneuvosto (§ 11).

Kannattajat: Hannu Tuominen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Esitän lisättäväksi kohdan 14 loppuun: "Laskennallisen henkilöstömitoituksen ohella seurataan toteutunutta henkilöstömitoitusta siten, että otetaan huomioon tilapäiset poissaolot kuten sairauslomat."

Kannattajat: Jouko Kajanoja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitän lisättäväksi kohdan 14 loppuun: "Laskennallisen henkilöstömitoituksen ohella seurataan toteutunutta henkilöstömitoitusta siten, että otetaan huomioon tilapäiset poissaolot kuten sairauslomat."

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Seija Muurinen, Tuomas Nurmela

Ei-äännet: 9

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Jouko Kajanoja, Jouko Malinen, Husein Muhammed, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Leila Pitkäalho, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 44569
leila.pitkaalho(a)hel.fi

02.09.2013

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Anna Villeneuve
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Erkki Perälä

Juha Hakola
(lukuun ottamatta 879 ja 880
§:t)

Sirpa Puhakka

Jussi Halla-aho
(lukuun ottamatta 879 ja 880
§:t)

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 10.09.2013 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

Anna Villeneuve
ts. hallintosihteeri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.09.2013

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 849, 851 - 862, 865 - 872, 874 - 876 ja 878 - 880 §:t

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 850 ja 864 §:t

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 863, 873 ja 877 §:t

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määrääjän viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

02.09.2013

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

02.09.2013

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566